శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమభాగము.

పీఠికాపురోన్నతపాఠశాలాప్రధానోపాధ్యాయుఁడగు

కూచి నరసింహ[illegible]

తెలుఁగున రచి[illegible]

మొదటికూర్పు 1000 ప్ర[illegible]

పిఠాపురమునందలి

శ్రీ విద్వజ్జన మనోరంజనీ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రితమై ప్రకటింపఁబడియె.

1912.

వెల రు 1-4-0.

Gentle reader,

The hero of the book I have ventured to place before you is not a mythological, but historical personage that lived in India, the land of great saints and sages, more than four centuries ago. He was a great genius and an adept in Sanscrit Grammar and Logic. He was also a formidable debater, who could humble the greatest and most renowned scholars of his time in oral controversies. Gauranga's brilliant parts and depth of learning are, by themselves, enough to rouse your interest; but this was only the human side of Gauranga.

There was a higher, nobler, and I have no hesitation to say, a divine phase of the individual, which exercised a mysterious influence upon those that came in contact with him and forced them into the belief that he was an incarnation of Sri Krishna, who, they thought, re-appeared in a gold-coloured body as Gauranga.

He came to the world to cleanse and vivify a decaying society and resuscitate the dying *bhakthi* in the heart of the worldling; and this he did in a manner which no mortal could imitate. It is why he was and is, to this day, considered an *avatar*. The blessed men who are born from time to time to restore the moral and spiritual equilibrium of a community, weighed down with sin and corruption, are rightly regarded as *avatars*; and none would deny Gauranga a place among them.

He was the fulfilment of the genuine supplications of a few sincere *bhakthas*, who had devoutly prayed for another advent of Sri Krishna. His was a work of repairing and reviving, not one of destroying and substituting. The manifestation of superhuman powers in converting the

worst specimens of humanity into staunch devotees of Krishna, and the performance of miracles, such as the healing of the sick by touch, look and word, and the winning over to his side the most chronic cases of depravity and scepticism, with his bewitching presence and a heart overflowing with the 'milk of human kindness' and selfless love, should justify the elevation of Gauranga above the level of man.

God in flesh, he was now Radha the worshipper, now Sri Krishna, the Worshipped. His pilgrimage to Gaya, where he beheld the lotus-feet of Vishnu in the sacred temple, was the turning point of his life. It changed a naughty lad and proud *savant* into the meekest of *bhakthas*. The tears of *bhakthi* washed away the human and left the divine in him to work the many wonders detailed in this book.

Books like this may not add a pie to your income, nor contribute in the least to worldly advancement, but will, by no means, be unwelcome companions in moments, when you long for relief from the surfeit of worldly pleasures or deliverance from the troubles and turmoils of life which come to man in spite of his best efforts to guard against them. They come to pour a soothing balm upon your mind oppressed with gnawing cares and give you a foretaste of a better and happier existence.

Lord Gauranga taught more by example than by precept, and conquered evil rather by love than fear and fight. Tears dissolved the sins of the most hardened wretch; the loving look melted the most pitiless and stubborn heart; and the divine touch transformed the blackest sinner into the purest saint and *bhaktha*. For the behoof of his disciples he became an ideal *bhaktha* himself, and it needs no

saying, that he acted his part with consummate skill.

To those who believe neither in a *before* nor in a *beyond*, or covet nothing more than the gifts of this world, "Gauranga's life" may not be of much benefit; but to one whose aims and ideals of life transcend the pleasures of the sense and the intellect, I have no doubt that it will do some useful service.

Mr. Shishir Kumar Ghose, a distinguished author and a great *bhaktha* himself, has written the biography in choice English prose under the title of 'Lord Gauranga or Salvation for all' with materials gathered from the several Sanscrit and Bengali works extant on the great man. He got it printed and published at the 'Patrika' office Calcutta, in two parts, of the first of which and two chapters of the second my humble work is a free rendering into Telugu verse. I have put it into verse advisedly; for poetry is certainly a more fitting garb for *bhakthi* than prose.

If I am spared, and if this part meets with any appreciable degree of public recognition, in other words, if you, my friend, do not feel it out of date, and one too many in the growing modern Telugu literature, I shall, God willing, also attempt the translation of the rest of Part II and complete the work.

I trust the greatness of the hero, coupled with your kind indulgence will cover the many defects of my translation. May you feel the soul-uplifting and sanctifying touch of Lord Gauranga and have in abundance the blessings of *bhakthi* and eternal joy from Him! Good-bye!

PITHAPURAM, 10-5-1912. } Your well-wishing, K. NARASIMHAM.

స్వప్నము సఫలముగావించుకొనవలయు ననుతలంపొక్కటి కలిగెను. పిమ్మట నేను శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రమును దద్బోధనములును బద్యములుగ వ్రాయుచున్నపుడం దచ్చటచ్చట శ్రీ గౌరాంగభక్తింగూర్చి యామహామహునిచే నుడువఁబడిన గౌరవ ప్రశంసాసూచకభాషణంబు లాతలంపును బలపఱిచెను.

ఎట్టకేలకు నాయుద్యమము నెఱవేర్చుకొనఁబూని కొంతభాగ, మనఁగా నిరువదియాశ్వాసములకథను, బద్యరూపముగాఁ దెనిఁగించి యందుఁ గొన్నియాశ్వాసములు తఱుకులో నున్నసువర్ణలేఖాపత్రికలోఁ బ్రచురింపించితిని.

దినదినాభివృద్ధిఁ గాంచుచున్న కుటుంభరి వ్యాపారాదిక్లేశములచే నలయు తీఱుపాటులేమిం జేసి యిప్పటి కింతటితోఁ జాలించి యయినంతవఱ కొకభాగముగఁ దీయింప నిశ్చయించినాఁడను.

అయినదొక సగమునకెక్కువ. కావలసినది పదునాలుగాశ్వాసములభాగము, సగమునకుందక్కువ. తీఱికచూచుకొని, యీప్రకటింపఁబడిన ప్రథమభాగమునందుఁ జదువరులకుండు నాదరణముంజూచికొని గ్రంథము పూర్ణముచేయవలయు ననుకుతూహలముగలదు. ఈనా మనోరథము సఫలమగునో విఫలమగునో యది భగవదధీనము.

ఏతద్గ్రంథాంధ్రీకరణమునకు నన్నుఁ బ్రేరేచినది శ్రీగౌరాంగస్వామి దివ్యానందప్రదప్రశస్తభక్తిగాని నాయల్పకవితాకౌశలముగాదు. రసపుష్టికై కథాసత్యభంగముగాకుండ నచ్చటచ్చట నించుకపెంచి వర్ణించితిని. కొన్నిచోట్లఁ గుదించుటయుంగూడఁ జేసితిని. భాషాంతరీకరణ సౌకర్యాదులకోస మిట్లు గావింపవలసివచ్చెను.

ఇందెంతైన దోషములున్నచోఁ బెద్దలు నన్నుమన్నించి వాత్స

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ప్రథమాశ్వాసము.

శ్రీకమలోద్భవాండము వ ♦ శీకృతకాయముగా గ్రహించి జీ
వాకృతి నందు నిండు పర ♦ మాత్మయె తానయి మానుషత్వముం
గైకొని భక్తవర్యులకుఁ ♦ గన్నులపండువు సేయ రాముఁడై
యేకరుణాకరుం డవత ♦ రించె నతండలరించు మత్కృతిన్.

గీ. ఐహికార్థపరిశ్రమ ♦ మందుఁ జిక్కి
మేనము నపు డష్ట లౌకిక ♦ మార్గమునకుఁ
ద్రిప్పి నేనెట్లొ శ్రీరామ ♦ కృష్ణ పరమ
హంస చరితంబు వ్రాసి ధ ♦ న్యతనుగంటి. 2

చ. ఒకఫలము న్భజింప మఱి ♦ యొక్కఫలంబు మెసంగఁ బుట్టుఁ గో
రిక మనమందు నీగతిని ♦ వృత్తి మహాపథవర్తన ప్రబో
ధకుఁడగు నొక్క యోగిచరి♦తంబు లిఖించి ముగింప నట్టివా
నికథ మఱొండు వ్రాయఁగ జ ♦ నించెను గోరిక నాకు నెమ్మదిన్. 3

గీ. భరతఖండోత్తమమున ను ♦ ద్భవమునొంది
భక్తి మూర్తిభవించి చూ ♦ పట్టనట్టిగ

విద్యుదాభశరీరుఁడై ♦ వెలసెనొకఁడు
భూమి గౌరాంగచైతన్య ♦ నామములను. 4

గీ. ధారిణి నవరకృష్ణావ ♦ తారమైన
యతని పావనకథను బ ♦ ద్యాత్మకముగఁ
దనివితీరంగ వ్రాసి త ♦ ద్గ్రంథమేను
వెండి మారామునకె సమ ♦ ర్పించువాఁడ. 5

చ. తరళతమంబు మానసము ♦ దాఁటుచునుండును గోఁతిరీతి చి
త్తరులయురోజభూధ్రముల ♦ దండకు నర్థముపైకి దాని నే
యురులబిగించిన న్నిలువ ♦ దుండదు తిన్నగఁ గాని భక్తులా
పురుషుల చెయ్వులంజొనుపఁ ♦ బొందు నొకించుక శాంతి వెంటనే.

గీ. ఎప్పుడును గాకపోయిన ♦ నిట్టి భక్త
వర్యులను గూర్చి చింతించి ♦ వ్రాయుచుండు
నప్పుడైనను సచ్చింత ♦ నామృతంబుఁ
గుదురుపడుచును నామది ♦ గ్రోలఁగల్గు. 7

గీ. కాన నాకిట్టిలాభంబుఁ ♦ గలుగఁజేయు
నుత్తమోత్తమ చైతన్య ♦ వృత్తములను
నేను బద్యాత్మకముగ నాం ♦ ధ్రీకరించి
యొనయుదును రూఢిగా మద ♦ భీష్టసిద్ధి. 8

గీ. జానకీనాథ! శ్రీరామ ♦ చంద్ర! త్వత్ప
దాంబుజములను దలపి నై ♦ నప్పుడెల్ల
నామనమునందు నిల్పి నీ ♦ నామమును వ
చించుటయొతక్క వేఱొండు ♦ చేతఁగాదు. 9

సీ. హురుమంజి ముత్యాల ♦ సరము లిచ్చెదనన్న
నీకయ్యో నెలవు ర ♦ త్నాకరంబు

సిరులఁ గైకొని నీదు ♦ చెంతఁ జేరుదు నన్నఁ
గలిమిచేడియ నీకుఁ ♦ గాంతయయ్యె
శాంతిచే నిన్ను మె ♦ ప్పింతు నాయన్న నీ
క్రేవనే నివసించు ♦ క్ష్మావధూటి
వాగ్విజృంభణము గ ♦ న్పట్టవేఁడుదు నన్న
వేనోళ్లఁ బిలువ నీ ♦ పానువయ్యె

గీ. నీవిగానట్టి కించిజ్జ్ఞ ♦ తావిశిష్ట
మనుజధర్మంబు లెనసిన ♦ మనసుతోడ
నట్టులిట్టులు పద్యంబు ♦ లల్లి భక్తి
నెదుటఁబెట్టితిఁ గృతి స్వీక ♦ రింపు రామ. 10

గీ. అగ్ర శాఖాధరామరు ♦ లందు వినుతిఁ
గాంచు కూచివంశమున జ ♦ న్మించినాఁడఁ
బీఠికాపుర వాసుండ ♦ వెంకనార్యు
నకును బుల్లమాంబకు జ్యేష్ఠ ♦ నందనుండ. 11

క. నరసింహాఖ్యుఁడ నేనీ
వఱకొక కృతి నీ కొసఁగిన ♦ వాఁడను భక్తిన్
గరములు జోడించితినో
కరుణాకర ! నన్ను దీనుఁ ♦ గావుము రామా ! 12

మ. పని లేకుండినచోఁ గవిత్వమును జె ♦ ప్పంబోవు లేమాసవుం
డను కాలంబు బరుదెంచెఁ దత్కవిత భ ♦ క్త్యావిష్క్రియారంభమై
నను వీక్షించుట గల్గునెట్లు? ధరలో ♦ నన్యత్ర కాంతాద్యపా
ర్జన లోలాత్ములకున్స్వభక్తికని దూ ♦ రంబయ్యె రామప్రభూ ! 13

శా. మొదటం జేసిన రామకృష్ణచరితం ♦ బున్వేఁడఁగా స్వీకరిం
చి దయన్బ్రోచితివింక రెండవకృతి ♦ న్జేపట్టి రక్షింపు త

ప్పదు దీని న్నినుఁబోలుపూజ్యనుగుణ ♦ ప్రాజ్యున్వరున్జూచి నే
మదినూహించితి నీయఁద్వాదృశుఁడు రా ♦ మా! యొక్కఁ డీవే సుమా.

ఉ. అక్కయుఁ జెల్లెలు న్సవతు ♦ లాదురు నీకు గృహంబునందు నే
చిక్కులు గల్గ వాఱడిని ♦ జెందవు కయ్యముల; న్వరాళిచేఁ
బొక్కుచుఁ గృష్ణ కృష్ణయని ♦ బొబ్బలువెట్టెడి కన్నెయిద్ది వెం
వెక్కనయోనిసంభవ మ ♦ హీసుతవంటిది సుమ్మి రాఘవా. 15

గీ. పెద్దకృతికన్యశాంతిని ♦ వృత్తిపథము
వదల కొకచాయనుండు నీ ♦ వంటిచాన
రెండవది ప్రౌఢ నిను వంచి ♦ హృదయకర్ష
ణంబుసేయక యూరకుం ♦ డదుర రామ! 16

గీ. ఐన దక్షిణనాయక ♦ ఖ్యాతిఁగాంచు
నీవు సమవర్తనంబున ♦ నిన్నుఁగట్టు
కొనిన కాంతల నొకరీతి ♦ మనుతు వనెదు
నాసతో దీని నీపాలు ♦ చేసినాఁడ. 17

చ. పలుకులఁ దేనెలూరఁగను ♦ భాగవతంబుఁ దెనుంగుచేసి సి
పాలఁతిఁగ దానినిచ్చెఁగద ♦ పోతన; దానను నాకు బందుగై
వెలయునతండు; నీవు మము ♦ భేదముసేయక చూడఁగావలెఁ
దెలివికిఁ బేదనైనఁ గుల ♦ దృష్టిని దక్కువఁగాను వానికిఁ. 18

గీ. ఇంక నొకమాటచెప్పి చా ♦ లింతురామ!
యనృత జడదుఃఖమయతను ♦ జనిత కష్ట
ములను దొలఁగించి నామనం ♦ బును ద్వదీయ
విమల చరణాబ్జములఁ గట్టి ♦ వేయుమయ్య. 19

కథా ప్రారంభము.

సీ. ఈ రేడువందల ♦ యెనుబదియాఱవ
యాంగ్లేయవర్షంబు ♦ నందు ఫాల్గు
నమునందు మంచి పు ♦ న్నమరేయి శుభముహూ
ర్తంబునఁ జంద్రోప ♦ రాగకాల
మరుదెంచెనని జను ♦ ల్హరిహరియని కేక
లిడుతటి గంగకు ♦ నిరుకెలఁకుల
నలరారి కళలకు ♦ నెలవౌ నవద్వీప
పట్టణంబున మహా ♦ భాగవిప్ర

గీ. వరశచీజగన్నాథ గ ♦ ర్భమునఁ బుట్టె
దివ్యమంగళ విగ్రహో ♦ ద్దీపితుండు
కృష్ణు నవతారమని కీర్తి ♦ కెక్కినట్టి
నరశిఖామణి గౌరాంగ ♦ నామకుండు.

క. మును శ్రీకృష్ణుఁడుపుట్టిన
ఘన సద్గ్రహకూట యుక్త ♦ కాలమె గౌరాం
గుని భవ్యజననకాలం
బని చెప్పఁగఁ జొచ్చిరచటి ♦ జ్యోతిషికవరుల్. 2

గీ. అఖిలవిద్యలకును గాణ ♦ యాచియైన
యా నవద్వీప మణ్డల ♦ రారుచుండె
సకల శాస్త్రజ్ఞ పండిత ♦ సార్వభౌమ
బిరుదభృద్వాసుదేవుఁడ ♦ న్విప్రుచేత. 3

ఆ. చదువు చదువులకును ♦ సద్భక్తియే ముఖ్య
మైన యర్థమనుచు ♦ నఖిలపండి

తాళి నొప్పఁ జేసి ♦ పాలించుకొఱకుఁ జై
తన్యుఁ డుదయమందె ♦ ధరనటంద్రు. 4

గీ. ఆజగన్నాథ మిశ్రుగృ ♦ హంబుపొంత
నొకవిపులనింబ పృథ్వీజ ♦ ముండ దాని
క్రిందఁ గట్టిన యొకశాల ♦ యందు నుదయ
మందె గౌరాంగుఁ డఖిల లో ♦ కావనుండు. 5

క. భూపతన మైనవెంటనె
యాపాపఁడు జీవచిహ్న ♦ మగపఱుపమి సం
తాపముఁ జెందుచు సావిక
యూపిరిఁ దెప్పింపఁ జేసె ♦ నుపచారములన్. 6

గీ. పెద్దవడికిని దేటి యూ ♦ పిరినిగొనఁగ
సాగె శిశువంత మంతర ♦ సాని, తల్లి,
తండ్రి, యచటికి వచ్చిన ♦ తక్కుబంధు
వరులు నలరిరి పాపఁడు ♦ బ్రదికెనంచు. 7

గీ. మాతకడుపునఁ బండ్రెండు ♦ మాసములును
నిలిచి పదుమూఁడవనెల నీ ♦ వలకు వచ్చెఁ
గాన సామాన్యశిశువుల ♦ కంటె మిగులఁ
బెద్దమేనను బుట్టె నా ♦ ముద్దుబిడ్డ. 8

గీ. తండ్రి విశ్వంభరుండని ♦ తల్లి నిమియ
టంచు నతనిఁ బిలుతురు ; స ♦ న్న్యాసమందు
వెనుక శ్రీకృష్ణచైతన్యుఁ ♦ డనెడు పేరు
వచ్చె నతనికి హరిభక్తిఁ ♦ దెచ్చుకతన. 9

క. కరఁగించిన బంగారము
తెఱఁగున మిసమిసలుగ్రిక్క ♦ దివ్యతనువుతో

మెఱయుటచేఁ దద్భక్తులు
గరమర్మిలిఁ బిలుతురతని ♦ గౌరాంగాఖ్యన్. 10

గీ. తొలుత నెనమండ్రుకూఁతులు ♦ గలిగి యితని
తల్లిదండ్రుల కనల సం ♦ దఱును బోయి
రంతటను బుట్టె విశ్వరూ ♦ పాహ్వయుండు ;
పిదపఁ బదియేండ్ల కితఁ డా ♦ విర్భవించె. 11

చ. చిడిముడిఁ జెందుపాదములఁ ♦ జిన్నెలుసూపెడు మోముతోడఁ బు
త్తడి నిరసించు మైజిగిని ♦ దామరసంబులఁ గేరుకన్నులన్
దుడుకుల చేఁతనవ్వులను ♦ దోరపుమేననుఁ గన్నవారికిన్
గడపటి బిడ్డయైయితఁడు ♦ గన్నుల పండువుసేయు నిచ్చలున్. 12

ఉ. అందఱఁ బోలియుండక వ ♦ యస్సును దాఁటిన యున్నతత్వమున్
బొంది దృఢత్వమున్గలిగి ♦ పూర్ణశరీర సుఖాప్తిమించి త
న్నందఱు సుందరుల్గరము ♦ లిచ్చుచు దగ్గఱఁ దీయఁగోరినన్
సందిటఁ జిక్కకుండ నిమి ♦ చానలఁ దా నలయించుఁ బ్రోడయై.

గీ. ఎప్పుడేనియు బాలకుం ♦ డేడ్పువెట్టఁ
దల్లిదండ్రుల చిత్తము ♦ ల్దల్లడిల్లు
నర్భకుఁడు మిన్నకుండు నే ♦ డ్పంతవదలి
తన చెవికి హరినామంబు ♦ దాఁకఁగానె. 14

ఉ. ప్రాఁకువయస్సునం దుడుకు ♦ పాటున బాటకు గంగ చెంతకుం
బ్రాఁకునో యేమొ బాలుఁడని ♦ మాతయుఁ దండ్రియు వానివైపు ప్రా
నీక యతండు నిల్చుకడ ♦ నే నిలుచుందురు ; కష్టమేని స్వ
ర్లోకసుఖంబుగాదె ! సుత ♦ లోలత గన్నులఁ గప్పువారికిన్. 15

ఆ. వెనుక నెవ్వరైనఁ ♦ దనుఁబట్టవచ్చిన
దొరకక నిమిశిశువు ♦ పరువులిడును

వానిఁజూచి శచి య ♦ పారమోదంబందుఁ
దోడివారి వచ్చి ♦ చూడుఁడనుచు. 16

క. ఇరుగుపొరుగువారలుఁ దన
కొఱకై శ్రమమెంత పుచ్చు♦కొనిన న్నసిగాఁ
దిరుగక పలుదుండగముల
నెఱకాఁడై చేయుచుండు ♦ నిమి యెల్లపుడున్. 17

వ. ఒక్కనాఁ డతండు. 18

క. వికవికనవ్వుచుఁ, బ్రాఁకెడు
నొక పాముంబట్టి చేత ♦ నూఁపి విడిచెఁ గా
ని కఱవ కదివ్రాయెను బా
లకుఁ డమ్మా! బ్రదికెనం చ ♦ లర నచటిజనుల్. 19

ఆ. నగలుదాల్చి పట్ట ♦ పగ లితం డొకవీథి
నాడుకొనుచునుండ ♦ నచటి కొక్క
మేఘమాలియనెడు ♦ మేటితెక్కలికాఁడు
వచ్చి వానిఁగొంచు ♦ వడిగఁ జనుచు. 20

ఆ. తొడవు లొలిచి బాలు ♦ దోర్చెడుబుద్ధితో
సాగి కొంతదవ్వ ♦ చంకబిడ్డఁ
గ్రిందదించి యగ్ని ♦ కీలలఁ గ్రిందు వ
ఱిచెడు నతనిమేని ♦ రుచులఁగాంచి. 21

క. వాఁ డిట్లనిచింతించెను
వీఁ డెక్కడినరుఁడు? కాఁడు ♦ పృథ్వీస్థలి ను
న్నాఁడే యిట్టిఁడు? నిర్జరు
పోఁడిమి గంధర్వసారుఁ ♦ బోడచూపునిటన్. 22

ఆ. శిశువుఁజంప నాకుఁ ♦ జేతు లెట్లాడును
జోరకృత్యమెంత ♦ క్రూరవృత్తి
యింత పాపినంచు ♦ నెఱుఁగనైతిని నేను
వీని నింటియొద్ద ♦ విడిచివత్తు. 23

క. అని బాలకు ముద్దిడి యా
తనిఁగొని మెల్లఁగను డించెఁ ♦ దద్గృహముకడన్
వెనుకటి వృత్తిని వీడుచు
మునిపోల్కి మిగిలినకాల ♦ ముం దాఁ గడపెన్. 24

వ. ఇంక గౌరాంగు నింటిలోనివారు. 25

శా. బాలుం జిక్కఁడికేగెనంచు వెదకం ♦ బల్త్రోవలంబోయి యే
మూల న్గానిగాంచ కింటికడ ఱో ♦ మ్ముల్గొట్టికొంచేడ్చు న
వ్వేళం దిన్నఁగవచ్చి తండ్రితొడపై ♦ బిడ్డండు గూర్చుండి ము
న్నేలాపోయెనొ యెట్లుక్రమ్మఱిలి తా ♦ నేతెంచెనో చెప్పెనన్. 26

క. మానాయన! యని కన్నుల
నానందాశ్రువులుగాఱ ♦ నతివత్సలతన్
సూనునిఁ గౌఁగిటఁ జేర్చుచు
మై నిమురఁగఁ జొచ్చిరతని ♦ మాతయుఁ బితయున్. 27

సీ. తప్తకాంచనతుల్య ♦ తనుదీప్తితోడఁ గెం
దళుకులమించు పా ♦ దములతోడ
రక్తమాల్గ్రిక్క క ♦ రంబులతోఁ బక్వ
బింబంబుఁ బోలెడు ♦ పెదవితోడ
మకరంద సిక్తతా ♦ మరస కించిల్లిఖన్న
రక్తరేఖోరు నే ♦ త్రములతోడఁ
దూఁచి పోసినరీతి ♦ స్థూలసూక్ష్మవిభాగ
లలితమౌ నవయువ ♦ లక్ష్మితోడ

గీ. సోయగపుఁజూడ్కులను మంచి ♦ సొబగునడల
ముద్దులొలికెడు నగవుల ♦ మోదమొసఁగు
బాలకునిఁజూచి యెవఁడో దై ♦ వంబువచ్చి
పుట్టెనం చాడఁజొచ్చి రా ♦ ప్రోలిజనులు. 28

శా. చంకం బాలునిఁబెట్టుకొన్న చెలి వి ♦ స్ఫారప్రమోదాత్మయై
సంకోచించును డింప; డింభకుఁ డవి ♦ శ్రాంతి న్పురీసంవస
త్పంకేజాక్షులయొద్ద నుండు నిఁక నం ♦ బన్ధన్యఁగాఁజేయ సా
యంకాలంబునఁ గాని వీలుపడదా ♦ రా! యిట్టి బాలుండొకో. 29

మ. నిమి నిద్రించెడుకాలమందు నెదపై ♦ నిండారు శీతాంశు బిం
బము గాన్పించు; మిడుంగుఱు ల్గనఁబడున్ ♦ మైనంతటన్, సుప్త్యగా
రములో వింత మెఱుంగురూపము లపా ♦ ర్యప్రక్రియ న్దిమ్మరున్
గొమరుండుండు తెఱంగుఁ జూచి శచి పా ♦ క్కున్ సోఁకుడస్పృతిచేన్.

శా. రక్షోభూతపిశాచబృందములు నా ♦ రాకేందు బింబాస్యనిం
గక్షుల్గట్టుక రేఁగివచ్చి నిసిలో ♦ గగ్గోలుగావింత్రు సం
రక్షింపుం డనురారులార; యని మం ♦ త్రప్రార్థనల్సేసి తా
రక్షల్గట్టును మాత బాలకునికిం ♦ ద్రాసార్త చిత్తాబ్జయై. 31

చ. పితశయనించుస్థానమునఁ ♦ బిల్లఁడుగూడఁ బరున్న మేలటం
చతనిని లేపి వెళ్లుమని ♦ యాతని తండ్రినిఁగూడఁ బిల్చి నా
థ! తనయుఁ దీసికొండనఁగఁ ♦ దండ్రినిదాకొనుబిడ్డయొద్ద శ్రా
వ్యతరపుఁ గింకిణీరవము ♦ లచ్చెరువై విననయ్యెఁ దల్లికిన్. 32

ఆ. తండ్రిగూడవినుచుఁ ♦ దద్రిక్తపదకింకి
ణీక్వణం బతండు ♦ నెలఁతతోడఁ
బలికె నల్లకృష్ణ ♦ బాలకుండు మనకు
ముద్దుబిడ్డఁడౌచుఁ ♦ బుట్టెనంచు. 33

క. ఎది యెట్లున్నను బోనిం
దు; దయాన్వితులౌచు మనబు ♦ దుత దేవతలో
ముదురే! యనుశచి, పతితో
మది ముమ్మరమైనయట్టి ♦ మాతృప్రేమణ. 34

క. కొన్నాళ్లకుఁ దలిదండ్రిలు
చిన్నికుమారునకుఁ జదువుఁ ♦ జెప్పించుటకై
తన్నగరపాఠశాలకు
నన్నిమి బాలకునిఁబంప ♦ నతఁడు దుడుకఁడై. 35

గీ. తల్లి తలదువ్వి మంచివ ♦ స్త్రములు ధొడిగి
బడికిఁ బొమ్మని వంప నా ♦ వైపునకక
యాటలమరగి వీథుల ♦ నాడి పొర్లి
పాంసుధూసరితాంగుఁడై ♦ వచ్చువటుల. 36

ఆ. తల్లియొడలుగడిగి ♦ తెల్లనివలువలు
తొడిగి తిరుగఁబంప ♦ బడికిఁజనక
తొంటిరీతి నతఁడు ♦ దుండగీఁడై సంచ
రించి చిక్కువెట్టు ♦ రెచ్చి మాత. 37

చ. అనుదినమాడియాడి కడ ♦ కర్భకుఁ డింటికిరాఁగ మాత, నా
యన! గడు డస్సినావుగద ♦ రా! ముఖపద్మము వాడిపోయె నెం
డను; దనువంతఁ జెమ్మటల ♦ నానెను నీకెటు బుద్ధిసెప్పినన్
వినవుగదాయటంచుఁ దిని ♦ పించును సూనునకోరెమర్మిలిన్. 38

ఆ. ఇల్లుమఱచి యెప్పు ♦ డేనియు గారాంగుఁ
డాటలాడుచుండ ♦ నతనిఁబట్టఁ
దల్లి వెంటఁబడినఁ ♦ దాఁ బర్విలిడు నామె
కందకుండ ముద్దు ♦ టమగుదోయి. 39

క. వెనువెంటనె వడివడి వడ
చినఁ దాఁ జిక్కమిని రెండు ♦ చేతులు ఫాలం
బున నిడి రోఁజుచు నస్రువు
లను రాలిచి మాత నిలువ ♦ లజ్జన్నిమియుగా. 40

ఆ. వడిగనేగి మాత ♦ మెడచుట్టుఁ గరములు
రెండుఁ గదియఁజేసి ♦ వ్రేలియాడ
మున్నువడ్డకష్ట ♦ ముల నన్ని మఱచుచు
శచి సుఖించు బాలు ♦ స్పర్శముననుం. 41

క. ఎన్నెన్ని దుడుకులొనరిచి
నన్నిమి సహియింపఁకుంట ఘ ♦ నంబగుప్రేమగా
దన్నుఁ గనిపెంచు నాశచి
కన్నులఁ దడివెట్టనెట్టి ♦ కతముననైనగా. 42

గీ. నాలుగై దేండ్ల ప్రాయంపు ♦ బాలుఁడొచుఁ
జూపఱందఱు వివశులై ♦ చూడనతఁడు
నర్తనముసేయు; వార లా ♦ నందబాష్ప
ములను రాలుతు రైహికం ♦ బులనుమఱచి. 43

క. నర్తనము సేయుచోటగ
వర్తించెడువారు నాడ ♦ వాంఛించియు దు
ష్కీర్తి భయంబున నృత్యము
గర్తవ్యము గాదటంచుఁ ♦ గావింపరటుల్. 44

ఆ. బాబు! నృత్యమాడ ♦ వా! యొక్కసారి యం
చాఁడువారుఁ బురుషు ♦ లతనిఁ బిలిచి
చక్కెరయును బండ్లుఁ ♦ గ్రుక్కి చేదోయిని
ముద్దులిడుదు రతని ♦ మోవినంటి. 45

సీ. పున్నమజాబిల్లిఁ ♦ బోలు మోమలరార
నవయవపుంజ సౌ ♦ ష్ఠవముమీఱ
నారోగ్యలక్ష్మివి ♦ హారవాటికయాచు
రంగారువెడఁదయు ♦ రమ్యగ్రాలఁ
బిడికిటఁబట్టంగ ♦ వీలైన లేఁగొను
చుట్టుఁగట్టిన పట్టు ♦ దట్టియొప్ప
ననువుగా నొసటఁ బె ♦ ట్టిన ముద్దుతిలకంబు
నెమ్మోమునకు వింత ♦ నీటొసంగఁ
గీ. దిమిర సన్నిభ కేశపా ♦ శమునిడిన
క్రొంబసిఁడి రంగుపూలొక ♦ డంబుఁదేర
డింభకుండింట నర్తించు ♦ తీవిఁగాంచు
భాగ్యమేభాగ్య మితరంబు ♦ భాగ్యమౌనె? 46
క. హరిహరియని నిమియాడెడు
తఱి శచియును జూచునట్టి ♦ తరుణీమణులున్
గరతాళంబులవేయుచుఁ
బరవశులై పోదు రెనుటి ♦ బాలునిభంగిన్. 47
మ. నిమి నాట్యంబును జల్ప్రద్రష్టలకెవే ♦ నిందృష్టముల్గావుగా
తమ ప్రమోలన్నిలుచుండు బాలుఁడొకఁడే ♦ తక్కం; బ్రపంచంబుదుః
ఖమయంబ న్వచనంబు గల్లయగు లో ♦ కంబెల్ల నానందపూ
ర్ణ మహాంభోనిధి వీచికానిచయమ ♦ గ్నంబట్టు కన్పట్టెడున్. 48
గీ. తోడిబాలురతోఁ జేరి ♦ యాడునపుడు
వారుఁగూడను జైతన్య ♦ బాలుతోడ
నాడలుదెలియక నాట్యంబు ♦ నొనరుపుదురు
పొరలుదురు నేలపై హరి ♦ హరియటంచు. 49

క. విని యాకేకలు వీథిని
దనతనయుని చేష్టలనుచుఁ ♦ దక్షణమటకుం
జనుదెంచి ధూళిఁ దులుపుచుఁ
గొనిపోవును దల్లి బాల ♦ కు స్వగృహమునకున్. 50

సీ. అడవిపూదండలు ♦ మెడచుట్టు ధరియించి
యన్యోన్యహస్త గ్ర ♦ హణ మొనర్చి
నిమిసఖు ల్గుమిఁగట్టి ♦ నిమిచుట్టు హరిహరీ
యనిపాడు చొకదిన ♦ మందు నర్త
నముసల్ప మున్నా రా ♦ సముఁజేయు చెలువొప్ప
నపు డొకముదుసలి ♦ యైన పండి
తుం డటువోవుచుఁ ♦ ద్రోవఁ జిత్రముఁజూడ
నొక్కింతసేపు దా ♦ నుండి వివశుఁ

ఆ. డొచు వారిఁజేరి ♦ యాతండుఁగూడ శ్రీ
హరిహరీయటంచు ♦ నాడసాగె
సద్దు వినుచువచ్చి ♦ శచి నిమిఁగొనిపోవ
వృద్ధపండితుండు ♦ స్మృతినిబొరసి. 51

క. ఇదియేమిచోద్యమో ! నా
కుఁ దగునె ? యిటువంటి బాల ♦ కులతో నాటల్
ముదిమనము వికలమయ్యెం
గద ! యని పరువెత్తెనెదను ♦ గదిరినలజ్జన్. 52

చ. సతి సుతపక్షపాతమున ♦ సాత్వికుఁ డల్లరివాఁడుగాఁడు మా
సుతుఁ డిదియేమిపాప మొక ♦ చోటను నిల్వఁగ నీయరర్భకుల్
రతనమువంటి పాపనికి ♦ రట్టాలు అవ్వాలు దెత్తురమ్మ ! 'యం
చితరులపైన నేరమిడు ; ♦ నెవ్వతెదూఱును గన్నబిడ్డనిన్ ? 53

సీ. ఒక మాపునందు న ♦ ర్భకునిజోకొట్టఁ దా
మఱచి కన్మూసిన ♦ మాతయురము
పైనెక్కి తత్కర ♦ ద్వయము చేతులఁబట్టి
యట్టిట్టు నిమియూఁగి ♦ యాడుచుండఁ
దల్లి బాలకుఁజూచి ♦ దగ్గఱగాఁదీసి
వెఱ్ఱివాఁడవుగదా! ♦ కుఱ్ఱ! యనినఁ
దల్లి! నేఁగాను నేఁ ♦ దక్కఁ దక్కినవార
లందఱు పిచ్చివాం ♦ డ్రనియె బిడ్డ;
ఆ. నాలుగేండ్లకూన ♦ నాతోడ నెటువల్కె
నో! వినుండటంచు ♦ నువిద పతిని
బిలిచి చెప్ప దంప ♦ తు లతిమోదాశ్చర్య
ములను జెంది నిమికి ♦ ముద్దులిడిరి. 54
మ. పురిలోనుండెడు తక్కుబాలుర క్రియ♦న్బాల్యంబు చేనూని తా
నరుగంబోనక పాఠశాలకును గా ♦ రాంగుంపు క్రీడాపినో
దరతి న్సంగకుఱంగట న్దిరుగఁ గ్రో♦ధస్వాంతుఁడై యొక్కనాఁ
డరిగె న్బెత్తముఁదాల్చి తండ్రి సుత శి ♦ క్షానూన సంరంభియై. 55
క. అరుగు జగన్నాథధరా
మరువెంట న్కచియు నరిగె ♦ మాతృప్రేమన్
స్మరసుకుమారుఁ గుమారున్
గోఱకొఱ లాడుచును దండ్రి ♦ గొట్టునటంచున్. 56
క. చేరెడు కన్నులతో బం
గారపు బొమ్మవలె గంగ ♦ గట్టున సఖులా
రా! రండని యాడెడు నా
గారాంగునిబట్టి తండ్రి ♦ కసరుచునుండన్. 57

చ. వడివడివచ్చి మాత నిమి ♦ బాలకు వెన్కకుఁదీసి యొక్కఁచే,
నోడయని చేతివేత్రమును ♦ నొయ్యన రెండవచేతలాగి యీ
బుడుతనిఁగొట్ట నింతచల ♦ మున్వహియింపఁగనేల యాగ్రహం
బుడిగి క్షమింపుఁడంచుఁ బతి ♦ నెట్టులనో బతిమాలె దీనయై. 58

క. జనకుని కనలుంగని త
త్తనయుఁడు తనపెదవు లతను ♦ ధనువుపగిది వం
చి, నయనముల శోకాశ్రువు
లను నింపిన, నతనిమోము ♦ లత్తుకయయ్యెన్. 59

క. అటులేడ్చెడు బాలకునిం
దటుకునఁ గౌఁగిటనుగ్రుచ్చి ♦ తండ్రీ! నాకెం
తటి పాపమురా! నినుఁ గొ
ట్టుటయని శచితోడ జనకుఁ ♦ డు న్విలపించెన్. 60

గీ. తండ్రిభయ మన్నభయమును ♦ దక్క నిమికి
మాతయెడ నెంతమాత్రము ♦ భీతి లేదు
పంచవర్ష వయస్కుఁడై ♦ పాఠముల న
తండు సదువక క్రీడలఁ ♦ దవులు నెపుడు. 61

గీ. పూర్వకాలంపుఁ బాలఁతుల ♦ పోల్కి శచియు
ఛాందసాచార విసర సం ♦ సక్తయౌచు
నుండుటీక్షించి నిమి బాల ♦ కుండు నాప
వవియువియు నంటి విసిగించు ♦ నాగడమున. 62

ఆ. ముట్టరాని శునక ♦ ముఖ్యమృగంబులు
వంశి విడిచినట్టి ♦ కుండపెంకు
లంటి తల్లిమనసు ♦ నార్తి నొందించెడి
బాలుఁజూచి యామె ♦ వలికెనిట్లు. 63

శా. ఔరా! బాలక! యుత్తమోత్తమపుబ్రా♦హ్మణ్యంబుఁ బ్రాపించి, యా
చారంబందున వీతిహోత్రుఁడను న♦చ్ఛఖ్యాతిఁ బెంపెక్కు నా
సూరిగ్రామణికి జ్జనించి, యకటా! ♦ శూద్రుల్ప్రవర్తించు నీ
దారిం బోవఁగఁ బాడియే? కులము నిం♦దం జెందదే యిట్టిచోన్?

క. చక్కఁగఁ బాఠము చదువుచు
నక్కడ కిక్కడకుఁ బోయి ♦ యవగడములలోఁ
జిక్కి చెడ కితరబాలుర
కెక్కుడుగా నుండఁగూడ ♦ దే? నాతండ్రీ. 65

క. అనుమాటలు విమివిని యో
జననీ! బాహ్యమగునట్టి ♦ శౌచంబిల న
వ్వనికగునమ్మా ఫలకర?
మన నివ్వాలిఁగొంది స్థాణు ♦ వై శచి నిలిచెన్. 66

ఉ. కొంచెతనంబు మానవని ♦ కోపముతో నొకనాఁడు తల్లి వె
న్నంటి చనంగ నామెకతఁ ♦ డందక పర్వులువెట్టి వీథిలోఁ
బొంటలపోగులెక్క, నటు ♦ వెళ్లుటకంకిలియాట నామె నీ
వంటినుతుండు పుట్టఁడిల ♦ వత్స! యనెన్భ్రమసంకులాత్మయై. 67

చ. ఒకదినమందుఁ బంచమకు♦లోద్భవుఁడొక్కఁడు వ్రాపుచుండఁగాం
కక నిమి వానిఁదాఁకి శచి ♦ గట్టిగఁ గూఁకలువెట్టుచుండ నా
మెకడకునేగి ముట్టుకొన ♦ మేకొన, భీతిని ధూర్తయంచు నిం
టికిఁజని సేసెనామె నిమి ♦ నిం జొరనీక కవాటబంధమున్. 68

సీ. మోమిచ్చి నాతండ్రి ♦ ముద్దుగాఁగొమ్మన్న
వలదని యాస్య మ ♦ వ్వలకుఁద్రిప్ప
తేనెపల్కులు పల్కు ♦ దే? యన్న నోచల
వంచి తా మూతి బి ♦ గించుకొనును

నామాటలాలింప ♦ వేమన్నఁ జేదోయి
ముసిముసినగవుల ♦ మొగముఁగప్పఁ
బలుక విప్పఁడెనీవు ♦ వార్ధకంబున నన్నుఁ
బోషింతువా! యన్న ♦ మోవివిఱుచు

గీ. నేను బోయినతరువాత ♦ నిన్ను నెవరు
చూచి నామాడ్కి లాలింపఁ ♦ జొత్తురన్న
మిన్నకుండును బలుకక; ♦ కన్నతల్లి
నిట్లువేధించు నిమి ధూర్త ♦ వృత్తిఁదాల్చి. 69

క. మాతృకుమారకు లెడనెడ
నీతీరున జగడమాడి ♦ యిర్వురు మరలన్
గౌతుకమున నన్యోన్య
ప్రీతి న్మెలఁగుదురు మఱచి ♦ వేరంబెల్లన్. 70

ఉ. ఐదవయేఁట నొక్కదిన ♦ మందున బాలుఁ డకారణంబుగా
ఖేదపరీతచిత్తుఁడయి ♦ కేల్గవఁ గన్నులుమూసికొంచు మో
మూఁదఁగ నేడ్చుచోనతని ♦ నూఱటపుచ్చఁగఁ జెంతకేగి నీ
కేదిర గావలెన్నలుకు ♦ మీ! యని రాతని తల్లిదండ్రియున్. 71

ఉ. ఎంతగ వేఁడినన్నదు లొ ♦ కంతయుఁబల్కమిఁ దల్లిడాసి నీ
వింతగనేడ్చుటేలనిమి! ♦ యీవిటులేడ్చిన మాదుగుండె ల
త్యంతవిచారసంకులము ♦ లై చెడిపోవును గన్నతండ్రి! నీ
చింతకు మూలమెయ్యదియొ ♦ చెప్పుము తీర్చెద శక్తిగల్గినన్. 72

వ. అన నాబాలుం డిట్లనియె. 73

గీ. అమ్మ! యేకాదశీతిథి ♦ యగుటనేఁడు
మనయిరుగువారు జగదీశుఁ ♦ డును హిరణ్యుఁ
డును జనార్దనుకొఱకుఁ జే ♦ సిన నివేద్య

వస్తువులనన్ని నేఁ దిన ♦ వలయుఁ డెమ్మ! 74

ఆ. ఇట్లు వెక్కివెక్కి ♦ యేడ్చెడు బాలుని
మాటలాలకించి ♦ మాతపితయు
నెల్లెఱుంగు నేఁడె ♦ యేకాదశియని నై
వేద్యమిడుదురనియుఁ ♦ బిల్లవాఁడు. 75

క. అని నివ్వెఱపడి వారలు
వనరంగాఁ జొచ్చిరిట్టి ♦ పాపపుఁబని చె
ల్లునె? యెట్టులియ్యఁదగుఁ గృ
ష్ణునకొసఁగు పదార్థములను ♦ సుతునకటంచున్. 76

మ. కరపృష్ఠంబున నక్షులన్నలువు నా ♦ గౌరాంగునింజూచి హా
నిర! యోబాలక! నీకుఁ గృష్ణుకొఱకై ♦ నిర్ధారితంబైన యో
గిరమున్గోరఁగఁ గోరు మింకొకటియే ♦ క్రీడాపదార్థంబు నేఁ
డ్వారగాఁ బెట్టుమటంచుఁ బల్కిరి శచీ ♦ తన్వంగియున్మిశ్రుఁడున్. 77

క. వలదొండేదియు నట గా
వ్వలయునటం చూఱడిలక ♦ బాలకుఁడను నా
పలుకులు హిరణ్యజగడీ
శులు విని యేతెంచిరి నిమిఁ ♦ జూడన్వేడ్కన్. 78

ఉ. లాలిత దివ్యవిగ్రహు వి ♦ లాస కళాపరిపూర్ణుఁడైన యా
బాలకుఁజూచి మర్త్యుఁడగు ♦ వాఁడిటువల్కుటయెట్లు? బాలగో
పాలుఁడె వీనిఁ జొచ్చె మన ♦ పాలిటిదైవమటంచు భక్ష్యముల్
బాలుని ముందుపెట్టి రతి ♦ భక్తినివారలు, గోరినట్లుగన్. 79

గీ. పెట్టి మాముద్దునిమిబాల! ♦ విందు లార
గింపు తినుమది యలచిన్ని ♦ కృష్ణుఁడుగద
యంచుఁబలికిరి; వీరలే ♦ నైరి పిదప

నతనిశిష్యులలో ముఖ్యు ♦ లైనవారు. 80

గీ. కొన్ని తాఁదిని సఖులకుఁ ♦ గొన్ని వెట్టి
పాఱవైచెను మిగిలిన ♦ వస్తువులను
మాత చూచుచునుండె న ♦ చేతనయయి
వట్టికన్నుల నిలఁబడి ♦ ప్రతిమరీతి. 81

ఉ. పుత్త్రుడిబొమ్మకీచెనఁటి ♦ బుద్ధులువుట్టెను దయ్యమంటెనో?
చిత్తముచంచలించి యిటు ♦ సేయుచునుండెనొ బాలకుండటం
చత్తరళాయతాక్షి శచి ♦ యాదనుడెందము గొందలింప నా
పత్త్రరథైకదృష్టి ముది ♦ పైదలులంబిలిపించి యిట్లనెన్. 82

సీ. నాపైన నిమికిఁ బ్రా ♦ ణంబెన్నఁడును సన్నుఁ
గూడనిమాటయొ ♦ క్కొటియుననఁడు
తెలివితేటల నన ♦ దృశుఁడు వాఁడీపురి
లోనుండు బాలుర ♦ లోసనెల్ల
దుండగీఁడై యింటి ♦ కుండలన్నింటిని
వ్రక్కలుసేసిన ♦ వగవఁగాని
దేవతలకుఁబెట్టు ♦ పావనమై వేద్య
వస్తువుల్మ్రింగు ని ♦ ర్భయతతోడ

ఆ. వంటకంబులంటు ♦ వలదన బాలుండు
దానె దేవుఁడంచుఁ ♦ డానుదాఁకు
వస్తువులు పవిత్ర ♦ వస్తువులగునంచుఁ
దగనిమాటలాడుఁ ♦ దల్లులార! 83

క. ఏమియొనర్చుటకైనను
నామది గుదురుపడదంగ ♦ నామణులారా!
స్వామికృపయెట్టులున్నదొ!

యీమతకరి కొమరుద్రావాఁత • యెట్లున్నదియో! 84

వ. అనుటయు 85

గీ. మంత్రవేత్తలభార్యలు • మహితసాంగ
వేదవేదాంతపారగ • వృద్ధవనిత
లామెదైన్యంబుఁగాంచి య • త్యంతఖిన్న
చిత్తలై తమపతుల ద • ర్శించివచ్చి. 86

క. మావారినడిగివచ్చితి
మోవనితా! నీదుబిడ్డ • నొకచెనఁటిగ్రహం
బావేశించెనఁటమ్మా!
గావింపుము శక్తిపూజ • గ్రహమువదలెడున్. 87

చ. అని శచితోడ వృద్ధసతు • లాడెడువేళ మెఱుఁగుఁడీఁగెలా
గున నరుదెంచి కట్టెదుటఁ • గుఱ్ఱఁడు నిల్వఁగఁజూచి వారిలో
ననుగమవృద్ధయోవనిత • నాయన! భూసురవంశమందుఁ గ
ల్గినకొమరుండవేల యిటు • గేలిజొనర్చెదవయ్య! వేల్పులన్. 88

ఆ. గౌరవింపుబాబు! • పాఱులవేల్పుల
ననిన నొరులయెడల • నాదరంబు
భీతియేలనాకుఁ? • బెఱవారె ననుఁజూచి
భయము భక్తిగలిగి • బ్రదుకవలయు. 89

క. అన విని శచియావాక్యము
లనువిని విన్నారె! తల్లు • లారా! యీబి
డ్డనిమిడిమేలవుఁజేష్టల
నవవేగమ శక్తిఁగొల్వు • మనిరావనితల్. 90

చ. ఒకనినిఁజూడనీక శచి • యొక్కతెయున్ బచనంబునేసి బా
లకునుభుజింపించి పంపి పది • లంబుగ భక్ష్యములన్నిచీరలో

నోకయొకఁగూర్చి శక్తికిడ ♦ నొంటరిగాఁ జనుచుండవచ్చెఁ ద
ల్లికి నెదురౌచు బాలుఁడుని ♦ లింప కళావిభవోజ్జ్వలాంగుఁడై. 91

ఆ. తల్లిమొగముసూచి ♦ తాఁగ్రహించెనో లేక
తాను సర్వవేత్త ♦ యైనకతనఁ
దెలిసికొనెనో కాని ♦ తిన్నఁగభక్ష్యముల్
మూసినట్టిచెఱఁగు ♦ ముట్టికొనుచు. 92

క. చిఱునవ్వు నవ్వుచమ్మా!
త్వరపడి యెటకేగుచుంటి ♦ భక్ష్యంబులనీ
చెఱఁగున దాఁచెదవెందుల
కెఱిఁగింపుమటంచుఁ దల్లి ♦ కెమ్మరెపలికెన్. 93

క. ఏలా యడ్డంబయ్యెదు
బాలక! నీవెచటనుండి ♦ వచ్చితివిటకున్
మేలైన ఖాద్యమధురఫ
లాళుల్గొనివత్తు నీకు ♦ నరుగుమితండ్రీ! 94

క. అని శచిమఱపింపఁగఁ బూ
నిననిమి, యోయమ్మ! యిపుడె ♦ నేనాఁకొంటిన్
దినెదను దెమ్మనియాఁచీ
రనుడాఁచిన కొన్ని బలిమి ♦ గ్రహియించిచనెన్. 95

క. బుడుతఁడొనర్చిన ఘోరపు
దుడుకుఁబనిం గాంచి తల్లి ♦ దుఃఖంబున వి
ప్రుఁడవా! కావా! దుష్టుఁడ!
పడి గంగానదిని దనువుఁ ♦ బాసెదనిపుడే. 96

వ. అన నావాక్యంబులాలకించి చిఱునవ్వుతోఁ గొమరుండిట్లనియె. 97

గీ. సంతపింపకుమోయమ్మ! ♦ శక్తి నేను

దిన్నపంటకములచేతఁ ♦ దృప్తిఁజెంది
సంతసించునుగాని యొ ♦ క్కింతయేనిఁ
గోపపడదిది నిజమను ♦ కొనుముతల్లి ! 98

గీ. అనినమాటలువిని శచి ♦ యారా ! దుష్ట
బాలకా ! నీకుఁ జెప్పెడు ♦ వాఁడెవండు
లేఁడనుచు బిడ్డకును గీడు ♦ మూఁడునేమొ
యనెడు చింతను దేవళం ♦ బునకునరిగి. 99

క. అనరానిమాటలాడుచు
నొనరింపఁగరానిపనుల ♦ నొనరింపుచు నా
తనయుండజ్ఞానంబున
జననీ ! నీకెగ్గుఁజేసె ♦ సైరింపఁగదే. 100

మ. అని శక్తిన్బలుమాఱువేఁడికొనె సా ♦ ష్టాంగప్రణామంబులన్
గొనుమంచుంబొనరించి బాలకునిపైఁ ♦ గ్రోధంబుఁజూపింపకుం
డనువర్తింపుము దీనురాలననుచు ♦ న్నానాప్రకారంబులన్
గనుల న్బాష్పకణంబు లుప్పతిలఁగాఁ ♦ గంజాక్షిభీతాత్మయై. 101

గీ. ఇంతిప్రార్థనశక్తి గ్ర ♦ హింపకుండ
నామెనుతుప్పైని గినిసెనొ ♦ యేమొకాని
తల్లి పూజోపవాసవ్ర ♦ తంబులు నిమి
కించుకేనియు మేలు గా ♦ వింపవయ్యె. 102

చ. సలలితధీబలాన్వితుఁడు ♦ శబ్దకళానిపుణుండు వైద్యమం
దలఘుయశంబుఁ గాంచిన మ ♦ హాప్రతిభాఢ్యుఁడు నాముకారినా
వెలయునతండొకండు దన ♦ విద్యలనైకము నెత్తికెక్క వి
చ్చలవిడిఁ దానెబ్రిహ్మమని ♦ చాటుచునుండెఁ బురంబులోపలన్.

ఉ. పొంతన దేవుఁడుండ జన ♦ ముల్చననేటికిఁ బుణ్యవాటికిన్

భ్రాంతి నెవండో వేల్పనుచు ♦ భక్తిని బూజలొనర్ప నేల చి
త్తాంతరసీమఁ దేజరిలు ♦ నాత్మనుఁ గాంచక యంచుమెట్ట వే
దాంతపుమాటలాడి యతఁ ♦ డాస్తికబుద్ధి నడంచుచుండినన్.104

మ. తనతో నాడెడు బాలకాళిఁ గొని చై♦తన్యార్భుఁ డద్వైత మూ
ర్తి నిజాంశుం డని చప్పటల్చఱచి పృ♦థ్వీక్ జ్ఞానబీజంబు లీ
యన యే! చల్లెడువాఁడు పౌరజనులా♦రా! యింక దైవంబు లేఁ
డనవచ్చుం జుఁడీయంచుఁ బండితుని హా♦స్యంబాడఁ గ్రోధాత్ముఁడై

గీ. ఔర! డింభక! యంచు ము♦రారిగుప్తుఁ
డత్తులెత్తఁగఁ జేసి గౌ♦రాంగుఁ జూచి
నన్నధిక్షేపమును జేయు♦ నరుఁడు పుడమి
నింకజన్మింపవలెనని ♦ యెఱుఁగవటర! 105

క. వాదింప శక్తి గల్గిన
వాదమునకు డీకొనంగ ♦ వచ్చును మాతో
భేద మెఱుంగక తులువా!
యీ దబ్బఱదబ్బులాడ ♦ నేమిఫలమురా! 107

మ. అను నామాటలనాలకించి నిమి య♦బ్బా! యేమి పాండిత్యమ
య్య! నిను న్నీ వెఱుఁగంగవచ్చిన వెకా♦వా! యీ ప్రగల్భంబులా
త్మను గన్గొంటివె స్వానుభూతి? నిఁక బో♦ధ్యంబెద్ది బోధంబుల
న్గొనువారెవ్వరు బోధకుం డెవఁడు నా♦కుం గొంత బోధింపుమా!108

క. వాదమునకు రమ్మంటివి
వాదించెడువాఁ డెవండొ ♦ వాదం బెదియో
వాదపరాభూతుం డెవఁ
డో దబ్బఱలనఁగ నేవి ♦ యో నుడువఁగదే. 109

క. అర్థవిద్యాంసు నెఱుక య ♦ నర్థదాయి

నమ్ము, తనకును దాఁజెప్ప • నరవితతికి
బాగుపడఁగోరుదేని ద • బ్బఱలువదలు
నాది దబ్బఱగాదది • నీదెసుమ్మి. 110

క. బోఁటెఁడహంభావంబును
నీలోఁబెట్టికొని యిట్లు • నెదవు మురారీ!
చాలు నిఁ 'కేదైవము' నని
ప్రేలినచో నీకుశిక్ష • విధియింతుఁజుమీ. 111

మ. అని స్వర్ణప్రతిమానహస్తమున దం • భాచార్యునింగొట్టి యే
మనుజుండేనియు శక్తిఁదాఁటిన యసం • బద్ధప్రలాపంబులా
డిననేనిట్టులె బుద్ధిఁదెత్తునని రూ • ఢిజ్జేసికొమ్మంచు నే
గెను గౌరాంగుఁడు లేఁతనవ్వులఁ బునః • క్రీడావినోదార్థియై. 112

ఉ. బాలకరప్రఘాతమునఁ • బండితుఁడల్గియుఁ దొల్తనజ్ఞతో
న్మాలనసుప్రశస్తమగు • ముద్దులబిడ్డని తాఁకుదాఁక నా
భీల తమోఘనగ్రహము • వీడఁగ భక్తినిబద్ధచిత్తుఁడై
బాలకుఁడే గురుండనుచు • వత్సగృహంబునకేగెఁ జెచ్చెరన్. 113

గీ. ఏగి గౌరాంగునడుగుల • కెఱఁగఁగాని
యతనిజనకుండు గాంచి యే • మయ్య! యిట్లు
సేయన్యాయమె? నీకు మా • శిశువు బ్రదుక
గిట్టదయ్యాయటంచుఁ దాఁ • గినిసిపలికె. 114

క. ఓయీ! కన్నులుదెఱవని
మాయర్భకుపదములకు న • మస్కారంబుల్
నీయట్టివాఁడుసేసిన
నాయువు క్షీణంబుగాద • టయ్య! మురారీ! 115

చ. అని పలుమాఱుదుఃఖమున • నాతఁడువల్క మురారిసూరి, ,, నీ

తనయుఁడు వందనార్హుఁడగు ♦ దైవసముండొ మనుష్యమాత్రుఁడో
కనెదవునుమ్ము నీవచిర ♦ కాలమున న్బలుమాటలేల నేఁ
జనెద ననుజ్ఞదీసికొని ♦ శౌరియె నీసుతుఁడవ్వొ" నంచనెన్. 116

చ. ఇటులు మురారివల్కి తన ♦ యింటికి వేగమయేగి రాధికా
విటుఁ బురుడించుబాలకుని ♦ విగ్రహమున్మదిలోననిల్పి వె
న్కటితెలుఁగంతమాని తన ♦ గ్రంథములొక్కెడఁ గట్టిపెట్టి యు
త్కటహరిపాద భక్త్యమృత ♦ ధారలఁ గ్రోలుచునుండెనిచ్చలున్.

క. రామా! మేఘశ్యామా!
సోమార్కాకారమహిత ♦ సుందరనయనా!
భూమిజన దుఃఖహరణా!
స్వామీ! యోగివరచిత్త ♦ సదననివాసీ. 118

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ద్వితీయాశ్వాసము.

శా. కౌసల్యాలలనాకరాంబురుహ యు ♦ గ్మంబందుఁ జాంపేయడో
లాసమ్యఙ్మృదుశయ్యలన్నిదుర స ♦ ల్పంజాలి యెవ్వాఁడు స
త్యాసక్తి న్పితృవాక్యపాలనపరుం ♦ డై వల్కలచ్ఛన్నుఁడై
త్రాసంబందక యేఁగెఁగానలకు నా ♦ రాముండు నన్బ్రోవుతన్. 1

ఆ. విశ్వరూపనామ ♦ భృద్బాలుఁడు నిమికి
నగ్రజుండటంచు ♦ నంటిమిగద
వానికిపుడువచ్చెఁ ♦ బదియాఱువర్షముల్
నిమికి నాఱువత్స ♦ రములువచ్చె. 2

గీ. తమ్ముఁడు జనించుటకుమున్న ♦ దనకు మేన
మామశిశువును సుందర ♦ మంగళాంగుఁ
డైనలోకనాథాఖ్యుని ♦ పైని మిగుల
విశ్వరూపునకును బ్రేమ ♦ వెలసియుండె. 3

క. తమ్ముఁడు పుట్టినపిమ్మట
నమ్ముద్దులమేనమఱఁది ♦ యందలివాత్స

ల్యమ్ము గ్రమమ్ముగ జాఱుచుఁ
దమ్మునిపై ముమ్మరముగఁ ♦ దవులుచుఁ గ్రిమ్మెన్. 4

ఉ. అండజవాహనాంశ జని ♦ తాకృతి, సుందరుఁ, దమ్ము విశ్వరూ
పుం డనిశంబునెత్తుకొని ♦ ముద్దులువెట్టి కవుంగిలించి మా
ర్తాండనిభప్రభానిచయ ♦ రంజితహృత్సరసీజుఁడౌచుఁ దా
నుండె గృహంబునందున న ♦ నూనముదామృతవార్ధిమగ్నుఁడై. 5

క. తనయెడను విశ్వరూపుఁడు
గనఁబఱిచెడి వత్సలతకు ♦ గౌరాంగుఁడుగూ
డను త్రికరణశుద్ధిగ నా
తనిపై నగపఱుచుభక్తి ♦ తాత్పర్యములన్. 6

ఆ. ప్రొద్దుపొడువఁగానె ♦ పురిపాఠశాలకు
విశ్వరూపుఁడేగి ♦ విద్దెఁగఱచి
మరల వచ్చుచుండు ♦ మధ్యాహ్నమగువెన్క
స్వగృహమునకు; నిట్లు ♦ సదువుచుండి. 7

క. సవయస్కులవలె నాటలఁ
దవులక మిశ్రాగ్రిసుతుఁడు ♦ తత్త్వార్థవిచా
రవిశేషపరిశ్రమమునఁ
బవలెల్లను గడపుఁదనదు ♦ ప్రాక్సుకృతమునన్. 8

శా. పూతప్రస్తుతవర్తన ప్రకటిత ♦ ప్రోద్యన్మహాత్త్వాఢ్యుఁడ
ద్వైతాచార్యసమాఖ్యుఁ డాత్మవిమల ♦ ధ్యానైకనిష్ఠానము
ద్ధూతాంతర్గతకల్మషుండుఁ బురవాం ♦ దున్నాపురంబుండ వం
ప్రీతిన్బాలకుఁడేగె వానికడ కై ద్వేలాపవర్గేచ్ఛతోన్. 9

శా. వారిస్వైరినిఁజూడకర్భకుఁడు ద్వైతార్యుఁడు స్వర్కరా
క్షీర న్యాయముగామెలంగు గ ♦ క్తిన్సక్తిదుండా హరిన్

శేరంజేసెడు యోగముఖ్యపథము ♦ ల్చింతించి యేకాగ్రతో
దారప్రక్రియలాచరింపుదురు ని ♦ త్యంబు న్రహస్యంబునన్. 10

మ. సతతాన్యోన్య సమాదృతిన్వెలయుచు ♦ స్సత్యాదిసద్ధర్మసం
తతి నానాఁటికి క్షీణమౌటకుఁ గదు ♦ న్సంతాపముంజెంది యం
చిత భక్తిన్వెలవింతురెప్పుడుఁ గృపా ♦ సింధుండు శ్రీకృష్ణుఁ డీ
క్షితిపైఁబుట్టెనొ పుట్టునోయిఁకను దా ♦ శీఘ్రంబయంచిద్దఱున్. 11

గీ. ఎప్పుడైహికలోలురై ♦ యిలనుదిరుగు
జనవితతిఁజూచి చాలనా ♦ శ్చర్యమంది
యనిశమాముష్మికార్థచిం ♦ తనమునంద
ప్రొద్దుపుత్త్రుకు విశ్వరూ ♦ పుండునతఁడు. 12

ఉ. వేళకు భోజనంబునకు ♦ వెన్కటియట్టులు రామిఁదల్లియా
బాలకుఁ బిల్వఁగానిమిని ♦ బంపిన నాతఁడువోయి యన్న ! రా
వేలర ! బువ్వకంచుఁ గదు ♦ నింపగుమాటలఁ బిల్చి చేతులన్
వ్రేళులఁబట్టిలాగి త్వర ♦ పెట్టుచునుండును విశ్వరూపునిన్. 13

ఆతఁడే గౌరాంగుని న
ద్వైతుఁడు పరికించి కృష్ణ ♦ దైవాంశావి
ర్భూతుండుగాక నరసం
జాతుండే వీఁడటంచుఁ ♦ జర్చించుమదిన్. 14

చామీకరలాలసదభి
రామాంగుఁడు, పూర్ణవికచ ♦ రాజీవాక్షుం,
డీముద్దుమోములక్ష్మీ
భామాపతి మోమటంచుఁ ♦ బలుకువివశుఁడై. 15

మసలఁగన్నతండ్రి ♦ వనజాక్షుఁడందఱ
నుద్ధరించుకొఱకు ♦ నుదయమందెఁ

జూడుమివిశ్వరూప ! ♦ సుందరాకారు నీ
యనుజునంచుఁబలుకు ♦ నతిముదమున. 16

ఆ. విశ్వరూప ! నిమిని ♦ వీక్షించువెంటనే
మనసదేమొకాని ♦ మాటలను వ
చింపరానిముదముఁ ♦ జెంది యాతనికడ
కీడ్వఁబడునతండు ♦ కృష్ణుఁడయ్య. 17

వ. అని యద్వైతాచార్యుండు చిరకాలోపాసితప్రియదైవతంబు నయ
నగతంబై పురోభాగంబున నిలువ విమలాంతఃకరణుం డగుభక్తశ్రే
ష్ఠునకుంగల్గు మహానందంబున నోలలాడుచు, విశ్వరూపుండును దా
ను నచిరకాలంబున భువిపై నవతరించుననుకొన్న శ్రీకృష్ణపరబ్ర
హ్మం బీదివ్యమంగళవిగ్రహుం డగుగౌరాంగుండేయని దృఢనిశ్చ
యుండయ్యె నిట్లుండ. 18

గీ. షోడశాబ్దంబులయ్యెను ♦ జూచుచుండ
విశ్వరూపునకొక యలి ♦ వేణిఁ బరిణ
యంబు సేయంగవలెనంచు ♦ నతనితల్లి
దండ్రు లామోదభరితులై ♦ తలఁచుచుండ. 19

మత్త. వారివల్లను వీరివల్ల వి ♦ వాహవార్త చెవింబడన్
మేరమీఱిన యార్తిఁజెందుచు ♦ మిశ్రసూనుఁడటొక్క యీ
బారిఁదాఁటుట దైవమా ! తల♦వ్రాఁతయాయిదియంచ నన్
సారసాక్షులపొందు వట్టివి ♦ షంబెయౌఁగద జ్ఞానికిన్. 20

ఉ. మొట్టలువెట్టుగ్రంథములు ♦ బుద్బుదతుల్యము జీవమంచు నేఁ
గుట్టుతనంబునుండియును ♦ గోవిదసంగతినుండఁ గోరితిన్
వెట్టివికారలీల నడ ♦ పింపక చిత్తము; నిప్పుడయ్యొ ! నా
యట్టివివాహభారవహ ♦ నార్తికినయ్యె నిఁకేమిసేయుదున్. 21

గీ. పెండ్లివలదన్న నీమాట ♦ వినుచు నాదు
తల్లిదండ్రులు మతిచెడి ♦ తల్లడింత్రు
వారిసంతుష్టికొఱకు వి ♦ వాహమైతి
నేని నాయాత్మకృషియంత ♦ నేటఁగలియు. 21

ఆ. ఆత్మవిద్యఁ జూడ ♦ నంతంబుగనరాదు
బ్రతుకుఁ జూడ మూఁడు ♦ వాసరములు
స్వోత్తరణార్థమునకె ♦ చాలనికాల ము
ద్వాహసౌఖ్యములకు ♦ వలనుపడునె ? 22

ఆ. కంఠమునకుబండఁ ♦ గట్టుక జలరాశి
నీదఁ జూచుటల్లె ♦ యించుఁబోండ్ల
వలుఁదగుబ్బకౌఁగి ♦ ళులఁజిక్కి సంసార
సింధుతరణమునకు ♦ సిద్ధపడుట. 24

గీ. ముందువ్రోయిన నుయ్యి పి ♦ ఱుందగొయ్యి
యయ్యె మత్ప్రస్తుతస్థితి ♦ యంచు విశ్వ
రూపుఁ డాలోచనముసేసి ♦ రూఢిఁ జేసి
కొనెను జివరకుఁ బెండ్లికాఁ ♦ గూడదనుచు. 25

శా. సంసారంబుననుంటినేనిఁ దరుణీ ♦ సంపర్కముల్దప్పవీ
సంసృత్యాధులఁ జిక్కకుండుటకునై ♦ సన్న్యాసమేదిక్కు, మ
త్సంసారత్యజనంబునాజనకుల ♦ నంతప్తులన్ జేసినన్
హింసంగాసిల దస్మదాత్మ; యదె యు♦త్కృష్టంబు మార్గంబిలన్.

గీ. పాటలంబగు నధరంబుఁ ♦ బసిఁడిమేనుఁ
దామరలఁగేరు వదనంబుఁ ♦ దళుకుఁగనులు
మొలకనవ్వులుఁ గలయట్టి ♦ ముద్దుబాలుఁ
జిట్టితమ్ముని నిమిని నే ♦ నెట్లువిడుతు. 27

మ. అని యొక్కించుక యెంచి వంశమున స♦న్న్యాసంబునొక్కండుగై
కొనఁ దద్వంశజులెల్ల నందురు ము♦క్తుల్ పాపముల్బాసి యం
చనుగ్రంథంబు; లదెట్లుగల్లయగు? స♦న్న్యాసాశ్రమంబూనఁ ద
మ్ములపై మోహముఁగూడఁ జంపి చనెద♦న్మోక్షార్థినై చెచ్చెరన్.

క. అని విశ్వరూపుఁడెఱుకన్
దనమనమున్ దిప్పికొనుచుఁ ♦ దనగృహమునకున్
వెనుకటియట్టులు సని యిం
టనుగనెఁ దనమఱఁది లోక ♦ నాథార్భకునిన్. 29

ఆ. అతనితోడఁ దనదు ♦ యత్నంబు సెప్పిన
"నిన్నుఁబాసి నేను ♦ నిల్వలేను
వెంటవత్తునయ్య ♦ విశ్వరూపుఁడ" యన
వల్లెయనియెఁ దాను ♦ బాలుతోడ. 30

ఆ. వారియుద్యమంబు ♦ పరులెఱుంగకయుండ
డాఁచి నాఁటిరాత్రి ♦ లేచి యిర్వు
రరుగఁదలఁచుకొనిరి ♦ యంతట సరుదెంచె
మాపుఁగూడ; విశ్వ ♦ రూపుఁడపుడు. 31

ఉ. పావనపుస్తకంబొకటి ♦ పట్టుకచేతను, మాతపొంతకుం
దావడినేగి, యమ్మ! యిది ♦ తమ్మునికీవలెఁజుమ్మి వాఁడు వి
ద్యావిధి యోగ్యమౌ వయసు ♦ నందిన వెన్కనటన్నఁ దల్లి శం
కావిలచిత్తయౌచుఁ దన ♦ యా! యిటువల్కెదవేల యంచనన్.

గీ. తమ్మునకుఁ జేతులారఁ బు ♦ స్తకమునీవె
యీయవచ్చు నతఁడు నీవు ♦ నింటనొక్క
చోటనే యుంద్రుగావున; ♦ సుతుఁడ! నన్ను
నిమ్మనుటకును గతమేమొ ♦ యెఱుఁగఁజెప్పు. 33

క. అను తల్లిప్రశ్నమునకుం
దనయుఁడు చిఱునవ్వునవ్వి ♦ తల్లీ నీయొ
ద్దనయుండనిమ్ము గ్రంథము
పనివచ్చినయప్పు డడిగి ♦ పట్టుకపోదుఁగా. 34

గీ. భద్రముగనుంచు మాయమ్మ! ♦ ప్రాలుమాల
కద్ది తమ్మునకును జాల ♦ ననువుపడును
జీవము లశాశ్వతము లందు ♦ చేత నింత
చెప్పఁగావలసివచ్చెను ♦ జింతపడకు. 35

గీ. ఇట్టులతఁ డాడుమాట లా ♦ లించి యవ్వ
యెల్ల నిజములెయని శచి ♦ యెంచెఁగాని
తన్ను విడనాడి యారేయిఁ ♦ దరలిపోవుఁ
బెద్దకొడుకని కలనైన ♦ బెగడదయ్యె. 36

గీ. ఆమె వట్టియమాయికు ♦ రాలుగాన
సుతమనోగతభావంబు ♦ నూడలేక
ఘూతఁడిచ్చినపుస్తక ♦ మందికొని గృ 37
హమ్ములోపలడాఁపఁ జ ♦ య్యానుజనియె.

చ. జనములు సుప్తిలోనడఁగి ♦ స్థాణువులైపడియుండునట్టి రా
త్రిని గనువిచ్చి మిశ్రిజుఁడు ♦ దిన్నగ మాతులపుత్రునొద్దకుం
జని యఱచేత మెల్లఁగను ♦ జాగ్రదవస్థకు వానిఁదెచ్చి వ
చ్చె నతనితోడ నిల్వెడలి ♦ చేతను గవ్వయుఁదీసికొనె. 38

ఆ. కూడ నొక్కటియును ♦ గొనిపోఁడు సంపూర్ణ
వీతరాగుఁడౌచు ♦ నాతఁడెప్డు
వదలఁజాలని భగ ♦ వద్గీతయనుగ్రంథ
మొందుఁ గట్టుఁబుట్ట ♦ మొందుఁదక్క. 39

క. తనయిల్లు వదలివెళ్లుట
కును మున్నిహలోకబంధ ♦ కోటులఁ దననె
మ్మనమునఁ దలంచి యిట్లని
యెను దాఁగరుణరససిక్త ♦ హృదయుండగుచున్. 40

ఉ. మత్తనుహేతుభూతులగు ♦ మాత! పితా! మిమువీడి యౌవనా
యత్త సమస్తభోగవిభ ♦ వాదుల నవ్వలఁద్రోసి మోక్షసం
పత్తికినై విరాగమతిఁ ♦ బర్విడనుంటిని మీరు క్రోధసం
చిత్తులుగాక నానతులఁ ♦ జేకొనిపంపుఁడి మానిదుఃఖముల్. 41

క. మృదులాంగా! గౌరాంగా!
యదయత నిన్విడిచిపోవ ♦ నై యున్నాఁడన్
మదిఁగుందకుమా! తమ్ముఁడ
బ్రదికెదు సుఖజీవివౌచుఁ ♦ బరమాత్మకృపన్. 42

ఆ. ఒండురెండుఁగాక ♦ యొక పదియాఱువ
ర్షములు మాతపోల్కిఁ ♦ జల్లనైన
నీదుగర్భమందు ♦ నెలవిచ్చి నన్బెంచి
తో గృహమ్మ! సెలవు ♦ నొసఁగవమ్మ! 43

గీ. గంగయనుమేఖలనుదాల్చి ♦ కామ్యసుఖద
విద్యలకుఁ బుట్టినిల్లయి ♦ వెలయుచుండు
నోనవద్వీపపురి! నీవు ♦ నానమస్కృ
తులనుగైకొమ్ము, మరల రా ♦ వలనుపడదు. 44

ఆ. నలినపత్రగత స ♦ లిలమట్టు లైహిక.
పంకమంటకుండ ♦ భక్తిపరత
నవనిమెలఁగునట్టి ♦ యద్వైతదేశిక!
మ్రొక్కె నీకు నేను ♦ బురము విడుతు. 45

వ. ఇట్లు పూర్వకృతపరిచయంబు లగుచేతనాచేతన వస్తునిచయంబు వీ
డ్కొని కేవల తురీయాశ్రమ స్వీకరణ పరాయణచిత్తుండై విశ్వ
రూపుండు లోకనాథుతోడం గంగచెంతకుం జని యన్నిలింపాపగ
నానడిరేయిఁ దరింప నావ యెచ్చటం గానమి భగవద్గీతాగ్రంథంబుఁ
బట్టుకొనిన వామకరంబది తడియకుండఁ బైకెత్తియీఁది దాఁటనిశ్చ
యించుకొనియె. అంత నీఁతయం దనుపమానప్రజ్ఞావంతు లగుని
ర్వు రనతిశ్రమంబున నాతరంగిణిం దరియించి యెండకుం జిక్కక
తిండిలేమికి స్రుక్కక భిక్షాన్నంబున క్షున్నివారణంబు సేసికొనుచు
నేళ్ళనీళ్లం దప్పి వాపికొనుచుఁ దరుమూలంబుల శయనించుచుఁ బ
శ్చిమాభిముఖులై చనిచని మార్గంబున నొక్కయెడ శ్రీజగన్నాథ
శాఖాంతర్భూతుండును, నష్టాంగ యోగవిదురుండును సతత బ్ర
హ్మావలోకన పటిష్ఠసమీచీనాంతఃకరణుండును నగు నొక్కసం
యమీంద్రుం గాంచి తదనుగ్రహపాత్రులై యున్నయంత. 46

గీ. విశ్వరూపుని తెలివికి ♦ విమలభక్తి
కతనిశుశ్రూషలకును సం ♦ యమివరుండు
మెచ్చి దయతోడ నాతని ♦ కిచ్చె వాంఛి
తాపవర్గార్థదాయి స ♦ న్న్యాసపదవి. 47

గీ. శంకరారణ్యపురియను ♦ సంజ్ఞనాతఁ
డాశ్రమముఁ బుచ్చుకొనుతఱి ♦ నందిఁ బిదప
లోకనాథుని సత్కృపా ♦ లోకనమునఁ
జేసి సన్న్యాసిఁ గైకొనె ♦ శిష్యునిగను. 48

గీ. శంకరారణ్యునకుఁ బరి ♦ చర్యసల్పు
చుండి యాతనిదండక ♦ మండలువులు
మోసికొని యాతఁ డెచటికిఁ ♦ బోవుచుండు

నచటికే లోకనాథుండు ♦ నరుగుచుండు. 49

వ. ఇట్లుండ నవద్వీపపట్టణంబున. 50

చ. మఱునటినాఁడు లేచి జన ♦ మండలి పశ్చిమమార్గగాములై
యరిగిరి బాలురంచెఱిఁగి ♦ యచ్చెరువందుచు మిశ్రుఁడాసి యెం
దఱునువిచారపెట్టిచనెఁ ♦ దాను విరాగత విశ్వరూపుఁ డె
త్తెఱఁగునఁ జేసెనోర! యెటు♦తీఱును మీవ్యథయంచుఁబల్కినన్.

ఆ. విషయసౌఖ్యములను ♦ విడనాడి కొడుకున
న్న్యాసియాటకేగె ♦ నంచుఁ దెల్ల
వాఱఁగానె తెలిసి ♦ వనరెడుమిశ్రుండు
నతనిసతి మఱింత ♦ యడలిరపుడు. 52

క. మాతండ్రి విశ్వరూపా!
నీతలిదండ్రులు గృహస్థ ♦ నియతిన్సుఖులై
ప్రీతిన్మనుచుండఁగ నీ
వ్రాఁతయె జోగివయితిరుగ ♦ బాల్యమునందున్. 53

సీ. మృష్టాన్నములమేము ♦ మెసవికండలువెంప
భిక్షాన్నమా నీకు ♦ విందుఁగుడుపు
సరిగవల్వలమేము ♦ ధరియింపఁగా నీకుఁ
గాషాయచేలమా ♦ కట్టుబట్ట
పఱుపులపైమేము ♦ పవ్వళింపఁగ వట్టి
కటికనేలయె పట్టుఁ ♦ బఱుపునీకు
చందనలేపన ♦ సౌఖ్యముల్గాకుండ
భూతిలేపనమయ్యె ♦ పూఁతనీకుఁ
బర్వసుఖములఁ దాంబూల ♦ చర్వణములఁ
గులుకుచుండఁగ మేమయో! ♦ కొడుక! నీవు

దండమునుగకుపాల, క ♦ మండలువును
దాల్చి యూరూరఁదిరుగుదే? ♦ తండ్రి! యెపుడు. 54

క. తలనరసినముదుసలి బదు
గులమిటు సౌఖ్యములనడుమఁ ♦ గుందుచునుండన్
లలితంపు లేఁతవయసునఁ
బలుకష్టములందు సౌఖ్య ♦ పడెదవెకుర్రా! 55

సీ. పల్లెత్తుమాట యె ♦ వ్వరినేని యాడవం
చసదృశపాండిత్య ♦ మందితంచు
షోడశవత్సర ♦ స్ఫుటమనోజ్ఞాకార
నవమోహనాంగ సుం ♦ దరుఁడవంచుఁ
బరమార్థచింతన ♦ పటిమచేవర్తన
యోగ్యతచే శుక ♦ యోగివనుచు
మానోముపంటయి ♦ మ్మాకుఁ దోఁచెనటంచు
నీవంటిబిడ్డ జ ♦ న్మింపఁడంచుఁ

గీ. భూజనులునిన్ను వేనోళ్లఁ ♦ బొగడుచుండఁ
బొంగి నీవునుఁ గోడలు ♦ చెంగటనుమె
లంగఁ జూడఁగఁగోరు మ ♦ మ్మంగలార్పఁ
జేయఁగానీవు సన్న్యసిం ♦ చితివె? పుత్ర! 56

ఉ. బాలక! నీవుమమ్ముఁ గనుఁ ♦ బాసినఁజూడుము నీదుతమ్ముఁడీ
వేళనెటుండెనో పరిత ♦ పించెడి మమ్ము విషణ్ణచిత్తుఁడై
లోలితపాటలోష్ఠమున ♦ లోఁగని యశ్రులనిండుకన్నులన్
ఫాలముచెమ్మగిల్లఁ బయి ♦ వంకకు నాస్యము నెత్తిచూచుచున్. 57

వ. ఇట్లు కన్నీరుమున్నీరై పాలి వృద్ధదంపతులు పెద్దకొడుకుం దలఁచుకొ
ని విలపించుచుండిరందు వివేకవంతుండును బహుసద్గ్రంథావలోకన

సమార్జిత తత్త్వజ్ఞానసంపన్నుండు నగుజగన్నాథమిశ్రుండట్టి కేల
కు నాదుఃఖంబునుండి వెలువడి యశాశ్వతకపటశరీర సంసారసుఖం
బులరోసి సన్న్యాసంబుఁ గైకొనిన కొమరుం డేమితప్పు సేసెనని వి
తర్కించిచూచి తనయజ్ఞానంబునకు వెఱఁగంది శుద్ధాంతఃకరణుం
డై యిట్లని భగవంతుం బ్రార్థించె. 58

ఉ. అజ్ఞతవిశ్వరూపునకు ♦ నై దురపిల్లితిఁగాని ధాత్రిలోఁ
ప్రాజ్ఞులు వట్టుమార్గము నె ♦ వాఁడునుబట్టెను వట్టిలోకదు
ష్ప్రాజ్ఞులఁ జిక్కి యైహికవి ♦ చారములన్నెడిపోఁడుగాన స
ర్వజ్ఞుఁడ! నాదు మొఱ్ఱవిని ♦ వానిని జిక్కులువెట్టఁబోకుమా! 59

గీ. ఆత్మసన్న్యాసధర్మంబు ♦ లతఁడువిడిచి
పెట్టి మరలగృహస్థుఁడౌ ♦ భీరువౌనొ
యేమొ! యటుగాకయుండర ♦ క్షింపుదేవ!
వాఁడుపసివాఁడు సన్న్యాస ♦ పదవిఁబూనె. 60

గీ. పైడిపైకిని బైదలి ♦ పైకి నెప్పు
డేని సన్న్యాసిమనసుఁ బో ♦ నిచ్చునేని
యిహపరంబులకునుగాక ♦ యీల్గుఁగాన
నతని నాబామునుండి కా ♦ పాడుమయ్య! 61

క. అని శాంతించినపిమ్మటఁ
దనభార్యం జూచి యిట్లు ♦ తాఁబలికెను నీ
తనయునికై యెందులకిఁక
వనటం జెందెదవు మూఢ ♦ వనితలభంగిన్. 62

ఆ. వాఁడుసన్న్యసించి ♦ వానితోమనముఁ ద
రించునట్లుసేసె ♦ నింతి! చూడు
చాలవయసుదాఁటి ♦ సంసారమున నున్న

మనకుఁగతినిజూపె ♦ మననుతుండు. 63

వ. ఇట్లిద్దరుపరిమితదుఃఖులై యుండ గౌరాంగుండును దుఃఖంబువా
ని తల్లిదండ్రులంజూచి యిట్లనియెఁ. 64

ఉ. అమ్మరో! తండ్రి! యన్నవిడ ♦ నాడుచు మిమ్ము మొఱంగిపోయెనం
చుమ్మలికంబునొందకుఁడి ♦ యుల్లములందున నేను యుక్తకా
లమ్మున మీరుమెచ్చుపను ♦ లంబొనరించుచు విద్యనేర్చుచుఁ
మిమ్ములసౌఖ్యపెట్టెద తు ♦ మింపుఁడి వెక్కటిమండగమ్ములఁ. 65

ఆ. అనుచుఁ జిలుకపల్కు ♦ లాడెడునిమిబాలుఁ
గౌఁగిలించుకొనుచుఁ ♦ గన్నుఁగవల
మోదబాష్పపూర ♦ ములు గాఱ వారలు
ముద్దుపెట్టిరతని ♦ మోమునిడిరి. 66

వ. విశ్వరూపుం డాశ్రమస్వీకారంబుసేసినపిదప రెండేండ్లకుఁ బూనాప
ట్టణప్రాంతస్థ పాండురంగపురంబున నాసన్నమరణుండై సమాధిం
బూరసి బ్రహ్మనిష్ఠాగరిష్ఠానుభావ్యంబగు ననాయాసమరణంబుఁ జెందె
నప్పుడు శివానందుం డచ్చటనుండిచూచెనని తత్సుతుండగు కర్ణ
పూరుఁడనువాఁడు వానిగ్రంథంబులం దొక్కదానిలో వ్రాసె మ
ఱియు. 67

గీ. శిష్యపరివేష్టితుండును ♦ శిష్టుఁడయిన
శంకరారణ్యనసువులు ♦ జాఱునప్పు
డతనిమైనుండి కోటిసూ ♦ ర్యప్రకాశ
నిచయనిభదివ్యతేజంబు ♦ నింగికెగసె. 68

గీ. ఇందులకుసాక్షిగా శివా ♦ నందుఁడుండి
పిదపఁబోయెనుదా నవ ♦ ద్వీపమునకుఁ
గాని యాపట్టణమున నొ ♦ క్కనికినైన

శంకరారణ్యు మృతిఁజెప్పఁ ♦ గొంకెనతఁడు. 69

క. అన్నగతించినస్థానం
బున్నిమి పందొమ్మిదేండ్లు ♦ పోయినవెనుకన్
దన్నగరమునకుఁజని తాం
చెన్నర్తిలి శోకబాష్ప ♦ సిక్తాస్యులతోన్. 70

క. వెలిదమ్ములఁబోలెడుక
న్నులతోఁ దోవచెల్మి కాని ♦ న్యాయముసేయన్
వలఁతియగుమోముతో భ
క్తులతాపంబార్చు ముక్తి ♦ దుఁడవౌరామా! 71

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

తృతీయాశ్వాసము.

ఉ. భూతభవిష్యదర్థపరి ♦ బోధనిరంతరమోదసర్వవి
జ్ఞాతృతలున్నఁ గైకనుడి ♦ నెత్తినిదాల్చి వనంబె యిల్లుగా
సీతయునీవునుండి పిత ♦ చేటునకేడ్చితి వజ్జపోల్కి నీ
చేఁతలు చూపఁజూడఁగను ♦ జిట్టలుమాయలమారిరాఘవా ! 1

గీ. " అన్నపోయెనటంచును ♦ ఖిన్నులగుచు
నుక్కకుఁడి మిమ్మువదలుచు ♦ నొక్కగడియ
యైనఁబోకుండ నాతండు ♦ లేనికొదువ
గానరాకుండ మీముప్పు ♦ గడపువాఁడ " 2

క. అని నిమి తలిదండ్రులతో
మునువల్కినపల్కు పొల్లు ♦ పోకుండఁగఁ దా
వెనుకటియాటలనల్లరి
పనులన్నియుమాని చదువు ♦ పై మనసుంచెన్. 3

. ఉంచి తనతండ్రి నెపుడుఁ బీ ◆ డించుఁ జదువుఁ
జెప్పి మంచాతఁడును శచి ◆ చిన్నికొమరుఁ
బెట్టుకొని పెద్దకొమరుండు ◆ వెట్టినట్టి
యమితదుఃఖానలంబు చ ◆ ల్లార్చుకొనిరి. 4

మ. తొడపైఁ బిడ్డనిఁగూరుచుండుమని సం◆తోషంబుతో బాబు! నీ
దుడుకుల్పోయెనె? యంచుఁబెన్నెలుల న◆స్తోకానురాగంబునన్
ముడిగా నైచుచుఁ దండ్రివిద్యఁగఱపం◆బ్రోద్భూతబాష్పంబులన్
దడియాకన్నులఁజూచిచూచి శచి యా◆నందించు డెందంబునన్. 5

వ. ఇట్లుండ నొక్కనాఁడు. 6

గీ. తల్లిదండ్రులు గృహదేవ ◆ తకు నొసంగు
తములపాకులనిమిదిని ◆ తత్క్షణంబ
స్మృతినిబాయుచు మూర్ఛను ◆ జెంది వ్రాలి
కాళ్ళు సేతులుఁ గదలింప ◆ కయపరుండె. 7

ఆ. అంతఁదల్లిదండ్రి ◆ యతనికెనుచితోప
చారములనొసర్చి ◆ తేలుకొనఁగఁ
జేసిమేలబాల ◆ స్మృతిఁదప్పి యిమ్మాడ్కి
సోలితనిననిట్లు ◆ సుతుఁడువల్కె. 8

అన్న విశ్వరూపుఁ ◆ డర్మిలి నన్నుఁదీసి
కొనుచుఁబోయి ముద్దుఁ ◆ గుఱ్ఱి! నేను
సన్న్యసించినట్లె ◆ సన్న్యసింపుము నీవు
ననిననతనితోడ ◆ నంటినిట్లు. 9

శా. అన్నా! బాలుఁడనయ్య! యేనెఱుఁగ స ◆ న్న్యాసంబు నానేమొన
న్నన్నింపవంగదవయ్య! నీను దువులం ◆ బాటింపలేనందుకై
నిన్నున్నన్నును గన్న వారి సుఖుల ◆ నేయంగ నిలంటియుం

దన్నీవాసతియిమ్ము! దైవమునుగా ♦ దన్గొల్చిసేవించెదన్. 10

ఆ. అనిన నీవుచెప్పి ♦ నట్లైకావింపుము
నానమస్కృతులను ♦ నాయనకును
నమ్మకునునొసంగు ♦ మర్భక! యనినన్ను
నింటియొద్దవిడిచి ♦ యేగెనతఁడు. 11

సీ. అనినిమి తానుగాం ♦ చినరీతినంతయుఁ
జెప్పఁగాఁ గన్నిళ్ళఁ ♦ దొప్పదోఁగి
జననీజనకులు వి ♦ చారించిరప్పుడు
విశ్వరూపుండు జ్ఞ ♦ ప్తికినిరాఁగ
నందుజగన్నాథుఁ ♦ డంతరంగంబున
“ విద్యచేతనేకదా ♦ పెద్దకొడుకు
జ్ఞాననేత్రోన్మీల ♦ నముఁజెంది యైహికా
ర్థములన్నిక్షణభంగు ♦ రములటంచుఁ

ఆ. దలఁచి బాల్యమందె ♦ తాసన్న్యసించి మ
మ్ములనువదలిపోయె ♦ బుడుతఁడితఁడుఁ
గూడఁజదివి పెద్ద ♦ కొమరునివలె సన్న్య
సించిపోవునేమొ ” ♦ యంచునెంచి. 12

గీ. బాబు! విశ్వంభరా! నాదు ♦ పదములాన
నేఁటినుండియు విద్యను ♦ నేర్చితేని
యంచు నిమిబాలునకుగట్టి ♦ యాన వెట్టఁ
జదువునప్పటినుండియు ♦ వదలెనతఁడు. 13

చ. వదలుచుఁ బూర్వభంగి సరి ♦ బాలురతోడుత నాటలాడుచున్
మొదటను శైశవంబునను ♦ బోయినపోకలమించి ధూర్తుఁడై
కదిరి పురీనివాసులను ♦ గష్టమువెట్ట సహింపలేకయే

మిదుదుకఁ దర్భకుండనుచు ♦ మిశ్రునితో మొఱవెట్టిరందఱున్. 14

చ. ననుఁగనినవ్వెనంచొకఁడు, ♦ నాదెసఁజూచుచు వెక్కిరించెనం
చునొకఁడు, సీతనూజుఁడొక ♦ చోటను నిల్వకసద్దుచేయుచున్
బనులనుదోఁచనీయఁ డను ♦ వాఁడొకఁడున్, నిమివంటికొంటెవా
నిని గనమంచునొక్కరుఁడు ♦ నేరములెంచఁగ సాగిరచ్చటన్. 15

క. కొందఱునని శచితో నీ
నందనుఁడేమమ్మ! పురము ♦ నగ్గలమమ్మున్
దొందరపెట్టెడునీకివె
వందనములు! నిమిని జక్కఁ ♦ బఱుపుముతల్లీ! 16

వ. అనియిట్లు శచియొద్దకు స్త్రీలును జగన్నాథునొద్దకుఁ బురుషులును జని బాలకుండు పెట్టునాగడింజెప్పుకొని యాపలుగాకితనంబులేల మానుమని తనయునికింబుద్ధిసెప్పరాదాయన వారలిట్లనిరి. 17

చ. పురజనులార! మాకొకఁడె ♦ పుత్త్రకుఁడిప్పుడు, మీకుమారుఁగా
నరయుచువానిదుండగము ♦ లన్నిటిపైఁబడి శిక్షసేసినన్
బురివిడనాడి యన్నవలెఁ ♦ బోవునటంచును భీతిఁజెంది యం
దఱునిటు వేఁడికొంటిమి వృ ♦ థాపననీకుఁడి మాదుప్రార్థనల్. 18

క. అని వారిఁబంపివేసిన
వెనుకను శచి నిమినిబిల్చి ♦ బిడ్డా! నీకీ
జననిందయేలరా! తి
న్ననిత్రోవలఁ ద్రొక్కి తిరిగి ♦ నన్నేల్గాదే! 19

వ. అనిననందులకు గౌరాంగుఁడు స్మితాననుండై యిట్లనియె. 20

ఆ. నాదితప్పుగాదు ♦ మీదియేతప్పిద
మమ్మ! చదువవలద ♦ టంచునాకు
నొట్టువెట్టియిట్టి ♦ రట్టులుదెప్పించి

కోపపడెదరేమి ♦ కొమరుమీఁద. 21

ఆ. ఇట్లువల్కునిమికి ♦ నేమియుఁ బ్రత్యుత్త
రంబునీయలేక ♦ క్రమముగాను
బిడ్డమఱలునవెడు ♦ వెఱ్ఱియాశనుదాల్చి
యరిగెఁ దల్లియప్పు ♦ డతనివిడిచి. 22

క. కాని నిమిధూర్తబాలుఁడు
నానాఁటికి దుష్టవర్త ♦ నంబతిశయముగాఁ
బూనంబురవాస్తవ్యులఁ
దానెపుడలయించునాక ♦ తాయతనమునన్. 23

సీ. దేవపూజార్థంబు ♦ దెచ్చినపూలన్వ
శీర్షంబుపైఁబూజఁ ♦ జేసికొనును
వేల్పులకొసఁగునై ♦ వేద్యవస్తువులాత్మ
వక్త్రగహ్వరమున ♦ వైచుకొనును
గంగకునీఁతకో ♦ ట్టంగనేగుచుఁదాను
గంటలకొలఁది న ♦ క్కడనెయుండు
నందులోమున్గి స్నా ♦ నాగతవృద్ధులఁ
బదములఁబట్టి య ♦ వ్వారిముంచు

గీ. నిట్లుజనములఁ గలఁతనొం ♦ దించునట్టి
బాలుగారాంగునెటనైనఁ ♦ బట్టికట్టి
గట్టిశిక్షనుజేసినఁ ♦ గాకలొంగఁ
డంచు శచితోడఁ బురివార ♦ లనిరి యరిగి. 24

క. తానెట్టికొంటెపనుల జ
నానీకమునకునొనర్చ ♦ నైనిమియున్నన్
బూనఁడుసేయఁగనెన్నఁడుఁ

బ్రాణాపాయకరములగు ♦ పనులనుమాత్రన్. 25

గీ. అయిననీఁజివ్వపడలేక ♦ యతనితల్లి
యొక్కనాఁడాఁచికోనలేని ♦ యక్కసూని
సిగ్గువచ్చెడునట్టులు ♦ శిక్షఁజేయ
నతనివెంటనుజనె వేత్ర ♦ హస్తయగుచు. 26

ఉ. ఎంతఁగమాతపర్విడిన ♦ నించుకచిక్కక బాలుఁడామెఁ బె
న్వంతలఁబెట్టిపెట్టి చిఱు ♦ నవ్వుల బూటకమైనయేడ్పులన్
బ్రాంతమునందునన్నిథిల ♦ భాండములుండఁగ వానినెక్కి యా
చెంతకురావులేయని శ ♦ చిన్వాసియించిన నామెఖిన్నయై. 27

క. ఓనిమిదుష్టార్భక యివి
యేనా ! మావిశ్వరూపుఁ ♦ డేగినపిదపన్
మీనాయననున్నన్ను
న్నావివలె న్సౌఖ్యపెట్టు ♦ పనులనియడిగెన్. 28

వ. అందులకు గౌరాంగుండిట్లనియె. 29

శా. అమ్మా ! నాదియెతప్పిదంబు? భువివి ♦ ద్యంగాదటేమెల్లయు
ర్థమ్ముల్గాంచుట, యుక్తమెద్దియొయయు♦క్తంబేదియో మూఢచి
త్తమ్ముల్నాఁడఁగఁగల్గునే? సుతులనం ♦ ధభ్రష్టులఁజేయువా
రమ్మా ! దోషులువిద్యమానుమనున ♦ య్యల్ మంచిదన్మాతలున్.

క. అనిపాటలఁబాడుచునిమి
తనకుండలకోటపైని ♦ దక్కుచునుండన్
గని శచియేమియుఁదోఁచక
కనులన్బాష్పంబులురలఁ ♦ గావిలపించెన్. 31

ఆ. తత్క్షణంబనిమియుఁ ♦ డపియించి, యమ్మరో,
చదువులేనియట్టి ♦ సంతుఁగనిన

వారిసౌఖ్యమీవు ♦ పరికింపఁగానిట్లు
చేసినాఁడనీవు ♦ చింతపడకు. 32

క. అని యెంగిలికుండలపో
గునుదిగి శచియొద్దకేగి ♦ కుట్టిఁడుసుఖవ
ర్థనకరకరయుగ్మంబునఁ
దనమాతంగౌఁగిలించి ♦ తాపమువాపెన్. 33

ఆ. చుట్టుపట్లనున్న ♦ సుదతులంతయుఁజూచి
చదువుచెప్పరాదె ♦ శచి! యటంచు
నామెనేరపెట్టి ♦ రంతటనామెయు
బాలుతోడనాథు ♦ పజ్జకరిగి. 34

గీ. పాడువడుచుండె బిడ్డఁడీ ♦ పాపమేమి?
విద్యవలదంచునానను ♦ బెట్టినారు
వాఁడుసతతంబుఁ జదువంచుఁ ♦ బలవరించు
నిప్పుడైననువిద్యఁజె ♦ ప్పింపరాదె? 35

ఆ. అనుచుసాధ్వివిభుని ♦ మనసునుగరఁగింప
నట్లకేలకాతఁ ♦ డియ్యకొనియె
సర్వకుండుఁబోయి ♦ యనుదినంబును విద్యఁ
గఱచుచుండె దుండ ♦ గములమాని. 36

ఆ. మంచినీళ్లకెక్కు ♦ మత్స్యంబుమాడ్కి న
సదృశమైనబుద్ధిఁ ♦ గదిరియేఁడు
పట్టునట్టివిద్యఁ ♦ బడయుఁదానొకపూఁట
సర్వవేత్తగూడఁ ♦ జదువవలెనె! 37

వ. ఇట్లు దినదినప్రవర్ధమానుండౌచు గౌరాంగుండు నవవర్షవయస్కుం
డయ్యెనంత నుపనయనయోగ్యం బగువయసువచ్చెనని తలిదండ్రుడు

లోకశుభముహూర్తంబున ముద్దుబిడ్డని వడుగుంజేయ నిశ్చయిం
చుకొనిరి. 38

గీ. వపనమును జేసి తలయంటి ♦ బాలకునకుఁ
బసుపునలఁదినకాయంబు ♦ పైనిజన్ని
దంబు వేయఁగఁజూచు జ ♦ నంబునకును
భక్తియాకారమట్టుచూ ♦ పట్టెనటువు. 39

చ. వెనుకబలితుమావిభుని ♦ వేఁడఁగవచ్చినపొట్టివేల్పొ? చూ
చినజనులన్విమోహవశ ♦ చిత్తులఁజేసినగోపబాలుఁడో
జననమునొందెనీగతిని ♦ తమ్మితలమందునటంచునింతయుం
తనినుపవంగరానిముద ♦ మందుచుఁ జూపఱువల్కిరత్తఱిన్. 40

గీ. నిమికి బ్రహ్మోపదేశంబు ♦ నియతిమైజ
నకుఁడుసేసెడుచో మైఁబు ♦ లకలువుట్టి
స్మృతినిదప్పించిపడవైచెఁ ♦ జిన్నికొమరుఁ
జూపఱందఱువెఱఁగంది ♦ చూచుచుండ. 41

చ. ధరణితలంబుచెమ్మగిలె ♦ ధారలుగాస్రవియించునశ్రులన్
బరమపవిత్రభక్తిరస ♦ భారవికంపితదేహవల్లిసుం
దరతరభావమానసము ♦ దంచిత మంగళదివ్యతేజముం
బొరసినుబారవశ్యమును ♦ బొందిరిబాలకుమాడ్కిఁద్రష్టలున్. 42

గీ. చివరకచ్చటివారలు ♦ స్మృతికివచ్చి
మించుఁదెగడెడు గౌరాంగు ♦ మేనుఁగాంచి
తనకుఁదగినట్టినెలవని ♦ తలఁచియందు
వేణుగోపాలబాలుఁడే ♦ విడిసెననిరి. 43

క. వటువున్స్మృతిఁబొరసినపి
మ్మటనటకేతెంచినట్టి ♦ మహనీయులునీ

వటుఁడైతి వేమి యని యడు
గుటకు స్సంకించి రెవరు ♦ కొని బాలకునిన్. 44

క. అంత న్భిక్షులఁ గొనుటకుఁ
జెంతకు రమ్మనుచు బాలు ♦ చేర్వేళులకుం
గొంతులుగలబటువు లిడిరి
వింతగదా! సర్వదాత ♦ భిక్షు ల్గొనుటల్. 45

చ. వచ్చినవారియందు నొక ♦ పాఱుఁడు గర్భదరిద్రుఁ డొటచే
నిచ్చుటకేమియు న్దొరక ♦ కిచ్చెను బ్రేముడి నొక్కవక్కఁ; దా
నచ్చెఱుకానుక న్గమలు ♦ చమ్మ యటంచును బిడ్డ పిల్వఁగా
వచ్చె గృహంబునుండి శచి ♦ వత్సనుజూచెడికౌతుకంబునన్. 46

సీ. వచ్చి కట్టెదుట ను ♦ వర్ణపాంచాలిక
వడువున నున్న య ♦ ర్భకుని గాంచె
మేనిచుట్టును గను ♦ ల్మిఱుమిట్లు గొల్పెడు
విద్యుదుజ్జ్వలపరి ♦ వేష ముండెఁ
దనకు గాదిలిబిడ్డఁ ♦ డనుమాటయే కాని
ధైర్యంబు లేదయ్యె ♦ దరికిఁ జనఁగ
దూరంబుగా నుండి ♦ భీరువై పరికింపి
తాంగమై తేఱి చూ ♦ డంగ లేక

గీ. నిలువఁబడియున్న శచిఁ గాంచి ♦ నిమి వచించె
"మైనపలి పోవుచున్నాఁడ ♦ మఱల వత్తు
నేను విడిచెడితనువె నీ ♦ సూనుఁ డద్ది
భద్రముగఁ గాచుకొనవమ్మ ♦ పడఁతి" యంచు. 47

గీ. అటులు గౌరాంగుఁ డాడి తా ♦ నవనిఁ గూలె
మొదలువిఱిగినవృక్షంబు ♦ పోల్కి నప్పు

...తవల్లికను సేనాళి ♦ మించినట్టి
...టంబుదోద్ధ్రూన ♦ దృశ్యమయ్యె. 48
...వె. 49

... మాతయుమతిసెడి
...గుకడకునేగి యెత్తి ♦ కొని తేఱచితా
...ను చంద్రుడీ! యిట్టులు
...పోయితివెందుచేతఁ ♦ బల్కుమటంచున్. 50

... నీమాటలు నీచూపులు
...ందివ్యాలి ♦ యిలపైఁబడుటల్
... గవెవళపెట్టెడు
...! శార ♦ ణమునుడువఁగదే! 51

... తోడ ♦ నాతఁడేమి
...చెప్పఁగానాము ♦ వెలఁగుఁజెంది
... ♦ హిమమునిజము
... తెలుఁగులు ♦ గలవెయిలను? 52

...యంబుతో మనంబుకుదురుపఱచుకొని ...బుఁగపవ్ర...
... నిమియుఁ దనకొంతెలతసంబులెల్లమాని ...
...ను నిర్వారుపండితు లాపట్టణంబుననుండ వారియ... 53
...కాశలంబున విద్యఁగఱచుచుండె.

... ♦ జెప్పఁగసక్కఅలేదు బాలకుం
... వేయుట యొ ♦ కింతయెఱుంగము చెప్పవానికిం
...ప్రతిభ ♦ ధారణశక్తియు సమ్మతంబులీ
...వంటి వటు ♦ వాక్కుఁడుఁగానఁగరాఁడు మేదినిన్. 54
... వాగడిసరొలఁ

దిని మేధావిపులబలము ♦ దీపింపఁగఁజె
ప్పినశాస్త్రార్థములన్నిటిఁ
గొనకొని బాలకుఁడుచూఱ ♦ కొనునిమిషమునకా. 55

గీ. ఊర బాలునిధీశక్తి ♦ మాఱుమ్రోయ
నుప్పతింతురు పసివాని ♦ నూరివార
లంచు శచి నిమి యింటికే ♦ తెంచునపుడు
దిగఁదుడిచిపోసి యతనికి ♦ "దృష్టి" దీయు. 56

సీ. విశ్వరూపుఁడు దమ్ము ♦ విడిచిపోయినవంత
దంపతుల్మఱచి మో ♦ దముననుండ
గౌరాంగునసమాన ♦ కల్యవిద్యాప్రాప్తి
మంబునకునుబొంగి ♦ మలఁగుచుండ
ప్రాప్తార్థసంతుష్టి ♦ వడసియాతిథ్యంబు
నెఱపుచుగృహమేధి ♦ నియతినుండ
కలియుగస్వర్గంబు ♦ గా ముద్దునిమిబాలుఁ
గఱవాఱఁగనుగాంచి ♦ మురియుచుండ

గీ. గట్టు!! గృహమునకొక్కఁయి ♦ క్కట్టువచ్చెఁ
సంతతమ్మొక్కరీతిని ♦ జనదు కాల
మల్లపరమాత్మయేసుతుం ♦ డైన నేమి?
కడవఁజాలఁడుప్రారబ్ధ ♦ కర్మమెవఁడు. 57

సీ. తనుగతవాతపి ♦ త్తశ్లేష్మములఁదాఱు
మాఱుసేసెడుకాఁక ♦ మంత్రిగాఁగ
జిహ్వానార్ద్రెదుడప్పి ♦ సేనానిగాఁగ, గా
త్రపరికంపంబు ర ♦ థంబుగాఁగ
గొంతునవెక్కిళ్లు ♦ ఘోటకంబులుగాఁగఁ

చిత్తవిస్మృతి తేరి ♦ సిడముగాఁగఁ
గఫము స్వేదంబాది ♦ గాఁగలలక్షణం
బులు హరాంతకారికా ♦ ల్బలముగాఁగ
గీ. వడివడిగవచ్చుశ్వాసంబు ♦ లడిదములుగ
మాఱుకొనిమిశ్రుప్రాణము ♦ లుబ్బుఱకొనఁగఁ
బాఱుపైకల్లజూర్తిభూ ♦ పాలమౌళి
దాడివెడలుచువచ్చెనౌ ♦ ద్ధత్యమునను. 58
గీ. వసుధనన్నోదకఋణాను ♦ బంధమింకఁ
దనకుఁదీఱెనటంచును ♦ దలఁచిమిశ్రుఁ
డతనిభార్యనుసుతుని ర ♦ మ్మనుచుఁబిలిచి
భార్యవంకకుఁదిరిగి తాఁ ♦ బలికెనిట్లు. 59
చ. వనితరో! యెన్నియేండ్లు ధర ♦ పైబ్రదుకందలపోసియున్నఁ డాఁ
జనవలెమానవుండెపుడొ ♦ సర్వము వెన్కనుద్రోసిపుచ్చి వ
చ్చెనుసమయంబునాకిపుడు ♦ చింతనుజెందక పిల్లవానివం
తనుబడనీక యూఱడిలి ♦ ధైర్యమువానికిఁగూడఁ జెప్పుమా! 60
గీ. పెద్దవాఁడు సన్న్యాసియై ♦ విడిచిపోయె
నేను నిప్పుడొ యింకనౌ ని ♦ న్విడిచిపోదు
నుర్విలో నొక్కనిమియె నీ ♦ కున్నయాతఁ
డెట్లుకాపాడుకొందువొ ♦ యింకవాని. 61
వ. అనుభర్తృవాక్యంబులకు నపారమైకంఠావరోధనకరంబగుదుఃఖంబు న మాఱువల్క నేరక శిరఃకంపంబుననే ప్రత్యుత్తరంబొసంగుచుఁ గన్నీరుకాలువలైపాఱ శచియేడ్చుచు మిన్నకుండె నప్పుడు జగన్నాథమిశ్రుండు గౌరాంగా! యిటురమ్మనిచేరఁబిలిచి యాతనిశిరంబుపైఁ దనకరంబునిడి యించుక మరణబాధ శాంతించినట్లు గనంబడ నత

నితో నిట్లనియె. 62

క. తనయా! నిన్నెట్టుక చిం
తనుమానుచు సౌఖ్యపడఁగఁ ♦ దలఁచినమాలో
నను నేఁబోవుచునుంటిని
జననియెకద యింక నీకు ♦ జనకుఁడుగూడన్. 63

చ. పెనిమిటిప్రాయెనంచు విల ♦ పించెడు తల్లినిగస్తపెట్టకుం
డను సకలోపచారములొ ♦నర్చుచుఁ దిన్నఁగఁజూడుమయ్య! యిం
టనెనివసించియుండుచు ధ ♦ నంబును విద్యయు సంగ్రహించి నే
ర్పునమనుమయ్య! నేఁగఱపు ♦ బోధమిఁకేదియులేదు పుత్త్రికా! 64

గీ. అనుచు నాయాసమందెడు ♦ నయ్యతోడఁ
గడలివలెఁబొర్లివచ్చుదుః ♦ ఖంబుఁబట్టు
కొనఁగఁజాలకకన్నీళ్లు ♦ గ్రుక్కుకొనుచు
నెట్టకేలకు గౌరాంగుఁ ♦ డిట్టులనియె. 65

గీ. తండ్రి యన్నసుధామధురశ ♦ బ్దంబు నే వ
చించుభాగ్యంబునేఁటితోఁ ♦ జెల్లెనయ్య!
యెవరిపాల్జేసి నన్నుఁ బో ♦ యెదవు నీవు
విద్య నాకెవ్వరయ్య చె ♦ ప్పెంతురిఁక. 66

ఆ. అనుపలుకులు మిశ్రుఁ ♦ డాలించి నాకోర్కి
నిండుగాను దీఱ ♦ కుండె నేఁగు
చుంటి నేను నిన్ను ♦ నోబిడ్డ సర్వేశు
పాలుసేసి పోదు ♦ భయముపడకు. 67

ఆ. తండ్రిప్రాయెనంచుఁ ♦ దల్లడిల్లకునిమి!
తండ్రులెంతకాల ♦ ముండ్రుబ్రదికి
యవనిసంచుఁబలికి ♦ యలసివెంటనెమిశ్రుఁ

డసువులను దొలంగి ♦ యరిగె దివికి. 68

క. భవబాధలనెడువహ్నిని
దవులుచు దగ్ధులగునజ్ఞ ♦ తతి నిలను హిమాం
బువువంటిత్వత్కృపాసిం
ధువున న్దేలించి తన్పు ♦ దువు శ్రీరామా. 69

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

చతుర్థాశ్వాసము.

చ. వెరవున గాధినందనుఁడు • పిన్నతికంబున నస్త్రశాస్త్రముల్
గఱపిన నేర్చి రక్కసుల • గండడఁగించి పురారివిల్లుచూ
పఱు వాఁగడంగఁ ద్రుంచి పిద • ప న్ధరణీసుతఁ బెండ్లియాడు న
త్తఱిఁగలనీదునెమ్మొగము • దాశరథీ! యొకసారిచూపవే! 1

ఉ. ద్వాదశవర్షమాత్రమగు • ప్రాయమువచ్చినబాలు, నింటిలోఁ
జేవఁటికంబుఁ,దాను విల • పించిన ధైర్యముదూలిబిడ్డఁడున్
ఖేదమునొంది స్రుక్కసగు • కీడును, నెమ్మది నెంచియెంచి యె
ట్లోదిగమ్రింగి దుఃఖము త • లోఁపరిపెంచుచునుండె బాలకున్. 2

గీ. ఇంటఁగుడుచుట కిష్టిచే • యుంటఁజేసి
మెలఁకువను వెచ్చమునుజేసి • మెలఁత దనకు
శక్యమైనంతవఱకు సం • సారవహన
కార్యమొనరించుచుండె దుః • ఖంబువాసి. 3

వ. గౌరాంగుని చదువుమాట యెట్లాగోయని చింతించుచుండి యచ

టం దనకుఁ గూర్చువారితో నాలోచించి శచి, తత్పట్టణనివాసియుఁ బరిపూర్ణవ్యాకరణశాస్త్రవేత్తయు నగు గంగాదాసభట్టాచార్యునొద్దఁ దనకొమరు నప్పగింపనిశ్చయించుకొని యొకనాఁడు వానింగొని యటకరిగి. 4

ఉ. పండితసార్వభౌమ! యిటు ♦ వచ్చితి నే విని మీయశంబు, బా
లుం డితఁ డజ్ఞుఁ డీపృథివి ♦ లోపలఁ దండ్రికి నోఁచఁడయ్యె, మీ
యండ యొసర్వమాతనికి ♦ నమ్మయుఁ జచ్చినదానిసాటియే
యుండియుఁ గూడ, మానిమికె ♦ దోయొకవిద్యను నేర్పిపోవరే? 5

క. అని శచి గౌరాంగుని నా
తనియడుగులపై నివేయఁ ♦ దల్లీ! నీపు
త్త్రునివంటిశిష్యుఁ డిమ్మహిఁ
బనుపడు టేయొక్క పెద్ద ♦ భాగ్యమునుమ్మా! 6

ఆ. బాలుకొఱకు నీవు ♦ పరితాపమొందకు
మేవ, దిక్కులేని ♦ బిడ్డఁడనుచుఁ
గొఱంత లేకవిద్యఁ ♦ గఱపెదనీబిడ్డ
కంచుఁ జెప్పిపంపె ♦ నతివ నతఁడు. 7

గీ. తల్లిపన్నువనతనిప ♦ దంబులకు నె
ఱంగిపడియుండునట్టి గౌ ♦ రాంగు లేవ
నెత్తి దీవించె నాతఁడు ♦ వృద్ధిఁ గాంచు
పండితాగ్రేసరుండవై ♦ వసుధ ననుచు. 8

శా. గంగాదాసగురూపదేశకలన ♦ న్గౌరాంగుఁ డంతంత కు
త్తుంగజ్ఞానవికాసచిత్తగరిమ ♦ న్దోఁబొరశాలంబునం
పంగంబోయిన వారికెక్కుడయి స ♦ స్థానంబులం [illegible]
డం గర్వంబులు డించి భీతిలుచు రేం ♦ [illegible] 9

వ. ఇట్లునిమి పదునాలుగువత్సరంబులవాఁడై యుదయంబునఁ బాఠశాల కుంబోయి మధ్యాహ్నంబునఁ బూర్వాభ్యస్తవిషయంబులఁ బునః పఠనంబుసేసికొనుచు బుద్ధివిశేషంబునఁ దనకొక్కండు నీడులేఁడను ప్రతీతింగాంచి పెంపెక్కుచుండె. అలంకారశాస్త్రవిశారదుండగుకమలాకాంతుండును దంత్రసారగ్రంథకర్తయగు కృష్ణానందుండును మురారిగుప్తుండును మున్నుగాఁగలయేండ్లుగడచిన పెక్కురు మేధావంతు లతనిసహపాఠులుగా నుండిరి. తఱచుగ వారితో శాస్త్రార్థచర్చలకుం జొరఁబడి యనాయాసంబున వారినోటుపఱిచి బాలుం డెంతెంతపండితుల నివ్వెఱపాటునం బెట్టుచుండు. బాల్యంబునందీతండు వాదించి యోడించి చీకాకుపెట్టినవారలే పిదప నీతని ముఖ్యభక్తులైరి. మఱియు నొక్కవిశేషంబుగలదు. వైష్ణవపండితులన్నఁ దనతండ్రియంత వయసుగలవారైనను డీకొని కురంగసంఘంబుపైఁబసిసింగంబుచాడ్పున వారిపైఁగవిసి శాస్త్రవాదంబు సేసి తలవంపులుగావించి వారి నలమటపెట్టుచుండు. 10

శా. స్నానంబాడఁగ గంగకేగి యటకు ♦ స్నానంబుసేయంగ నే
సేనింబండితులేగుదెంచినవిన ♦ మిశ్రీభూతకాయంబుతోఁ
దానొయ్యొంజని వాదనంబులిడి వా ♦ దంబాడి వారోటముం
గాసం జేసి చనుస్మితాననొక్కఁడెనకు ♦ గ్గౌరాంగుఁడుత్సేకియై. 11

గీ. రేవురేవునసిటు చాల ♦ కేఁగి పండి
తులపిలుకుమాల్చి యాపుకొక్క ♦ డురముసేయ
సహలుతేమిని నిమియూఁడి ♦ యరిగి మొదుటి
తీరమునఁ టోర్చు నచ్చటి ♦ వారిఁగూడ. 12

సీ. గ్రంథంబు సేయుచో ♦ కడిఁడికొట్టపుంబని
దాంపుమహాత్మ్యప ♦ మట్టులుండు

శాస్త్రింబుపైవ్యాఖ్య ♦ సరసంబుగాఁజేయు
టతికష్టమైనకా ♦ ర్యంబుపూన
నిట్టిచోఁగౌరాంగుఁ ♦ డీ లేఁతవయసున
వ్యాకరణంబుపై ♦ వ్యాఖ్యవ్రాసి
యిలపై సరస్వతీ ♦ నిలయమన్ప్రఖ్యాతి
వడయునవద్వీప ♦ పట్టణమున

ఆ. నుందునట్టిదండి ♦ పండితమండలి
పూర్వపక్షవాద ♦ ములకుఁజిక్క
కుండ వారినుతుల ♦ నొందిశాశ్వతకీర్తి
వఱలునట్లుదానిఁ ♦ బ్రకటపఱిచె. 13

గీ. ప్రాణదేహంబులట్లయీ ♦ వసుధఁగాలు
సర్వశబ్దశాస్త్రములలో ♦ వ్యాకరణము
నందుఁ గూలంకషప్రజ్ఞ ♦ నందుపిదపఁ
దర్కశాస్త్రాభ్యసనకాంక్షఁ ♦ దవిలెనతఁడు. 14

ఆ. వాసుదేవసార్వ ♦ భౌముఁడన్నైయాయి
కుండు పాఠశాల ♦ యొందుగంగ
కవలఁబెట్టివిద్య ♦ ఖ్యాతిగాఁగఱపుచు
నుండనిమియుఁ జదువు ♦ చుండెనచట. 15

ఉ. వ్యాకరణాదిశాస్త్రముల ♦ నన్నియుసాంతముచేసి తర్కవి
ద్యాకుశలత్వముంబడయ ♦ నాతనియొద్దకుఁబోవు శిష్యులం
జేరిని వాసుదేవుఁడొగిఁ ♦ జెప్పఁగనోరిమివిద్య, యారయా
వాకిటనుండుబండకును ♦ వచ్చును దర్కమటందురందఱుఁ. 16

ఆ. అతనియొద్దఁజదువు ♦ నట్టిశిష్యాళిలో
విద్యయందుబుద్ధి ♦ వికసనమున

పాటిగాంచరాని ♦ మేటరిరఘునాథుఁ
దనునొకండుబలిసి ♦ యచటనుండె. 17

ఉ. ఏరినిజేరికింగొనఁడిఁ ♦ కెంతటివారలనైన, నూరిలో
నూరినటంచునేనిఁ దల ♦ నూపఁగనీయఁడు, వాదభిక్షులన్
గోరునుబండితాళి, సర ♦ కుంగొనఁ డొజ్జలువచ్చియున్న, ని
వ్వైరఘునాథుఁడుండెఁగడు ♦ మత్తిలి, కాంచక క్రిందుమీఁదులన్.

క. గురునెఱుకదాఁటుజ్ఞానముఁ
బొరసితినిఁకన్యాయశాస్త్రి ♦ పూర్ణప్రజ్ఞా
కరుఁడనగునాకుమాఱట
ధరలోలేఁడెవ్వఁడంచుఁ ♦ దలపోయునెదన్. 19

మ. నిమిబాలుండటఁ జేరి ధీమహిమవా ♦ నిన్మించిపోవంగఁగాం
చిమనంబచ్చెరుపీర్ష్యయుంబొరయఁగాఁ ♦ జింతించెనాతండు, వీ
నిమహత్త్వంబుమహాద్భుతంబ, యెపుడే ♦ నిస్వానిఁదర్కంబునం
దుమహాన్నైల్చెదుపోటుమానిసి యొకం ♦ డుంబుట్టఁడంచున్మదిన్. 20

ఆ. తార్కికౌఘమందుఁ ♦ దలమానికంబనై
యెదురులేనికీర్తి ♦ నెనయఁదలఁచు
కొన్ననాకుఁబెద్ద ♦ కుత్తుకయురియయ్యె
బాలుతర్కశాస్త్రి ♦ పఠనమిపుడు. 21

వ. అనియిట్లు పరిపరివిధంబులఁ బరితపించుచుండి యొక్కనాఁడు వేళ
గానివేళ వంటఁజేసికొనుచుండ నిమిప్రాయి చిఱునవ్వుతో నన్నా!
యీదినం బింతయాలసించి భుజించుటకుఁ గతంబేమియనియడిగిన
రఘునాథుండిట్లనియె. 22

క. పనివడిహేలాత్వాభానం
బును గుసుఁడొండిచ్చినన్ను ♦ స్ఫుటపఱుపుమటం

చన నదియోజించుచునుం
టిని మదికిందోఁచ దిప్ప ♦ టికినైననసఖా! 23

క. సరియైనయుత్తరంబును
గురువునకర్పించికాని ♦ కుడువనటంచున్
గొఱమాలినశపథముఁగొనఁ
గఱవయ్యెనునేఁడు యుక్త ♦ కాలాన్నంబున్. 24

మ. అనుమాటల్విని మందహాసమున నా ♦ యాభాసమున్నాకుఁగూ
డను దెల్పన్వలనైనఁజెప్పమని వేఁ ♦ డన్బాలుఁ, డాతండు ని
ట్లనిచెప్పె; రఘునాథ! దానికిదిగా ♦ దా! యుత్తరంబంచుఁ బ
ల్కెనుగౌరాంగుఁడు, నివ్వెఱంబారసి యా♦లించెరఘుండత్తఱిన్.

క. విని యీసమయస్ఫూర్తియు
ఘనధిషణాశక్తి యెట్లు ♦ గదిరెనటంచున్
దనకుంగలతొలిగర్వం
బును రఘునాథుండుదొఱఁగి ♦ పోఁడిమిదక్కెన్. 26

వ. మఱియు. 27

సీ. తర్కశాస్త్రమున నిం ♦ తటివాఁడులేఁడని
యనిపించుకొనవలె ♦ ననెడునాస
రఘునాథుఁడొక్కత ♦ ర్కగ్రంథమీవఱ
కేవ్రాసి దానికి ♦ నిడెనుదీధి
తియనునామంబంత ♦ ధీశాలిగౌరాంగు
గ్రంథమొక్కటెనీవు ♦ వ్రాయుమంచు
నతనిసహాధ్యాయు ♦ లందఱుఁబ్రోత్సాహ
పఱుపఁగా నిమిషూడ ♦ వ్రాసెనొకటి

గీ. యద్దిరఘునాథుఁడెఱిఁగి యీ ♦ వ్యాళువాట

నిమియుఁ బసవంటివాఁడేయ ♦ నిమదినెంచి
చదువుమన్నను జదువునో ♦ చదువఁడో యను
శంకతో వానియొద్దకుఁ ♦ జనియె నతఁడు. 28

క. చనిగౌరాంగా! యెదియో
యొనరించితఁట గ్రంథమద్ది ♦ యొకసారి వినన్
మనమాసపడెడు నాకున్
వినిపింతే? యన్న నతఁడు ♦ విని యిట్లనియెన్. 29

ఆ. పడవపైని మనము ♦ పాఠశాలకు నెల్లి
న నెడుతఱి నినీదు ♦ మనసుఁదీర్త
గంగమీఁదవీచు ♦ గాలిలోఁ గూర్చుండి
నాదుగ్రంథమును వి ♦ నంగవచ్చు. 30

క. అనిమఱునాఁడిద్దఱు గం
గను దాఁటుచుఁ బోవుసట్టి ♦ కాలంబునఁ దా
నొనరించిన గ్రంథము నది
వెను నిమిరఘుఁడద్దివినుచు ♦ విస్మయమందెన్. 31

ఉ. మాటలపొందు వాదగరి ♦ మంబును దుష్ప్రితిపత్తివాక్కిలా
పాటసపాటవంబుగను ♦ పట్టెడు యుక్తి రఘుండుగాంచి యీ
పాటిదె నాదు దీధితి ప్ర ♦ భావమటంచు మనంబునుప్రిక్కి చే
ప్పోటును బొంద నాతనికి ♦ డస్వాడలించెను బాష్పపూరముల్. 32

ఉ. కోవిదుఁ వంతఁ గాంచి నిమి ♦ గూడను జింతిలి మిత్రమా! యిదే
మీ! వసరంగఁ జొచ్చితస ♦ మిశ్రజ! త్వత్కృతమైనగ్రంథము
న్నే విననాదు స్థితికి ♦ నేఁడెని వాపజలంబువచ్చె న
న్నానసపోఁప నాకిటులు ♦ వచ్చెను గన్నులనీళ్లు వెల్లుగన్. 33

గీ. పూర్ణయానసభాగ్యంబుఁ ♦ బొందఘోకుల

మించుమైచాయదొడవుల ♦ మెఱపుఁగల్గు
నాలిఁజూచినయట్టులు ♦ సూతురయ్య
పీతదంతకృశాంగియై ♦ వృద్ధనిలను! 34

మ. అనుదీనోక్తులనాలకించి యిదియ ♦ య్యా! నీకుదుఃఖంబుఁదె
చ్చినగ్రంథంబు! వృథాప్రయాసముగదా! ♦ చింతింపఁదర్కంబదె
వ్వనికిన్మేలునుగీడుఁగూడ నొనరిం ♦ పన్లేదుదీనిన్సఖా!
కనరాకుండనడంతునంచునది గం ♦ గన్వైచెనిశ్చింతుఁడై. 35

గీ. వైచిరఘునాథ! దీధితి ♦ వసుధనింక
ఖ్యాతికెక్కనుగొఱమాలి ♦ నట్టిచింత
స్వాంతమునుబట్టవలదని ♦ పలికె మంద
హాసవదనంబుతోడ గౌ♦రాంగుఁడపుడు. 36

క. నిమివ్రాసిన న్యాయగ్రం
థము నాశమునొందనిట్లు ♦ ధరణిరఘునిగ్రం
థముదీధితియయ్యెఁబ్రమా
ణము; నిమిదర్కంబువిడిచె ♦ నాఁటంగోలెన్. 37

ఉ. అంతటపోడశాబ్దసువ ♦ యస్కతఁగాంచి స్వతంత్రశక్తిఁ ద •
త్ప్రాంతమునందు విద్యగఱ ♦ పన్బడియొక్కటిపెట్ట నిశ్చిత
స్వాంతుఁడుగాఁగనానిమి; ద్వి ♦ శాస్త్రవిదుండగువానియొద్ద క
త్యంతముదాత్ములైపఠన ♦ తత్పరతన్జనుదెంచిరందఱున్. 38

సీ. పుణ్యాత్ముఁడునువిత్త ♦ పూర్ణుఁడునైపుర
మందునున్నట్టి ము ♦ కుందసంజ
యాఖ్యభూసురవర్యుఁ ♦ డాతనిపూజన
సదనమిచ్చెనుబాఠ ♦ శాలకొఱకు
నందుగౌరాంగుండు ♦ వ్యాకరణంబును

జెప్పుచుండెనువచ్చు ♦ శిష్యులకు న
తనికంటెఁగూడఁ బె ♦ ద్దలు శిష్యులైవచ్చి
నేర్చుచుండిరివిద్య ♦ నియతితోడ
గీ. నీతజనివల్లభాచార్యు ♦ కూఁతురైన
లక్ష్మియనుకన్యఁదెచ్చి పి ♦ ల్లనికిఁ బెండ్లి
చేసిరప్పుడుశచి, పెండ్లి ♦ కోసమటకు
వచ్చినమహాత్ములనుగాంచి ♦ పలికెనిట్లు. 39

చ. పరిణయదర్శనోత్సుకత ♦ వచ్చినబంధుగులార ! సత్కళా
పరిణతచిత్తులార ! నిమి, ♦ బాలుఁడు ; తండ్రిగతించెనిర్ధనుం
డెఱుఁగఁడుమంచిచెడ్డలిఁక ♦ నెట్టులొ వీనిగృహస్థుఁజేసి మా
చిఱుతనిలోపముల్గణన ♦ సేయక దీవనలిందుమ్రొక్కెదన్. 40

క. అనిశచిదైన్యంబునఁ బ
ల్కినవెంటనె పెండ్లికొడుకు ♦ లేచిముఖాబ్జం
బును బ్రక్కకుఁద్రిప్పుచునే
డ్చెను దనమృదులాంగమంత ♦ స్విన్నముగాఁగన్. 41

వ. అంతట శచి పరికంపితచిత్తయై కొమరుదరికింజని కన్నీళ్లుదుడిచి యి
ట్లనియె. 42

ఉ. బాలక ! యూరకేవిటులు ♦ పచ్చనిగుడ్డలతోడనుండి క
న్నీళులుగాఱనేడ్చెదవు ♦ నీతియె ? నీవొకయింటివాఁడవై
యాలునునీవులేఁజిలుక ♦ లట్లుమెలంగఁగఁజూడఁగోరు న
న్నేలర దుఃఖపెట్టియల ♦ యించెదు నేసుఖముంటగిట్టదో ? 43

వ. అనువచనంబులకు గౌరాంగుండిట్లనియె. 44

శా. తల్లీ ! నాయశమాటనాస్మృతికిఁగా ♦ దా! తెచ్చితావీఁదనా
కెల్లన్జ్ఞప్తికివచ్చెశైశవసుఖా ♦ నేకప్రవృత్తుల్; వ్యథా

కృల్లుప్తార్థము; లల్లభ్రాతృవిరహ ♦ క్లేశంబుఁబెల్లయ్యె; నా
యుల్లంబందలిదుఃఖమంత నిటుపై ♦ కుబ్బెన్సబాష్పంబుగా. 45

గీ. అన్నయును దండ్రియు సజీవు ♦ లౌచునిచట
నుండిరేనెట్లుశోభిల్లుఁ ♦ బెండిలియని
వగచుచుండెడునిమితోడ ♦ వగవఁదొడఁగెఁ
గూడదనినట్టిశచియును ♦ గూడనపుడు. 46

వ. అంతం గొంతవడి కీయసమయార్హంబగువిచారంబున కాదికారణం బాత్మదోషంబేయని పశ్చాత్తప్తయై శచితానూఱడిల్లి కుమారునూఱడించె. 47

సీ. గురువౌచుశాస్త్రము ♦ లుగఱపుచుండియునిమి
బాలచేష్టలఁదాను ♦ వదలకుండ
వీథులలోఁబక్వ ♦ వెట్టిశిష్యులతోడ
బుడుతలవలెగంగ ♦ మున్గుచుండుఁ
బట్టుఁబుట్టముఁగట్టి ♦ మట్టాడినడివీథిఁ
గేరడములువల్కు ♦ వారివీరి
సందుగొందులనైన ♦ శాస్త్రిచర్చలుసేసి
పండితగజముల ♦ భంగపఱుచుఁ

గీ. గరఁగిపోసినస్వర్ణవి ♦ గ్రహముపోల్కి
నూరనీరీతిఁదిరిగెడు ♦ నొజ్జలయెడ
శిష్యులకు భయభక్తులు ♦ సెడకయుండి
యంతకంతకు హెచ్చిల్లె ♦ నతనిపైని. 48

ఉ. పండితులీసుమైనెదుటఁ ♦ బల్కఁగలేక పరోక్షమందు నె
న్నండునుగానమీయవగు ♦ ణంబులు; దర్కము శబ్దశాస్త్రము
న్నిండుగనభ్యసించెనఁట; ♦ నేర్చిన నేరువనిండుగాని తా

నుండు తెఱంగులించుకయు ♦ నొప్పు దేశికులైన వారికిన్. 49

క. అని దూఱఁగఁ జొచ్చిరి శచి
తనయుని నతఁడించుకైనఁ ♦ దనమోములను బ
ల్కనిపల్కు లెక్కసేయక
చనుచుండెను వెన్కనున్న ♦ సరణినె యపుడున్. 50

ఆ. విచ్చుకత్తి వ్రాలె ♦ విడివడినిమియోర్చు
నెట్టిసూరినైన ♦ నెదురుకొనుచు
సిగ్గుఁ బిఱికితనము ♦ శిరమువంచుటయంతఁ
బంకజాక్షు లెదురు ♦ పడినయపుడె. 51

వ. వంగదేశంబప్పుడు మహమ్మదీయుల రాజ్యంబుననుండుటచే హుస్సె
న్షాయను నాతండు దానికిఁ బరిపాలకుండుగానుండె. దైవజ్ఞుండొ
క్కఁడువచ్చి హిందువొక్కండు దానికిఁ బ్రభువుగాఁగలండని చెప్పిన
గౌర్గాంగు రూపలావణ్యమనీషాబలంబులుగాంచి ప్రజలీతఁడే యా
చెప్పఁబడిన భవిష్యత్ప్రభువని మనంబుల నువ్విళ్లూరుచుండిరి. కా
ని యోర్వలేని కొందఱు పాఠశాలాధ్యక్షులును విద్వాంసులు నా
తని యసమత్సరంబున నాక్షేపింపసాగిరి. 52

సీ. ఇప్పుడిప్పుడె వచ్చె ♦ నీభోగభాగ్యంబు
లెఱుఁగమే తొంటిపే ♦ దఱికమంత
చదువు సెప్పెడువారి ♦ సరణియే యీ క్రిందు
మీఁదునుగాంచక ♦ మిడిసిపడుట
తవరమో విద్యలఁ ♦ డాటోటుకాఁడొ మె
వ్వాఁడు ప్రభువంబుగఁ జెప్ప ♦ వలఁతులిచట
మితిలేనిగర్వంబు ♦ నతిరాజసంబును
విగ్రహాపుష్టియే ♦ వియునుగలవు

గీ. వట్టిగొడ్డునకార్పులు ♦ వలసినన్ని
లోఁతులేనట్టిగుంటల ♦ లోననున్న
చేఁపలకుసద్దుమెండని ♦ చెప్పవినమె?
యంచుఁదొడఁగిరి గేలిసే ♦ యంగనిమినిఁ. 53

ఆ. ఇట్టులనెడుశూరు ♦ లెదురుగా నిమియున్న
మొగిచికేలు, పిల్లు ♦ లగతినుందు
రంతెకాని యొక్కఁ ♦ డతనిమాటకుమాఱు
వాకొనంగఁజాలు ♦ వాఁడులేఁడు. 54

శా. చింతల్లేవు మనంబునందు నిమికిన్, ♦ జిన్మోదవంతుండగుం
బొంతన్నెక్కొని ముచ్చటించునతఁడు, ♦ న్బాల్పొరుబోధించు వృ
త్తాంతంబుల్సమనోమనోహరములు ♦ స్నానప్రధానంబులై,
వంతంబెట్టదు నవ్వులాటయెవనిం ♦ బ్రజ్ఞానదంబాటచేన్. 55

మ. తనకుంగల్గిన ప్రజ్ఞయోగ్యతయుఁ జి♦త్తస్వచ్ఛతాయుక్తియె
వ్వనికిన్ లేదనికాంచి దూఱులకు నొ ♦ వ్వంబోక నిత్యాత్మతు
ష్టినివర్తించుచు మైపసిండిమిసలం ♦ జెన్నారు గౌరాంగునిం
గనులంజూచినవారి పుణ్యమును భా ♦ గ్యంబెన్నఁగాశక్యమే? 56

సీ. అద్వైతుశిష్యుల ♦ యందొక్కరుండును
వైష్ణవుండునుమంచి ♦ పాటకాఁడు
నడిజవ్వనంపుఁ బా ♦ ఱుఁడుఁ "జట్టికాంగు" దే
శస్థుఁడు శ్రోత్రియ ♦ సత్తముండు
ను "ముకుందదత్త" నా ♦ మముగలవాఁడును
నగువానిపైకి గౌ ♦ రాంగుఁడెపుడుఁ
గవిసివాదంబులఁ ♦ గాటియపెట్టుచుం
డఁగ నిమియుండు క ♦ డకునుబోక

ఆ. యొండుత్రోవఁజనుచు ♦ నుండుముకుందుఁ; డి
ట్లుండ నొక్కనాఁడ ♦ తండు, నిమియు
శిష్యులొక్కచోటఁ ♦ జేరియుండుటఁజూచి
యన్యమార్గమంటి ♦ యరుగుచుండ. 57

గీ. కాంచి యతఁడుముకుందుండు ♦ గాఁడె? యేల
తారసిల్లినఁ దానిట్లు ♦ పాఱిపోవు
ననుచునిమి యన, నెద్దియో ♦ పనిగలుగఁగ
నరిగెఁగాఁబోలునని శిష్యుఁ ♦ డనియెనంత. 58

గీ. కాను తనవంటిభక్తుఁడఁ ♦ గాను నేను
నట్టియపవిత్రజల్పము ♦ ల్వాఁగుదునని
తలఁచియాభక్తమౌళి నా ♦ దరికిరాఁడ
టంచు నిమిపల్కనవ్వుచు ♦ నతనిఁబిల్చి. 59

ఉ. ఏలముకుంద నన్నుఁగని ♦ యీఁకునాడకుఁబోయె దీవు, నే
మాలనె? నన్నుఁబంగి యిఁక ♦ మాత్రము నీవరుగంగ లేవులే!
త్రాళు మొకింత వైష్ణవమ ♦ తంబును నేనును గొందుఁగాని నీ
పోలిక దొంగవైష్ణవుఁడఁ ♦ బూనను నమ్ముము నాదుపల్కులన్.

చ. అపుడెమువంటివైష్ణవుఁడ ♦ నొదునన్నీను! వేల్పులెల్ల ని
ష్కపటపుభక్తి నాకుఁబడి ♦ గాపులుగాఁ బడియుండ్రువాకిట;
న్నిపుణతబాసినీఁగను ♦ నిన్నుఁబొనర్చెద, నీడమాడ్కి న
న్నపుడును నీవునెన్నపులు ♦ దింకెటుతప్పక పోదువంచనెన్. 61

క. ఈమాటలువిని కొందఱు
దేమీ! నిమియిట్టిబుద్ధి ♦ హీనుఁడె? హరిసే
వామహితు గేలిసేయుట
సేమమె యీతనికటంచుఁ ♦ జెప్పికొనిరటన్. 62

గీ. గిల్లిజగడంబుఁదెచ్చునీ ♦ పిల్లవాఁడు
సాధుసంతాపమేల తాఁ ♦ జలుపవలయు
నంచుఁ గొందఱువల్కిరి ♦ యతనిభాష
ణంబునకుఁ గొందఱెంతయు ♦ నవ్విరపుడు. 63

శా. న్యాయాభ్యాసియు నందగాఁడు నిమిపాత్రీయంబంతప్రాయంబునుం
డాయన్వచ్చినవాఁడు భక్తవర స ♦ న్మాన్యుండు గౌరాంగుమై
చాయంబోలి గదాధరుండుమెలఁగ ♦ న్శాస్త్రార్థవాదంబుచే
నాయాసంబునుబెట్టువాని నిమి వి ♦ ద్యావాప్తగర్వంబునన్. 64

గీ. ఎన్నిబాములువెట్టిన ♦ నన్నియోర్చి
యతఁడుసేసెడుహాస్యంబు ♦ లన్నియోర్చి
తగవులకురాకయుండగ ♦ దాధరుండు
దప్పుకొనిపోవ సాధువై ♦ తలఁచుచుండ. 65

ఉ. జిత్తులమారిబాలుఁడు వి ♦ శేషములేమి గదాధరాయటం
చత్తటి మెల్లమెల్లఁగను ♦ హాళివివాదమునందు డించితాఁ
జిత్తమువచ్చినట్లతనిఁ ♦ జిక్కులువెట్టఁగ నుత్తరంబుకై
తత్తఱపాటుఁజెందుచు గ ♦ దాధరుఁ డశ్రులురాల్చుచున్నెడ.66

క. సాధులలోసాధువగు గ
దాధరు నిమియేడిపించుఁ ♦ దాదుష్టత; నీ
బాధల కర్హుఁడెయాతఁడు?
శ్రీధరుమార్గములుసూడఁ ♦ జిట్టలుజగతిన్. 67

సీ. నిమితండ్రికినిగూర్చు ♦ నెయ్యుఁడు, ఖ్యాతియం
దద్వైతుతరువాత ♦ నంతవాఁడుఁ,
దనభార్యమాలినీ ♦ తన్వంగితోఁదాను
నిమి బాల్యదశయందు ♦ నెమ్మిఁబెంచి

నట్టివాఁడును, వైష్ణ ♦ వాగ్రేసరుఁడు, నగు
శ్రీవాసుఁ డెదురువ ♦ చ్చినతఱి నిమి
సేతులుజోడించి ♦ శిరమువాంచి నమస్క
రించి వినమ్రుఁడై ♦ యెదుటనిలువ

గీ. నద్దియెల్లఁ బ్రపత్తియే ♦ యంచునెంచి
మోసపోవుచు వెఱ్ఱి శ్రీ ♦ వాసుఁడపుడు
నతులఁగైకొని తనదు నా ♦ స్నత్యమంతఁ
బయలుపఱుచుట కతనితోఁ ♦ బలికెనిట్లు. 68

శా. ఓరీ! ధూర్తనిమీ! యయుక్తకరణో ♦ ద్యోగుండవై యిప్పుడీ
పేరీతిన్జనుచుంటి వెచ్చటికి? నె ♦ న్నే శాస్త్రముల్నేర్చి తం
చూరం గల్గినసూరులందఱను నీ ♦ వోడించితంచున్బరీక్ష
వారున్వీరును జెప్పవింటి! సరిసీ ♦ పాండిత్యసంక్షోభముల్. 69

క. వాదంబుల శాస్త్రంబులఁ
గాదుర నరులెందుముక్తిఁ ♦ గాంచుట గర్వో
న్మాదము డంబముఁ బెంచుచు
నాదనుగల్గించునవి య ♦ టంచున్ననుమా! 70

ఆ. యుక్తవర్తనమున ♦ కురుముక్తిదాయక
కృష్ణపాదసేవ ♦ కితరమైన
శాస్త్రసంచయములు ♦ సరిరావు! సరిరావు!
వానిఁబడసిసౌఖ్య ♦ పడుముకుఱ్ఱ! 71

వ. ఆకాలంబున క్షీణదశలోనున్న వైష్ణవమతంబు నిరంకుశప్రజ్ఞావం
తుఁ డగునిమి యందుం జేరినఁ బునరుద్ధారణంబు నొందుననునాస
నిట్లు శ్రీవాసుండుపల్కిన కపటవాక్యంబులకు గౌరాంగుండు లో
లోనవ్వుకొనుచుఁ బైకిమాత్రము వానిఁ దదేకదృష్టిగా వినువానివ

లె నటించి భయభక్తియుక్తుండుంబోలె గడగడలాడుచు వంగి చెవి యొగ్గి నిలుచుండి యతండు వినమితవాక్యుండైన పిమ్మట నిట్లనియె.

ఉ. పండితమౌళినైతిఁ గద ♦ బాల్యమునందునఁ గొన్నినాళ్లు ద
త్పాండితిమై లభించు విభ ♦ వంబులునుం జవిచూడనీరె? యె
న్నండుఁకవానిపై వినువు ♦ నాకుజనించునొ తత్క్షణంబదా
నుండనెయాడుఁ గృష్ణునకు ♦ క్షుద్రసుఖంబులనెల్ల వీడుచున్. 73

గీ. "అపుడుతమవంటియొకవైష్ణ ♦ వాగ్రగణ్యు
కౌఁగిటను నెచ్చటికైన నే ♦ నరిగి" యనుచు
నంతనిమిపట్టలేక కొం ♦ డంతనవ్వు
నవ్వొరక్తిముమోమున ♦ నివ్వటిలఁగ. 74

క. ఈవాలకముం గనుఁగొని
శ్రీవాసుఁడులోనఁ గుపిత ♦ చిత్తుండయ్యున్
పైవారి కేమిసూపక
నీవిట్టులు నవ్వెదేమి ♦ నిమి? యనినవ్వెన్. 75

వ. వెనుకఁ గలకత్తాప్రాంతస్థ కుమారహట్టమునం దునికిగలవాఁడును బ్రిస్తుతంబు నవద్వీపంబున సర్వజన సమ్మాన్యుండై యున్నవాఁడు ను భగవద్భక్తాగ్రేసరుండగుమాధవేంద్రపూరియను నాతనిశిష్యుం డును శ్రీకృష్ణ పాదారవింద భక్తిక్షీరార్ణవంబున లేయింబవలునో లలాడుచుండువాఁడును నగునీశ్వరపూరియను సన్న్యాసి కొక్కనా డు గౌరాంగుం డెదురైవచ్చి. 76

క. చేమోడ్చి వందనంబిడి
స్వామీ! మాయింటఁగుడువ ♦ వలె నేఁడనఁగా
నేమనెను యెఱుఁగకుండఁగ
నే మంచిదటంచుఁబల్కె ♦ నీశ్వరుఁడు వెసన్. 77

చ. తెఱచినకన్నుమూయక యె ♦ దివ్యమహాద్యుతిఁ దేజరిల్లు సుం
దరనిమికాయమంతయును ♦ దాఁబరికించుచు నిట్టియందమె
వ్వరికడఁజూడలే దితఁడు ♦ పద్మదళాక్షుఁడొ పుష్పబాణుఁడో
సురపతినందనుండొ యని ♦ చొక్కి యతీశ్వరుఁడెంచుచుండఁగన్.

వ. గౌరాంగుఁడు వానిఁ బరధ్యానంబునుండి తొలఁగించి. 79

గీ. ఓతపసిరాయ ! నన్నిట్లు ♦ నూతురేమి ?
నాయెడలనున్న దే దర్శ ♦ నీయమైన
దెద్దియేనియు? నటులైన ♦ నింటికేగు
దెంచినప్పుడు గనవచ్చు ♦ నంచుననెన్. 80

గీ. వానినింటికిఁగొనిపోయి ♦ బోనమిడిన
వెనుక నొక్కింత శాస్త్రార్థ ♦ విషయమైన
చర్చజరిగిన యానిమే ♦ షంబులోనె
నిమికి నీశ్వరునకు నెంతొ ♦ నెయ్యమయ్యె. 81

గీ. రాధికాకృష్ణులకును బ ♦ రస్పరంబుఁ
గల్గుననురాగమునుగూర్చి ♦ గ్రంథమప్పు
డొండువ్రాయుచునది యీశ్వ ♦ రుఁడు ప్రీతిఁ
గనఁబఱచె సవరణసేయు ♦ మనుచు నిమికి. 82

గీ. పదునెనిమిదేండ్లప్రాయంపుఁ ♦ బండితుండు
దప్పులన్నియు సవరించి ♦ యొప్పుసేసె
ముందువచ్చెడునిమిలీల ♦ లందుఁగూడ
నీయతిమె యాఱువర్షంబు ♦ లేగువెన్క. 83

గీ. వెనుక జంజెంబువేసిన ♦ వేళయందు
వచ్చినటువంటి యావింత ♦ వ్యాధి మూర్ఛ
మరల నిమిఁబట్టె మెన్నాళ్లె ♦ వఱకుఁగాని

విడిచిపోకుండఁ దల్లికి ♦ నడలుగొల్పె. 84

గీ. వెఱ్ఱివాఁడయ్యెనంచును ♦ వేల్పువచ్చి
చొచ్చెనంచును దయ్యంబు ♦ సోఁకెనంచు
వచ్చిచూచినవారెల్ల ♦ నిచ్చవచ్చి
నట్టులాడంగఁజొచ్చి ర ♦ య్యవసరమున. 85

గీ. పిల్లవాఁడుగదా! యింత ♦ విద్యఁగఱవ
లేఁతమది రాపిడికిఁ దాళ ♦ లేక యిట్లు
చెదరిపోయెనటంచును ♦ జెప్పఁదొడఁగె
నీర్ష్యమదిఁ గప్పుపండిత ♦ బృందమపుడు. 86

క. శంకింపక యీబాలుని
సంకెలలన్వైచి యొక్క ♦ చక్కింబెట్టన్
జంకి యిటుసేయఁబోవఁడు
కొంకక బంధింపుమనిరి ♦ కూళలుశచితోన్. 87

క. అపుడమితశోకమున వాఁ
డిపుడెవ్వనికేమిసేసె ♦ నిటుసేయుటకున్
దపియించున న్మతింతగఁ
దపియింపంజేయకుఁడని ♦ తల్లివచించెన్. 88

వ. వచించియు వారిమాటలు నిజమేమో యనితలంచి లేనిరోగంబున
కై తనయుని జికిత్సలచే శచి గష్టపెట్టె. 89

గీ. కొన్నినాళ్లకుఁ గ్రమముగాఁ ♦ గుదిరెవ్యాధి
వ్యాధిపోవఁగ దేహదా ♦ ర్ఢ్యంబుహెచ్చె
మున్నుచేసెడు దుండగ ♦ ములునుగొంత
వఱకు శమియించె రుజయు నా ♦ సరిచెమేలు. 90

సీ. పంచదొమ్మిదవయేఁడు ♦ వచ్చె నప్పుడునిమి
కంతేఁదాస్థాపించి ♦ నట్టిపాఠ
శాలఁబోషింప వి ♦ శాలవిత్తార్జన
మునకుఁగాఁబోలును ♦ బూర్వదిశకుఁ
జని యటఁగొన్నాళ్లు ♦ స్థావరంబుగనుండు
టకునెంచి తల్లిక ♦ డకునుబోయి
యెట్టకేలకు నామె ♦ నీకొనఁగాఁజేసి
బహుశిష్యపాళితో ♦ గృహమువదలి
గీ. దాఁటి పద్మానదిని దాని ♦ దరిని నున్న
యొక్కగ్రామంబునను నిమి ♦ యున్న నతని
ఖ్యాతి ముందుగవచ్చెను ♦ గాన వేన
వేలువచ్చిరి శిష్యులై ♦ విద్యకొఱకు. 91

శా. బాలుండొక్కఁడు మోహనాంగుఁ డతుల ♦ ప్రజ్ఞాధురీణుండు ను
ద్వేలోపార్జిత సత్కళానిచయ సం ♦ దీప్తాత్ముఁడు న్నేటి కీ
వేళన్వచ్చెను జూచివత్తమటకు ♦ న్వారండటంచు న్బురీ
స్త్రీలు న్పూరుషులెందఱో చనిరి ద ♦ ర్శింపంగ గౌరాంగునిన్. 92

వ. విశ్వంభరుం డిచటఁ జేసిన యద్భుతచర్యలన్నియుం దపన మిశ్రవి
చితం బగుతపనవిజయంబను గ్రంథంబున న్గాన్పింపఁగలవు. ఈయు
న్నతపదమునందున్న బ్రాహ్మణుఁడు పరమాత్మతత్త్వంబుఁగూర్చియు
ముక్తినింగూర్చియుఁ బెక్కుసందేహంబులు గలవాఁడై కడపట
శ్రీగౌరాంగుబోధంబుచే విచ్ఛిన్నసంశయుండై యతనికి దాసుండ
య్యెనని తద్గ్రంథంబున వ్రాయఁబడియుండె. 93

మ. ఒకనాఁడందఱు శిష్యులున్గొలువఁ దా ♦ నుండంగ నీబ్రాహ్మణుం
డు, కటాక్షింపుమటంచు వచ్చి నిమికెం ♦ తో భక్తిమ్రొక్కంగ,నా

ల్లక గౌరాంగుఁడు లేవనెత్తి యిదిమే ♦ లా! యొప్పదుం జేయఁబో
వకుఁడీయిట్లులు, మీరుపెద్దలును నే ♦ బాలుండనుగా భూసురా!

గీ. తనయ! యని పిల్చుటకుఁగూడఁ ♦ దగిన వయసు
నందునున్నట్టి నాకు సా ♦ ష్టాంగనతులు
మీరుసేయుట న్యాయమే? ♦ మీరెఱుంగ
నట్టి ధర్మంబు లెచ్చట ♦ నైనఁ గలవె? 95

వ. అనిన నందులకుం దపనమిశ్రుం డిట్లనియె. 96

సీ. తొలుత నామొఱ్ఱలఁ ♦ దుదముట్టఁగావిని
వెనుకఁ జీకొట్టు త ♦ ప్పిదములున్న
మృత్యుదేవతచెంత ♦ ద్రిమింగనైయున్నది
ముందుమార్గము సూపఁ ♦ బోఁడెవండు
నానేర మొక్కింత ♦ యేనియు లేదిందుఁ
గనఁబడునందఱ ♦ కడకునేగి
యడిగితి నందుచే ♦ నంతకంతకు హెచ్చె
స్వాంతంబునందలి ♦ సంశయంబు

ఆ. అంతెకాని వాంఛి ♦ తార్థదాయి యొకండు
నవని దొరకఁడయ్యె ♦ నంత నిన్న
దీర్ఘచింతతోడ ♦ దేవునిఁ బ్రార్థించి
మంచినిద్ర నాద ♦ మఱచియుండ. 97

మ. కలలో మంగళవిగ్రహుండొకఁడు దాఁ ♦ గాన్పించి నీసంశయం
బులు గౌరాంగుఁడు దీర్చువానికడకుం ♦ బొమ్మీవు శీఘ్రంబుగా
నిలలో నందఱ నుద్ధరించుకొఱకా ♦ యీశుండె గౌరాంగుఁడై
లలితాకారమున జనించెనని ప ♦ ల్కన్నేను మేల్కాంచితిన్. 98

గీ. మేలుకొని చెచ్చెరనువచ్చి ♦ మీపదాబ్జ

ములపయిఁ బడితి సందియం ♦ బులను దుల్చి
నాకు గతిచూపి ప్రోవుమా ♦ నీకుఁ దప్ప
దంటి నిదియంత నా నేర ♦ మా ? మహాత్మ ! 99

మ. అన గౌరాంగుఁడు నిబ్బితిన్వలె స్మితా ♦ స్యంబోరగాఁజేసి యి
ట్లనె స్వప్నంబునఁగాంచి విస్మయది .స ♦ త్యంబౌనె విప్రోత్తమా!
మనసే యిన్నివినోదముల్గొలిపెఁ జు ♦ మ్మా ! యైనను న్నాకుఁదోఁ
చినమార్గంబున నీకుఁ దోడుపడుదు♦న్జింతింపకయ్యా యిఁకన్. 100

క. మనవెనుకవార లింతకు
మునుపే వేసిరొకత్రోవఁ ♦ బోవఁగవలయున్
మనుజు లదియంటి యని దా
నిని స్పష్టముగా నతనికి ♦ నిమి బోధించెన్. 101

గీ. సంశయముఁదీర్చి తపనమి ♦ త్రా ! కళత్ర
యుతుఁడవై నీవు కాశిలో ♦ నుండుమయ్య
యచటికేనచ్చువఱకన్న ♦ నాతఁడట్ల
చలిపె నాబాల గురునాజ్ఞ ♦ తలను దాల్చి. 102

గీ. ప్రాగ్విషయమందు నిమి యొక్క ♦ వర్షముం జి
యచటిప్రజలను దాఁ జాల ♦ సలరఁజేయ
వారలందఱు నతఁడు వైద్యై ♦ వంజెయ నెడు
బుద్ధి నాతని ననిశంబుఁ ♦ బొగడుచుండ్రు. 103

వ. అందులకు జను లిప్పటికిఁగూడ నాదేశంబునఁ బాడుకొను నీక్రింది పాటయే తార్కాణంబు, 104

ద్వి. పాపులు ! దుష్టులు ! ♦ పతితమానవులుఁ
దాపసకుంజరుల్ ! ♦ ధన్యసాధువులు
విమలచిత్తులు! మీరు ♦ నేవేగరండు !

నిమి పిల్చుచున్నాఁడు ♦ నిర్నిద్రులౌచు
స్వామిబోధించిన ♦ పలుకులాలించి
యామార్గముననె మీ ♦ రందఱుసనుఁడు
హరినామమనునావ ♦ నాతఁడు ముక్తి
కొఱకుఁ గావించి భ ♦ క్తులనందునుంచి
దయతోడఁ దాఁ గర్ణ ♦ ధారుఁడై వారి
భయదసంసృతి దుఃఖ ♦ వార్ధిదాఁటించుఁ
గృపఁజేయు నుపకృతి ♦ కిని మాఱుగోరఁ
డెపుడుఁ దా నొకగవ్వ ♦ యేని దక్షిణగ
నీమంచిసమయంబు ♦ వృథసేయఁబోకుఁ
డీమహాత్మునికెన ♦ యెవ్వరులేరు. 105

క. గౌరాంగుఁ డొక్కయేఁడట
నీరీతిన్గడపి మరల ♦ నేతెంచెను వి
స్ఫారయశస్కుండయి తన
యూరికి శిష్యులకునెల్ల ♦ నుల్లము లలరన్. 106

గీ. వచ్చువెంటనె శచి తన ♦ పట్టితోడ
నతనిసతి లక్ష్మి మరణించె ♦ ననెడు ఘోర
వార్త చెప్పుట తప్పక ♦ వచ్చెనంచుఁ
జెప్పి వాపోయె నక్కునఁ ♦ జేర్చి సుతుని. 107

సీ. కట్టకట్టలుగఁ బ్రా ♦ గ్భాగంబునందుండి
వచ్చినశిష్యులుఁ ♦ బ్రాంతశిష్య
లందఱు నిమి బడి ♦ యందుఁ గ్రిక్కిఱిసినఁ
బల్లవసుమఫల ♦ భరితమైన
విపులభూజంబట్లు ♦ వీక్షణానందదా

యకమూచు నది ద్రష్ట ♦ లకునుదో౯చె
బహుళంబుగా ధన ♦ వస్త్రధాన్యంబులు
నిమియింట సతతంబు ♦ నెలకొనియెను
ఆ. గాని యొక్కలేని ♦ గారాంగుడంటడు
దల్లిచేతఁబెట్టు ♦ ధనమునంత
నిట్టు లతనికీర్తి ♦ యెంతయు దెసలందు
నవిరళముగ వ్యాప్త ♦ మాచునుండ. 108
మ. కవియు న్గీర్తిత సర్వశాస్త్రవిదుఁడు ♦ న్గాశ్మీరవానుండుఁ గే
శవనామాంచితుఁ డెల్లదేశముల సం♦చారంబుఁ గావించి శా
స్త్రవచఃపాటవమొప్పఁ బండితుల వా♦దంబందుఁ దూటాడి యిం
కెవరున్లేరు జయింప నాకనుచు నూ♦హించె న్మదోద్రిక్తుఁడై. 109
క. తనలోఁ దానిట్లూహిం
వ నవద్వీపంబు చిత్త ♦ పథమునఁబడెఁ దో
డనె యతఁడే నటకుంజని
తునుమాడెద నచటి పండి♦తులనని తలఁచెన్. 110
క. తలఁచినవెంటనె మదగజ
ములు సేవకులశ్వతతులు ♦ ముందరనడువన్
జెలఁగి నవద్వీపమునకు
వెలువడి కేశవుఁడు వచ్చి ♦ విడిసెఁ బురమునన్. 111
గీ. విడిసి యేపండితుండైన ♦ విద్దెలందుఁ
బోరినన్నోర్చునేఁ గోలు ♦ పోదు నాదు
వసువసనదూష్య వారణా ♦ శ్వంబులెల్లఁ
గానిచో నవద్వీపంబు ♦ గాదుమీది. 112
క. అని వార్తఁబంపఁ బట్టణ

మునఁ గలపండితులు వాద ♦ మున కెపుడేనిన్
వెనుదీయనివారైనను
బొనుఁగుపడిరి యిపుడు కేశ ♦ వుని వార్తలకున్. 113

క. ఇమ్మహి నేపండితుఁడు
న్నమ్ముల నోడించునంచు ♦ మదినెంచము త
ర్కమ్మును వ్యాకరణము మా
సామ్మును విశ్రుతినివినని ♦ చోటులుగలవే? 114

వ. అయినను. 115

గీ. శారదోపాసనా బల ♦ శాలియౌచుఁ
బండితుల వీఁడు వేధించు ♦ చుండునంచు
వినెద మిఁకనోర్చుటెట్టులు ♦ వీనిమనము.
వాణియేవచ్చి జయమిచ్చు ♦ వానికెపుడు. 116

ఉ. ఈపగిది న్మనోవ్యథ ద ♦ హింపఁగ గ్రుక్కుచునుండె నా నవ
ద్వీపవిపశ్చిదాళి, ప్రీతి ♦ వీరుఁడు మార్కొనలేమిఁ గేశవుం
డాపురినిల్చియుండెఁ బరి ♦ హాసముసేయుచు, సంత నాఁనిలిం
పాపగ చెంత నొక్కనిసి ♦ యందు నిమి ప్రభృతుల్సెలంగుచున్.

క. చల్లని మలయానిలములు
మెల్లఁగ వీవంగఁ గుముద ♦ మిత్రుఁడు ధరపైఁ
దెల్లనివెన్నెలఁ జల్లఁగఁ
బెల్లుగఁ గావించుచుండ ♦ విద్యాచర్చల్. 118

శా. ఆదారిన్జనుచుండి కేశవుఁడు శి ♦ ష్యానీకముల్గూడ రాఁ
గాఁ, దా వారిప్రసంగముల్వినుటకు ♦ న్గౌతూహలంబంది య
చ్చోఁ దర్పంబుననిల్చెఁ; బండితుని శి ♦ ష్యుం డొక్కరుండంత వీ
రే దిగ్విశ్రుతకీర్తి కేశవులటం ♦ చేతెంచి చెప్పె న్వెసన్. 119

మ. విని చైతన్యుఁడు కేశవార్యుఁ డిటకే ♦ విచ్చేసెనేయంచు లే
చి నయంబారఁగనేగి మ్రొక్కులిడి వేం ♦ చేయుండి శాస్త్రిజ్ఞమం
డన! మాభాగ్య మదింత యంతయని యే ♦ న్నజ్జాల మీవేళ సం
చనఁగాఁ గేశవుఁడుబ్బి మధ్యమునఁ దా ♦ నాసీనుఁడయ్యెన్వడిన్. 120

వ. కూర్చుండి కేశవుండు నిమివంకఁ జూచి. 121

క. నీ వలనిమిపండితుఁడవు
గావా! బాల్యంబునందె ♦ కాంచితి వఁట వి
ద్యావిశ్రుతి; వ్యాకరణము
నావెంసెడు చిఱుతవిద్య ♦ నా! కలచి తనెన్. 122

వ. అందులకు గౌరాంగుఁడు వినమిత గాత్రుండై యిట్లనియె. 123

శా. న్యాయ వ్యాకరణాది శాస్త్రములఁ బూ ♦ ర్ణఖ్యాతి నార్జించి దు
ర్జ్ఞేయప్రజ్ఞ సమస్తసూరితతికి ♦ న్జైమోడ్పుఁ జెప్పించి త
య్యా! యెట్లీఁగు నీదుపాండితికి నా ♦ యల్పాక్షరజ్ఞానమే
దో యెక్కించుక స్వాదరార్తి హరణో ♦ద్యోగుండనై నేర్చితిన్.

క. నీయట్టి కుట్టివానికి
నీయుపకున యొప్పఁగాని ♦ యీపురజనముల్
నీయట్టి బుద్ధిమంతుం
డేయెడ లేఁడనుచుఁ బలుక ♦ నేవింటి నిమీ! 125

క. అని కేశవపండితుఁ డపు
డన నిమి యిట్లనె మహాత్మ! ♦ యఘశోషణపా
వన సలిలాత్మకయగు గం
గను బ్రార్థనసల్పు మాడు ♦ కర్ణము లలరన్. 126

క. ఉగలిఁబట్టిన నిర్ఘర
వేగంబున వినుడువారు ♦ నెఱిఁగింపఁగ నా

భాగీరథిపై నౌనదిచి
యోగడియనె శ్లోకశతము ♦ నాతఁడు సదివెన్. 127

చ. పలుకులతీరుఁ బండితుని ♦ వాగ్ఝరిఁగాంచుచుఁ జుట్టునున్న శి
ష్యులు బళిరా! కవీశ్వరుని ♦ చోద్యమటంచు నపారభక్తి వి
హ్వాలమతులౌచు శ్రీహరిని ♦ వాకొనుచుండిరి మాటిమాటికిం
బలువురిలోన నొక్క నిమి ♦ మాత్రమ యుండెను నిశ్చలాత్ముఁడై.

క. మనగురు వీపండితునకు
నెన యెట్లగునంచు నెంచి ♦ హృదయగతంబౌ
వనటం జిక్కెను నిమియొ
ద్దను జదివెడు శిష్యవితతి ♦ దత్తఱపడుచున్. 129

వ. అంత. 130

ఉ. పండితవర్యుతో నిమి ప్ర ♦ పత్తిని "గేశవసూరి! పృథ్వి నొ
క్కండెనగాఁడు మీరు; శత ♦ కంబున నొక్కటి దీసి దానియం
దుండెడు నర్థమునప్రిసము ♦ నొప్పఁగఁ జెప్పఁడు దేటతెల్లగా
దండమొనర్తుమీ" కనిన ♦ దానికి నాతఁడు వొంగి యిట్లనెన్. 131

క. శ్లోకములు నూఱుసెప్పితి
వాకొను దేనికిని మనసు ♦ పడితో యందున్
జైకొని యర్థముఁ దెల్పుచు
నీకోరికఁ దీర్తుననిన ♦ నిమి వెన్వెంటన్. 132

గీ. దీని కర్థముసెప్పుము ♦ ధీవిశాల!
యనుచు మధ్యంబునందుండు ♦ నట్టి శ్లోక
మొండు గళగళఁ జదువంగఁ ♦ బండితుండు
చేష్టలఱి చూచె నిధియేమి ♦ చిత్రమనుచు. 133

మ. శ్రమ మెంతో పడి శారదాంబ నెపుడు ♦ స్వద్భక్తిఁ బూజించి శా
స్త్రములందు న్గవిత న్విశారదుఁడనై ♦ రాజిల్లితి న్గాని యీ
క్రమము న్జూడఁగ లేదు పృథ్వి నెట నా ♦ కంటె న్విశేషంబుగా
విమలంబౌ మది వాణిఁబూజనలిపె ♦ న్వీఁడంచు యోజించెదన్. 134

క. అని మదిలో శంకించుచుఁ
దనయా! శ్రుతిధారివంచుఁ ♦ దలఁచెద నిన్నే
లన మొదలుఁ దుదయుఁ గాకం
డను నడిశ్లోకంబు వచ్చు ♦ ట గడు న్వెఱఁగా. 135

వ. అనిన గౌరాంగుం డిట్లనియె. 136

ఆ. నలువరాణి కృపను ♦ నరులందుఁ గొందఱు
గవితయందుఁ బటిమ ♦ గలిగియుండ
నొక్కసారి వినిన ♦ యుక్తుల మదినూఁది
కొంద అవనినుండఁ ♦ గూడదయ్య? 137

క. అను పల్కులవిని కేశవుఁ
డమమానము నిజమెయయ్యె ♦ ననుకొని గౌరాం
గుని నించుక తా గౌరవ
ముసు జేయఁగఁదొడఁగె భక్త ♦ పురుషుఁ డటంచున్. 138

క. నిమి వినుమని మధ్యశ్లో
కమునకు నర్థమును జెప్పి ♦ కమ్రాలంకా
రముల న్గేశవుఁ డగపఱి
చి మహామోదంబుఁ గొల్పెఁ ♦ జిత్తోన్నతులతోన్. 139

ఉ. అంతయు నైనపిమ్మట "మ ♦ హాత్మ! కృతార్థులమైతి మేము నీ
వింత కవిత్వధోరణిఁ, గ ♦ విత్వములోని గుణంబులెంచి మా
కెంతయు సంతసంబిడితి ♦ వింకను శ్లోకములోని దోషముల్

గొంత పరీక్ష సేయుటకు♦గోవిదమాళి! యనుజ్ఞ యిచ్చెదే?" 140

క. అని చిఱునవ్వున నిమివ
ల్కినఁ దోఁకంద్రాకు క్రాఁచు♦ లీల నమర్షం
బున నొడుగఱచి యిపుడే
మని వదరితి వ్రారిబాల♦కా! నాయెదుటన్. 141

వ. అని కేశవుం డంతటితోఁ గసిదీఱక. 142

గీ. న్యాయ శబ్దశాస్త్రము లిట్టు♦ లట్లు సదివి
తీఁక నలంకారశాస్త్రి మిం♦ తేని యెఱుఁగ
విలను నిన్ననో మొన్ననో♦ కలిగి యిట్లు
విఱ్ఱవీఁగెదె మత్తిల్లి♦ కుఱ్ఱవాఁడ. 143

గీ. సకల వేదవేదాంగ శా♦స్త్రిపరికాండ
పూర్ణవేత్తల తలపైని♦ మొట్టు నాక
విత్వమందలి గుణదోష♦ వితతి నెట్లు
నీవ్రుసూడఁగఁగలవురా♦ నిమికుమార! 144

వ. అని క్రోధస్వాంతుండై కేశవుండు పలుకు పలుకులకు మందస్మితవ
దనారవిందుండై నిమి యిట్లనియె. 145

క. సూరివరా! శాస్త్రాలం
కారంబులు నేల మీఁదు♦ కవితను నెటులోఁ
దూఁటిన పొరపాటులనే
నారయ నాఁ గేశవుండు♦ హా! హా! యనుచున్. 146

క. కనఁబఱుపుము దోషము నిమి
కనఁబఱుపవ యేని సూరి♦ గాఁ డితఁడంచున్
జనులకు నేఁ బ్రికటపఱుతు
వన నిమి చిత్తంబటంచు♦ ననె నాతనితోన్. 147

మ. అని శ్లోకంబునఁ గల్గుదోషములఁ దా ♦ నైదింటినిం జూపి యే
మని చెప్పంగలవయ్య కేశవుఁడ! యీ ♦ యైదింటి సిద్ధాంతముం
బొనరింపం దగుయుక్తులన్న నవియే ♦ వ్వో పొందులేశమ్ముఁ బొం
దనివాక్యంబులఁబల్కెఁ బండితుఁడు స్వి♦న్నంబైనయాస్యంబుతోన్

క. కళవళమునఁ దా నెదియో
పలికెను గేశవుఁడుగాని ♦ ప్రస్తుత విషయం
బులకు సరిపడమి గేలిని
జలుపంగాఁ ధొడఁగె నచటి ♦ జనతతి యతనిన్. 149

క. కోపముఁ దాపము. లజ్జయు
దీపించి మనంబునందు ♦ ధీప్రాత్కలనా
టోపంబున దిగ్విజయుని
నాపండితుఁ దెచ్చె నవ్వ ♦ డశ్రులవఱకున్. 150

గీ. అపుడు నిమిషొ్మాయి పండితేం ♦ ద్రా! యిశేల
విన్నఁబోయెద వింత క ♦ విత్వపటిమ
గలుగు టబ్రంబుగాదె త ♦ ప్పులకునేమి?
రెండుమూఁడున్న నవి లెక్క ♦ యుండునయ్య? 151

గీ. చాలరాతిరియయ్యెఁ గే ♦ శవుఁడ చూడు
మేగుదము మనమందఱ ♦ మింటి కిపుడు
వలసినను శాస్త్రవిషయ సం ♦ వాదమెల్లి
చేయవచ్చును నాకింక ♦ సెలవొసంగు. 152

వ. అని పల్కిన. 153

గీ. శత్రుకృతమైన దుఃఖోప ♦ శాంతి హృదయ
శల్యమై యేఁచెఁ గేశవు ♦ శవము పగిది
నాతఁడు బనకుఁజని భోజ ♦ నాదులను దా

అంగి దురపిల్లెఁ గన్నీళ్లు • రాలనిట్లు. 154

మ. చపలా! శారద! నిన్ను నమ్ముకొని య•హ్రశాంతంబు సేవించి నీ
కృపనే కోరుచునున్న నాకిపుడు దు•ష్కీర్తి న్బ్రసాదించితే
యుపచారంబులు నీకొనర్చితినొ య•న్యాయంబుగా నన్ను ఖే
దపడంజేసితి వొక్కబాలకునికై • దాక్షిణ్య హీనాత్మికా. 155

గీ. ఇట్లు గనులెఱ్ఱవాఱగా • నేడ్చి యేడ్చి
చివర కాయాసమున నిద్రఁ • జెంద నొక్క
పండువెన్నెల మైచాయ • పసలనెసఁగు
సకియ గలలోనఁ గేశవు • నకునుదోఁచె. 156

వ. కనంబడి యాతనితో నిట్లనియె. 157

శా. ఓరీ! కేశవ! నేను శారదను ని • న్నోడించి పెంపెక్కు నా
గౌరాంగుం డఖిలప్రపంచ పరిర • క్షాదక్షుఁడౌ కృష్ణుఁ డే
వ్వారు న్విద్దెల మత్తిలంజనదు ని • ర్వాణాప్తికింగాని వి
ద్యారంభంబులు శృంగభంగములకే • యంచు న్విచారింపుమా!

క. చరములనచరంబుల నన
వరతము శాసించి యేలు • వాఁడౌ లక్ష్మీ
వరు నెదురుకొనుటకును నా
తరమే గొంతమ్మకోర్కి • తగునే నీకుఁ. 159

క. వనజాక్షుఁడు నినొన్నర్చుట
యును గూడఁ బరిఢవిల్లు • నొకలాభముగా
వెనువెంటనె నిమియింటికిఁ
జని పదములపైని బడుచు • శరణను వత్సా! 160

వ. అను నాత్మోపాసిత యగు దేవివాక్యంబులవలనఁ బశ్చాత్తప్తుండై
కేశవుం డట్లకావించెదనని నిశ్చయించుకొని మఱునాఁడులేచి ప్రాతః

కాలకృత్యంబులు దీర్చికొని. 161

చ. వడి నిమియింటి కేగి వలు ♦ వాతను నాతఁడు సుప్తివీడి వ
చ్చెడుతఱిఁ దత్పదాబ్జములఁ ♦ జేతులఁ దాఁకి నమస్కరించి దా
సుఁడఁ గరుణాకటాక్ష పరి ♦ చుంబితుఁ జేయుమనన్న స్వామి! నా
వుడు స్మితచంచలోష్ఠముల ♦ పొల్పెసఁగ న్నిమిఁ జూచి యిట్లనెన్.

మ. కలవే యీవిపరీతకృత్యములు లో ♦ కంబందుఁ ద్వచ్ఛిష్య శి
ష్యులకు న్విష్ణుఁడనౌటయే యతుల భా ♦ గ్యోదారతన్గాంచు న
ట్టులు యోజించెదు నాపదంబులను రెం ♦ డుంబట్టి యిమ్మాడ్కి సే
వలుగావించెదు కేశవార్య తగునే ♦ బాలార్చనాప్రక్రియల్. 163

ఆ. లెమ్ము పండితేంద్ర! ♦ లేచి కావలసిన
యర్థమేదియున్న ♦ నడుగు మిపుడు
మీదు కోర్కెఁ దీర్చి ♦ మిమ్ముఁ దన్పుట కెక్కు
డైన కార్యముండు ♦ నయ్యె నాకు. 164

గీ. అనిన నా కేశవుఁడు దన ♦ యపజయంబు
మొదలుకొని యంతవఱకును ♦ గదిరినట్టి
వింతలన్నియుఁ జెప్పి పా ♦ పిసగు నన్నుఁ
గృపను వీక్షించి వేగ ర ♦ క్షింపుమనియె. 165

చ. అన నిమి సత్కృపామతి ర ♦ హస్యసుబోధము లేమిచేసెనో
కనఁగను రాదుగాని వెను ♦ కంగల మత్సరమెల్ల వీడి వెం
టనె తనఘోటకద్విప ధ ♦ నంబులనన్నిటిఁ దోసిపుచ్చి యే
గెను బరిపక్వచిత్తతను ♦ గేశవుఁ డప్పుడు వీతరాగుఁడై. 166

గీ. దిగ్విజయకాంక్షవచ్చిన ♦ దృప్త పండి
తాగ్రిగణ్యుని వైభవం ♦ బంతఁ దోఁచి
గోఁచి పెట్టించి వెడలఁగఁ ♦ గొట్టెఁ బురము

నుండి సామాన్యుఁడే నిమి ♦ పండితుండు. 167

క. విత్త యశోవిభవంబుల
పొత్తుల నతఁ డెటకుఁ గదలి ♦ పోయెనొ జ్ఞానా
యత్తం బగుచిత్తంబున
నెత్తెఱఁగున మనెనొ పిదప ♦ నెఱుఁగఁ డెవండున్. 168

ఉ. ముద్దులు మూటగట్టునును ♦ మోమున బంగరుఁ గేరుమేనునన్
విద్దెలభోజుఁడై రిపుల ♦ పీఁచమడంచుచు నోసి! చెంతనే
ప్రొద్దుమెలంగు నీసుతుఁడు ♦ పుణ్యము నానదినీదె ధాత్రి నే
ముద్దియనీకు నుద్దియగుఁ ♦ బూర్వసమార్జిత భాగ్యమందునన్. 169

క. అని యగ్గించిరి శచిఁ బుర
వనిత ల్శచియు న్బ్రమోద ♦ వతియయ్యెను గా
ని నిమికిజోడై స్నుషయొ
త్తును గృహమున లేదటంచుఁ ♦ దొయ్యలిపొక్కున్. 170

క. కులమును గుణము న్శీలము
లలితాకారంబున తుల ♦ లావణ్యంబున్
గలముద్దుగుమ్మ నిమి వెం
డిలిగాఁగ న్జూచు టొక్క ♦ టే కొఱఁతగదా! 171

ఆ. విభుఁడు బ్రదికియున్న ♦ విశ్వరూపుండైన
నింటనిలిచియున్న ♦ నిట్లు బాలుఁ
డొంటిపోఁగువాని ♦ యోజనుండునె నేను
బదుగు బ్రతికియున్న ♦ ఫలముగలదె? 172

క. కొడుకుంజూచినఁ జదువులఁ
బడియుండునెకాని తన వి ♦ వాహంబునకై
తొడరం డిఁక నేపుణ్యా

త్ముఁడు వీనికిఁ బిల్లనిచ్చి ♦ ముచ్చటదీర్చు౯. 173

వ. అని శచి యిట్లు నిమిపెండ్లికై రేయింబవళ్లు చింతించుచుండె. 174

గీ. ఆనవద్వీపమందు ధ ♦ నాధికుండుఁ
బండితుండును వైదిక ♦ బ్రాహ్మణుండు
నిమి తెగనుగల్గి నాతఁడు ♦ నిర్మలాత్ముఁ
డును వెలయు సనాతనమిశ్రుఁ ♦ డనునొకండు. 175

క. అతనికి విష్ణుప్రియ నా
సతనుని ముల్కి యనఁదగిన ♦ యంభోజదళా
యత నేత్రయొక్కరిత కొమ
రితగా జన్మించియెసఁగె ♦ శ్రీదేవివలె౯. 176

సీ. ఒకనాఁడు మందాకి ♦ నికి శచి సుతునితో
స్నానార్థమరుగ న ♦ చ్చటికె స్నాన
మాడంగ విష్ణుప్రి ♦ యయుఁగూడ నేతేర
గౌరాంగుఁ డామెకుఁ ♦ గనులఁబడియెఁ
జూచిసంతసె నిమి ♦ సుందరరూప లా
వణ్యంబులకుఁ బర ♦ వశతఁజెంది
విష్ణుప్రియాకన్య ♦ విపుల మోహావేశ
చిత్తయై యిట్టులు ♦ చింతసేసె

ఆ. ‹‹ వీనిచేట్టఁబట్టి ♦ వీని గాఢాలింగ
నములఁజిక్కి ప్రాణ ♦ నాథయనుచుఁ
జనవుతోడ సతని ♦ సయ్యాటలనుసేలు
చుంట కెనతెనోఁచె ♦ నొక్కొ యిలను ?'' 177

క. అని తలఁచుచు శచి గంగకు
ననుదినమును వచ్చుచుండ ♦ నామెకడకుఁ దాఁ

జని కరపద్మంబుల మో
డ్చి నమస్కృతు లాచరించి ♦ సేవకుఁ డౌడఁగెన్. 178

వ. అప్పుడు. 179

చ. కలికి మెఱుంగుమైపసయుఁ ♦ గ్రమవచోగుణరాజిఁగాంచి యీ
చిలుకలకొల్కి కోడలయి ♦ చెంగటనుండఁగఁ జూచుభాగ్య మె
ట్లలవడు నాకటంచు శచి ♦ యామెను డగ్గఱి మోహనాంగి నీ
కలవల రాజుఁబోలు మగఁ ♦ డయ్యెడుమంచు నొనర్చెదీవనల్.180

గీ. ఇట్లు శచివల్క సిగ్గుచే ♦ నెఱ్ఱవాఱెఁ
జిగురుఁబోఁడికిఁ జెక్కిళ్లు ♦ శిరమువాంచి
మాఱువల్కఁగ లేకున్న ♦ మగువ మొగము
ప్రేమతో నెత్తి శచి ముద్దు ♦ వెట్టెనపుడు. 181

వ. ఇట్లు విష్ణుప్రియశచికిం జనవై ప్రతిదినంబు నామెవచ్చుటకుమున్న గంగయొద్దకుం జని శచికై యెదురుసూచుచుండి యామెరాకఁ గని వికసిత వదనారవిందయై మణిఖచిత కనకవలయంబులరవళులు చెవులకు విందుఁగొల్పఁ గరపల్లవంబులుమోడ్చి నమస్కరించి శీఘ్రముం బ పెండ్లికొమరితవుగమ్మను నాశీర్వాదం బెప్పటియట్ల గ్రహించి యామెదెచ్చిన వస్త్రంబులెల్ల నుదికిపెట్టి జలపూర్ణకలశంబు గొంత దూరంబువఱకు మోసి తరువాత నామెబుజంబులపై కెత్తుచుండ నిట్లుండ నొక్కనాఁ డనురాగసిక్తహృదయయై శచి విష్ణుప్రియంజూచి యిట్లనియె. 182

ఉ. అమ్మ! శిరీషపుష్ప మృదు ♦ లాంగకము ల్వసివాళ్లు సెంద నా
కిమ్మెయి నేల తోడుపడు ♦ దే! గృహకృత్యములందు భోగభా
గ్యమ్ముల పుట్టినిల్లెగద ♦ యయ్యెను నీకును బుట్టినిల్లు మీ
యమ్మయుఁ దండ్రిసూచినను ♦ నాఁడిపెట్టరె యిట్లుసేసినన్. 183

క. కోమలి నీవా గర్భ
శ్రీమతివై యిట్టిపనులు ♦ సేయుచునున్నన్
భూమిజను లిన్నినునవ్వుదు
రేమో యని కొంకు నాదు ♦ హృదయము తరుణీ! 184

క. అన విష్ణుప్రియ శచిక
ల్లన నిట్లనుఁ బూజ్యురాల ♦ లక్ష్మ్గలవా
రును నీయట్టి మహాత్ముల
కెనయే నీసేవ పుణ్య ♦ కృత్యముగాదే? 185

క. నలుగురు నవ్వుదురని యెడు
నలుకేటికి నాదు మనము ♦ నందలి వాంఛల్
ఫలుపొందువృద్ధులకు సే
వలుసలిపిన నంచు నిట్టి ♦ పనులనొనర్తున్. 186

గీ. నాదు నుపచారములఁ గదు ♦ ఱను గ్రహించి
చేయుమా శిస్సు నాకోర్కె ♦ సిద్ధిఁబొందఁ
బడతి! నీయింటవసియించి ♦ కుడిచి కట్టఁ
గలుగుటే కన్నియలకు భా ♦ గ్యంబుగాదె? 187

వ అని మోహగర్భితంబు లగువాక్యంబులఁ దనకు గౌరాంగునిమీఁదం గలమక్కువ చెప్పకయచెప్పి విష్ణుప్రియ యహర్నిశం బాతనిపై విరాళిం దవిలియుండె. 188

క. చిఱుతతనపుఁ జేష్టయు నిటు
మఱలుకొనంజేసె నొక్క ♦ మాఱే దృగ్గో
చరుఁడైన గౌరాంగుం డ
బ్బురపడంగదె! యాతఁ డెట్టి ♦ పొసఁగయొ జగతిన్. 189

క. ఘనసంపదల ననుగర్వం

బున నాజనకుండు జనని ♦ పొందళ్కులమే
నను నొప్పనందగానిని
నను జతసేయంగ జంకి ♦ నన్నేఁ జెదరే? 190
క. ధనమా! నీకిదె నావం
దనములు గౌరాంగునకును ♦ నాకును మధ్యం
బునవచ్చి పెండ్లి చెడఁగొ
ట్టను జూచెదవేమొ యక్క ♦ టా! నిర్దయతన్. 191
క. పేదల యింటంబుట్టిన
నోదయితా! దీన నన్ను ♦ నోముమటంచున్
బాదంబులపైఁ బడుదును
గాదా నిమి నన్ను భార్య ♦ గాఁ గైకొనఁగన్. 192
క. ధనవంతుల గర్భంబున
జనియించితి నైననేమి? ♦ సకలకలాభి
జ్ఞునితోడ సాటియెట్లగు
దును విద్వాంసులకు నిలను ♦ దులయే ధనికుల్. 193
క. హృదయం బర్పించితి నే
నిదివఱకే నిమికి; నన్ను ♦ నితరులకీయన్
మది నూహింపకుఁడని నే
నెదురై యననెండొనర్తు ♦ రే! తలిదండ్రుల్. 194
క. డోలాందోళితమతి నిటు
బాలామణి కళవళమునఁ ♦ బల్కుచు నిమిపై
వ్రాలిన చిత్తముఁద్రిప్పన్
జాలక తలపోయునతని ♦ సౌందర్యంబున్. 195
క. గంగావగాహమును గా

స్వప్నము సఫలముగావించుకొనవలయు ననుతలంపొక్కటి కలిగెను. పిమ్మట నేను శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రమును దద్బోధనములును బద్యములుగ వ్రాయుచున్నప్పుడం దచ్చటచ్చట శ్రీ గౌరాంగుభక్తింగూర్చి యామహామహునిచే నుడువఁబడిన గౌరవ ప్రశంసాసూచకభాషణంబులాతలంపును బలపఱిచెను.

ఎట్టకేలకు నాయుద్యమము నెఱవేర్చుకొనఁబూని కొంతభాగ, మనఁగా నిరువదియాశ్వాసములకథను, బద్యరూపముగాఁ దెనిఁగించి యందుఁ గొన్నియాశ్వాసములు తఁణుకులో నున్నసువర్ణలేఖాపత్రికలోఁ బ్రచురింపించితిని.

దినదినాభివృద్ధిఁ గాంచుచున్న కుక్షింభరి వ్యాపారాదిక్లేశములచే నలయు తీఱుపాటులేమింజేసి యిప్పటి కింతటితోఁ జాలించి యయినంతవఱ కొకభాగముగఁ దీయింప నిశ్చయించినాఁడను.

అయినదొక సగమునకెక్కువ. కావలసినది పదునాలుగాశ్వాసములభాగము, సగమునకుందక్కువ. తీఱికచూచుకొని, యీప్రకటింపఁబడిన ప్రథమభాగమునందుఁ జదువరులకుండు నాదరణముంజూచికొని గ్రంథము పూర్ణముచేయవలయు ననుకుతూహలముగలదు. ఈనా మనోరథము సఫలమగునో విఫలమగునో యది భగవదధీనము.

ఏతద్గ్రంథాంధ్రీకరణమునకు నన్నుఁ బ్రేరేచినది శ్రీగౌరాంగస్వామి దివ్యానందప్రదప్రశస్తభక్తిగాని నాయల్పకవితాకౌశలముగాదు. రసపుష్టికై కథాసత్యభంగముగాకుండ నచ్చటచ్చట నించుకపెంచి వర్ణించితిని. కొన్నిచోట్లఁ గుదించుటయుంగూడఁ జేసితిని. భాషాంతరీకరణ సౌకర్యాదులకోస మిట్లు గావింపవలసివచ్చెను.

ఇందెంతైన దోషములున్నచోఁ బెద్దలు నన్నుమన్నించి వాత్స

నే! పరచింత లేకెపుడు ♦ నిన్నుఁదలంచుచు నున్న నేను, నా
పాపమొ? ప్రాణనాథ! నిసి ♦ స్వప్నమునందునఁ గన్నుమూసి నీ
రూపముఁగాంచి సందిటను ♦ గ్రుచ్చుట కంకిలి సేయఁగల్గుదే? 202

గీ. నిమితను స్పర్శసుఖమంత ♦ నీదెవసన
మా! మనకుఁ గల్గునెయ్యంబు ♦ మదినిదాల్చి
యెప్పుడో మంచిసమయంబు ♦ నెంచి నాదు
వృత్తమాత్మేశుతో విన్న ♦ వింపరాదె! 203

క. నిను నుదికి పిడిచి వేదన
లను బెట్టితినంచుఁ దావ ♦ లంపు బలమునన్
నను విడనాడకు కోపం
బున, నటు నేఁజేయలేదు ♦ పుట్టమ! యీర్ష్యన్. 204

ఉ. మారవికారము ల్తనదు ♦ మానసము న్వికలంబుసేయ నా
హారవిహారముల్దొఱఁగి ♦ హా! నిమి! చిత్తజరూప! యంచు నా
సారసనేత్రి యిట్టులని ♦ శంబు విరాళినిగుంది వాడిని
స్సారసరోజకుట్మలము ♦ చందమునొందెను జూచుచుండఁగన్. 205

గీ. తండ్రి పండ్లను దెచ్చినఁ ♦ దాను వడిగ
మంచిమంచివి లేఁజేత ♦ నెంచివానిఁ
జాటుననుగొని గంగకు ♦ స్నానమాడ
వచ్చిన శచి చేతులఁబెట్టి ♦ వచ్చుఁ జెలువ. 206

సీ. పతికిఁ బచ్చనిపట్టు ♦ బట్టలు ప్రియమంచు
ధరియించునవ్వియే ♦ తానుఁగూడ
సిందూరతిలకంబు ♦ చెలువునికింపంచు
నొసట నద్దియెతాను ♦ నూలుకొల్పు
విభునకు మక్కువ ♦ విరుల పైననితన

నెఱులలోఁ బూవులఁ ♦ దుఱుముకొనును
మంచిగందము పైని ♦ మనసు నాథునకంచుఁ
దానునలందుఁ జం ♦ దనము నొడల

ఆ. నిట్లు నవ్వునంచు ♦ నట్లె తా నవ్వును
నడచునిట్టులంచు ♦ నడచునట్లు
బాలవడసెను నిమి ♦ పోలిక సారూప్య
ముక్తిఁ జెందునట్టి ♦ భక్తునివలె. 207

క. తొడవులు వల్లభునకు సరి
పడవేఁ జూర్పఁబోవు నింటి ♦ వారివడువున
న్నడువవలెనంచుఁ గోమలి
వడివడి తనభూషలొలిచి ♦ నైవఁదొడఁగుఁన్. 208

క. చక్కని కన్నియచెలికే
చక్కని గనఁబడినదీని ♦ చక్కఁదనముకై
మక్కువపడి ప్రాణేశుఁడు
చిక్కనె నన్నదలియఁచుఁ ♦ జింతించుమదిన్. 209

క. చింతించి తనసొగసు నా
యింతిసొగసు వీనిరెంట ♦ నెక్కువయెదియో
సొంతపుటద్దమునఁ బరీ
క్షింతమటంచు తివయటులె ♦ సేయు గృహమునన్. 210

ఉ. ఎవ్వనినైన విప్రుఁ బిలచి ♦ యేటికిఁబంపదు పెండ్లిమాటకీ
నెవ్వగ వ్రాప నాదు జన ♦ నీజనకు ల్సరియందు రేమొ! వా
క్రువ్వక యట్లు వారు తమ ♦ కూఁతురు వాంఛకు వేళనర్తురే
నివ్విషయాసలస్వనలి ♦ యీల్గుదుఁగా నిమినిం దలంచుచున్. 211

వ. అని యిట్లు విష్ణుప్రియయనన్యాయత్తచిత్తంబున గౌరాంగునిపై

మనోజ్ఞమృదులంబగు కోడమమేను భరింపలేని మోహంబుం జెంది
వాపోవుచుండె నంత. 212

గీ. మగువచిన్నెలుసూచి యా ♦ మొగముసూచి
తోవలఱేకులవంటి కం ♦ దోయిసూచి
చక్కఁదనమును సుగుణపుం ♦ జంబుసూచి
యాత్మసుతుపైని గూఢ మో ♦ హంబుసూచి 213

గీ. ఒక్కనాఁడు శచీకాంత ♦ యొక్కవృద్ధ
విప్రవరు రాయబారిగాఁ ♦ బెండ్లిమాట
లాడ నాసనాతనమిశ్రు ♦ నంతికమున
కంపె ఫలము దైవాధీన ♦ మంచునెంచి. 214

ఆ. వీటనుండి బాలు ♦ వృత్తాంతమంతయు
వీనులలరఁ దాను ♦ వెనుకవినిన
యాతఁడాట నాస ♦ నాతనమిశ్రుండు
మంచిదనియె పెండ్లి ♦ మాటకపుడు. 215

ఆ. వీరినాల్కనుండి ♦ వారినాలుకనుండి
నిమికిఁ బరిణయంబు ♦ నేఁడొ రేపొ
యనెడు వార్తవినిన ♦ యాతనిమిత్రుల
మోములింతయయ్యె ♦ మోదముననుఁ. 216

సీ. పట్టణంబునను సం ♦ పన్న గృహస్థుండుఁ
గాయస్థకులజుండు ♦ ఖాన్బిరుదము
వూనిన యాతండు ♦ భూస్వాపతేయుండు
బుద్ధిమంతుండను ♦ పురుషుఁడొకఁడు
నిమిబాలు పెండ్లివె ♦ చ్చమునెల్ల నేభరి
యింతునటంచు వ ♦ చింపఁగానె

పాఠశాలకుఁ దన ♦ ప్రార్థనాగార మి
చ్చినపురూష్వత నామ ♦ ధనికభూసు

ఆ. రుండునేను భాగ ♦ ముండెదనని పల్క
వలదు పేదపాఱు ♦ పరిణయంబు
పగిదిఁగాక రాచ ♦ వారిపెండ్లివలెఁ గా
వింతుననియె బుద్ధి ♦ మంతుఁ డపుడు. 217

క. పారరహిత సంతోష
ప్రీతులై మాదుగురువు ♦ పెండ్లియటంచున్
గౌరాంగునిశిష్యులు సం
భారములన్దెచ్చి యింట ♦ వైచిరి తోడ్తోన్. 218

ఉ. మూరుతమేగుదేర శచి ♦ పుత్త్రిని మజ్జనమాడఁజేసి బం
గారపురంగుఁ జేలలను ♦ గట్టఁగఁజేసి యలంకరింపఁ ద
చ్చారుతరాస్యమండలము ♦ శారదపూర్ణ సుధాంశుబింబ శృం
గారముఁదాల్చి చూపఱకుఁ ♦ గన్నులపండువుసేసె నెంతయున్.

మ. కలలన్జాగ్రదవస్థలందు నిమి సాం ♦ గత్యంబె కాంక్షించు నా
లలనారత్నము సంతసంబిపుడు తె ♦ ల్పంజాలు నెవ్వాఁడు ప
ల్కులఁ బద్యంబుల? ముక్కుఁజే తెలియఁగ ♦ ల్గుందానిఁగాదేనియా
చెలియై పుట్టినవాఁడెయుంగనగు స్వ ♦ క్షీణానుభూతిప్రభన్. 220

క. తలయంటి జలకమారిచి
తలఁ దుడిచిసపిదపఁ గమ్మ ♦ తావులయగరుల్
చెలికత్తెలు విష్ణుప్రియ
కులలిన్బ్గవేసి రొండలు ♦ గుమగుమలాడన్. 221

ఆ. అందగానినిమిని ♦ బొందఁబోవుచునుంటి
వింక మమ్ముఁజూతు ♦ వే! లతాంగి!

యంచు మేలమాడు ♦ నించుఁబోండ్లకు మాఱు
వల్కలేక మోము ♦ వాంచెముగుద. 222

సీ. కల్యాణతిలకంబుఁ ♦ గలికికిదిద్దెనొకర్తు
బుగ్గఁ జుక్కనుబెట్టెఁ ♦ బొలఁతియొకర్తు
నగలుంచె నొడలిపై ♦ నారీమణికినొకర్తు
విరులఁబెన్నెఱులలోఁ ♦ జెరివెనొకర్తు
బంగారుసరిగవ ♦ ల్వనుగట్టె నొక్కర్తె
పసుపుఁబారాణియుఁ ♦ బ్రామెనొకతె
కనుదమ్ములకుఁగాటు ♦ కనుబెట్టెనొక్కర్తె
మంచిగంధమలందె ♦ మైనొకర్తె

గీ. మరునిష్ఠాంబకమునాఁగ ♦ మగువనిట్లు
తీర్చి యాసోయగమునూచి ♦ తెఱవలెల్ల
మరులుకొని కన్నెచెక్కిళ్ల ♦ వరుసనంటి
ముద్దులిడి రామెనును సిగ్గు ♦ మోమునెత్తి. 223

క. పంకేరుహాక్షి ! తనప
ర్యాంకమునకు నిన్ను రమ్మ ♦ టంచు న్వాచే
శంకింపక నిమిముద్దుల
నుంకువగాఁ బంపవాని ♦ నొసఁగితిమిచటన్. 224

క. అని వదినె వావివరుసలఁ
దనరెడు చిగురాకుఁబోండ్లు ♦ తనునవ్వెన నె
ఱ్ఱనిమోవిఁ జిందులాడెడు
గొనబగు లేనవ్వులొలయఁ ♦ గోమలియొప్పెన్. 225

గీ. ఇట్టి విష్ణుప్రియాకన్య ♦ నెలమిఁ దనదు
నూరుతలమున మిశ్రుండు ♦ గూరుచుండఁ

పెట్టికొని నిమిపదములఁ ♦ బట్టి కడిగి
పట్టి నాతనిచేతిలోఁ ♦ బెట్టెనపుడు. 226

క. నారీమణి గౌరాంగుఁడు
నారయు సభ్యతతికనుల ♦ కగపడిరి మహో
దారులిటు భువికి లక్ష్మీ
నారాయణు లేగుదెంచి ♦ నారాయనఁగన్. 227

మ. కనులార న్నిమినాథుఁ జూడఁగదె నీ ♦ కన్నొప్పల న్విప్పి యం
చను మోహాంబొకవంక, నీమగనియా ♦ స్యం బిప్పుడే చూతువే
కనకాంగీ జను లెందఱో యెదుటఁ బ్ర ♦ క్కన్నిల్చియుండంగ నం
చను వ్రీడాభర మొక్కవంక నలక ♦ న్యన్లాగి యూఁగింపఁగన్.

వ. పురోహితు లప్పుడు విధిప్రకారంబు నూత్నవధూవరు లన్యోన్యావలోకనంబు సేసికొనవలయునని నుడివి సిగ్గునకు సిగ్గుఁదెప్పించి వలపునకు విజయంబొసంగిరంత నిరభ్యంతరంబుగ దంపతులకుఁ బరస్పర వీక్షణానందంబు నొసంగుటకై వారిచుట్టు నించుకసే పొక్కతెరఁగట్టి వేదమంత్రంబులు సదువుచుండి రప్పుడు. 229

మ. నిమిచూపు ల్తరుణీవిలోకనము లెం ♦ తేఁ గూర్మిసంధిల్లి లో
కమునం దిర్వురుఁగూడి యేకమయి సౌ ♦ ఖ్యంబందుఁ డింకంచువా
రి మహామోహగుణానుబంధములఁ గూ ♦ ర్చెనట్టిగా నంతమం
త్రములాఁగెన్ దెరవ్రాలెఁ జూపుమెఱుపు ♦ ల్దాల్చె న్వివాహోత్సవమున్.

ఆ. పెండ్లియయ్యె నిమికి ♦ విష్ణుప్రియయు నత్త
వారి యింటికరిగె ♦ సారెతోడ
శచికిఁ గ్రొత్తయోర్పు ♦ శక్తియు వచ్చెను
ముద్దుఁగోడలు గృహ ♦ మునకు రాఁగ. 231

క. విత్తముతోఁ దనుజనకుఁడు

పుత్తెంచిన నేగుదెంచి ♦ పూర్ణప్రేమన్
బిత్తరి యత్తకుఁ బతికిన్
జిత్తములలరంగ నెపుడు ♦ సేవల్సేయున్. 232

శా. బీదల్సాదులు యోగులింటికడకు ♦ న్వేంచేయఁ దానత్తకున్
జేదోడై యతిభక్తితోఁ బచనయై ♦ చిత్రాన్నంబు గాన్పింప భ
క్ష్యాదుల్సొచ్చెరఁ జేసి వడ్డనలచే ♦ నాతిథ్యసత్కారస
మ్మోదంబుల్ప్రచరింప వారిడుదురం ♦ భోజాక్షికి న్దీవనల్. 233

క. క్రొత్తదియని పెద్దదియని
యొత్తుడుపనిఁ దగులనీయ ♦ రొండొరులకు వా
రత్తకునుం గోడలికిని
బొత్తౌనగూడుటది యెంత ♦ పుణ్యంబింటన్. 234

ఉ. అందము, సర్వశాస్త్రముల ♦ యందు నిరర్గళమైన ప్రజ్ఞయున్,
డెందమునందు శాంతి, మహ ♦ నీయమనోహరలక్షణోత్కరం
బిందిరవేణిపత్ని, గణు ♦ తింపఁగరానియశంబుఁ, గల్గి చె
న్నొందెడు భాగ్యశాలి నిమి ♦ కొడ్డెనయే తలపోయ నిమ్మహిన్. 235

సీ. బంగారుఫలకంబు ♦ వలెనుండె ఫాలంబు
వెడఁదలై సోగలై ♦ వెలసెఁగనులు
బొమలు నీలపువిండ్ల ♦ పోలికనలరారె
నలువుసు దీర్ఘమై ♦ చెలఁగెఁగురులు
జానులవఱకుండె ♦ జాళువాసేతులు
వీపుపొన్నరఁటాకు ♦ బెడఁగుఁజూపె
నురము శ్రీదేవికి ♦ నునికిపట్టైయొప్పె
నడుము శూన్యాంగమై ♦ బడలియుండె

తే. నిట్టిసొబగులకుప్పయై ♦ పట్టువల్వ

వల్లెవాటుగ వైచి యా ♦ పట్టణమునఁ
దిరుగుచును నిమి నవపుష్ప ♦ శరునిపోల్కి
మోదమునొసంగెఁ దనుఁజూచు ♦ పురజనులకు. 236

ఉ. అప్రతిమానరూపు నిమి ♦ నారయుచేడెలు వానిమంగళాం
గప్రభ దివ్యసుందర వి ♦ కాసమున న్విమలానురాగ భ
క్తిప్రమదాత్మలౌదు; రొక ♦ తేనియుఁ బొందదు వంతలోన వి
ష్ణుప్రియయేల యీతనికి ♦ సుందరియయ్యె నటంచు నీసునన్. 237

శా. కంటంజూచుటకో కళావిదుఁడౌ ♦ గౌరాంగుతోఁగూడి తా
రుంటంగోరియొ మూఁకగట్టి జనము ♦ ల్లోల్లాసచిత్తంబుతో
నింటం జేరుదు; రాతఁ డిల్వెడలి యెం ♦ దేనేగ వారందఱున్
వెంటంబోవుదు రంతుచే నిమియొకం ♦ డేయుంటలేదెప్పుడున్. 238

చ. జనులకు నేత్రపర్వమిటు ♦ సల్పుచు నానిమి ప్రొవనోర్వలే
మిని రిపులైనవారదిగొ ♦ మిత్రులతోఁ బరివారవారముల్
వెనుకొనిరాఁగ రాజువలెఁ ♦ బెల్లున వీధిని బోవుచున్నవాఁ
డని నిమివైపు వ్రేళ్లనిడి ♦ హాస్యమొనర్తురు తుచ్ఛబుద్ధులై. 239

చ. సరకులనిల్తమంచు నిమి ♦ సాగి బజాఱునకొక్కనాఁడు నె
య్యురఁగొనిపోవుచుండ నొకఁ ♦ డో నిమి! పట్టుకరావు డబ్బు నె
వ్వఁడు సరకిత్తురయ్య! యనఁ ♦ బ్రస్తుతమందున నాకు నింటిద
గ్గఱఁ గనరాదు విత్తమనఁ ♦ గా నతఁడప్పునఁదీయుదేయనన్. 240

క. అనుపుసకును మాకోసఖ ?
సరిపడదది నీతిగాదు ♦ సరసోక్తులనో
పరిహాసములనో విప్రుల
నెనపుఁగొనుము కీవనలనో ♦ విలిచెదసరకున్.” 241

క. అని కలకిలనవ్వుచు నిమి

దనమిత్రునివీవుచేతఁ ♦ దట్టుచు వేర
మ్మనిచని బజారునకుఁ దెం
పున నొకబట్టలదుకాణ ♦ మును జొచ్చెవడిన్. 242

చ. పనివడివచ్చినట్లు నిమి ♦ వర్తకుఁడా! యొకమంచిచీరఁ దె
మ్మన వెలగల్గుకొంగెడఁగు ♦ టంబర మొక్కటిదెచ్చి యాతఁడి
చ్చిన నది చూచిచూచిబళి! ♦ చేతను విత్తములేదుగాని చె
ప్పినవెల వీనికిచ్చికొన ♦ వేడుకవుట్టెడు దీనిఁజూచినన్. 243

క. అనినిమి మిత్రులతోఁ జె
ప్పినయట్టులు వర్తకుండు ♦ వినవలెనని ప
ల్కినవాతం డరువునకుం
గొనవచ్చునటన్న వర్త ♦ కున కిట్లనియెన్. 244

క. అరువున కెన్నండేనిన్
సరకులఁ గొనఁగూడదంచు ♦ సమయంబొం డీ
వల కేను జేసికొంటిని
మఱచుట శపథంబు నీతి ♦ మంతులకగునే? 245

మ. అనుమాటల్విని వర్తకుండెటులు వ ♦ స్త్రార్థంబుఁ గోల్పోదు నీ
తనికీచేలము నూరకేయొసఁగి చి ♦ త్తంబొప్పదే యట్లు సే
యనటం చించుకకొంకి యాతని మనో ♦ జ్ఞాకారముంగాంచు వెం
టనె విత్తేచ్ఛ యడంగిపోవ నిమితో ♦ డంబల్కె వాఁ డిమ్మెయిన్.

ఆ. కోమలాంగ! నీకుఁ ♦ గోర్కి యీచీరపై
నెంతగలదొ యెఱుఁగ ♦ నిపుడు నిన్ను
నూరకేగుమనుట ♦ కొల్లదు చిత్తంబు
దీవనలనొసంగి ♦ దీనిఁగొనుము. 247

క. అని కోకను నిమిహస్తం

బునవిడి జోహారుసేయ ♦ మునిమునివగవుల్
మొనకొనఁ గుబేరుఁడవు గ
మ్మని యతఁ డాశీర్వదించి ♦ యరిగె సఖులతోఁ. 248

సీ. పార్వణచంద్ర ప్ర ♦ భాభాసితంబైన
చొక్కపునెమ్మోముఁ ♦ జూచి యొకఁడు
నధరరక్తప్రవా ♦ ళాంచితస్మిత చంద్రి
కాప్రసారంబులఁ ♦ గాంచియొకఁడు
ముక్కుసంపెఁగ క్రిందఁ ♦ నెక్కొని తులకించు
నూనూఁగుమీసాల ♦ ను గనియొకఁడు
నవరసామోద జ ♦ నకపాండితీపుష్ట
విద్యాప్రసంగము ♦ ల్వినియొకండు
గీ. మోహపడి నిమిచూపులె ♦ ముదలగాఁగ
విలువగలవస్తువులను జే ♦ తులనుబెట్టి
యొకనమస్కృతిఁ జేయుచు ♦ రొక్కఁడేని
యునఁడు వెలనిచ్చిపొమ్మని ♦ యతనితోడ. 249

ఉ. అంగడివీథిఁ దానుగని ♦ నట్టి యమూల్యపదార్థరాసు లి
ట్లంగివెసంగ్రహించి పిద ♦ ప న్నిమి పెక్కుగుణంబులో వెలఁ
సంగడికాండ్రచేతను బ ♦ జాఱునకంపె వణిగ్జనాళికిన్
యంగ, విలాసమాత్రముగ ♦ దా! నిమికీ విపరీతకృత్యముల్. 250

క. గారాంగుఁడు విపణిస్థలి
నారితి సపర్యలంది ♦ యరిగెడు వేళన్
జేరంజనె శ్రీధరుఁడను
పాఱుం డాపణమునిడిన ♦ వాకిటికడకున్. 251

మ. హరిభక్తుండును వైష్ణవుండునయి దై ♦ న్యాంభోధిలోమున్గి పే

దటికంబేచఁ గ్రహించి తానొకనిషి ♦ ద్యన్బెట్టుక ద్దానిలోఁ
నరఁటాకుల్లోనిదలైన వస్తువులు ని ♦ త్యంబమ్మి జీవించు శ్రీ
ధరునింగేలియొనర్ప నేగె నిమి మి ♦ త్రశ్రేణి వెన్నాడి రాఁ. 252

గీ. శ్రీధరుం డది గాంచి యో ♦ చిన్నవాఁడ
నేను నిఱుపేద నన్ను మ ♦ న్నించి మఱొక
దెసకుఁ జనుమయ్య నన్ను బా ♦ ధింపకయ్య
కడుపు కక్కుఱితిని నుంటెఁ ♦ గావుమయ్య. 253

మ. అన దీనోక్తులనాలకించి నిమిక ♦ ట్టా ! యిట్టులావస్తువు
ల్గొనవేతెంచినవారిఁ జూచెదవు నీ ♦ కుంజెల్లునే యిట్టి వ
ర్తనము ల్చెడ్డవివస్తువుల్లెలయు దీ ♦ ర్ణంబంచు నండ్రిందలై
నను నేబట్టుకపోవువానివెల యం ♦ తన్నీకు నేనిచ్చెదన్. 254

వ. అని పల్కిన నమాయికుం డగుశ్రీధరుండు వెఱంగుపడి యిట్లనియె

ఉ. చెడ్డవిగావు వస్తువులు ♦ నేయునియర్థముఁ జెప్పలేదు న
న్నొడ్డులు వ్వెట్టెదేల నిమి ! ♦ చూడు మసత్యములాడ కెప్పుడున్
బిడ్డలు యోగ్యులైమరిలఁ ♦ బెద్దకొలందిని నీవుపట్టునన్
దొడ్డతనంబు రాదుగద ♦ ధూర్తుఁడ ! యెంతవయస్సు వచ్చినన్.

క. అన విని గౌరాంగుఁడు గం
గను బూజలఁదన్పెదవు ♦ గంగానదికిన్
జనకుఁడనగు నాయడుగుల
కును మ్రొక్కవు శ్రీధరా ! త ♦ గునె యీనడతల్. 257

వ. అని పల్కిన జగత్పావని యగుమందాకినిం దూలపుచ్చు నిమివా
క్యంబు లాలించి. 258

గీ. హరిహరి ! యని కర్ణంబులఁ
గరాంగుళులఁజొన్పి నీవు ♦ గంగామాతన్

బరికించిద్దైన నుడుగవు
కొఱగాని కుభాషణములఁ ♦ గుత్తాయనుచుఁ. 259

గీ. పట్టరానట్టి దుఃఖంబుఁ ♦ గట్టలుకయుఁ
జెంది రాపడినిలిచెను ♦ శ్రీధరుండు
గాని కొన్నాళ్లకితఁడె యు ♦ కృజముగాను
జేరె భక్తిని గౌరాంగు ♦ శిష్యులందు. 260

క. మలినం బగుకనకం బిం
గలముననిడి శుద్ధిసేయు ♦ కర్మకరునియ
ట్టులె కష్టములిడి మలినా
త్మల శుద్ధాత్మలఁగఁ జేసె ♦ దవుగా రామా! 261

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

పంచమాశ్వాసము.

చ. అమలుఁడ, వన్నితత్త్వముల ♦ కాదివి, పూర్ణుఁడ వెల్లకర్మముం
త్రములనుదాఁటి తేజరిలు ♦ దైవమవయ్యు సమస్తకర్మముల్
క్రమముగఁజల్పి మంత్రములఁ ♦ గైకొనుటంతయు లోకసంగ్రహా
ర్థముగద దేవదేవ! రఘు ♦ రామ! దయామయ! దీనబాంధవా! 1

సీ. గర్వకాపట్యవి ♦ కారమొందని చిత్త
మార్యసన్నుతమహా ♦ దార్యగుణము
భూతదయాళుత్వ ♦ మును ధీవికాసంబు
నిర్దోష సరసహాం ♦ డిత్యగరిమ
జనవశీకరణ మో ♦ హనశరంబై యొప్పు
తళుకుబంగారు టం ♦ దంపుమేను
నిత్యమోదంబుతో ♦ నిండియుండును మనం
బంచు సాటించు స్మే ♦ రాననంబుఁ
గీ. దొల్లి పలువురు నెయ్యురఁ ♦ దుష్టిపఱిచెఁ
గాని యిప్పుడు శత్రులౌ ♦ కాపురుషుల

శుద్ధచిత్తులఁగాఁ జేసి ♦ సుహృదులుగ నొ
నర్చి నిమికడ కాకర్ష ♦ ణంబుచేసె. 2

క. ఇరువదిమూఁడేండ్లవయ
స్సరుదెంచె నతనికి నిప్పు ♦ డంతట నొకనాఁ
డరిగి నిమి భక్తిముకుళిత
కరపద్మములలరఁ దల్లి ♦ కడ నిట్లనియెన్. 3

గీ. అమ్మ! గయకేగి శ్రాద్ధక ♦ ర్మమ్మొనర్చి
తనువునకుఁ గారణంబైన ♦ తండ్రిఋణముఁ
దీర్చికొందును గావున ♦ దీవనలను
జేసి నన్నచ్చటికిఁ బంపు ♦ శీఘ్రముగను. 4

చ. అన శచి, పుత్ర! నిన్విడిచి ♦ యర్ధనిమేషము నిల్వలేని దా
నను గయకేగుదన్న నెటు ♦ నామదినిల్పుదునాఁ, బితౄణమో
చనమునకుం గడంగునను ♦ సంకెలలంటిన వానియట్లు లిం
టను బడియుండుమంట తగు ♦ నా! జననీ తలపోసిచూడుమా! 5

క. అను పల్కులవిని శచియా
తనికి న్మాఱ్వల్కలేక ♦ తనయా! నీచె
ప్పినయట్ల సేయనిచ్చెదఁ
జని క్రమ్మఱవత్తువేని ♦ చయ్యనఁ బురికిన్. 6

వ. అనిచెప్పిన గౌరాంగుండు వల్లెయనియె నాకాలంబున నవద్వీపంబు నుండి గయాప్రయాణంబు రమారమి యొక్కమాసంబు పట్టెడునది. అది కడుదుర్ఘటంబు నతిప్రయాసకరంబునైనను బెక్కండ్రితనితో యాత్రకేగ నియ్యకొనిరి. వారిలో గౌరాంగ మాతృష్వస్వపతియగు చంద్రశేఖరుండను నాతండుం గలఁడు. 7

గీ. భాద్రపదమాసమందున ♦ బయలుదేఱి

యందఱరుగుచు యాత్రకు ♦ నధ్వజనిత
మైన దేహశ్రమంబంత ♦ నపనయింప
నడువసాగిరి సత్కథ ♦ ల్నుడువుకొనుచు. 8

గీ. సాగి యేగినకొలఁది వి ♦ శ్వంభరుండు
తొంటి నవ్వులు మాటలు ♦ దొఱఁగి యొక్క
వింతమౌనంబు గంభీర ♦ శాంతవృత్తి
దాల్చి పథికులనివ్వెఱఁ ♦ దగులఁజేసె. 9

చ. నడుమను మందరంబనెడు ♦ నామముగల్గు పురంబుడాసి పో
యెడుతఱిఁ జెల్లుగన్దవిలి ♦ యేఁచె నిమిన్ జ్వర, మంత మేమసే
సెడునది యేమటంచతని ♦ స్నేహితులందఱుఁ గుంది యాగ్గిలం
బడి; రయినన్క్రమంబుగను ♦ బాగుపడె జ్వరరుగ్ణకాయమున్. 10

వ. కాని తజ్జ్వరస్పృష్టుండై నదిమొదలు. 11

క. పరవశత, పరధ్యానము
పొరయుచు నిమి మౌనముద్రఁ ♦ బూనెను నడలున్
దెరువున నమ్యోనుమందము
లెఱుఁగరు కారణము వీని ♦ కెద్దియొ యెవరున్. 12

గీ. ఇట్లు పనిసనికాంచి ర ♦ హీంద్రదశాయి
కాటపట్టై నపూతగ ♦ యాపురంబుఁ
బురముఁగను వెంట దేహ ము ♦ ప్పొంగెనిమికి
నంతఁ గ్రైమోడ్పులొనరించె ♦ నతఁడుభక్తి. 13

గీ. గయఁబ్రవేశించి నిమి పిత్రు ♦ కర్మములను
జేసె నన్నిటిఁగాని యా ♦ చేయునట్టి
కర్మములయందు మనము ల ♦ గ్నంబుగాదు
వేఱుచింతను బడియున్న ♦ కారణమున. 14

మ. గయలో నంచితశాస్త్రచోదిత మహా ♦ కర్మంబుల న్పైతృక
క్రియలన్జల్పి గదా ధరాలయములోఁ ♦ గృష్ణాంఘ్రి శుభ్రాంబుజ
ద్వయముఞ్జూడఁగనేగి యానిమియట ♦ న్భక్తిప్రపత్త్యర్చనా
ప్రియులై విష్ణుభజించు నుత్తమజన ♦ శ్రేణిన్గనె న్వేడ్కతోఁ. 15

సీ. పద్మాసనస్థుఁడై ♦ పంచామృతస్నాన
మొక్కఁడనర్పించు ♦ చుండెనొకఁడు
పూలఁ జేతులఁగొని ♦ పులకితాంగంబుతో
నుబ్బిపూజించుచు ♦ నుండెనొకఁడు
కమ్మనికర్పూర ♦ ఖండము ల్వెలిగించి
నిండుహారతులిచ్చు ♦ చుండెనొకఁడు
హరిహరీయనుచు సా ♦ ష్టాంగప్రణామంబు
లుర్విపైఁగావించు ♦ చుండెనొకఁడు

గీ. శ్వాసములఁగట్టి నయనము ♦ ల్వాల్చియొకఁడు
ధ్యానమొనరించుచుండెఁ జి ♦ త్తాబ్జమందె
యిట్లు కన్నుల వైకుంఠ ♦ మట్లు వెలయు
నాలయంబునుజొచ్చె గౌ ♦ రాంగుఁడపుడు. 16

గీ. భక్తిసమ్మోదజనక స ♦ ప్రణవనాద
వేదమంత్రప్రకాండము ♦ ల్విప్రవర్యు
లాలయాంబంతమాఱు మ్రో ♦ యంగనెలుఁగు
లెత్తి చదువుచునుండిరి ♦ హృద్యముగను. 17

క. ఈరీతి నున్నయెడకుఁ
గౌరాంగుం డేగఁగానె ♦ కాంచనదీప్తిఁ
గేరెడు సుందరవిగ్రహ
మారసి యాభక్తులెల్ల ♦ స్వాంతములందుఁ. 18

సీ. విష్ణుపాదంబులీ ♦ వేళ దర్శింపఁగా
దివినుండివచ్చిన ♦ దివిజపతియొ
భక్తులమమురాగ ♦ సక్తులఁగాఁజేయ
నరుదెంచినట్టి సాం ♦ గాంగజుండొ
సకలజనావనో ♦ త్సుకతనిట్లవతరిం
చిన దివ్యతేజ స్వి ♦ సిద్ధవరుఁడొ
యటుగాక మాయొట్టు ♦ లాలించి సాక్షాత్క
రించి ప్రేమాలనునిల్చు ♦ శ్రీవిభుండొ
గీ. కాని కల్గునె యొడ్లకీ ♦ గరగరికయ
టంచు నాశ్చర్యపడుచు గౌరాంగుఁడుండు
దెసకు ఱెప్పలుమూయక ♦ దృష్టిఁబఱపి
యరయుచుండిరి మోదవి ♦ హ్వాలతఁజెంది. 19

మ. నిమిరో యాలయసంప్రవిష్టుఁడయి వా ♦ నిన్వోని వీక్షింపక
ల్లమహాతేజముఁ గ్రిక్కు ముద్దుటడుగు ♦ ల్గాంచంగ వాంఛించిసం
భ్రమమేపారఁగనేగి పద్మనిభనే ♦ త్రద్వంద్వమావిష్ణు పా
దములన్గీల్కొనఁజేసి యట్లైనిలిచెన్ ♦ ధ్యానాత్తచిత్తంబుతోన్.20

చ. నిగిడినచూపుఁ దిప్పఁగను ♦ నేరక యిట్టులుగొంత సేపు చూ
డఁగనిమి, వానికన్నులను ♦ డాసె నొకించుక చెమ్మయంతఁ బె
ల్లుగగుమిగూడె బాష్పములు ♦ లోఁగక; పిమ్మటనవ్వి గన్నులన్
డిగి ప్రవహించెవాహినుల ♦ లేవనుసంతతధారగట్టుచున్. 21

మ. విమలాబ్జాయత నేత్రియుగ్మమున నా ♦ విర్భావముంజెంది, గం
డములన్ధారలువాఱి, యాపిదపఁ గం ♦ ఠంబంటి, వేడిగ్గి, తో
రములై యొమ్మున రెండుప్రక్కలను బ ♦ ర్వంజొచ్చి, యానందబా
ష్పము లార్ద్రంబులఁజేసెఁ బుట్టమును దే ♦ వస్థానమొక్కుమ్మడిన్.

గీ. ఇట్టి సంతోషబాష్పంబు ♦ లుట్టిపడెడు
తటి నిమి సొబగులేశమ్ముఁ ♦ దఱఁగిపోదు
కాయమధరంబుమాత్రము ♦ కదలఁజొచ్చెఁ
దంబుజను మీటనూఁగాడు ♦ తంతులవలె. 23

చ. జవజవలాడుకాళ్లఁగని ♦ ధాత్రిస్థలిపైఁబడిపోవు భక్తపుం
గవుఁడని యందఱు న్నిమిని ♦ గౌఁగిటఁ బట్టఁగనేగిరైనఁ గ
న్గవ మిఱుమిట్లుగొల్పు తను ♦ కాంతులనారసి సాహసించి చే
రువ కరుగంగఁజాలక పి ♦ ఉందనునిల్చిరి భీతచిత్తులై. 24

వ. అప్పు డీశ్వరపురి దేవదర్శనార్థమై యాలయంబుసొచ్చి యీ తెఱం
గంతఁ బరికించి భక్తిపారవశ్యంబున నిలువలేక నేలపైవ్రాలనున్న
నిమిదేహంబును ధన్యంబు లగుతనహస్తంబులం బిగియఁబట్టినఁదో
డనె స్మృతింబొరసి ప్రమోదాశ్రుపూరితంబు లగునయనంబుల నత
ని నవలోకించి. 25

ఉ. ధన్యుఁడనైతి నేఁడిచటఁ ♦ దావుపవిత్రము నీవు భక్తస
న్మాన్యుఁడ వేగుదేరఁగ స ♦ మస్తముఁ బూతతరత్వమందె నే
నన్యముఁగోర మత్కృతము ♦ లైనయఘంబులఁ బాపుమంచుఁ జై
తన్యుఁడు దీనవాక్యములఁ ♦ దాపసువేఁడి నమస్కరించుచున్. 26

క. కనులిప్పుడె నేఁదెఱచితి
ననఘా! నీవేనియిచట ♦ ధ్యానంబుననుం
డిన సుకృతులలో నెవరే
ని ననుౘక్షించు పుణ్య ♦ నియతిన్గొన్నరే? 27

గీ. ఐహికవిషయ పంకమం ♦ దడఁగినేను
జేయఁగూడని కార్యము ♦ ల్సేసినాఁడ
నార్తరక్షణమునకు నీ ♦ యట్టిభక్తు-

లేకదా సాధనములు స ♦ ర్వేశ్వరునకు. 28

ఉ. ఈధరఁ బూరుషార్థమన ♦ నెద్దియొ నాకు నెఱుంగనయ్యె నో
సాధువరా! ననున్గనుమి ♦ జాగునకోర్వను జిన్నికృష్ణుపై
రాధికచూపినట్టి యను ♦ రాగ మొకించుక నాకుఁదెచ్చి నా
యాధినిమాన్పి బ్రోవుమ ద ♦ యామయ! నీకు జోహారుసేసెదన్.

వ. అను విపరీతవాక్యంబులకు విస్మయంపడి యీశ్వరపురిభక్తి విసమి
తగాత్రుండై యేకీకృతకరద్వయుండై స్వర్ణవిగ్రహంబుంబోలె నిలి
చియున్న గౌరాంగునెదుటంబడి యిట్లనియె. 30

గీ. నిను నవద్వీపమందుఁ గాం ♦ చినదిమొదలు
నీవె నాహృదయంబున ♦ నెలవుకొంటి
రాధయును గృష్ణుఁడును మదా ♦ రాధితులయి
నను దలఁచినప్డు డీవె నా ♦ కనులఁబడెదు. 31

చ. పుడమి సమస్తమున్గృపను ♦ బ్రోవఁగఁ బుట్టినవాఁడవీవు నే
జడుఁడను బెద్దసేయుదువె ♦ సాధువునంచిటు నన్ను మోహనాం
గుఁడ! జనరక్షణార్థము స ♦ ఖుండనుగాన నిమిత్తకారణా
ర్హుఁడననితోఁచెనేఁ బనుపు ♦ మొప్పినసేవకు నేను దాసుఁడన్. 32

గీ. వర్ణభేదంబెకాని యో ♦ పరమపురుష!
నీవు కృష్ణుఁడవును గృష్ణుఁ ♦ డీవుఁజుమ్మి
యతఁడుకృష్ణాంగుఁ డీవు గౌ ♦ రాంగుఁడవును
నేనెఱుంగుదు నీగుట్టు ♦ నిర్మలాత్మ! 33

ఆ. ఇటులునుడివినట్టి ♦ యీశ్వరునకు మాఱు
పల్కకుండ నిమి షప్రి ♦ పత్తివదలి
జనకుఁజనియె నచటి ♦ భక్తులుఁగూడను
జనిరి వారివారి ♦ సదనములకు. 34

క. ఆయీశ్వరపురిమాత్రము
పాయఁగలేక నిమి నతని ♦ బసకున్వెంటన్
బోయియట వంటసల్పెడు
నాయతనయనాజ్ఞఁగనియె ♦ నాగౌరాంగున్. 35

మ. కని నాపుణ్య మదింతయంతయని వ ♦ క్కాణింపలే నాఁకటన్
జనుదేర న్భుజియింప సిద్ధమయి లె ♦ స్సన్వండఁగాఁ బద్ధయో
దనభాగ్యం బెదురయ్యెనంచుఁ జతుర ♦ త్వంబొప్ప నాసాధువా
డిన లేలెమ్మిది స్వీకరింపుమని వేఁ ♦ డెన్వాని గౌరాంగుఁడున్. 36

క. ఓవిమలుఁడ నేఁడినిన్
నీవెటులలఁగదనుబాప ♦ నేర్తునిన నతం,
డేవండుకొనెద మరల
న్నీవిది భుజియింపుమనియె ♦ నిమి యీశ్వరుతోన్. 37

క. అనఁ బురియాఁకలి నీవు
న్గొనియుండఁగ వచ్చునేను ♦ గుడువననఁగ న
ట్లనఁగూడదు తిని మఱిపా
మ్మని నిమి యాతనికి బల్మి ♦ నన్నము వెట్టెన్. 38

వ. వారి ట్లన్యోన్య ప్రేమానుబద్ధులైయుండ నొక్క సుముహూర్తం
బునఁ గపట మానుషవేషధారి యగుగౌరాంగుం డీశ్వరపురివలన
మంత్రోపదేశంబు వడసె. 39

చ. పనివడి నన్ను బోధపఱు ♦ పన్నియమించె జగద్విభుండు కా
దనఁ జనదంచు నీశ్వరుఁడ ♦ జాదిసురర్షభులం దరింపఁగా
నొనరుపఁజాలు వేలుపున ♦ కొయ్యనఁజెప్పెను గోపికాప్రియా
యనమయటన్న మంత్రవర ♦ మందలియర్థముఁ గర్ణమందునన్. 40

చ. పురియిటు మంత్రరాజమును ♦ బోధమొనర్చిన వెంట నిర్వురున్

గరములబిగ్గ నొండొరులఁ ♦ గౌఁగిటఁబట్టికొనంగ మోదసం
భరిత హృదంతరాళగత ♦ బాష్పతరంగిణులుబ్బి యక్షిగ
హ్వరములనుండి శీతలజ ♦ లాపగలై స్రవియించెఁ జెక్కులన్. 41

ఆ. పోయె ధైర్య మొరులు ♦ పొడగాంచఁగారాని
చింత యొందుచిత్త ♦ సీమనంటె
ధ్యానమొక్కచోటఁ ♦ దనువొక్కచోటను
బెట్టు నిమియదొక్క ♦ విధముగాను. 42

సీ. వాడినపద్మంబు ♦ వలె వ్రాల్చునెమ్మోము
వెఱ్ఱిచూపులుసూచు ♦ వినఁడుమాట
వినినఁ జొప్పడనిరీ ♦ తిని బల్కుఁబల్కని
మీలిత నయనుఁడై ♦ మిన్నకుండుఁ
గరములుసాఁచి యా ♦ కసమువంకకుఁ జూచు
నుర్వి కెవ్వఁడొవచ్చు ♦ చున్నమాడ్కి
నెదుమసూచెదునాతఁ ♦ డేతెంచినట్టులా
నంద చంద్రికముఖు ♦ మందుఁదాల్చు

ఆ. నుడియుండి యేడ్చు ♦ నూరక ; తనలోన
గొణఁగుకొనును లోని ♦ గుట్టుడాఁచు
నెయ్యుఁ డెవ్వఁడైన ♦ నిమి ! యిది యేమన్న
సిగ్గుపడు నతండు ♦ చేడెపగిది. 43

వ. ఇట్లుండ నొక్కనాఁడు. 44

గీ. ఎచ్చటనున్నావురా ! తండ్రి ! ♦ కృష్ణ ! యనెడు
నార్తరవమును విని యొకం ♦ డచటి కేగి
భూమిపైవ్రాలి మూర్ఛను ♦ బొందినట్టు
లున్న గౌరాంగుఁ బొడగాంచి ♦ యుమ్మలించి. 45

ఆ. ఓర్పుతోడఁ జేరి ♦ యుచితోపచారముల్
సేసి నిమికి మరల ♦ స్మృతిని దెచ్చెఁ
గాని కూరుచుండఁ ♦ గాలేక యాతఁడు
స్సంచు దుఃఖపడి వ ♦ చించెనిట్లు. 46

ఆ. ఓయి కన్నతండ్రి! ♦ యోకృష్ణ! నినుఁబాసి
యింతదనుక నెట్లొ ♦ యేబ్రదికితి
నింక నిలువఁజాల ♦ నెచ్చట డాఁగక
నీదు బిడ్డయుసుఱు ♦ నిలుపుమయ్య. 47

క. అని మరల న్మూర్ఛిల్లినఁ
గను నెయ్యురు దేర్చిరతనిఁ ♦ గ్రమ్మఱనంతన్
గనువిచ్చి యశ్రులొలుకుచు
వనట న్నిమిదొంటిమాడ్కి ♦ వాచఱచెను దాన్. 48

ఆ. నాథ! దేవదేవ! ♦ నాతండ్రి! నీవుండ
నట్టిధరణిపట్టి ♦ యడవి, గొడ్డు
నేలయును, నెడారి, ♦ నీరంధ్రతమమును,
లేనిచోటు నీవు ♦ లేనిచోటు. 49

వ. అని బాష్పంబులం దొప్పదోఁగుకన్నులతో విన్నఁబోయిన వదనంబుతో వాపోవు గౌరాంగునకు దుఃఖోపశమనంబు సేయఁబోయిన వారలలో నెట్టి ధైర్యశాలియు ధైర్యంబు తూలిపోవ నిమి నోదార్చుటకు మాఱుగ వానితోఁ జేరి తానును విలపింపం దొడంగెనంత నిమి కొంతవడికిం దేఱి స్వపరివారజనంబులతో నిట్లనియె. 50

క. నను బృందావనమునకున్
జననిం డోమిత్రులార! ♦ చనియట శ్రీకృ
ష్ణుని జూడకుండ మనపురి

కినిబోవఁగ నుల్ల మిచ్చ ♦ గింపదు నాకుఁ. 51

క. బృందావనమునఁ దప్పక
కందును శ్రీకృష్ణు; హృదయ ♦ కంజమదేమో
చెందెను శూన్యత; కృష్ణుం
డందు న్నివసించుదాఁక ♦ నందదు తుష్టిఁ. 52

క. నాతల్లితోడ వేగము
యేతెంతునటంచుఁ జెప్పి ♦ యేరామికి దుః
ఖాతురవైు కినియకనా
చేతల క్షమియింపుమనుచుఁ ♦ జెప్పండి మీరల్. 53

గీ. అస్వతంత్రుఁడనేను న ♦ న్నమ్మనుండి
యీడ్చికొనిపోవుచున్నాఁడు ♦ కృష్ణమూర్తి
వాఁడులేకుండ నేనింక ♦ బ్రదుకలేను
గూర్చువారైన ననకుఁడి ♦ కూడదనుచు. 54

వ. అనిపల్కి గమనోద్యుక్తుండై లేవంబోయిన మిత్రులందఱుంగూడి చేతులం బట్టికొని నిమిని లేవకుండఁజేసి రందుముఖ్యబంధువగు చంద్రశేఖరుం డేమిసేయుటకుం దోఁచక. 55

ఉ. కన్నులఱెప్పలట్లు నిమిఁ ♦ గాచుచు శ్రీఘమ వానిఁదెచ్చి నా
కన్నులఁబెట్టుమయ్య! యని ♦ గద్గదకంఠముతోడ నొప్పగిం
చెన్నిమి నాకుఁదల్లి; యిటు ♦ సేసెను వీఁడిపుడేమిసేయువాఁ
డన్నలినాక్షు! కృష్ణ! యని ♦ డంకతనంబఱియేడ్చె డగ్గఱఁ. 56

వ. మఱియు నతండు నేలపైఁ జదికిలఁబడి కరంబు ఫాలంబునం గీలించి.

గీ. తల్లిధనమును బ్రాణమీా ♦ తనయుఁడెట్లు
సెప్పినప్పటికిని మాట ♦ చెవినిబెట్టఁ
డే వవద్వీపమునకేగి ♦ యేమిచెప్ప

వాఁడ శచితోడనని దుఃఖ ♦ పడుచునుండ. 58

గీ. ఏమితోఁచెనో నిమికేవం ♦ డెఱుఁగఁడప్పు
డింటికింబోవుటకు నతం ♦ డియ్యకొనియెఁ
గాని యెప్పటియట్ల మా ♦ ర్గంబునందుఁ
బూర్ణమా పరధ్యానంబుఁ ♦ బూనియుండె. 59

క. ఇరులినుఁడు దోఁచువెంటనె
విరిసెడుగతి ఘోరతమము ♦ విరియునుగాని
న్స్మరియించిన వెన్వెంటనె
ధరలో నెవ్వానికైన ♦ దశరథరామా! 60

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

షష్ఠాశ్వాసము.

ఉ. జ్ఞానము బుద్ధిమాంద్యమున ♦ నాకు లభించునటన్న ధైర్యమున్
బూనను, గర్మమన్గహన ♦ భూమిఁజొరంబడి నెగ్గలేను, నే
దీనుఁడరామ! వైషయిక ♦ దృక్పరిపీడిత మన్మనంబుత్వ
ద్ధ్యానము నిత్యము న్దలుపు ♦ నట్టులుసేసి భవార్తిఁబాపుమా. 1

ఆ. గయకుఁబోయి మరల ♦ గౌరాంగుఁడేతెంచు
చుంటఁ బూర్వమెఱిఁగి ♦ యూరివార
లెదురువోయి కాంచి ♦ రిందు సమాకృష్ట
జలధిగతినిబొంగు ♦ స్వాంతములను. 2

శా. మేంద్రించెన్హృదియాత్రమాట, యెటుఁదా ♦ ల్మింజెందదుల్లంబు, లోఁ
దీంద్రించెన్నినుఁజూచువాంఛ, గృహమం ♦ దీభూతమైత్తోఁచె, మీ
వాండ్రి న్శాశ్వతసౌఖ్యదక్రియల సం ♦ భావించి వేవచ్చితే
తండ్రీ! నాకడకంచునిల్చె శచి మో ♦ దంబందుచు న్వాఁకిటన్. 3

గీ. లోకవిఖ్యాతుఁడైన య ♦ ల్లుండు మరల
వచ్చుచున్నాఁడు పురికను ♦ వార్త దెలిసి

యత్తమామలు వియ్యపు ♦ రాలి యింటి
కడకువచ్చిరి యత్యంత ♦ కౌతుకమున. 4

ఆ. ప్రియునిగాంచు వేడ్క ♦ విష్ణుప్రియాకాంత
తలుపువెనుకనిలిచి ♦ కలికిసిగ్గు
లొలుకఁ దొంగిచూచు ♦ చుండెను గ్రొక్కారు
మెఱుఁగుఁడీఁగలాగు ♦ మెఱయుచుండి, 5

క. ఏతెంచి భక్తితోనిమి
మాతృపదద్వయమునకు న ♦ మస్కృతిసేయన్
బ్రీతిమెయి న్శచిగొమరున్
జేతులతో లేవనెత్తి ♦ చేర్చె నురమునన్. 6

ఆ. ఇట్లె యచటనున్న ♦ వృద్ధవిప్రుల కెల్ల
నెఱిఁగి నిమియెవండు ♦ నెన్నఁడేని
వెనుకఁజూడనట్టి ♦ వినయంబు భక్తియుఁ
జూపి నిల్వఁదల్లి ♦ సూచిమదిని. 7

సీ. మాటె మానిమితోఁటి ♦ మావాఁడుగాఁడమ్మ
వింతనమ్రతలు గా ♦ న్పించునమ్మ
సంసారియై తన ♦ సాటివారలలోనఁ
గీర్తిసంపాదించి ♦ గృహమునిల్పి
కాంతతో సకలభో ♦ గంబు లనుభవించి
బిడ్డపాపలఁగని ♦ పెద్దకాల
ముర్విపై వెలసి నా ♦ యుల్ల మలరఁజేసి
తన్నుఁగన్నట్టి న ♦ న్మన్నసేయు

గీ. ననుచు నేనుంటి గంపంత ♦ యాసతోడఁ
దొంటిపల్కులు నవ్వులుఁ ♦ దుఱఁగలింప

వైహికవిషయములయందు ♦ నరయ వీని
చిత్తమదియేమొ కడునుదా ♦ సీనమయ్యె. 8

క. అనియెంచి యింటిలోనికిఁ
దనసుతుఁ దీసికొనిపోవఁ ♦ దఱచి యచటనుం
డిన జనులకడ సెలవుఁ గై
కొనుమనఁగా నట్లుసేసెఁ ♦ గొమరుఁడు తోడ్తోన్. 9

వ. సుతవిశ్లేషదుఃఖంబు వాపుకొనఁ దానొక్క తెయుఁ గఱవాఱబిడ్డని తో భవనాంతరంబున మాటాడ నెంచికొని యున్నశచితో నాతండమ్మా! మురారిసదాశివ శ్రీమానులతో నొకరహస్యంబు చెప్పవలయుఁగాన వారల రావింపుమని పల్క నామె యట్లుకావించె, నంత నాముగ్గురుమిత్రులు లాసాయంకాలమున నేతెంచి నిమీ! యాత్రా వృత్తాంతంబు లేమియని యడుగ నాతండు గాంధర్వగానమధురంబులగు నిజస్వనంబుల సరసాలంకారభూయిష్ఠంబులై చమత్కారగర్భితంబులగు నిర్దుష్టవచోధారల మహాకవింబోలె గయాప్రయాణంబు వర్ణించుచు. 10

చ. చివరకు మిత్రులార! గయఁ ♦ జేరి గదాధరునాలయంబుఁ గ
న్గవ యలరారఁగంటి గుడి ♦ కావలి పూజరులంత దీనబాం
ధవుఁ డగుకృష్ణుపావనప ♦ దంబులఁజూపిరి నాకు, నాదుచూ
డ్కి వఱపి వానినుండి మగి ♦ డింపఁగనేరక యట్టైనిల్చితిన్. 11

క. అని మఱి పలుకంజాలక
తనువుఁ స్మృతిఁదప్పి యతఁడు ♦ ధరపైఁ వ్రాల్చెన్
గనియది చికిత్సలొనరిం
పనుబూనె మురారి దాను ♦ వైద్యుండగుటన్. 12

ఉ. తెప్పిలి కొంతసేపటి క ♦ తిశ్రమమందుచు వెక్కివెక్కి తా

నెప్పటియట్లనోలి నిమి ♦ హృద్గతబాధలవిప్పి మాటలన్
జెప్పఁగలేక బాష్పపరి ♦ షిక్తదృగంచలుఁడౌచు నేదినా
కిప్పుడుదిక్కు రక్షకుఁడ! ♦ కృష్ణ! యనె న్వడిఁదేటి క్రిమ్మలన్. 13

క. అలుఁగువలెఁ బెద్దదుఃఖము
నెలకొని యిటనున్నదంచు ♦ నిమి తన యెద వ్రే
ళులనంటిచూపి వారికిఁ
బలుకులు కంఠమునఁజిక్కి ♦ పైకి వెడలమిన్. 14

వ. ఎట్టకేలకు బాష్పవృష్టిఁ దెరల్చుకొని దుఃఖంబుడిపికొనిగారాంగుండు.

ఉ. అంబుజ సన్నిభంబులగు ♦ నక్షులఁజూచుచు మిత్రులార! యు
ల్లంబుననుండె దుఃఖమన ♦ లంబయి యెవ్వరితోడఁ జెప్పకొం
దుంబడుపాట్లు మీరు దయ ♦ తోడుత నెల్లియొవత్తురేని శు
క్లాంబరునింటి కచ్చట బ ♦ యల్పఱతున్ సకలంబు మీకనే. 16

క. మంచిదని నిమిని వీడ్కొని
యంచితమతిఁ జూచినట్టి ♦ యద్భుతములు దా
మెంచుకొని మఱల నవి వ
ర్ణించుకొనుచు గృహములకు న ♦ రిగిరాముగురున్. 17

క. ఒకఁడేని వెనుక నిమివా
లకమున్నని వానికిట్టి ♦ లాలితభక్తి
ప్రకృతియెద లోనఁబొడమున
నకొనిమెనే? యెట్లుపుట్టె ♦ నో! యాబుద్ధుల్. 18

క. అద్దముల వంటికన్నుల
యొద్ద న్బాష్పంబులొదవి ♦ యొడ్లన్గడిమిన్
బ్రద్దలుగఁ గోసికొని పై
కుద్దవిడి న్బాలునదుల ♦ యోజన్బారెన్. 19

క. తడిపెను దేహంబంతయుఁ
దడిపెను వస్త్రంబు నేలఁ ♦ దడిపెను గన్నీ
ళ్లుడుగక యీచిత్రం బీ
పుడమి స్నానములయందుఁ ♦ బొడచూపునెటుల్? 20

క. కలఁడొక్కఁడు దైవము భ
క్తులచిత్తముఁబట్టి లాగి ♦ కొని వారల ని
ట్టులు సేయుఁ గానిచో నిమి
విలపించునె యుక్కుదక్కి ♦ విరహిణిపోల్కిన్. 21

వ. అని నుడువుకొనుచు మురారి సదాశివ శ్రీమానులు వారివారియిం
డ్లకుం జనిరిఁక గౌరాంగు గృహంబులోన. 22

క. మగఁ డేతెంచినదాదిగఁ
బగలంతటిలోనఁ దేటి ♦ పరికింపఁగ రా
దుగదా! యని విష్ణుప్రియ
వగనుండెను రాత్రి యెపుడు ♦ వచ్చునటంచున్. 23

క. జిలిబిలియను రాగంబెద
నలముకొనఁగ మోష్ణదేహ ♦ వైతి వలుక కే
కలికీయనుగతిఁ బులుఁగుల
పలుకులతోఁ గూర్మిమెయి వి ♦ భావరివచ్చెన్. 24

సీ. విష్ణుప్రియాకాంత ♦ వేగమ గృహకృత్య
ములఁ దీర్చికొని భక్ష్య ♦ ములనమర్చి
యత్త 'నేవడ్డింతు' ♦ నని చెప్పఁ దానేగి
తలదువ్వుకొని పుష్ప ♦ ములను ముడుచు
కొని కన్నులను గాటు ♦ కనుదీర్చి సొగసుగాఁ
దిలకంబు నొసటను ♦ దిద్ది వంగ

పండురంగున మించు ♦ వసనంబు ధరియించి
వింతవన్నియల ఱ ♦ వికను దొడిగి
ఆ. కుందనంపుబొమ్మ ♦ చందంబుగా నొక్క
చేతఁ బూవు లొక్క ♦ చేతఁ బచ్చ
కప్పురంపుఁ దావి ♦ గంధంబుఁ దాలిచి
విభునికడకు నేగ ♦ వేచియుండె. 25

గీ. బుగులుకొను సౌరభముగల్గు ♦ పోఁక పొడుముఁ
బండుఁదములపుటాకు మ ♦ వ్వంపుమడుపు
లిందుముఖి ముద్దుమగని క ♦ ర్పించు సుఖముఁ
గోరి యూరక యువ్విళు ♦ లూరుచుండె. 26

వ. భోజనానంతరంబున శచి గౌరాంగుంజూచి తండ్రీ కడు నలసియున్నవాఁడవు వేగంబపోయి పరుండి ప్రయాణశ్రమం బపనయించుకొమ్మని చెప్పిన నాతండు శయనాగారంబున కేగి వికీర్ణమల్లికాసురభిళంబును జంద్రికాధవళంబును నగు దుప్పటంబు పఱచిన మృదుతల్పంబుపైఁ గూర్చుండియుండ మెల్లమెల్లన విష్ణుప్రియ సమస్తభోగపరికరంబులతో గదిసొచ్చి మోహినీదేవతకై వడిఁ బ్రాణనాథు నెదుట ముకుళిత కరకమలయై నయనద్వయంబునుండి ప్రసరించు చూపుమెఱుంగులఁ జిఱునవ్వువెన్నెలల నివ్వాళులొసంగుచు నిలువంబడి యుండె. 27

చ. కలికిని గన్నుదోయి నిమి ♦ గాంచి మహాశ్రమరుద్ధబాష్పము
ల్నిలుపఁగలేక వాని వెడ ♦ లించెను ధారలుగాఁగ; నద్ది యా
చెలువ భరింపలేకలుకుఁ ♦ జెంది మఱేమియుఁ జేయలేక కే
కలనిడె నత్తయత్తయని ♦ గద్గదకంఠ కలస్వనంబులన్. 28

క. కోడలికేకలువిని యా

చేడియ యవియే మొయనుచుఁ ♦ జెచ్చెరఁబనులన్
వీడి పరువెత్తెఁ గొడుకుం
గోడలు నున్నట్టిగదికిఁ ♦ గొందలపడుచున్. 29

క. చని కొడుకు గాఢదుఃఖముఁ
గని శచి విలపింతువిట్లు ♦ కతమెయ్యదిరా
తనయ ! యన వెక్కి యేడ్చుచు
జననికి నిమి మాఱువల్కఁ ♦ జాలకయుండెన్. 30

మ. సుత ! నిన్నోడలిఁబెట్టుకొంచు బ్రదుకం ♦ జూడంగ నీవిట్లు న
న్నోతలంబెట్టెదు వెక్కి యేడ్చి కతమే ♦ నిందెల్లవయ్యయ్యొ ! సి
బ్బితి మోహంబు వెలుంగుదుఃఖమును హృ♦ద్వ్యథం బిసాళింప నే
గతినిల్చున్న దొ యాలతాంగి కనుమా ♦ గౌరాంగ ! నీముంగటన్.

క. నీయేడుపు నాయుల్లముఁ
బాయలు పాయలుగఁజీల్చి ♦ నైచెడు గౌరాం
గా ! యనిశచియననూఱడి
యాయమనుంజూచి యిట్లు ♦ లాతఁడుపల్కెన్. 32

క. అమ్మానీన్నుపనానము
ఖమ్మునకున్వచ్చినిలువఁ ♦ గనులకు మద్వా
క్యమ్ముల కందనియాకా
రమ్మొక్కటిదోఁచె నశురి ♦ రాజిజనింపన్. 33

శా. తాపింఛప్రతిమానదేహమున నం ♦ దంబైనయాస్యంబునం
దాపఘూర్ణంచితలోచనంబులను సా ♦ నందస్మితజ్యోత్స్నలం
గోపీమానధనాపహార చణుఁడా ♦ గోవర్ధనోద్ధారకుం
డాపీతాంబరధారి కృష్ణుఁడెదురై ♦ యంతర్జనె న్మాయమై. 34

సీ. వెన్నెలవ్వెదచల్లు ♦ వెడఁదనేత్రంబులు

నొసటికస్తురితావి ♦ వసలబొట్టు
మోముపైముద్దుగా ♦ ముసరెడుముంగురు
ల్వాంచినమరువిండ్ల ♦ వంటిబొమలు
శిరముపైమొగ్గవే ♦ సెడు శిఖిపింఛంబు
నధరసుధారసం ♦ బానుమురళి
శ్రీవత్సకౌస్తుభ ♦ శ్రీలాంఛితంబైన
కమనీయవిపుల వ ♦ క్షస్థలంబు
గీ. నన్నియునుగాంచినాఁడఁ బ్రి ♦ త్యక్షముగను
మెఱుపువలె నిట్టెవాఁడుగ ♦ న్మాఱఁగిపోయె
నమ్మ! తలఁచినబాష్పము ♦ ల్గ్రమ్ము వాని
మఱవవలెనన్న నోతల్లి! ♦ మఱవలేను. 35

వ. ఇట్లు భక్తిపారవశ్యంబునం బలుకు గౌరాంగుని సంభాషణంబులకు విస్మయానందభరితలై యత్తయుం గోడలు నారేయి గడపిరంత. 36

చ. అరుణిమఁదాల్చెఁ బూర్వదిశ; ♦ యంబరవీథిని బుకుపాళితే
జఱె; గృహదీపముల్గునికె; ♦ నబ్జములుల్లసిలె; న్విహంగ మో
త్కరములు రావముల్సలిపెఁ; ♦ గంజహితుండుదయించి యిండ్లలోఁ
జొరఁబడినిద్రమేల్కొలిపె ♦ సోమరులన్గరతాడనంబులన్. 37

శా. దేవార్చామతిలేచి పెందలకడ ♦ న్దీప్తప్రమోదాస్యుఁడై
శ్రీవాసాంచిత కుందనిష్కుటమున ♦ న్శ్రీమానుఁ డాసక్తిమైఁ
బూవుల్గోయఁగవచ్చి కుందకుసుమం ♦ బు ల్దుంపుచుండంగ నా
శ్రీవాసుందరు బెంచి నూత్నముఖరో ♦ చిష్మంతుఁడౌ నాతనిన్. 38

క. శ్రీమానుఁడ! నీమోమది
యేమో యొకవింతకాంతి ♦ నెసఁగెడు నేఁడా
రామము నీవుండుట నభి

రామంబై తోఁచునద్ది ♦ రా! కతమేమో? 39

క. అని పృచ్ఛసేయ గౌరాం
గుని దర్శించినదిమొదలు ♦ కొని కొసవఱకున్
గనినదిచెప్పి యనంతర
మనియె న్శ్రీమానుఁడిట్లు ♦ లాతనితోడన్. 40

క. ఆతనివీడ్కొని యింటికి
నేతెంచిన దాదిగాఁగ ♦ నేఁబొందిన యా
చేతోమోదము వాక్కుల
నీతోఁ బూర్ణముగఁజెప్ప ♦ నేరమహాత్మా! 41

శా. లోకంబంతయు దుఃఖసంకులము నా ♦ లోకోక్తి సత్యంబుగా
నాకుం దోఁచదు విష్ణుభక్తి పరిపూ ♦ ర్ణత్వంబు నేమానవుం
డేకాలంబునఁదాల్చు నాతఁడపుడీ ♦ పృథ్వీతలంబందునే
నాకానందము మించుమోదమును బొం ♦ దంజాలుఁ జిత్తంబునన్

క. నాయెద చింతలువంతలు
నేయెడకుజ్జనెనో యిప్పు ♦ డెలుఁగన్బ్రహ్మాం
డాయత విభవానందము
నాయిప్పటిభక్తి సుఖము ♦ నకు రావెనమై. 43

గీ. క్లిన్ననయనుఁడై యాత్మహా ♦ శ్లోకభార
మంత వెలిపుత్తుమీకు ర ♦ మ్మనెను నిమి స
దాశివు మురారినను నేఁడు ♦ తప్పక యల
యోగి శుక్లాంబరునిగృహం ♦ బుండు నెడకు. 44

గీ. వేళయయ్యెను నేను వే ♦ వేగనరుగ
వలయునంచు శ్రీమానుండు ♦ వలికి చనఁగ
సంతసంబున సుప్వాంగు ♦ స్వాంతమునను

కృష్ణభక్తుండు శ్రీవాసుఁ ♦ డిట్టులనియె. 45

గీ. కృష్ణ! యపహరహామును నీకుఁ ♦ గేలుమోడ్చి
నేను జల్పుప్రార్థనల మ ♦ న్నించినావు
కొంటె గౌరాంగుమదిఁద్రిప్పి ♦ కూర్మి నీదు
పాదపద్మంబులను గట్టి ♦ వైచినావు. 46

గీ. మహితవిద్యాప్రమత్తుఁడై ♦ మదగజంబు
భంగిఁ దిరుగుచు నెటువంటి ♦ పండితులను
బట్టి రాట్పుఱచెడి మిశ్రు ♦ పట్టినెట్టి
విమలభక్తాగ్రగణ్యుఁ గా ♦ వించినావు! 47

గీ. అనెడు నీపల్కులన్నియు ♦ నాలకించి
తాననాహూతుఁడౌట గ ♦ దాధరుండు
మున్న శుక్లాంబరుని గృహం ♦ బునకు వడిగ
నేగి యచ్చట నొకమూల ♦ డాఁగియుండె. 48

ఆ. అంతఁదక్కు ముప్వు ♦ రరుదెంచి గృహబాహ్య
భాగమందునిలిచి ♦ భక్తలోక
పుంగవుఁడగునిమి యె ♦ పుడువచ్చునో యంచు
నెదురుసూచుచుండి ♦ రెదుటవారు. 49

మ. కని రాజానువిలంబ బాహు, సుభగా ♦ కారాంచితారోగ్య, యూ
వనసత్త్వాఢ్యు, నిమిన్విశేషమదిరా ♦ పానప్రమత్తుంబలెన్
దనువట్టిట్టు చలింప నేత్రములు ఘూ ♦ ర్ణప్రక్రియన్దాల్ప నం
ధునియట్లధ్వము సేతులన్దడవుచు ♦ న్దోతెంచు నిర్విణ్ణునిన్. 50

ఉ. తూలుచువచ్చి యిట్లు నిమి ♦ తొల్తను నెయ్యురఁజూచి యూఁపఁగాఁ
జాలకలోనదుఃఖ, మనఁ ♦ జాలకపల్కులలోని యూహము,
ల్వ్రాలుచుఁ గృష్ణ! కృష్ణ! యని ♦ పట్టుకొనె న్నడిరాదు; ఖండమై

కూలె భరంబుచే నదియుఁ ♦ గూలె వెసన్నిమి సానితోడుతన్. 51

క. నెయ్యురు మువ్వురు నప్పుడు
చయ్యనఁ జని కనిరి విగత ♦ చైతన్యుండై
కొయ్యవలె నేలఁ వ్రాలిన
యయ్యంగజ సుందరాంగుఁ ♦ డౌ గౌరాంగున్. 52

ఉ. చిప్పిలె నశ్రు, లూపిరి న ♦ శించినయట్టులు తోఁచె, గ్రుడ్లుపై
దెప్పలఁ దూటెఁ, దాలువులు ♦ రెండును దాళము వేసినట్టుగా
నొప్పఁ బిడాసె, నోష్ఠముల ♦ యొద్ద సితాభములైన ఫేనముల్
చొప్పడి పర్వె, నీతెఱఁగుఁ ♦ జూచి భయాకులులైరి స్నేహితుల్. 53

మ. ఉపచారంబులఁ జేటి కొంతవడి క ♦ శ్రూద్వేల సిక్తాత్ములన్
విపులార్త్యంకిత వక్త్రనీరజమున ♦ న్విశ్వంభరుం డేఁచు నూ
రుపు దీర్ఘంబుగ నూర్చి యంగుళుల హృ ♦ ద్రోగంబు సూచించుచున్
దపియించె న్దనమిత్రరాజికడ వా ♦ తన్బల్కలే కెమ్మెయిన్. 54

గీ. మాటలాడెడు శక్తి క్ర ♦ మ్మఱ జనింప
దీనభావంబు మోమునఁ ♦ గానిపింపఁ
బెద్దదుఃఖమున నిమి హృ ♦ ద్భేదనకర
వచనములతోడ వారితోఁ ♦ బలికె నిట్లు. 55

లయగ్రాహి. పట్టితిని హస్తముల ♦ గట్టిగను గృష్ణుఁ జల
పట్టి హృదయంబునను ♦ బెట్టితిని వెంటన్
బట్టువిడిపించుకొని ♦ కట్టలుక నేదెసనొ
పట్టిచనె నాతఁ డిది ♦ యెట్టులు సహింతున్
పట్టిదయిపోయె హృది ♦ కుట్టునుఱులం బడితి
నెట్టుకొని వంతకడుఁ ♦ బెట్టిదముగానన్
జుట్టుకొనెఁ బ్రాణవిభుఁ ♦ బట్టుకొని నాయసువు

లెట్టుసిలఁబెట్టు సమ ♦ కట్టెదరో మిత్రులార. 56

మ. అకటా! యొక్కసఖుండు నాజలధర ♦ శ్యామాంగు శ్రీకృష్ణునిన్
వికచాబ్జాయతనేత్రుఁదెచ్చి యెదుట ♦ న్బెట్టంగలేఁడయ్యె నే
నిఁకఁ బ్రాణంబుల నిల్పఁజాలననుచు ♦ న్భూస్థలి న్మూర్ఛవృ
శ్చికము ల్గుట్టినవానిభంగి నిమి గా ♦ సింజెందెఁ బొర్లాడుచున్. 57

చ. తనువిల దొర్లుటన్మలిన ♦ తన్పొరఁదాలిచి పాంసులిప్తమా
కనకశలాకపోలికను ♦ గ్రాలుచునుండుటచూచి జాలిని
మనసిజరూపుఁడీపగిది ♦ క్రుందుచునుండెనటంచు బాష్పవృ
ష్టినిగురిపించి రొక్కమొగి ♦ డెందము డిల్లపడంగ మిత్రులున్. 58

చ. నిమియొక కొంతసేపటికి ♦ నెమ్మది శాంతినిబెట్టికొంచు మి
త్రములనుజూచి పల్కుటకుఁ ♦ దద్దయు యత్నముసేసెఁగాని య
త్నముగొనసాగదయ్యె, వచ ♦ నంబులుకంఠముదాఁటవయ్యె, దుః
ఖమువశమై మహార్ణవము ♦ కైవడిఁ బొంగుచువచ్చెఁ గ్రమ్మఱన్. 59

గీ. ఎన్నిసారులు మాటాడ ♦ నెంచిన నిమి
యన్నిసారులు విఫలంబు ♦ లయ్యెఁ గడఁక
లంత నానాఁటికిఁక రహ ♦ స్యంబుఁ జెల్మి
కాండ్రకును జెప్పశక్యంబు ♦ గాకపోయె. 60

చ. తరణిప్రతీచిఁ గ్రుంకుతఱి ♦ దారసిల న్నిమివంత కొంతపెం
పఱితెఱపన్బడన్దెసల ♦ నారసి లోపలనుండి యొక్కశో
కరవము వెక్కులన్వెడలి ♦ కర్ణపథంబునుదాఁక నాతఁడే
వ్వాడు మఱపిల్లువారనుచుఁ ♦ బల్కె గదాధరుఁ డంచెఱుంగుచున్

ఆ. ఆతఁడుండునెడకు ♦ నరిగి గదాధరా!
యెంతభాగ్యశాలి ♦ వీవు దైవ
భక్తి బాల్యమందె ♦ పడసితివపవిత్రి

చేష్టితములఁ దవిలి ♦ చెడితి నేను. 62

క. అని నిమివల్కినఁ దోడ్తో
ననఘా! నీపాదసేవ ♦ నాసించెదుదా
సుని నన్నిటులగ్గింతురె?
యనుచు గదాధరుఁడు వాని ♦ యడుగుల కెఱఁగెన్. 63

చ. ఇపుడరుదెంచునో కొమరుఁ ♦ డింకను వచ్చునో యింటికంచు నా
త్రిపదుచుఁ బాకమున్జలిపి ♦ తల్లిగృహంబున వేచియుండఁగా
నపరదిశ న్బయోజహితుఁ ♦ డస్తమితుండగు వేళఁ జొచ్చె భ
స్మపిహితకాయుఁడౌచు నిజ ♦ మందిరము న్నిమిగ్లానితంద్రతన్. 64

ఆ. పంకపాతచూత ♦ ఫలముపోలికనున్న
సుతుని యొడలుగడిగి ♦ సువతి భోజ
నంబువెట్టి పిదప ♦ నకనకఁబడియున్న
కోడలికినిబెట్టి ♦ కుడిచెఁదాను. 65

ఆ. వింతవారియెదుట ♦ వెలిపుచ్చఁ డంతరం
గస్థమైనబాధఁ ♦ గాని కూర్చు
వారు దారసిలిన ♦ వలవంతఁ దవిలెడు
చానపోల్కి నిమి వి ♦ చారమొందు. 66

గీ. యాత్రికుంబోయి మరల గృ ♦ హంబునకును
వచ్చువెన్కను బెద్దలౌ ♦ వారికడకుఁ
జనియెఱుంగుట సజ్జనా ♦ చారమౌట
నరిగె నిమియు గంగాదాస ♦ గురునికడకు. 67

క. చని సాష్టాంగనమస్కృతు
లొనరించిన నతఁడు దాని ♦ కుప్పొంగి నిమిన్
గనుఁగవ బాష్పములురలం

గను గౌఁగిటఁ జేర్చి పలికె ♦ గారవ మెసఁగన్. 68

క. గౌరాంగా! నీశిష్యులు
నీరాకనె కోరియుండి ♦ నీపైభక్తిన్
వేఱొండుకడకుఁ జదువం
బోరయ్యా! నీదుపూర్వ ♦ పుణ్యంబేమో. 69

మాని. ఓనిమి! శిష్యులుపూర్వము నేర్చిన ♦ యుత్తమశాస్త్రములీవఱకున్
మానుటచేతను విస్మృతిలోఁబడి ♦ మగ్గును గావునఁ గ్రమ్మఱ వి
ద్యానియతిన్గొని పాఠము వారికిఁ ♦ దప్పక చెప్పుము నీకును మే
ల్గానను జేకుఱు మద్వచనంబున ♦ లక్ష్యము సేయకు నేగురుఁడన్. 70

గీ. ఈగురూక్తుల శిరసావ ♦ హించి పాఠ
శాల మఱునాఁడు వెట్టని ♦ శ్చయము సేసి
కొనుచు శిష్యుల నటకురం ♦ డని కడింది
శ్రద్ధతో నిమిగూడను ♦ జనఁగఁ దలఁచె. 71

శా. ప్రాతఃకాలమునందు లేచి కమలా ♦ ప్రద్యోత మానాంగుఁడై
చేతస్స్పందిత కృష్ణభక్తిభవస ♦ చ్చిన్మోద ధన్యాత్ముఁడై
వీతాహంకృతి లౌకికార్థవిముఖ ♦ ప్రేమైకసంధానుఁడై
యేతెంచె న్నిమిపాఠశాలకు మనో ♦ హృన్మందయానంబులన్. 72

శా. ఈరీతిన్జను దెంచి పుస్తకములే ♦ సీ! యున్న వే శిష్యులా
వారాది న్హరినామసంస్మరణ మొ ♦ ప్పం జేయ నాలించి దు
ర్వారంబౌ వివశత్వ ముల్లమున నా ♦ పాదిల్లన ద్దెట్టులో
గౌరాంగుం డరికట్టి యిట్టు వలికె ♦ స్వప్రోక్తుల న్వారితోన్. 73

మ. హరినామం బదియెంత తీపి సఖులా ♦ రా! చిత్తదుఃఖచ్ఛటా
హరణంబౌఁగద పల్కనన్విని న వి ♦ ద్యానామవిస్తీర్ణ దు
స్తర దుగ్ధాంబుధి సన్మనీషయను మం ♦ థానంబుచేఁ ద్రచ్చము

క్తిరమాసంగతిఁ బుట్టినట్టి సుధగా ♦ దే యద్ది భక్తాళికిన్. 74

క. అని భక్తిప్రమదాశ్రుల
మునిఁగెడు నేత్రములతోడ ♦ మురహరుకథలన్
వినిపించె నమృతతుల్య వ
చనముల నిజశిష్యులకును ♦ చైతన్యుఁడటన్. 75

చ. మఱచిరి శాస్త్రపాఠముల ♦ మాటప్రసంగ వశాంతరంగులై
మఱచిరి కాలమానము స ♦ మంచితభక్తిరస ప్రమత్తులై
మఱచిరి యిండ్లువాకిళులు ♦ మాధవసక్త మనస్కులౌచు సం
దఱు; నిమియాఁగ నప్పటికి ♦ దాఁటెను భోజనవేళ వింతగన్. 76

క. పరవశతఁ దొఱఁగి స్వస్థతఁ
బొరసినపిమ్మటను జాలఁ ♦ బ్రొద్దయ్యెను నేఁ
గఱపఁగ లేనైతిని బా
లురకు న్విద్యయని చింత ♦ లోఁబడె నిమి దాన్. 77

క. పడి నాపైయలుగకుఁ డీ
యెడఁ దన్నుడిఁ దప్పితినని ♦ కృష్ణకథనముం
బడిపెట్టు నాఁడు సేయుట
గడు శుభమౌఁ గాదె యెల్లి ♦ గఱపుదు విద్యన్. 78

క. అనియు న్మఱునాఁడును బై
దినము న్దొలుతటివిధమున ♦ దివ్యవచోధా
రను నిమి కృష్ణచరిత్రం
బును డివి కాలంబు వెళ్లఁ ♦ బుచ్చె ముదమునన్. 79

సీ. భక్తిసంభరిత హృ ♦ త్పంకజం బుప్పొంగ
నిమిచక్కఁ జెప్పెడు ♦ సమయమందు
శ్రీకృష్ణసంసక్త ♦ చిత్తులై శిష్యులు

మఱచిపోయిన విద్య ♦ మాట, పిదప
వారలలో వయ ♦ స్వంతులు శాస్త్రమ్ము
లేశమ్మువచ్చుట ♦ లేదటంచుఁ
బోయి గంగాదాసు ♦ మోఁాలను మొఱవెట్టు
కొని; రంత నిమినిర ♦ మ్మనుచు నతఁడు
ఆ. వార్తఁబంపె; నిమియు ♦ వచ్చి యాతనిపాద
ములకు సెఱఁగి కేలు ♦ మోడ్చి యెదుట
నిలువఁబడఁగ వాని ♦ నిర్మలాకృతిఁగాంచి
పలికెనిట్లు ప్రేమ ♦ మొలుకనతఁడు. 80
శా. శేషాహీ న్ద్రలదన్నువిద్యలునిమీ! ♦ చేకూఱె; నీనాల్కవా
గ్యోషారత్నము కెంకియైవెలసె; న ♦ య్యో! పండితేంద్రాబ్ధి సం
శోషాపాదనబాడబప్రతిభ యీ ♦ చొప్పయ్యెనే? యిప్డు నీ
వేషంబంతయు మాఱిపోయెనని నే ♦ వింటి న్విచారించితిన్. 81
ఉ. బెబ్బులిమాఁకనుండునిమి! ♦ పిల్లిగమాఱితి కృష్ణభక్తిచే
నబ్బుర మింతకంటెఁ గల ♦ దా! భువి, నైనను భక్తిమానుమన్
సెబ్బరమాట లెన్నఁడును ♦ జెప్పను వెన్కటియట్ల శిష్యులన్
దబ్బఱసేయకుండఁ గరు ♦ ణామతి విద్యలనేర్పి ప్రోవుమా! 82
గీ. పూర్వ గురుశిష్యసంబంధ ♦ మునను నీకు
నొక్కచెప్పితినింత నా ♦ నుడువులు మన
సునకురుచియించె నేఁజేయఁ ♦ జూడుమట్లు
లేనిచో నిమి! వానిని ♦ లెక్కఁగొనకు. 83
క. అనుమాటలువిని నిమిహ్రీ
వినమితవదనుఁడయి శిష్య ♦ వితతికి శాస్త్రం
బును గఱపకపోయిన త

ప్పను తమిమియుంపుఁడని వేఁడెఁ ♦ బోరిఁబోరి గురునిఁ. 84

గీ. భక్తివిస్మృతివీడి వి ♦ శ్వంభరుండు
మాటదప్పక వెనుకటి ♦ మాడ్కి బోధ
మొనరుతును బాలురకునని ♦ యొజ్జలకడ
సెలవుగైకొని వెడలె స ♦ శిష్యుఁడగుచు. 85

శా. దారింబోవుచుఁ దొంటిరీతి నిజవి ♦ ద్యాదర్ప నిష్క్రాంత వా
గ్ధారామాధురి శిష్యులన్దనుపుచున్ ♦ గంజాప్తుఁ డస్తాగమున్
జేరంబోయెడుకాలమందు నిమివ ♦ చ్ఛిన్నిగ్ధుఁడున్ భక్తియో
గారూఢుం డగురత్నగర్భుఁడను వి ♦ ప్రాఖండలు న్జూడఁగన్. 86

ఆ. వచ్చి యతనియిల్లు ♦ సొచ్చి శిష్యులఁ దన
చుట్టుఁగూరుచుండఁ ♦ బెట్టికొని య
తండు పూర్వభంగి ♦ ధారాళధిషణామ
నోజ్ఞవాక్యములను ♦ నుడువుచుండ. 87

శా. రామంబాకడ సంజలోఁదనయగా ♦ రంబందు దైవార్చనా
ధామంబందున రత్నగర్భుఁడు శుచి ♦ త్వంబొప్ప ధ్యానించుచున్
శ్రీమద్భాగవతస్థ శస్తమధుర ♦ శ్రీకృష్ణ వర్ణాంచితం
బై మైపొంగఁగఁజేయు శ్లోకమొకఁడో ♦ య్యంబాడె శ్రావ్యంబుగన్.

గీ. కృష్ణవర్ణన శ్లోకంబు ♦ కెరలి నిమిచె
వులనుబడఁగానె « నాకృష్ణ! ♦ పుండరీక
నయన !" యనియార్చి సమ్మోహ ♦ నశరపతిత
యోద్ధమాడ్కిని భూమిపై ♦ యొఱగెనతఁడు. 89

గీ. ఒఱగి నిమి పెద్దవడికిని ♦ మఱల స్మృతికి
వచ్చి శ్లోకంబు మఱియొక ♦ పరిచదువుచుఁ
గర్ణపర్వంబొనర్ప భ ♦ క్తజనవర్య

రత్నగర్భా! యటంచుఁ బ్రా ♦ ర్థనముసల్పె. 90

క. మఱలంజదువఁగ శ్లోకం
బెఱుక న్నిమిదొఱఁగివ్రాలెఁ ♦ బృథ్వీస్థలినీ
తెఱఁగుననే జరగెను బ
ల్మఱు నాతనియొడలు గాసి ♦ మైవసివాడన్. 91

గీ. ఇదియె తొలిసారి యందఱ ♦ యెదుట భక్తిఁ
జొక్కినిమి ధరఁగూలుట ♦ చూచినట్టి
వారలుం గూడభక్తివి ♦ వశతఁజెంది
వెలువరించిరి బాష్పము ♦ ల్వెల్లువలుగ. 92

వ. అచటి కేతెంచినవారిలో గదాధరుండుండి యట్లు గౌరాంగుండు శ్లోకశ్రవణం బెన్నిసారులుచేసిన నన్నిసారులు మైమఱచి చెట్టునుండి క్రిందంబడు బంగారుఁబిచ్చుకపగిది నేలంగూలి గాసింజెందుట చూడ నోపక రత్నగర్భా! యిఁక నాశ్లోకంబుమాత్రము చదువవలదని గట్టిగఁజెప్పి మానిపించె నంతట నిమి కొంతసేపటికి యథాస్థితికివచ్చి. 93

గీ. భక్తపుంగవ! రత్నగ ♦ ర్భా! మహాత్మ!
యెంతయానంద మిప్పుడీ ♦ విడితి నాక
టంచు మించును హసియించు ♦ హస్తములను
గడిఁది ప్రేమంబునను వానిఁ ♦ గౌఁగిలించె. 94

చ. సమమగునెట్లు స్వాదుఫల ♦ సంతతభోజన సౌఖ్యసంపదల్
సమమగునెట్లు స్వర్గ్యవతు ♦ లం బదివేవురఁ గూడుసౌఖ్యముల్
సమమగునెట్లు రాజ్యపద ♦ లభ్యసుఖంబులు రత్నగర్భుఁడా
నిమిషమునందుఁ బొందిన వి ♦ నిర్మలసౌఖ్యముతోడఁ బోల్చినన్.

గీ. అతఁ డాశ్లేషమొనరించి ♦ నదిమొదలుగఁ
గొత్తజన్మంబు రత్నగ ♦ ర్భుండు వొంది

నట్టులై నిమి శిష్యుల ♦ యందుఁగలసి
యతనినీడనుబోలె వె ♦ న్నాడుచుండె. 96

ఆ. బంధుమిత్రశిష్య ♦ వర్గంబు గౌరాంగు
నాడలుగడుగ గంగ ♦ కడకుఁ గొంచు
స్నానమాడఁజేసి ♦ వానిని దల్లికి
నొప్పగించె నింటి ♦ యొద్దకరిగి. 97

చ. పరదినమందు దివ్యతను ♦ భాసితుఁడై నిమి పాఠశాలయం
దుఱవగు ప్రేమవెన్నెలల ♦ యోజను గన్నులు చిమ్ముచుండ శాం
తరసము ముద్దుమోముపయిఁ ♦ దద్దయుఁబర్వఁగఁ గూరుచుండు న
త్తఱిఁ దనశిష్యులంబిలిచె ♦ దగ్గఱకు న్ననుసైగసేయుచున్. 98

వ. శతసహస్ర నూత్నరత్న కాంతులంగ్రక్కు నాగౌరాంగ గురుదివ్య మంగళవిగ్రహంబు తెప్పలువాల్చక దర్శించుచున్నశిష్యు లాకను సన్నలంగని వచ్చి సమీపాసీనులై యున్నంత. 99

గీ. సాయమాచుటనో లేదొ ♦ చదువులందు
నేను మీకదిడాఁచక ♦ నిర్భయముగఁ
బల్కుఁడీయిప్డు నాతోడఁ ♦ బ్రాణమిత్రు
లార! యని నిమియడిగెను ♦ వారిఁజూచి. 100

వ. అందునకు విద్యార్థులందఱు వినమితోత్తమాంగంబులతోఁ బ్రత్యుత్తరంబేమియు నీయక మిన్నకుంటసూచి మఱియు నిట్లనియె. 101

ఆ. ముక్కయొకటి మీకు ♦ బోధంబుసేయుట
లేదటంచుఁ దెల్పు ♦ మీఁదు మాన
మెఱుఁగఁజేయుఁడయ్య ♦ యేఁబాఠశాలకు
వచ్చిచేయుచున్న ♦ పనులవేవొ. 102

శా. ఆమాటల్విని శిష్యుఁడొక్కరుఁడు హృ ♦ ద్యప్రేరితోత్థానుఁడై

స్వామీ ! మీరిపుడన్న మాట నిజ మ ♦ క్రాంతంబు శ్రీకృష్ణుపై
ప్రేమ న్వానిఁదలంతురద్ది శుభదం ♦ బేకాని మీ రొద్దకున్
మేమే తెంచితి మెందుకోస మదియే ♦ మిథ్యార్థమయ్యెంగదా ! 103

క. అని కడుభయభక్తులతో
నన, నిమి దలయూఁచియూఁచి ♦ యా నౌనిజమే
వనజాక్షునుడివి మీవి
ద్యనుగూరిచి మాటలాడ ♦ నైతింగాదే. 104

వ. అనిపలికినంత మఱియొక శిష్యుండు లేచి యతివినయంబునఁ జేతులు జోడించి యిట్లనియె. 105

సీ. గయకు యాత్రకుఁబోయి ♦ క్రమ్మఱవచ్చిన
దాదిగా నొకమాట ♦ యైనవిద్యఁ
గూర్చిచెప్పరు నిన్న ♦ గోవిందసంకీర్త
నశ్లోకమొండు గా ♦ నంబుసేయ
నొడలెఱుంగక క్రిందఁ ♦ బడితిరియ్యది జ్ఞప్తి
లోనున్నదో లేదో ♦ యే నెఱుంగఁ
గాని మీచర్యలఁ ♦ గనిన మేమందఱ
మును గడు నాశ్చర్య ♦ మునఁ బడితిమి

ఆ. గ్రంథమందునుండు ♦ కథలలోనేనియు
నిప్పుడేని వెన్క ♦ నెన్నఁడేని
క్షితిని మిమ్ముఁబోలు ♦ శ్రీకృష్ణభక్తు న
క్షులనుగనము కర్ణ ♦ ములను వినము. 106

క. అనుమాటలువిని యాశి
ష్యుని డెన నిమి చూచిచూచి ♦ యుత్కటబాష్పా
ర్ద్రనయనముల నాతనితో

వనె నిట్టులు దీనభావ ♦ మడర మొగమునన్. 107

ఆ. అకట! మీకు నించు ♦ కంతయు నుపయోగ
పడనివాఁడనైతిఁ ♦ బాఠనమున
కెంతయత్నపడిన ♦ నంతయు వృథయయ్యె
నంటెనేమొ నన్నుఁ ♦ దొంటిపిచ్చి? 108

క. నావుడు నందఱు నేక
గ్రీవంబుగఁ బలికిరిట్లు ♦ కేల్మోడ్చి మహా
త్మా! వెఱ్ఱి మీకుఁబట్టుట
కేవలముంగల్ల! యూర ♦ కే జడియకుఁడీ. 109

చ. పలికిన పల్కులన్నియును ♦ భాసిలె రత్నములట్టు లందులోఁ
గలవిపులార్థభావములు ♦ గాంచఁగ ముక్తిసుఖప్రదంబు లె
ట్లలవడు నీవచోమహిమ ♦ మన్యులకు; న్నిను వెఱ్ఱివానిగాఁ
దలఁచుటకంటెఁ బిచ్చిగల ♦ దా! మఱియొక్కటి దేశికోత్తమా?

క. పులకితశరీరముల న
శ్రులఁదొఁగెడు కన్నుఁగవల ♦ సుఖపరవశతన్
నిలఁబడితిమపుడు రాపడి
కలదే యీచేత వెఱ్ఱి ♦ గలవారలకున్. 111

వ. అనువచనంబు లాలకించి సానురాగచిత్తంబున గౌరాంగుం డిట్ల
నియె. 112

ఉ. ఇంకనుడాఁచనేల వినుఁ ♦ డీ! ప్రియశిష్యులు నారహస్యమున్
గొంకక చెప్పవాఁడఁ గల ♦ గుండును జెందకుఁడయ్య శేషప
ర్యంకుఁడు మద్ధృదంతర వి ♦ హారముసల్పుచునైహికేప్సలి
త్రింకులుచేయు నమ్ముదురొ ♦ యీరలుచెప్పిన నమ్మకుందురో! 113

చ. ముదమున మీకు శాస్త్రములు ♦ బోధముసేయఁ దలంపఁగానెనా

యెదుటను దోఁచి బాలుఁడొకఁ ♦ డిందునిభాస్యుఁడు రమ్యనీలతో
యదమును బోలుమేనను ♦ కరాంచితవేణువునంటుమోవి నా
యెదనలరించి కన్నులకు ♦ నెంతయుఁ బండువుసేయు నెప్పుడున్.

తరల. మురళిమీఁదఁ గరాంగుళీమణి ♦ భూషణప్రభలాడఁగా
సరసిజాభము లైనకన్నులుఁ ♦ జారుపింఛమునట్టువల్
సరసఁద్రొక్కఁగ నాదుమ్రోలను ♦ శ్యామలాంగుఁడు నిల్చుచోఁ
బరవశత్వమునొంది కాయము ♦ వ్రాలవిస్మృతిఁ జెందుదున్. 115

క. అని పల్కినమాత్రంబున
వనజాక్షుండు నిమికనులఁ ♦ బడ నతఁడెట్లో
మనముఁ గుదురుపఱచుక యి
ట్లనె శిష్యులతోడ విన్న ♦ యా వదనమునన్. 116

శా. మీకున్నాకును నింతలో సరిసుఁడీ ♦ మిత్రోత్తము! ల్విచ్చలున్
శ్రీకృష్ణుండెదనిండియుంటఁ జదువు ♦ ల్సెప్పంగఁగాదైతి; వి
ద్యాకృత్యంబున కేనసర్హుఁడను శా ♦ స్త్రజ్ఞానము ల్లెన్నగాఁ
జేకూర్పంగల యొక్కప్రాజ్ఞుకడకు ♦ న్శీఘ్రంబ పోవందగున్. 117

ఆ. బాలురార! నాదు ♦ పంచేంద్రియంబులు
కృష్ణమయములయ్యెఁ ♦ గేవలంబు
నేను దొంటివాఁడఁ ♦ గా; నియ్యకొంటిమీ
రిచ్చవచ్చునెడకు ♦ నేగుటకును. 118

క. పాయఁగలేకయ మిమ్ములఁ
బాయంగా వలసివచ్చె ♦ భద్రంబులు మీ
కేయెడఁ గూర్చెడు నాప
ద్మాయుతలోచనుఁడు కృష్ణుఁ ♦ డరయుచుఁ గరుణన్. 119

వ. అని కనుమూయక శిష్యులఁ

గని నిమిషన్నెపుడు మఱవఁ ♦ గాఁ జనదనుచున్
బోనుపడ నెదలో ధైర్యము
గను దమ్ములనుండి బాష్ప ♦ కణములు రాల్చెన్. 120

ఆ. ఆఁగలేక శిష్యు ♦ లంతట నందఱు
నొక్క మొగిని దుఃఖ ♦ మొందఁ జొచ్చి
రందు ధైర్యశాలి ♦ యగు నాతఁడొక్కరుం
డనెను దెలిపిసేసి ♦ కొనుచు నిట్లు. 121

మ. గురువర్యా! వినుమయ్య! విద్యకును మీ ♦ కుంగూడ దవ్వైతిమే
మొరులం జేరుట వట్టిమాట యిఁక న♦న్యుల్శాస్త్రముల్సెప్పనే
రరు మీరీతిగ; బ్రహ్మ మాదునుదుట ♦ న్వ్రాసెంగదా యిట్లు; మా
దురదృష్టంబునడంచి కాచుటకు శ ♦ క్తుం డేమహాత్ముండగున్. 122

వ. మాకుఁ బాఠంబులు సెప్పుట తమకనుకూలంబుగాదు. వేఱొండుగురునాశ్రయించి విద్యఁ గఱచుటకు మామనంబు లొల్లకున్నయవి. మాకు విశ్లేషకష్టంబు లనుభవింపక తప్పకున్నట్లున్నయది కావున నమస్కరించి సెలవుదీసికొనెదమని చెప్పి స్వామీ! భవచ్చరణసేవాలబ్ధ పూర్వాభ్యస్త విద్యావిషయంబులుమాత్రము మేమెన్నండును మఱవకుండునట్లనుగ్రహించి మమ్ము దీవింపుఁడని కన్నీళ్లు వెట్టుకొన నిరువదిమూఁడేండ్లప్రోఢ యగుగౌరాంగుండు బాలకునట్లశ్రుపూరితనయనుండై మాటలాడనేరక శిష్యుల వేర్వేఱుగఁ జేసన్నలుచేసి పిలిచి తొడపైఁ గూరుచుండఁబెట్టుకొని మూర్ధంబు మూర్కొని ముద్దాడి దివ్యానందకరం బగునిజకరంబున శరీరంబునిమిరి యొట్టకేలకు వారలతో హీనస్వరంబున నిట్లనియె. 123

ఉ. పాయుటతప్పదయ్యె నెడఁ ♦ బాయుటకున్ననుదుఃఖసూదనో
పాయ మొకండు సెప్పెదఁ గృ ♦ పామతిఁ జేయుఁడు నిత్యసౌఖ్య నం

ధాయిరమాపతిఁ హరిని ♦ నర్మిలిఁ బాడుదమొక్కసారి యీ
చేయుటనెంచెదన్గురువు ♦ సెప్పిన దానికుపాయనంబుగన్. 124

గీ. కృష్ణసంకీర్తనమున నా ♦ హృదయతాప
మెల్లఁ జల్లార్పఁదగుమీర ♦ లిదివఱకును
గురుఁడనైతినిమీకు నీ ♦ కూర్మియైన
నెంచి యించుకమోమోట ♦ ముంచుఁడయ్య! 125

వ. అందులకు వారిట్లనిరి. 126

గీ. కృష్ణసంకీర్తనంబన ♦ నేమొమాకుఁ
దెలియదు మహాత్మ! మాకద్ది ♦ తెలియఁబఱచి
పాడుఁ డిట్లనిచెప్పినఁ ♦ బాడఁగలము
మీదునాజ్ఞకు మాకెక్క ♦ డేది యిలను? 127

సీ. అంత నానిమి గడు ♦ సంతసంబున జగ
న్మోహనాకారుఁ డం ♦ భోజనయనుఁ
డతిదయాళుఁడు సచ్చి ♦ దానందపురుషుఁడౌ
శ్రీకృష్ణమూర్తిని ♦ జెలఁగిపాదు
దమనుచు నడుమను ♦ దా భక్తివిగ్రహం
బట్లు యాసీనుఁడై ♦ యాత్మశిష్యు
లుతనచుట్టును గోడ ♦ వితమున నిలుచుండ
నలిమోదప్పఁగన్నుల ♦ హస్తయుగము

గీ. తోడఁ దాళము వేయుచు ♦ త్తుంగమధుర
రమ్యగంభీర కంఠస్వ ♦ రంబుతోడ
జోత శ్రీకృష్ణవిభునకు ♦ జోతహారిక
టంచుఁ బాడెను మోదవి ♦ హ్వాలతఁజెంది. 128

క. ఈపగిదిఁ బాడుచుండఁగ

నేపాగుచు భక్తిరసము ♦ హృదయమునిండఁగ
వ్యాపింపనూరెనశ్రులు
గూపాంబువులట్ల నిమికిఁ ♦ గొలుకులవెంటఁగ. 129

సీ. గౌరాంగుచూపులుఁ ♦ గంఠస్వనంబును
నొడలికంపంబు శి ♦ ష్యులకునెల్ల
మైకంబుపుట్టించి ♦ లోకవస్తుజ్ఞాన
మెడలించి పరమాత్మ ♦ కడకులాగి
భక్తిరసావర్త ♦ సక్తులఁగాఁ జేయ
గురుభంగివారును ♦ గెరలి కృష్ణుఁ
బాడుచుఁగొందఱు ♦ వడిరి భూతలమునఁ;
గొందఱు నర్తనం ♦ బందుదిగిరి;

ఆ. వెఱ్ఱివారిపగిదిఁ ♦ బెద్దనవ్వులునవ్వి
రందుఁ గొంద; ఱిద్ది ♦ యంతవినుచు
వచ్చినట్టి పొరుగు ♦ వారలుఁగూడ నీ
యోజనేచరించి ♦ రొడలుమఱచి. 130

క. అందఱు శ్రీకృష్ణుఁడితఁడ
ముందఱ నున్నాఁతఁడంచు ♦ ముదితాత్మకులై
పొందళుకుమేని నిమికి
న్వందనములుసల్పి రతని ♦ పదములచెంతఁగ. 131

గీ. భక్తి సంకీర్ణహృదయక ♦ వాటములను
దెఱవ నిమి గాన, మంతటఁ ♦ దెలిసికొనిరి
శిష్యులమలాత్మతాటను ♦ జేసి నంద
నందనునిసేవ యెంతయా ♦ నందకరమొ. 132

గీ. జంతువులపోల్కి మూఢత ♦ సంచరించి

యింతవఱకును జెడినార • మేమటంచు
వారిలోఁ బెక్కు రత్యంత • భక్తియుక్తిఁ
జేసి నాఁటఁగోలెను హరి • దాసులైరి. 133

చ. పవననిరోధకృత్యములఁ • బస్తులఁ బర్ణజలాశనంబులన్
సవనముల న్శరీరజవ • సత్వహృదాగమచోదితోరుక
ర్మవులను మానవాళికిఁ బ్ర•మోద మొకించుక గల్గుఁగాక భ
క్తివలనఁగల్గు మోదనిధి • కిన్సరిరా దదియెట్లుసూచినన్. 134

క. ఈసత్యమె గౌరాంగుఁడు
సేసిన తొలికీర్తనంబు • చెప్పెడు; సద్భ
క్త్యాసవరుచిఁ గనఁబఱుచుట
కీసరణిని లీలఁజూపెఁ • గృష్ణుఁడు ప్రజకున్. 135

ఆ. స్పర్శవేధియినుము • స్వర్ణంబుఁజేసెడు
పగిది నిమియొనర్చె • భక్తులుగను
దివ్యసుఖదమగుచుఁ • దేజరిల్లెడు కర
స్పర్శమునను మూఢ •జనమునెల్ల. 136

గీ. కారుకఱకుటినుమువంటి • వారిఁ దప్త
కాంచనోజ్జ్వలులుగఁజేసె • గానములను
భక్తినర్తనముల నిమి • వహ్ని సదృశ
కాయశోషకములవారు • గందకుండ. 137

క. శరవిసరతుల్యబాహ్యాం
తరకష్టములేచినరులఁ • దల్లడపెట్టన్
గరుణించికావరామా!
ధరలోపల నీవుదక్క • దైవముగలఁడే? 138

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

సప్తమాశ్వాసము.

చ. జనకుఁడు లేచిపొమ్మనిన ♦ జానకి వెంటను బెట్టికొంచుఁ గా
ననములకేగె రాఘవుఁడు ♦ నానొక వెంగలియంచుఁ గూళుల
న్నను నలరావణానుజుఁడు ♦ నారదుఁడు న్బవనాత్మజుండుఁ గాం
చిన యెనలేని నీమహిమ ♦ చెందునె రామ! కొఱంతలేశమున్! 1

సీ. చెప్పినఁగాని తాఁ ♦ జేయఁడు స్నానంబుఁ
దినుమన్నఁగాని తాఁ ♦ దినఁడు తిండి
యెక్కడనో పెట్టు ♦ హృదయంబుఁ గొనిపోయి
పూర్ణవిస్మృతిఁ గూడఁ ♦ బొరయుఁ దఱచు
భక్తిభరోద్భూత ♦ బాష్పముల్ చెక్కులఁ
గార్చును మాటయొ ♦ క్కటియు ననఁడు
పలికెనే శ్రీకృష్ణ ♦ పదముదక్కను వేఱు
మాటరానీయఁడు ♦ నోటనెప్పు
గీ. డొరులఁ జూచుటకును బెట్టు ♦ వెఱచువార
లెప్పుడే నెదురైనను ♦ హృద్గతార్తి

బయలుపడకుండఁ జేయఁగాఁ ♦ బడును బాట్లు
నెగ్గు జతనంబులొకసారి ♦ నెగ్గకుండు. 2

ఆ. అంతరంగభక్తి ♦ నన్నియు మఱచియు
న్నట్టినిమికి నెట్టి ♦ హాని గలుగ
కుండ నతనితోడ ♦ నుందురు చెల్మికాం
డ్రైన యాగదాధ ♦ రాదు లెపుడు. 3

చ. సమయమిదేయటంచు నిమి ♦ శాత్రవబృందములోని పండితు
ల్దమతమదుష్టచిత్త పరి ♦ తాపములన్నియుఁదీఱ వానిస
ద్మమునకునేగి యోశచి! ప్ర ♦ మాదముపుట్టెను బిచ్చిపట్టె మీ
నిమికనిపల్క యామెహృది ♦ నిం గలగుండును బెట్టిరెంతయున్. 4

వ. పెట్టి యందుంగొంద ఱామెతో నిట్లనిరి. 5

క. కట్టి యొకచోటఁ జప్పిడి
రొట్టెలు నీరంబు నెల్ల ♦ ప్రొద్దులనిడుచున్
గట్టి చికిత్సలుసేసినఁ
బట్టినయీపిచ్చి వీని ♦ వదలునో యేమో. 6

క. వెఱవకతెఱవా! నిమి రా
తిరియందుం బగటియందు ♦ దీటుగ గీటం
జొరఁబెట్టి యుంచితేనిఁ గు
దురుపడవచ్చునని రీర్ష్య ♦ తోఁ గొందఱరుల్. 7

వ. ఇట్టిమాటలు వినివిని బెగ్గడిలి శచి యొక్కనాఁడు నిమియొద్దకేగి తండ్రీ! నీతెఱంగుసూచినను బ్రజలాడుమాటలువినినను నాబొందిలోఁ బ్రాణంబులు నిలువకున్నయవి సత్యంబుగా నీకిప్పుడెట్లున్నదో చెప్పఁగదరాయన నాతండిట్లనియె. 8

. ఎఱుఁగుదును నామవిస్మృతి ♦ యెరియఁజేయు

నీమనంబనియెంత దా ♦ నిని నణంచు
కొనిననేపొలిపడిపోదుఁ ♦ గనులనుండి
యశ్రుధారలు గాఱుట ♦ యాఁగదమ్మ. 9

గీ. బల్మిచే నొంతపట్టిన ♦ వాసుదేవు
దరికె చిత్తంబుగ్రమ్మఱ ♦ నరుగుఁదల్లి !
క్రిందకును లాగివిడిచిన ♦ వృక్షశాఖ
చివ్వునను వినువీథికిఁ ♦ జేరుపగిది. 10

క. అన నేమియుఁదోఁచక శచి
తనవల్లభు ప్రాణమిత్ర ♦ తతిలో నొకఁడై
తనరెడు శ్రీవాసుకడకుఁ
జని యేడ్చుచు విన్నవించె ♦ సర్వమతనికిన్. 11

ఉ. అంత నతండువచ్చి ప్రియ ♦ దాశ్రులు గాల్వలుగట్టి చెక్కులం
దంతములేక రాజ నయ ♦ నాంబుజముల్తరుణారుణప్రభా
క్రాంతములై కనంబడఁగ ♦ రాజిలు నాతనిఁజూచి నివ్వెఱన్
జెంతనునిల్వఁగాంచి నిమి ♦ సేతులుమోడిచి లేచె దిగ్గునన్. 12

వ. లేచి యతివినయంబున. 13

ఉ. దూసినకత్తివోలె సమ ♦ దుంశయి పూర్వము బాల్యమందునన్
వాసి వయస్సునుంగనక ♦ పైఁబడి గేలియొనర్చినట్టి శ్రీ
వాసుని పాదపద్మములఁ ♦ బట్టి నమస్కృతిసేసి వైష్ణవా
గ్రేసర ! యంచుసోలి యొఱ ♦ గెన్నిమి, భక్తిభరాకులాత్ముఁడై. 14

సీ. నిమియింటికరిగిన ♦ నిమిషంబునుండియు
శ్రీవాసుఁ డతనిపై ♦ దృష్టిఁబఱపి
లక్షణంబులు నక ♦ లంబును శ్రద్ధతోఁ
దిలకించి మతకోశ ♦ ములను భక్త

పరులదేహమునఁ గ ♦ న్పట్టునన్నట్టి చి
హ్నములన్ని గౌరాంగు ♦ నందుఁగాంచి
పులకితాంగంబుతోఁ ♦ బుత్తడిబొమ్మలా
గునవొద్ద విస్మృతిఁ ♦ గూలినట్టి

ఆ. దివ్యమంగళాకృ ♦ తిని ఱెప్పవేయక
చూచిచూచి శిరము ♦ నూఁచియూఁచి
యిట్టిపూర్ణభక్తి ♦ యెటులబ్బెరాకుఱ్ఱ
వాఁడనీకటంచు ♦ వగచుచుండె. 15

వ. ఇంతలో గౌరాంగుండు మఱల స్మృతికివచ్చి దీనాననంబుతో శ్రీవా
సుంజూచి యిట్లనియె. 16

మ. మదిపాడౌటను నీకుమారునకును ♦ న్నాదంబువాటిల్లెనం
చు దురుక్తుల్ప్రజలాడ నాజనని య ♦ స్తోకార్తి వైక్లబ్యయై
యెదియున్నోఁచకయున్నదీవిపుడు న ♦ న్వీక్షించి నారోగము
న్నదియున్నట్టులుసెప్పి పోవఁగదె పు ♦ ణ్యాత్మా! దయాంభోనిధీ

క. నాతండ్రికి నెయ్యుండవుఁ
బాతకహర కృష్ణపాద ♦ భక్తుండవునీ
వే తెంచితి మాపుణ్యము
చేతన్శ్రీవాస! మాకుఁ ♦ జెప్పుమ నిజముల్. 18

క. కలతెఱఁగు విన్నవించెద
వలసిన నేనెన్నిపాట్లు ♦ వడిన నుడుగక
శ్రిలువడి నూరుచు నాక
న్నులనుండి స్రవించు వాహి ♦ నులచందమునన్. 19

క. ఇదిదక్కఁ జెప్పుటకు నొం
డెదియున్నదనుచు నుడువ ♦ నెలనవ్వులతో

ముదిపాఱుండౌశచిదెస
కుఁదిరిగి యిట్లనియె ముదిత ♦ గుందఱిచెలఁగన్. 20

శా. తల్లీ! మూఢులువల్కుమాటలకుఁ జిం♦తం జెందుచున్నట్లు భీ
తిల్లం జేయకు నీమనంబు; జడులీ ♦ దివ్యార్థవిజ్ఞాన మె
ట్లుల్లంబందు గ్రహింపఁజాలుదురు బ్ర♦హ్మోపాసనాదిత్య సం
ఫుల్లస్వాంత సరోరుహుండుసుమి నీ ♦ పుత్రుండు నారీమణీ. 21

ఆ. అమ్మ! నీతనూజుఁ ♦ డద్భుతంబులుసూపు
నీవెముందుగాంతు ♦ వేవచింప
నేల? భక్తియింత ♦ యెదనుంటసూచించు
వచ్చెదేవుఁడనియొ ♦ వచ్చుననియొ. 22

వ. ఈమాటలకు నిమి యమందానందహృదయుండయి శ్రీవాసుతో ని
ట్లనియె. 23

చ. జనములు నేనువెఱ్ఱినన ♦ సాగిరి; నీవును నట్లెచెప్పియుం
డిన నిటువంటిదూఱువడ ♦ నేరక గంగనుజొచ్చి ప్రాణమం
దుననిడనున్ననన్నుఁ దయ ♦ తోఁడుతఁబ్రోచితి దీనరక్షకా!
నిను నొకసారి గట్టిగను ♦ నెమ్మిని గౌఁగిటఁ బట్టనిచ్చెదే? 24

వ. అని సమస్త చరాచర ప్రపంచరక్షణ దక్షంబులగుభర్మోజ్జ్వల శస్త
హస్తంబులచే గౌరాంగుండు శ్రీవాసుంగదియంబట్టిన ననిర్వాచ్యం
బప్రతిమానం బసామాన్య జనానుభూతంబగు నొకవిలక్షణానందర
సం బాపాదమస్తకంబును బ్రసరింప నతండు మత్తిలి నిశ్చేష్టితుం
డై కొంతవడికిం బ్రపంచజ్ఞానంబు క్రమ్మఱఁ బడసి నిమివంకకుఁజూ
డ్కులంబఱపి యల్లన నిట్లనియె. 25

శా. ఈరారాజితదివ్యభక్తియె జనుల్ ♦ హీనాత్ములున్నాదమం
చూరంజాటిన? దిందునాకొసఁగెదే ♦ యొక్కింత? వమ్మాను సం

సారార్తిచ్ఛట ; నాగృహంబునకు ని ♦ చ్చలుమ్ము జేపొద్దులన్
గౌరాంగా! హరిఁగూడి కొల్తమెదఁగాఁ ♦ గంటోకుతుచ్ఛోక్తులన్

గీ. శాంతపురుషుఁడు నిష్ఠారు ♦ మహాధాముఁ
డాత్మసంవేత్తయున్మత్తుఁ ♦ డంగనలకు
లొంగనిజితేంద్రియుఁడు షండ ♦ పుంగవుండు
కాక నామకదుర్మార్గ ♦ లోకమునకు. 27

వ. అనిపలికి యాశ్చర్యమగ్నుండై యున్న శ్రీవాసుంజూచి. 28

గీ. వల్లెయనె నిమిప్రముదిత ♦ స్వాంతుఁడగుచు
శచికి నలజడియొకకొంత ♦ సడలెఁగాని
గుండెలో వెన్క విశ్వరూ ♦ పుండొనర్చి
నట్టిపుండును రేఁపెగా ♦ రాంగుతెలుఁగు. 29

గీ. పెద్దకొడుకై హికవిషయ ♦ విముఖుఁడిట్లై
యగుచు సన్న్యాసియైపోయె ♦ నమ్మ! వీని
కృష్ణభక్తియుఁ గ్రిమముగాఁ ♦ గెరలి యొక్క
బిడ్డనింగూడ నెడఁబాపి ♦ వేయునేమొ ? 30

వ. అని శచి లోలోపలం దలంకుచుండియుఁ గొమరునకు వెఱ్ఱిలేదని ప
రీక్షించి చెప్పినందులకు శ్రీవాసునకుఁ గృతజ్ఞతాభివందనం బొనర్చె
నతండును వారివీడ్కొని నిజసదనంబునకుం జనియె. 3[illegible]

క. జాతిని నాతిం జేసితి
క్రోఁతిం జేసితివి భక్త ♦ కుంజరునిగ, నీ
చేతికి రఘురామా! మ
త్పాతకహరణంబు పెద్ద ♦ పనిగాదుసుమా! 3[illegible]

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

అష్టమాశ్వాసము.

చ. వడివడిరాలుభక్తిభవ ♦ బాష్పకణంబుల నేటినీళులన్
గడిగి గుహుండునీచరణ ♦ కంజములం, దరియించె, నట్టినీ
యడుగులనొక్కసారి యిటు ♦ లందఁగనిచ్చెదె నాకుఁగూడ? నీ
జడునకు సంశయాత్మునకుఁ ♦ జాఁతునె నేననకుండ రాఘవా!

సీ. దృఢసమున్నతకుడ్య ♦ వృతమందిరంబు శ్రీ
వాసునకుండెన ♦ ప్పట్టునందుఁ
దనసోదరులు మువ్వు ♦ రును దాను నేకభాం
డాశనులయ్యు వే ♦ ఱైనయిండ్ల
వసియించుచుండి రీ ♦ వాసముల్గాక వే
ఱొండుగృహంబందు ♦ నుపలఖచిత
దైవవిగ్రహమును ♦ స్థాపించి నిత్యంబు
శ్రీవాసుఁడర్చన ♦ ల్సేయుచుండె
గీ. నిట్టిచోటికి గౌరాంగుఁ ♦ డేగుదెంచు
వేలభజనంబునకని యె ♦ ఱింగి గదాధ

రుండును మురారియును ముకుం ♦ దుండుఁ దక్కఁ
భక్తులనుగంగసాగిరి ♦ ప్రతిదినంబు. 2

సీ. గౌరాంగుఁడన్నహో ♦ వారును వీరును
దెవులనిపల్కు వి ♦ స్మృతవిచిత్ర
నిజమనస్థితిని గా ♦ న్పించెడులక్షణం
బులు దాఁపఁజూడఁడు ♦ చెలులయెదుటఁ
గాని తానెఱుఁగని ♦ మానవులెదురైనఁ
గడఁగునెంతయువానిఁ ♦ గప్పివైవ
నుదయంబుననఖి స ♦ ముదయంబుతోఁగూడి
చని గంగకచ్చట ♦ స్నానమాడుఁ

గీ. దనకు నత్తఱిభక్తులు ♦ చారసిలినఁ
జాఁగిలింతలుసేసి త ♦ చ్చరణములకు
వారిబట్టలుపిడిచి పు ♦ ష్పములుమోచి
పలుతెఱంగుల నుపచార ♦ ములను జేయు. 3

క. అదిచూచి వారలిది నీ
కుఁదగునె విద్యాసముద్ర! ♦ కోవిదమాళీ!
యొదివెడు నశ్రులతో మా
పదముల పై వ్రాలుటందు ♦ పరితాపమునన్. 4

క. అంత శిలాసదృశములగు
స్వాంతంబులనైనఁ గరఁచఁ ♦ జాలినదైన్యా
క్రాంతమగు ముద్దుమోమున
నెంతయు వినయంబున నిమి ♦ యిటువారికనున్. 5

ఉ. భక్తులుగాఁగనంబడెడు ♦ వారిని సేవలచేతఁ దన్వినన్
ముక్తసమస్తకల్బిష స ♦ ముజ్జ్వల మానసుఁడౌచు గోపికా

నక్తుని జిన్నికృష్ణుఁ గనఁ ♦ జాలును మానవుఁడంద్రు పెద్దలీ
యుక్తులఁ బాటిగాఁగొనుట ♦ యొప్పునొ యొప్పదొ మీరె చెప్పుఁడీ!

గీ. ఈవిధంబుననైన శ్రీ ♦ కృష్ణవిభుని
జూడఁగల్గుదునో యేమొ ♦ చూడ్కులలర
నంచుఁ బేరాసతో నున్న ♦ యట్టినాకు
నడ్డగావత్తురయ్య మ ♦ హాత్ములార ? 7

క. అను దీనాలాపంబుల
విని మఱుమాటాడలేక ♦ వేగమ శ్రీకృ
ష్ణునిసందర్శనమును బొం
దునిమీ! యని దీవసలిడు ♦ దురు వారలొగిన్. 8

గీ. కృష్ణుకరుణను బడసెద ♦ వీవునిమి! యను
టన్న దీవన కానంద ♦ మందియతఁడు
కృష్ణభక్తులకృప నాకు ♦ నెపుడుగల్గె
నప్పుడే కృష్ణుకృపగల్గె ♦ నంచునుడువు. 9

గీ. సత్యమును నిష్కపటతయుఁ ♦ జారిమంబుఁ
దనువుఁగైకొనివచ్చెనో ♦ ధరణికనఁగ
వఱలు గౌరాంగుఁజూచిన ♦ వారిలోనఁ
గరఁగి చొక్కనియాతఁడొ ♦ క్కరుఁడు లేఁడు. 10

వ. వైష్ణవసంఘప్రధానుండై నవద్వీపంబున భక్తశ్రేష్ఠుం డగునద్వైతుఁ డుండెనని మున్నె చెప్పంబడియె. ఆతనిగృహంబున భక్తివైరాగ్యసంపన్ను లప్పుడప్పుడుగూడి మతగ్రంథంబులు చదువుటయు వేదగానంబు సల్పుటయు వేదాంతసంభాషణంబు లొనర్చుటయుఁ గృష్ణసంకీర్తనంబు సేయుటయుంగలదు. అట్టి యొండుసమయంబున నొకవైష్ణవుండు లేచి "సమస్తశాస్త్రసంపూర్ణపరిజ్ఞానగర్వంబున

నెంతెంత వారినోడించి విద్వన్మత్తేభంబులకు సింహస్వప్నంబై కొం
తతనంబున మతంబును బెద్దల వెక్కిరించుచుండు నిమి పండితుం
డిప్పు డతినమ్రత్వంబుననన్యసామాన్యభక్తిం దాల్చి మర్త్యులం దాం
టిన మహాపురుషుండై యున్నవాఁడ” ని విన్నవించిన నదివిని య
ద్వైతాచార్యుం డాశ్చర్యచిహ్నంబు లాననంబుపైఁ గానంబడ నిట్లు
చింతించె. 11

సీ. మొదటినుండియు నిమి ♦ మూర్తియందొకవిల
క్షణమైనదెద్దియో ♦ కాంచుచుంటి
వాఁడు నాల్గైదేండ్ల ♦ ప్రాయంపుబాలుఁడై
తనయన్న విశ్వరూ ♦ పునిగృహంబు
నకుఁ దీసికొనిపోవ ♦ నాయింటికిని దల్లి
పన్పఁ దఱచుగా ♦ వచ్చువాఁడు
నాదృష్టికినిమహా ♦ నందకరుండౌచుఁ
దోఁచెను గృష్ణభ ♦ క్తుఁడనునేను
గీ. వట్టిపైవన్నెలకుఁ జిక్కు ♦ వాఁడఁగాను
దక్కుబాలురకడలేని ♦ యొక్కదివ్య
తేజమాతని కాంచన ♦ దీప్తకాయ
మందు లేఁజూపుఁ దామర ♦ లందుఁగంటి. 12

ఆ. ఆతఁడెవ్వఁడంచు ♦ నప్పటినుండియుఁ
నూరకెదఁ దలంచు ♦ చుంటిఁగాని
నిన్నరాత్రివఱకు ♦ నిమియిట్టివాఁడని
సత్యమెఱుంగఁ ♦ జాలనైతి. 13

శా. గీతాంతస్థము శ్లోకమొక్కటి ననుꣳ ♦ గ్లిష్టార్థమైయేఁచఁగాఁ
జేతోవీధిని నాదుసంశయము వి ♦ చ్ఛినంబుగాఁజేయు మో

నేతా! యంచుపవాసముండి హరినిం ♦ దీవ్రంబుగా వేఁడి క
న్మాంతంజెందఁగ నేను నిన్నుఁగలనొం ♦ డుంగంటి జేప్రొద్దునన్. 14

శా. అందుం బేరనుబిల్చినన్నొకరుఁడో ♦ యాచార్య! లెమ్మంచు నా
సందేహంబులుదీర్చి యింక వనట ♦ న్జాలించి శాంతింపుసా
క్రిందప్రేషితమైన నీదుమనవు ♦ ల్గర్ణంబులంబెట్టుతాఁ
కందోతెంచితినేన మోక్షగతి లో ♦ కంబందు బోధింపఁగన్. 15

క. అనిపల్కినఁ నేఁ గనువి
చ్చి నిమింగనినాఁడ నెదుటఁ ♦ జిత్తజరూపున్
గనుచుండఁగనే మఱలన్
జనెనెటకో యాతఁ డిందఱ ♦ జాలికుపగిదిన్, 16

గీ. చిత్తవిభ్రమమో? యేమొ ♦ చెప్పలేను
గాని నిమి నాకుఁగలలోనఁ ♦ గనఁబడినది
మొదలుకొని యెన్నఁడును నేను ♦ బూర్వమందు
ననుభవింపని యానంద ♦ మందుచుంటి. 17

ఆ. తండ్రిపండితుండు ♦ దాతయుఁ బండితుం
డతఁడు పండితులకు ♦ నధికుఁడయ్యె
నట్టివాఁడు భక్తుఁ ♦ డయ్యెనేఁ బరమోప
కారియాను బ్రజకు ♦ దారిసూపి. 18

మ. నరులంహోభుజగంబువాతఁబడి య ♦ జ్ఞానాంధకారంబునన్
దెసవున్గానక యున్నవారరయనెం ♦ తేఁ గష్టమౌ నాకయో!
కరుణాంభోనిధి! కృష్ణ! భూమిజనుల ♦ న్గాపాడరావయ్య చె
చ్చెరనంచెప్పుడు వేఁడికొందుఁగద! నా ♦ చిత్తంబున స్భక్తితోన్.

గీ. ఆతఁడే యీతఁడౌనేమొ ♦ యట్టులైన
నెప్పుడో తాను నాయొద్ద ♦ కేగుదెంచి

తానె నాముద్దుఁగృష్ణుఁడం ♦ చేనెఱుంగు
నట్లుసేయఁడె? విధిగాదె ♦ యితనికిద్ది? 20

వ. అని యిట్లు తలంచుచుండ. 21

శా. పూతాత్ముండును భక్తవర్యుఁడగువి ♦ ప్రుండంచు మాతాపితల్
చేతుల్మోడ్చి నమస్కరించు పురుష ♦ శ్రేష్ఠుల్ జగన్మాన్యు న
ద్వైతుఙ్జూచి తదంచితాశ్రయబల ♦ ప్రాప్తిన్ఘనం గల్గుదుర్
వ్రేతల్గాంచిన కృష్ణునంచునిమి యు ♦ వ్విళ్లూరుచుండెన్మదిన్. 22

ఆ. అచ్యుతాంఘ్రియుగ్మ ♦ మంధఁగా జేయ న
ద్వైతచరణయుగమె ♦ పరమపావ
నమగునిచ్చెనయుగు ♦ సాకుఁ గృష్ణునిజూపు
మనుచు నచటికేగి ♦ యడుగువాఁడ. 23

ఆ. నేను బాపినతఁడు ♦ నిర్మలాత్ముండైన
భక్తుఁడతనిఁజూచి ♦ పలుకుటెట్లు?
చనెదనే గదాధ ♦ రునిదీసికొని వెంట
నరిగి మ్రొక్కులిడుదు ♦ నతనిమ్రోల. 24

వ. అని యోజించి గౌరాంగుండు గదాధరుని వెంటంబెట్టుకొని యద్వైతాచార్య గృహంబునకేగి భక్తినిమీలితనయనుండై భగవద్ధ్యానంబుసేయుచుఁ బ్రపంచజ్ఞానంబు లేశంబునులేక నిష్ఠాబ్ధి మునింగియున్న యావృద్ధభక్తమౌళింగాంచి దగ్గఱి నమస్కరింపనుద్యమించి యించుకసమీపించి పరవశుండయి యొక్క పెద్దకేఁచుఁగూఁతతో నేలంగూలె. 25

సీ. పాతంబురవమున ♦ ద్వైతుసమాధినుం
డితొలఁగింపఁగనె యు ♦ న్మీలితాక్షుఁ
డౌచు మూర్ఛను బలె ♦ నవనిపై పడియున్న

నిమిఁజూచి వెన్కటి ♦ నిసినిగాంచి
నట్టిస్వప్నంబెంచి ♦ యూర ! యీబంగారు
బొమ్మ మతగ్రంథ ♦ ములనుజెప్పఁ
బడిన యాశ్రీకృష్ణు ♦ పావనవిగ్రహం
బట్లకాన్పించెడు ♦ నసితవర్ణుఁ
ఆ. డాతఁడితఁడు కరఁగి ♦ నట్టికడాసిమై
ఛాయవాఁడు భేద ♦ నరణియింతె
యొడలిపైనిదోఁచు ♦ నొకదివ్యతేజమం
చతఁడుచింతసేసె ♦ నతిముదమున. 26

క. కనుఱెప్పలల్లవాల్చక చూ
డనుజూడను భక్తియుత్క ♦ టంబై మితిమీ
ఱినసంతోషం బద్వై
తునకుం గలుగంగ, గగురు ♦ తోనిట్లనియెన్. 27

ఉ. వచ్చితె ముద్దుఁగృష్ణ? కృప ♦ వచ్చెనె నాపయినిన్ని నాళ్లకున్ ?
జొచ్చితె నాగృహంబుననుఁ ♦ జూడఁగనేఁడెనలేనివిందవై ?
ముచ్చటదీఱెనీదునను ♦ మోముఁగనుంగొనఁ బాపసంచయం
బిచ్చటనే నశించెనిఁక ♦ నేమనిచెప్పుదు నాదుభాగ్యముల్. 28

గీ. దీనుఁడనగు నన్నాడనే ♦ తెంచి నాకు
నోజగన్మోహనాకార ! ♦ యొసఁగితీవు
నీదుదర్శన; మిదినీకు ♦ నిఖిలజీవ
రాశిపైఁగల్గు కరుణను ♦ బ్రకటపఱుచు. 29

గీ. ఎల్లయెడలను వ్యాపించు ♦ నల్ల నచ్చి
దాత్మ యీజాళువామేను ♦ నందుఁదూఱి
కడలఁగాంతులుచిమ్ము చె ♦ క్కరణిఁగ్రాలుఁ

బ్రథిత కాచపాత్రస్థదీ ♦ పంబువోలె. 30

మ. అని యద్వైతుఁడు కృష్ణుఁ డేసరిగనీ ♦ యాకారముం దాల్చి వ
చ్చెనటంచాత్రముతోడ నేగి కుసుమ ♦ శ్రీగంధగంగాబువుల్
గొని యేతెంచి పదంబులం గడిగి కై ♦ కొమ్మర్చనల్దేవ ! యం
చు నిమిన్దైవమునట్లకొల్వఁదొడఁగెన్ ♦ శ్లోకంబులం బాడుచున్. 31

గీ. ముసలివాఁడును భక్తుఁడుఁ ♦ బూర్ణవేత్త
యైన యద్వైతుఁ డిట్లు గా ♦ రాంగుఁ బూజ
సేసి మ్రొక్కుటచూచి ని ♦ శ్చేష్టితుఁడయి
యనియెనిట్లు గదాధరుం ♦ డతనితోడ, 32

ఉ. భావజసుందరుండు చిఱు ♦ పాయపుఁ బాలుఁడు పెద్దవారికిన్
సేవలుసేసి దీవనలఁ ♦ జేకొనఁ బాత్రుఁడుగాని వారిచే
సేవలు గైకొనన్దగఁడు ♦ శిష్టుఁడవయ్యును బిల్లవానికిన్
సేవలు సేయ నీకెటులు ♦ చెల్లెనొ ధర్మవెఱుంగువానికిన్. 33

గీ. ఏమియద్వైత ! డెబ్బది ♦ యేనువర్ష
ములు వయస్సయ్యు నీకిట్టి ♦ బుద్ధిపుట్టెఁ ?
గుసుమకోమలుఁ డీబాల ♦ కుండు గొలిచి
మ్రొక్కుటకుఁ జేతులెట్లాడె ♦ నొక్కొ నీకు ?

మత్త. ఈగతిన్గినుకన్వచింపఁగ ♦ వృద్ధవిప్రుఁడు వానితో
నోగదాధర ! యేమిసేసితి ♦ నూరకాఁకర మొందెదేఁ
జొఁగిలింతలొనప్పుటెగ్గును ♦ జల్పదీతని కెన్నఁడున్
వేగఁజూతువు నీవెయీనిమ ♦ వేఁడొయంచనినవ్వుచున్. 35

ఆ. నీదుముద్దులొలుకు ♦ నెయ్యుఁ డీతఁడు జగం
బునను నందఱకును ♦ ముద్దులాఁడు
సొగసుచూచికాదు ♦ చొక్కినే మ్రొక్కుట

యనగదాధరుండు ♦ మనమునందు. 36

గీ. ఈతఁడన్నట్టునిమిబాల ♦ కృష్ణుఁడేమొ?
కానిచో నిట్టిభక్తాగ్ర ♦ గణ్యుఁడైన
వాఁడు వానినిబూజింప ♦ వచ్చునెట్లు?
మాన్యుఁడద్వైతుఁ డరయసా ♦ మాన్యనరుఁడె? 37

ఆ. అయ్యొ! నిమియ దైవ ♦ మైననింకతనితోఁ
గలసిమెలసియుండఁ ♦ గలనెనేను?
నన్ను నతనివేఁటొ ♦ నర్చును దైవత్వ
మేలుగట్లఁగోసి ♦ యెడవునట్లు. 38

వ. అని తలపోయుచుండ నింతలో నిమి మూర్ఛనుండి తెరలికనువిచ్చి తనమ్రోల మోఁకరిల్లంబడియున్న యద్వైతాచార్యుంగాంచి భయభక్తివిస్మయంబులు పెనఁగొన దిగ్గునలేచి యతనికి వినయంబున సాష్టాంగనమస్కృతిఁ గావించి యిట్లనియె. 39

శా. ఓయద్వైత! భవాబ్ధిలోఁబడితి శ్వా ♦ సోత్తంభనంబయ్యె న
త్యాయాసంబుననుంటిఁ జూడుమిటు కృ ♦ ష్ణాంఘ్రిప్లవప్రాపాయసం
ధాయిన్నిన్నుబడయంగఁజాలితిని నే ♦ ధన్యుండనైతిన్మహా
త్మా! యాలస్యము సేయకాయఖిలలో ♦ కాధీశుఁ జూపింపుమా! 40

క. అను దీనభాషణంబులు
విని యద్వైతుండు మౌన ♦ వృత్తినిదాల్చెన్
జనియె గదాధరుఁ డింటికిఁ
గని యాతనితోడఁ జనియె ♦ గౌరాంగుండున్. 41

వ. నిమి యింటికింజనినతోడనె తద్దివ్యరూప సందర్శనావేశ తీవ్రత్వంబు చల్లంబడ నద్వైతుండు సంశయాత్ముండై తనలోఁ దానిట్లు వితర్కించుకొనియె. 42

క. భ్రమపడితిని నేమతి చెడి
నిమి గృష్ణుండౌనో కాఁడో ♦ నిజమెటు తెలియున్ ?
నిమి యాతఁడెఱ్ఱైనను జూ
పుము కృష్ణునటంచు నన్నుఁ ♦ బొసఁగునె వేఁడన్. 43

గీ. దిస్సమొలతోడ వీథులఁ ♦ దిరుగుచుండె
మొన్న మొన్నటిదాఁక నీ ♦ పోతిగాఁడు
పచ్చతోలునుజూచి నే ♦ భ్రమసినాఁడ
మనజగన్నాథుసుతుఁడు బ్ర ♦ హ్మంబటంచు. 44

ఆ. ప్రజలనవ్వులాట ♦ భరియింపఁజాలనీ
పురినివిడిచి నేను ♦ బుట్టినట్టి
శాంతిపురమునకును ♦ జనియెద నిమివచ్చు
విష్ణుఁడేనినన్ను ♦ వెదకికొనుచు. 45

వ. అని సిగ్గుపడి యిఁకనటనున్నఁ దలవంపులగుననుభీతిచే నద్వైతుం
డొరులెఱుంగకుండ నొకజేయి నవద్వీపంబు వెలువడి శాంతిపురంబు
నకుంజని యచ్చట వసియించుచుండె. 46

క. కొంచియవుఁదెలివిఁ బుస్తక
సంచయముజ్జదువఁ బెక్కు ♦ సందియములు బా
ధించెదురామా ! నన్ని
శ్చించలాత్మునిగఁ జేసి ♦ సౌఖ్యమొసఁగుమా ! 47

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

నవమాశ్వాసము.

శా. ముద్ధీరత్వ బలాతిరేకమున నం ♦ భోరాశి లంఘించుటల్
యుద్ధంబందున లక్ష్మణున్ దిరుగఁ బ్రా ♦ ణోపేతుఁ గావించుటల్
సిద్ధించెన్మను మారుతాత్మజునకున్ ♦ జేకూఱఁగా నేవి, యా
శ్రద్ధాభక్తులు నాకొసంగఁగదె శ్రీ ♦ రామా! రమావల్లభా! 1

క. శ్రీవాసునియింటికి నిమి
పోవుచునుండఁగఁ బ్రతినిశ ♦ మున నావృద్ధుం
డావేశమహిమచే నా
నావిషయంబు లతనివల ♦ న నెఱుఁగఁదలఁచెన్. 2

క. హరికీర్తనమునకు గదా
ధరుఁడాదిగ ముఖ్యమిత్ర ♦ తతి రాహ్లాదయాం
తరగతరహస్యము బయలు
వఱుపఁగ నిమి గడఁగియంత ♦ వ్రాలెన్మూర్ఛన్. 3

ఉ. వ్రాలి యొకింతసేపటికిఁ ♦ బద్మనిభాక్షులు విప్పిచూచి మి
త్రాళికి జాలిగొల్ప వద ♦ నార్తియు నశ్రులఁబొంగ నయ్యయో! నో

పీలలనామనోవిభుఁడు ♦ పేక్షితుఁడయ్యెను మాయమయ్యెనే
మూలనుడాఁగినాఁడో యని ♦ ముచ్చిరె నాతఁడు చేడ్కైవడిన్. 4

గీ. చేతిఁ వ్రేలిచ్చికొనిపోవు ♦ శిశువువిడిచి
తటుకుననుజెప్ప కెచటికో ♦ తండ్రివోవ
దిగులుపడియేడ్చు నాబిడ్డ ♦ మొగముచూచి
యింకఁబనిలేదు నిమి మోము ♦ వంకఁజూడ. 5

గీ. నిమినిగూడినవారెల్ల ♦ నిమినిజూచి
వానివలె విలపింతురు ♦ మేనుమఱచి
స్మృతికివచ్చినపిమ్మట ♦ మతులువోయి
యిట్లొనర్చితిమేమని ♦ యెంచికొందురి. 6

క. మనము నరులమో! సురలమొ!
మనమున్నదియుర్వియో! య ♦ మరలోకంబో!
మననిమి నిమియో! కృష్ణుఁడో!
యని వారుదలంచుకొందు ♦ రాశ్చర్యమునన్. 7

మ. ఉదయంబందున నింటికేగి నిమియె ♦ ట్లో రాత్రియాదాఁకమా
తదరి న్గాలముఁబుచ్చియంత నిజమి ♦ త్రివార్త మేతేరరం
డిదె శ్రీవాసునియింటికంచుఁ జనిలో ♦ హెచ్చిల్లి బాధించుసం
గదచెప్పన్గమకించి కొంతయనిప ♦ ల్కన్లేక సోలున్వెసన్. 8

ఉ. చెలికాని న్మెడఁగౌఁగిలించుకొని నా ♦ శ్రీకృష్ణుఁజూపించి య
ర్మిలిఁ బ్రాణంబుల నిల్వఁబెట్టుమని ప్రా♦ర్థించు న్గడున్; బిమ్మటన్
గలఁడే కృష్ణునిబోలువాఁడెచట నే ♦ కాలంబునందేని నె
చ్చెలి! నిన్నర్పణచేసికొమ్మతనికి ♦ న్శీఘ్రంబనున్ బ్రేముడిన్. 9

వ. వెనుక నెన్నిసారులోఁ దెల్పంబోయి యట్లొనర్పలేకపోయిన యాధి
రహస్యం బిప్పుడు విప్పిచెప్పంగలిగి నిమి తనమిత్రులతో నిట్లనియె.

సీ. వినుఁడిసోదరులు నా ♦ వనటకుహేతువు
మఱుపడెఁగనఁబడి ♦ మాధవుండు
చక్కనిబాలకుం ♦ డొక్కప్రొద్దునఁ దమా
లంబునునిరసించు ♦ డంబుతోడ
వేనూఱువరహాల ♦ వెలచేయుసారుతో
మరులుగొల్పెడుచూపు ♦ మెఱపుతోడఁ
జిఱునవ్వువెన్నెల ♦ ల్చిమ్ముకెమ్మోవితో
ముద్దులుగుల్కు నె ♦ మ్మోముతోడఁ
గీ. గాళ్లచిఱుగజ్జియలు గల్లు ♦ గల్లనంగ
శ్రావ్యమృదుగాన నాట్యము ♦ ల్సలిపిచలిపి
నాకు నెదురుగవచ్చి యా ♦ నందమూర్తి
మించుప్రేమను ననుఁ గౌఁగి ♦ లించుకొనియె. 11
గీ. కృష్ణునాశ్లేషమునునది ♦ స్మృతికిరాఁగ
భక్తిపరవశతనుమాట ♦ పైకిరాక
మృతునిగతి నిమిగూలెను ♦ మేదినిపయి
గొడ్డటనుగొట్టఁబడ్డట్టి ♦ కుజముమాడ్కి. 12
ఆ. దేవుఁడవతరించి ♦ దివ్యభక్తిక్రమ
మవనిసజ్జనులకు ♦ నగపఱుపఁగ
నిట్లుసేసెఁగాని ♦ యిలనుపాస్యుండైన
వానికిట్టిప్రకృతి ♦ వచ్చునెట్లు? 13
క. ఈశ్వరపురి మును చెప్పిన
శాశ్వతసుఖసంప్రదాన ♦ సన్మంత్రంబీ
విశ్వంబున నెవఁడేనియు
విశ్వాసముతోఁజపింప ♦ వెసముక్తుండౌ. 14

క. అని విస్పష్టంబుగ స
జ్జనపాళికిఁ బూర్వరాగ ♦ జనితాఖిల దుః
ఖనివారక లక్షణములఁ
గనఁబఱుపఁగ నిట్లుసల్పె ♦ గౌరాంగుఁడిలన్. 15

చ. పగటను రాత్రియందు వఱు ♦ వాతను సంజను నెల్ల పొద్దులన్
దిగులు మొగంబున న్గదుర ♦ నీరధి పొంగినయట్టు లూరకే
పొగులుచు రాల్చు బాష్పములు; ♦ భోజనమున్బ్యనరింప కొక్క పె
ట్టుగనిమి యూర్చునూరుపులు ♦ డొక్కలు మిక్కిలిసంచలింపఁగన్.

క. తినునాతండ్రీ ! యని శచి
తనతో మొఱవెట్టఁబెట్టఁ ♦ దాఁకుందుదకున్
ముని వేళ్లను నిమియన్నము ;
వనమాలింగూర్చియంత ♦ వలవలపొక్కన్. 17

క. ఎంగిలిపడి వెనువెంటనె
చెంగటఁబండుకొని దిండ్లు ♦ చెవులున్దడియన్
బొంగిపఱతెంచు కన్నీ
ళ్లంగాఱుచు నిమిస్రవంతి ♦ లాగునఁబుడమిన్. 18

గీ. భక్తిబాహ్యచిహ్నంబులై ♦ పరగునవ్వు
స్వేదరోదన రోమాంచ ♦ చిత్తవిస్మృ
తులును గంపంబునిట్టివి ♦ తొల్లిరాధ
మేనఁబుట్టినవానికి ♦ మించిపోయె. 19

గీ. అశ్రుపూరితనయన దీ ♦ నాననంబు
భక్తితీవ్రత్వమున వసి ♦ వాళ్లువాఱు
సంగమునుదోఁప నిల్చు గౌ ♦ రాంగుఁజూచి
కంటఁ దడివెట్టకుండ నొ ♦ క్కరుఁడుఁజనఁడు. 20

క. ఉదయాద్యాసాయము నిమి
వదలును గన్నీళ్లుభక్తి ♦ భరితాత్ముండై;
కదిసిన హరినామము చెవిఁ
జదికిలఁబడి దొర్లియూర్చుఁ ♦ జలితాంగుండై. 21

ఉ. చీఁకటివడ్డచోనదిని ♦ శీథినియో యుదయంబొయంచుఁ జీ
కాకునఁ దర్కమున్జలుపుఁ ♦ గాదిదిరాత్రి, దివంబె, కానిచో
నీకరణి న్ప్రభాపటలి ♦ యేచునెయంచను భక్తిసంభ్రమో
ద్రేకజకాలభాగ విప ♦ రీతమతిన్నిమి వెట్టిచాద్భునర్. 22

గీ. అమలభక్తి ప్రవాహంబు ♦ నాఁచికొనును
వింతవారలభక్తులు ♦ చెంతకరుగఁ
గూర్చువారలు చనుదెంచి ♦ కూరుచున్నఁ
బొంగుఁగద! భక్తిపౌర్ణిమాం ♦ బుధివిధమున. 23

సీ. త్రోవలో నెదురయ్యె ♦ నే? వాసుదేవుండు
నామనోనాథుండు ♦ శ్యామలాంగుఁ
డెటకేగెనో చూచి ♦ తే? ప్రాణవల్లభు
నాజగన్మోహను ♦ నబ్జవదను
నెచటకుఁబరువెత్తె ♦ నెందుడాఁగెను నాదు
శ్రీకృష్ణమూర్తి వే ♦ చెప్పఁగదవె?
యంచునాసక్తితో ♦ నతిదైన్యవృత్తితో
నగపడునందఱ ♦ నడుగనిమిమొ

ఆ. గంబుఁజూచి వారు ♦ కన్నీళ్లువిడుతురు
వారిమొగముచూచి ♦ పద్మనేత్రుఁ
డింకరాఁడె! యంచు ♦ నెదఁబొక్కి గౌరాంగుఁ
డేడ్చు వెక్కివెక్కి ♦ కృష్ణుఁగూర్చి. 24

గీ. తమలపాకులు చేతను ♦ దాల్చి యొక్క
నాఁడు రాఁగ గదాధరుం ♦ డేఁడి కృష్ణుఁ
డనుచుఁ బృచ్ఛింప నీహృద ♦ యంబులోనె
యున్నవాఁడిక నెచ్చట ♦ నుండుననియె. 25

క. ఆమాటలు నిజమనుకొని
యీమాటకెటకేఁగునంచు ♦ నిరుకేలనుర
స్సీమను జేఱుకొనన్నిమి
దామొనయ గదాధరుండుఁ ♦ దల్లియునంతన్. 26

చ. పసువిడివచ్చి చేతులను ♦ బట్టివదల్చి యిదేమి ప్రాణముల్
పొరిగొను దేనఖాగ్రములఁ; ♦ బొందళుకుల్లల మేనిపైయయో!
వఱదలుగాఱు రక్తమిది ♦ పాపముగాదొకో! యన్న నాతఁడే
నెఱుఁగను జేయుచేతల తు ♦ మింపుఁడనున్ గృతవందనంబులన్.

చ. మెలకువయందుఁ గూరుకున ♦ మేదినిపై జలమందు గాలిలో
పల నభమందు నిప్పునను ♦ బల్లెల నాటవికస్థలంబులన్
జలజదళాక్షుఁ జక్రిధరు ♦ శ్యామలగాత్రు నతండు భక్తిని
హ్వాలుఁడయిచూచు నక్షులకు ♦ నన్నియుఁ గృష్ణమయంబులౌటచేన్.

క. శ్రీవాసు నింటిలోపల
నీవిధముగ నిమి విచిత్ర ♦ కృత్యంబులు మి
త్రావళికిఁ జూపునట్టివి
భావరులను లాఁతివారు ♦ వత్తురోయేమో! 29

క. అని యింటిచుట్టు నెత్తుగఁ
బెనుపడియున్నట్టిగోడఁ ♦ బెట్టినద్వారం
బును గట్టిగమూయుదురా
తనిమిత్రులు గాఢభక్తి ♦ తాత్పర్యములన్. 30

క. భంగాగమభీతిని స
త్సాంగత్యకుతూహలుండు ♦ ధన్యాత్ముండా
గంగాదాసునిబెట్టిరి
ప్రాంగణమునలోనికెవరు ♦ రాకుండంగన్. 31

క. తను ధారణాగతంబగు
మనుజత్వము నిత్యమైన ♦ మహనీయత్వం
బునుడీకొని యీతెఱఁగున
ననిశము రాపిడినిబెట్టు ♦ నాగౌరాంగున్. 32

మ. ధరయార్ద్రంబగునట్లు పొక్కుతఱిఁ జై ♦ తన్యున్గతంబేమి దు
ర్భరదుఃఖంబునుబొందె దీవనుచు నె ♦ వ్వం డైనఁ బృచ్ఛింపఁగ
ట్ట! రమావల్లభుఁడిట్లు నన్నువిడనా ♦ డన్బుద్ధిఁజీవింప నా
తరమా యింకని కుమ్మరించుమరలన్ ♦ ధారాగతిన్ బాష్పముల్.

శా. అంతస్స్వాంతగ నట్టహాసమును జే ♦ యన్ జెంతవారల్ నిమీ!
చింతల్వాయెనెయంచుఁ బల్కునిదె నా ♦ జీవేశు శ్రీకృష్ణు నా
స్వాంతంబందున హేమశృంఖలముల ♦ న్బంధించితిన్బట్టి నా
పొంతన్నాక యిఁకేడనుండునని న ♦ వ్వున్దాఁ బ్రమోదంబునన్. 34

ఆ. ఒడలుచెమటవట్టు ♦ నొక్కప్పుడొకమాటు
తప్తలోహమట్లు ♦ తనువు క్రాఁగుఁ
గొలుములూఁదినట్లు ♦ వెలువడు శ్వాసంబు
లొక్కసారి, యాఁగు ♦ నొక్కసారి. 35

ఆ. మేనుభారమౌచు ♦ నేనుంగుకాయంబు
వలెనెలేవనెత్త ♦ వలనుపడక
తోఁచునొక్కమాటు ♦ తోడనేయూఁదినఁ
గదలుబెండుముక్క ♦ కరణిఁదోఁచు. 36

ఉ. పుట్టువుచేత నిర్మలముఁ ♦ బూతమునయ్యుఁ బ్రపూర్ణతత్త్వమై
నట్టిపరాత్పరుండు విడి ♦ యన్దగు ధామముగా నొనర్పఁజే
పట్టి వ్రజాంగనావిభుఁడు ♦ బాధలనెన్నియొ యిట్లు తోల్తఁదాఁ
బెట్టివిదగ్ధకాంచనము ♦ వీఁకవిశుద్ధముఁజేసెఁ గాయముల్. 37

ఉ. భాగవతంబునన్వఱలు ♦ భక్తుల నానిమి యెంచిపల్కఁగా
సాగుధ్రువుండు భీష్ముఁడు ని ♦ శాచరబాలుఁడు రాధయున్మహా
భాగులు నారదప్రముఖ ♦ భక్తవరేణ్యులు తానెయంచు, స
ర్వాగమవేద్యతత్త్వమెద ♦ యందువసించి వెలుంగుచుండఁగన్. 38

శా. శక్రాదుల్మునిసత్తముల్దలఁపఁగా ♦ శక్యంబుగానట్టి యా
చక్రాంకుండెదనిండి ప్రాకృతమను ♦ ష్యత్వంబుపోకార్పనే
నక్రూరుండనటంచు నాతఁడనువా ♦ క్యంబుల్మహాభక్తి ని
ర్వక్రప్రక్రియఁబల్కుఁ దానునిమియ ♦ న్భావంబులేకింతయున్. 39

గీ. తన్మయత్వంబుఁ గైకొని ♦ తన్నుఁగమ్మ
ముద్దుఁగృష్ణుఁడుతానె య ♦ న్బుద్ధిఁజేసి
యతఁడు శైశవమందున ♦ నాడినట్టి
మాటలను బాలకృష్ణుని ♦ మాడ్కిఁబలుకు. 40

క. నవ్విననవ్వుచు నేడ్చిన
నెవ్వగచేనేడ్చుచిట్లు ♦ నిమిమిత్రులతం
డెవ్వరుసనుండుఁ గేవల
మవ్వరుసనె యుండురతని ♦ కాదర్శమునై. 41

గీ. రేల నానందసుధయిట్లు ♦ గ్రోలివారు
ప్రాగ్దిశను బొద్దువాడువ నీ ♦ బ్రహ్మరాతు
నుండపుడెవచ్చి సుఖమంత ♦ సురుఁగఁజేసె
నంచు దూఱుదురాదిత్యు ♦ నాగ్రహమున. 42

ఉ. తంబుఱమర్దళంబుఁ గర ♦ తాళములు న్మిళితంబుసేసి యు
ల్లంబుల నాస్వనంబులను ♦ లగ్నముసేసి సుహృద్యమైన రా
గంబుల విష్ణుకీర్తనము ♦ కంఠము లెత్తుచుఁ జేసిచేసి నృ
త్యంబులు సల్పుచుందురను ♦ రారిపదార్పితహృత్సరోజులై. 43

సీ. ఉద్బాహుఁడై నిమి ♦ యున్నేత్రపద్ముఁడై
యుచ్ఛ్రుష్ఠుఁడై నాట్య ♦ మొనరఁ జేయు
చో నొద్దనుండెడు ♦ సుహృదులలో నొకం
డతిభక్తివిస్మృతి ♦ నవనిఁ గూలు
నొక్కఁడుభూమిపై ♦ యూరకదొర్లును
హాసంబుఁ గావించు ♦ నందొకండు
వెంటనేయొక్కఁడు ♦ వెక్కియేడ్చు; నొకండొ
కనిఁ బట్టి బిట్టుతాఁ ♦ గౌఁగిలించు
ఆ. నొక్కతూరి యంద ♦ ఱొక్కగొంతుకతోడఁ
బైకిహస్తయుగముఁ ♦ బట్టిసాఁచి
హరి! హరి! హరి! హరి! య ♦ టంచు ఘోషింతురు
మహియునింగిగలసి ♦ మాఱుమ్రోయ. 44

క. పరిపక్వమధురఫలములు
వరవిత్తారామగేహ ♦ నాహానవితతుల్
సరిరావు త్వత్పదాంబుజ
సురుచిరభక్తికిఁ ద్రిలోక ♦ సుందర! రామా! 45

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

దశమాశ్వాసము.

ఉ. అంబుధులద్రులున్దరువు ♦ లప్సరభూచర జంతువుల్ఖగో
ళంబులుఁ గుక్షిఁ దాల్చి శత ♦ లక్షదివాకరకాంతి విశ్వరూ
పంబును నీదు భక్తజన ♦ పాళికిఁ జూపితివందురట్లు నే
నంబుదగాత్ర! చూడఁగల ♦ నా? కలనైన భవత్స్వరూపమున్. 1

చ. వలసినవస్తువట్లు వెఱ ♦ వారికి భక్తియొసంగ మోదసం
కలనలఁ దేర్చుటన్విని శు ♦ కప్రతతు ల్ఫలవృక్షరాజి క్రే
వలకును బోవునట్లు నిమి ♦ పజ్జకు నేగుదు రెందఱో మహా
త్ములు పలుచోట్లనుండి పరి ♦ తోష ఫలప్రదభక్తిభిక్షకై. 2

ఆ. గయకుఁ బోయి తెచ్చి ♦ కావలసినవారి
కెల్లరకును భక్తి ♦ యిడుదువందు
రించుకంత నాకు ♦ నిచ్చెదవే తండ్రి?
యంచు శచియు నిమిని ♦ నడిగినంత 3

గీ. అమ్మ! శ్రీకృష్ణమూర్తి, ద ♦ యాబ్ధి శుద్ధ
చిత్తులను సాధనములుగఁ ♦ జేసికొనుచు

భక్తజనులకు మేలుచొ ♦ ప్పఱుచు; నీవుఁ
బడయుదువుభక్తి తొందర ♦ పడకుమనియె. 4

చ. తహతహచెంది భక్తికి గ ♦ దాధరుఁ డాతనిమిత్రుఁడున్నదా
సహచరుఁడయ్యు వేఁడుటకు ♦ సందియమందుచుమాని యిర్వురున్
గృహమున నేకశయ్య శయ ♦ నించెను రాత్రి మహాత్మ! నీయను
గ్రహ మిఁకరాకపోయెనని ♦ కాళ్లపయింబడియేడ్చె దీనతన్. 5

గీ. ఏడ్చుమిత్రుని గౌఁగిట ♦ నెత్తినిమి, యి
దేమియేడ్చెదవనియన ♦ నెందఱినొ త
రింపఁజేయుచు దాసుఁ ద ♦ రింపఁజేయ
వైతివికటా! యనుచుఁబల్కె ♦ నాతఁడలఁగి. 6

క. అనఁ జిఱునవ్వులునవ్వుచు
నెనయుదు రేపీవు గంగ ♦ కేఁగుచు స్నానం
బును జేయుతటిని భక్తిం
గనఁదగు నానందమనుచు ♦ గౌరాంగుఁడనెన్. 7

క. వేళాకోళపుమాటల
లీలను గనఁబడినసట్లు ♦ లెక్కింపక శ్ర
ద్ధాళువయి గదాధరుఁ డ
వ్వేళకు నదిలోనఁగ్రుంక ♦ వెడలెం దమితోన్. 8

శా. స్నానంబాడి గదాధరుండు పరితు ♦ ష్టస్వాంతుఁడై కృష్ణభ
క్త్యానందామృత మాత్మవెల్లిగొని మ ♦ ద్యంబట్టు చొక్కింపఁగాఁ
దానట్లాడుచు వక్రిమాగతి నిమిన్ ♦ దర్శింపనేతెంచి మో
దానుద్బుద్ధవచస్థితిన్నిలిచె బా ♦ ష్పాక్రాంత నేత్రద్వయిన్. 9

క. నిలిచి తనమెడకు బట్టన్
గలయంజుట్టుకొని మోద ♦ కంపితగాత్రో

జ్వాలుఁడై నిమిగురు శ్రీపద
సలిలజములకెంతో భక్తి ♦ సాఁగిలఁబడియెన్. 10

క. చిఱునవ్వునవ్వుచు గదా
ధర ! నీకిష్టార్థసిద్ధి ♦ దయచేసెనె శ్రీ
వరుఁడనఁ గృతజ్ఞతను గనఁ
బఱిచెను గన్నీళ్లఁదడిపి ♦ పదములనిమికిన్. 11

సీ. నిమి బాల్యమందున ♦ నివసించి చెంతను
దనబిడ్డరీతి న ♦ తనినిజూచు
చోడలిపైధూళిని ♦ దుడుచుచుఁ జెక్కులఁ
గన్నులబాష్పము ♦ ల్గాఱనొత్తు
చిల్లువాకిలివీడి ♦ యిహసౌఖ్యములురోసి
సన్న్యాసియైపోయి ♦ సంచరించు
శుక్లాంబరుఁడు భక్తి ♦ సుఖమును నిజయోగ
యాత్రాదులనొకింత ♦ యైనఁబొంద

ఆ. లేక, కర్మములను ♦ లేదుసౌఖ్యంబని
యెంచియడిగినట్టి ♦ యెల్లరకును
భక్తిసుఖమునిచ్చు ♦ వాఁడఁట నిమియని
యొక్కనాఁడు వాని ♦ యొద్దకేగి. 12

క. పేరాసం గడుశ్రమపడి
ద్వారావతి మధుపురియును ♦ దక్కిన నానా
దూరస్థమహాక్షేత్రము
లారసివచ్చియును బడయ ♦ నైతినిభక్తిన్. 13

క. దేవాలయంబులెన్నియొ
దేవా ! దర్శించివచ్చి ♦ తిని వేసరి, నా

కీవా ? కృష్ణశ్రీపద
సేవామృతమందు నొక్క ♦ చిన్నకణంబున్. 14

గీ. అని యహంభావమునను శు ♦ క్లాంబరుండు
పలుకుపలుకులువిని నిమి ♦ వానిగర్వ
మును నడఁపనెంచి ద్వారావ ♦ తిని మధుపురి
యందు నక్కలుఁగుక్కలు ♦ న్నట్టువిసమె? 15

వ. అని ప్రత్యుత్తరంబిచ్చిన విని శుక్లాంబరుండు గతాభిమానుండై నే
లవ్రాలి పశ్చాత్తాపసంజనిత బాష్పప్లుతలోచనుండై యిట్లనియె. 16

శా. క్షంతవ్యుండ, మహానుభావ! దురహం♦కారుండ, లేశంబు నా
స్వాంతంబందలి గర్వమున్నెడపఁగా ♦ శక్తుండఁగానైతి; గో
రంతేని న్హరిభక్తిఁ గైకొనఁగనే ♦ నర్హుండ నెట్లాదునీ
చెంత న్జేరితి నీకుఁదోఁచుపగిది ♦ న్జేపట్టిరక్షింపుమా. 17

మ. చ్యుతగర్వుండయి యట్లువేఁడికొను నా ♦ శుక్లాంబరుంజూచి దుః
ఖితులౌ నన్యులతాపభారమునకున్ ♦ ఖేదించు గౌరాంగుఁడా
నతబాధాపనయక్రియాక్షమవరే ♦ ణ్యంబౌ కరాబ్జంబువాం
ఛితసంసిద్ధిని వేగఁబొందుమని సాఁ ♦ చెన్సత్కృపాపాంగుఁడై. 18

ఉ. అంతట రోమకూపముల ♦ నబ్బవుఁగంతులుదోఁప దేహమం
దంతట ముండ్లయట్లు పుల ♦ కాంకురము ల్పొడసూప వీణపై
తంతులరీతి నంగములు ♦ తల్లడమందఁగ బాష్పపూరితా
క్ష్యంతరముల్స్రవింప నతఁ ♦ డందె నమానుషమోదమున్మదిన్.

ఆ. అది దివ్యమైన ♦ యానంద మంతఃక
రణవిశుద్ధిమైమ ♦ ఐపునుబొరసి
మొదలికక్కచాల ♦ యుబ్బూఁతలూఁగ శు
క్లాంబరుండు చిందు ♦ లాడఁదొడఁగె. 20

క. ఈరీతిగఁ దన్నడిగిన
వారలకెల్లరకు భక్తి ♦ పరమానందం
బారఁగనిమి యిచ్చుసమా
చారం బూరూగికడరి ♦ చయ్యనఁ బ్రాకెన్. 21

గీ. ఇలను ప్రార్థనభక్తి సు ♦ ఖేచ్ఛఁ దెల్పు
భక్తిసుఖవాంఛతత్ప్రాప్తి ♦ భంగకరము
లంతరంగంబునను లేవ ♦ టంచుఁ జూపుఁ
బ్రార్థనస్థితి యీరీతిఁ ♦ బరిఢవిల్లు. 22

గీ. ముక్తిసాధనములలోన ♦ భక్తిమార్గ
మంతసులభంబును నమోఘ ♦ మైనద్రోవ
యొందు లే; దింక భక్తుల ♦ నోమువారి
కింకరుండయి మెలఁగుచుఁ ♦ గృష్ణమూర్తి. 23

క. చాలవు సద్వర్తనస
చ్ఛీలంబులుఁ బాపరహిత ♦ చిత్తము శ్రీకృ
ష్ణాలోకన సామ్రాజ్య
వ్యాలోలురకబ్బకున్న ♦ భక్తియుఁ గూడన్. 24

క. శ్రీకృష్ణనిరంతర భ
క్త్యాకీర్ణమనస్సరోజుఁ ♦ డౌగారాంగుం
డేకడకుఁ గృష్ణుఁ జనుమన
నాకడకుం బోయి యొసఁగు ♦ నాతఁడు భక్తిన్. 25

గీ. ఇట్టిమహిమంబు వీక్షించి ♦ యెంతవింత
దేవునకుఁ బంపువెట్టునీ ♦ దివ్యపురుషుఁ
డతఁడు పంపినదూత యో ♦ యితఁడతండొ
యంచు నిమిచెల్మికాండ్రులో ♦ నెంచికొండ్రు. 26

చ. వెనుకను గృష్ణుఁడై ధరణి ♦ విష్ణుపుపుట్టి సమస్తదుష్టనా
శనమును శిష్టరక్షణము ♦ సల్పెను, గల్క్యవతారమూని యో
ధునిగతి ఖడ్గపాణియయి ♦ తోఁచుటదక్క మఱొండులేదు,గా
వున నిమి విష్ణునంశమునఁ ♦ బుట్టుటయెట్లగునందురంతలోన్. 27

మ. అవతారంబునుబూనెనేని హరిసీ ♦ లాంగంబు దామంబుఁ గృ
ధ్రవిహంగాశ్వము శంఖమున్గదయురః ♦ స్థంబైన శ్రీవత్సమున్
రవిచంద్రాత్మకనేత్రయుగ్మమును జ ♦ క్రంబిట్టి శ్రీదివ్యవై
ష్ణవచిహ్నంబులుదాల్చుఁగాదె యవిలే ♦ శంబైన లేవిక్కడన్. 28

క. ధరణికి శ్రీవిష్ణుఁడుతా
నరుదెంచుసటంచుఁజెప్పె ♦ నద్వైతుఁడుము
న్నరుదెంచిన సముచితగతి
నరుదెంచెనుగాని యిట్టు ♦ లా! హరిలాకల్! 29

గీ. ఆజగన్నాథమిశ్రున ♦ కాత్మజుండు;
వేదపాఠుఁడు విద్యావి ♦ వాదశూరుఁ
డాఁకటనుఁడప్పి మనయట్టి ♦ యాతఁడేక
దా! నిమిని నెట్టులనఁదగు ♦ దైవమంచు? 30

క. ఐన నిమిభక్తిసుఖ మెవఁ
డేనియుఁ గాంక్షించివేఁడ ♦ నిమ్మనికృష్ణున్
బూని నియమించు దైవము
తానేకాని యెడ నద్భు ♦ తంబిక్కగలదే? 31

వ. అని జనులిట్లు పరిపరివిధంబుల నిమి యథార్థస్వరూపంబుంగూర్చి
డోలాయమాన మానసులై వితర్కించుచుండ. 32

క. ఇదిగో శ్రీకృష్ణుం డ
ల్లదిగో శ్రీకృష్ణుఁడిచటి ♦ కరుదెంచెనటం

చెవఁ బొంగుచు నిమియాప
ద్మదళాక్షుఁడువచ్చినటులై ♦ తత్తఱచెందున్. 33

ఉ. కన్నులు నోష్ఠముల్రాగముఁ ♦ గాంచినవారికిఁ జాలిఁగొల్పుఁ బై
కొన్న ప్రశస్తభక్తి కనుఁ ♦ గొన్న జనంబుల మోహపుచ్చుఁదాఁ
గన్నవిధంబుగాఁ బరులు ♦ గాంచకపోయినఁ గృష్ణుఁడెక్కడో
సన్నిధినున్నయట్లు తన ♦ సన్నిధివారికిఁ గానవయ్యెడున్. 34

క. నిమియు న్నిమిమిత్రావళి
క్రమముగ సామాన్యజనుల ♦ కరణింగా కా
వ్యములుం గనులును మదిరా
ప్రమదములై కానిపింప ♦ వర్తింతురు పురిన్. 35

క. శ్రీవాసగృహాంతరకృత
సేవాప్రార్థనలు వృద్ధి ♦ చెందుచునుండన్
రావంబు మిన్నుముట్టఁగఁ
గావింతురు వారు కృష్ణ ♦ కథనము లేలన్. 36

క. తలుపుబిగియించి హరినా
మల సద్గానంబుచేయు ♦ మాన్యులఁ జేరం
దలఁచి జను లెంతయుఱచిన
దెలిసియొ తెలియమినో తలుపుఁ ♦ దీయరు వారల్. 37

మ. పెఱవారిన్జొరనీక పోవుటయు ని ♦ ర్విణ్ణత్వముంబూని తా
మొరులంగూడమియు న్నిగూఢకృతభ ♦ క్త్యుత్కృష్టసంకీర్తనల్
కెరలం జేయఁగ నీర్ష్యఁగొందఱధము ♦ ల్క్రిణింతురీయయ్యలం
దఱు శ్రీపానరతిన్బ్రసర్తురిటు న ♦ క్తంబందటంచున్బరిన్. 38

ఆ. భక్తికీర్తనంబు ♦ బహిరంగముగఁ జేయ
వచ్చుఁగాని యిల్లు ♦ సొచ్చి రాత్రి

దొంగపనులుసేయ ♦ దొరకునే కైవల్య
మండ్రుగిట్టనట్టి ♦ వాండ్రుచేరి. 39

సీ. ఈయుపవాదంబు ♦ లేమియు లక్ష్యంబు
సేయక యానంద ♦ సింధుమగ్ను
లైయున్న నిమిమొద ♦ లైనవారలఁజూచి
యీర్ష్యలో నెక్కుడై ♦ యేఁచుకతన
వంగదేశంబును ♦ బాలించు ముసలిమా
న్హుస్సేనుషా యను ♦ నొండుచండ
శాసనుండీదుష్ట ♦ సంఘంబుచేష్టల
నడఁపంగఁబడవల ♦ యందుఁబెట్టి

ఆ. క్రూరభటులఁబంపె ♦ వారు నేఁడో రేపొ
వచ్చి నిమిని సఖులఁ ♦ బట్టిచెఱను
వైతురనుచు నురక ♦ వదరంగఁజొచ్చిరి
కొందఱాచిపురిని ♦ గొంకులేక. 40

వ. ఇట్లుండ. 41

సీ. వైశాఖముననొక్క ♦ పగటిప్రొద్దునఁ జండ
కిరణుండు నిప్పులు ♦ గురియుచుండ
సుస్నాతుఁడై వచ్చి ♦ శుద్ధవస్త్రంబులు
దాల్చి శ్రీవాసుఁడు ♦ తలుపుమూసి
పూజాగృహస్థవి ♦ రాజితపీఠంబు
పైపట్టుదిండ్లపై ♦ వఱలుచున్న
కృష్ణవిగ్రహమున ♦ కెదురుగానిలఁబడి
కేల్మోడ్చి కూర్చుండి ♦ కేవలంబు

గీ. దైవపాదారవింద చిం ♦ తనముకొఱకు

నేత్రము లూఁసికొనునట్టి ♦ నిమిషమునను
తలుపుదీయుము ! తీయుమ ♦ న్ధ్వనియు గ్రుద్దు
వినఁబడఁగ నెవ్వరని యాతఁ ♦ డనియెఁ గనలి. 42

క. ఏవానిఁజూడ నీవి
సేవాగృహమందుఁజొచ్చి ♦ చిత్తముస్థిరముఁగా
గావింపఁ గనులుమూసితొ
యావాఁడేవచ్చెఁ దీయు ♦ మా ! తలుపు వెసన్. 43

క. అను వెడమాటలు వినఁబడఁ
గినుకమెయిన్లేచి తలుపు ♦ గెంటి తెఱచినన్
గనఁబడె నెదురుగ శ్రీవా
సునకున్ గౌరాంగుఁ డుదయ ♦ సూర్యునిపగిదిన్. 44

క. మతిచెదరఁదోఁచి నేవ
చ్చితిఁగద శ్రీవాస ! యనుచు ♦ శ్రీకృష్ణాధి
ష్ఠితకాంచన మృదుతల్పం
చిత పీఠాసీనుఁడయ్యెఁ ♦ జెచ్చెర నిమిదాన్. 45

క. శతకోటి నభోమణులును
శతకోటిద్యుతివిశాల ♦ శంపాలతలున్
క్షితికిదిగి గదినిజొచ్చిన
గతి శ్రీవాసునకుఁదోఁచెఁ ♦ గన్నులయెదుటన్. 46

క. హరిదర్శనంబుకొఱకై
చిరకాలము పలవరించు ♦ శ్రీవాసునకున్
హరిసాక్షాత్కారము దు
ర్భరమై చిత్తభ్రమాక ♦ రంబయ్యెఁగదా ! 47

గీ. ఇందుచేతనె భక్తుల ♦ యెదుటనొక్క

సారిగాఁ గానిపింపక ♦ సచ్చిదాత్మ
యించుకించుక రుచిఁజూపి ♦ యిచ్చుఁదుదకుఁ
బూర్ణదర్శన మారాధ ♦ పూరుషులకు. 48

శా. శ్రీవాసుం డొకకొంతసేపిటులు ని ♦ శ్చేష్టత్వముం దాల్చి స్మృ
త్యావిర్భావ మొకింతగాఁగ మరల ♦ న్హా! నేనునిద్రించి స్వ
ప్నావస్థాభ్రమఁ జిక్కియుంటినో? సము ♦ ద్యజ్జాగ్రదున్నిద్రనే
త్రావస్థన్ దిలకింపఁగల్గితినో యి ♦ ట్లంచు న్వితర్కించెఁదాన్. 49

మ. కలగాదిద్ది; యివేమినాకనులు మే ♦ ల్కన్నట్లు సాక్షుల్గదా!
కలదే యిట్టివిచిత్రదర్శనము ని ♦ క్కంబాచు నెట్లొంతు? శ్యా
మలగాత్రుండెదురై కనంబడినను ♦ భాగ్యోన్నతుం జేసెనే?
కలఁడే దేవుఁడటంచు నొక్కరుఁడు సా ♦ కారుండు వీక్షింపఁగన్.

వ. అని యిట్లు సందేహసందోహాందోళితంబై. 51

క. నడపు చుక్కానివోయిన
పడవతుపానునను వార్ధి ♦ పై యెటులుండున్
జెడి శ్రీవాసునిమనమటు
చిడిముడి పడుచుండె బాధఁ ♦ జెందుచు మిగులన్. 52

మ. జలజాక్షుండు ప్రసన్నుఁడై నరసమ ♦ క్షుంబందుఁ గాన్పింప భ
క్తులడెందంబులు సంశయావృతములై ♦ తొట్రిల్లుటేమేలు; ప్ర
జ్వలితార్కద్యుతి నీలకాచపరిర ♦ క్షాదక్షనేత్రంబులే
తిలకింపన్దగుఁగాని వట్టికనులా ♦ ర్తింజెందవే? చూచినన్. 53

క. బెండడిలేని దృఢక్షో
ణిం దిరముగఁగంబమెట్లు ♦ నెలకొనునట్లే
సందేహకర్కశాశయ
మందునఁ బాదుకొనినిల్చు ♦ హరిభక్తిగడున్. 54

క. సంతోషమద్యమత్త
స్వాంతుండయి సోలిపడెడు ♦ సమయమునందున్
వింతగ నిమి శ్రీవాసుని
శాంతాలోకనముచేతఁ ♦ జయ్యనఁ దేర్చెన్. 55

ఆ. తేఱుకొనినవెంట ♦ దివ్యమంగళవిగ్ర
హుండు గనులఁబడియె ♦ నుర్వి నన్నుఁ
బోలువాఁడెవండు ♦ పుణ్యార్జనంబున
జన్మమిపుడు నాకు ♦ సఫలమయ్యె. 56

గీ. అనుచు శ్రీవాసుఁడుప్పొంగి ♦ యంతలోన
నైహికాపేక్షచిత్తంబు ♦ నందుఁబొడమ
నే వరము వేఁడిపొందుదు ♦ నేను దుష్టి
నంచు లోలోనఁజాలఁ జిం ♦ తించుచుండె. 57

గీ. ఏదికోరెదననుకొన్న ♦ నెదియొకీడు
గానిపించుచునుండె న ♦ ద్దానఁ దనకుఁ
దుష్టినొందక దేనిచేఁ ♦ దుదకెఱింగెఁ
గ్రామ్యసుఖములు దుఃఖసం ♦ కరములనుచు. 58

గీ. శ్రీమహావిష్ణువెదురైన ♦ సిగ్గులేక
తుచ్ఛలౌకికసుఖముల ♦ గ్రోవఁబడితి
నిట్టిపాపులు పుడమినెం ♦ దేనిఁగలరె?
యంచు శ్రీవాసుఁడెదను దుః ♦ ఖించుచుండె. 59

గీ. అంతలోపల దుఃఖోప ♦ శాంతిఁజెంది
యుచితసత్కారములఁ జేయ ♦ నుద్యమింపఁ
గాళ్లుచేతులు నాలుక ♦ గదలవయ్యె
నింకఁబాపము! శ్రీవాసుఁ ♦ డేమిసేయు? 60

క. అంతస్సంక్షోభస్థితి
యంతయుఁ దెలిసికొని నిమిద ♦ యామయుఁడీ వా
క్యాంతజలంబును నాక
ర్ణించితే స్నాతుండనాదు ♦ శ్రీవాసయనెన్. 61

గీ. స్వామియానతి మరల శ్రీ ♦ వాసుశక్తి
మంతునిగఁ జేయ నతఁడు సం ♦ భ్రమముతోడ
నిల్లువెలువడి నీళ్లన్నీ ♦ ళ్లైచటననుచుఁ
గేకలను బెట్టుచుండె వా ♦ కిటనునిల్చి. 62

ఉ. ఆతనిసోదరుల్గృహము ♦ నందలి కాంతలుఁ బైకివచ్చి యిం
తాతురమేలొకోయనుచు ♦ నాతనిపల్కులఁ జూడ్కు లెంచి యీ
చేఁతలుగావు పిచ్చివి వి ♦ చిత్రమెదో పొడసూపఁబోలునం
చీతొర యేమిచెప్పమని ♦ పృచ్ఛను జేసిరి వానినందఱున్. 63

గీ. చేయుతోడనె శ్రీవాసుఁ ♦ డోయిమీరు
తెండు వేగమ గంగాన ♦ దీజలంబు
లరుగుదెంచె గృహంబున ♦ కల్లశేష
శాయి ; యాతఁడు స్నానంబు ♦ సేయుననియె. 64

గీ. అనినవెంటనె భక్తులా ♦ నందఅన్ని
భాండములుపుచ్చుకొని గంగ ♦ పావనోద
కంబు చయ్యనఁదెచ్చి గృ ♦ హంబులోన
నిడిరి సంభ్రమమభిలాష ♦ యెదఁదలిర్ప. 65

క. గౌరాంగుఁ జూడవచ్చిన
వారలు పూజాగృహంబు ♦ బైటనిలఁబడన్
గోరుదురొకరుఁడు లోపలఁ
జేరుటకించుకయు సాహ ♦ సింపఁడదేమో ! 66

క. అర్చాగారముచుట్టు న
మర్చినకటములు సరంధ్ర ♦ మధ్యములగుచున్
గూర్చున్న దివ్యపూరుషు
వర్చఃపుంజంబుపసలు ♦ పర్వెన్దెసలన్, 67

సీ. కాంచనపాంచాలి ♦ కనునిరసించెడు
పచ్చనిదివ్యరూ ♦ పంబుతోడ
వేసఁగిమధ్యాహ్న ♦ వేళసూర్యద్యుతి
ధిక్కరించెడుతను ♦ దీప్తితోడఁ
బీఁటపైనెలకొని ♦ ప్రియభక్తులందఱు
జాహ్నవీజలముల ♦ జలకమార్చ
వెలిఁగెడిగారాంగు ♦ వీక్షింపనోఁచని
మనుజజన్మంబు జ ♦ న్మంబుగాదు

ఆ. నీటినడుమనున్న ♦ నిమిమనోహరశరీ
రంబుపొల్చె లేఁత ♦ రంగుగాజు
కప్పులోనఁబెట్టి ♦ కట్టినసూఱుక్రొ
క్కారుమెఱపుమిసల ♦ సారమట్లు. 68

ఉ. స్నానముచేయభూస్థలికి ♦ జాఱిస్రవించుజలంబు హీరము
క్తానిచయప్రవాహము వి ♦ ధంబునఁ దళ్కులుచిమ్మె; బట్టతో
మేనిజలంబునొత్త నది ♦ మించెను మించును మించుకాంతితోఁ
బైనఁగడానిపూఁతగల ♦ వస్త్రమురీతి నదేమిచిత్రమో! 69

క. స్నాతుండై యుపధానో
పేతార్చాపీఠి నెక్కి ♦ వెండియు నాతం
డేతెంచిగదికి; భక్త
వ్రాతము సేతులనుమోడ్చి ♦ బయిటన్నిలిచెన్. 70

వ. అంత. 71

సీ. పచ్చికమేయుట ♦ వదలి యట్టులుపీను
లెత్తి మున్గోవులా ♦ లించినట్టి
పొదుగుపీడఁగఁ జేసి ♦ మొదవులమఱపించి
క్రేపులఁ గ్రేళ్లుతి ♦ కించినట్టి
మొండిమొరళ్లచేఁ ♦ బొలుపారు చిగురాకుఁ
గెంపుటంగిని దోడి ♦ గించినట్టి
మసలుకొల్పుచు గొల్ల ♦ విరిబోండ్ల గృహకృత్య
విముఖులఁ జేసి ర ♦ ప్పించినట్టి

ఆ. భాగవతమునందు ♦ వర్ణింపఁబడినట్టి
యమృతమంజుమధుర ♦ మైనయట్టి
వేణునాదమొండు ♦ వినఁబడె గదినుండి
వచ్చి యచటిభక్త ♦ వారమునకు. 72

శా. వేణుప్రోద్గతనిస్స్వనంబు వినున ♦ వ్వేళన్జగంబంతఁ ద
ద్వేణుక్వాణమయంబుగాఁగనఁబడెఁ ♦ న్దీపించెఁ జిత్తంబు, క
ల్యాణంబయ్యెను శ్రోత్రసంతతికిఁ, బు ♦ ల్కల్వుట్టె దేహంబుపైఁ,
ప్రాణంబుల్గనెఁ బారవశ్యము, నపా ♦ రంబయ్యె మోదాశ్రువుల్.

క. గౌరాంగుఁడంత శయనా
గారమునకుఁ జనెదననఁగఁ ♦ గడువడిదిండ్లున్
జారువితానము మెత్తయుఁ
జేరిచె లోపలికిఁ గూర్మి ♦ శ్రీవాసుండున్. 74

గీ. పాలనురుఁగునుబోలు దు ♦ వ్వటము మృదుల
శయ్యమీఁదనుబఱచి పు ♦ ష్పములుచల్లి
యొడసొరకుండఁ దెఱలువే ♦ యుంచెఁ దలుపు

లుండుచోట్ల గవాక్షము ♦ లుండుచోట్ల. 75

క. గదినుండి గదికిఁబోవెడు
నదనున గౌరాంగదేహ ♦ మంతయు విద్యు
చ్ఛదమై నిర్మాంసంబై
ప్రిదిలినస్థూలతనుగాని ♦ పించె జనులకుఁ. 76

గీ. గద్దెఁగూర్చున్న గగనసం ♦ కాశమూర్తి
దీప్తికిని ఘర్మసూర్యప్ర ♦ దీప్తికున్న
తారతమ్యము సౌమ్యశ్రీ ♦ తలమొకండు
భీకరోష్ణంబొకండును ♦ వేఱులేదు. 77

గీ. మెడను జేతుల సిగచుట్టు ♦ నిడెనుబూవు
దండలెంతయు భక్తిగ ♦ దాధరుండు
కప్పురంబును బుప్పొడి ♦ గలిపి మంచి
యగరుసేర్చిన చందనం ♦ బలఁదెనొకఁడు. 78

క. చామరమువేసె నరహరి
చామీకరవిగ్రహునకు ; ♦ సర్వాధారుం
డా మాన్యుఁడిట్లు వఱలెను
బ్రేమంబునఁ దనదుభక్త ♦ బృందము నెదుటఁ. 79

ఉ. అందముఁ, జిత్ప్రకాశము, మ ♦ హాబలసంపద, భూతిఁదాల్చి పెం
పొందెడువేల్పె కట్టెదుట ♦ నున్నయతండని ప్రార్థనంబు సే
యందలపోసి భక్తులు మ ♦ హాత్ములు, నాలుకలాడకుంట చే
దందడిబాష్పవృష్టి కనుఁ ♦ దమ్ములనుండి వెడల్చిరచ్చటఁ. 80

ఆ. స్వామికొంతసేపు ♦ సననిచ్చి యీరీతిఁ
బల్కెనిట్లు భక్త ♦ వరుల యెదుట
శ్రోత్రపేయమైన ♦ సుమధురవీణార

వంబుమించునట్టి ♦ స్వరముతోడ. 81

చ. ప్రీతినరహృత్సరోజమున ♦ వాసముచేసెదు వ్యక్తి నేనెయం
చతులిత బుద్ధిశాలియగు ♦ నాతఁడెఱుంగకపోఁడు; గౌడభూ
పతికడలంగబోకుఁ డది ♦ వట్టిభయంబని మీకుఁజెప్పవ
చ్చితి, నిజరూపదర్శనము ♦ సేయఁగనిచ్చితి మిమ్ము భక్తులన్. 82

క. ఈపరినేఁ జనుదెంచుట
పాపుల శిక్షింపఁగాదు ♦ పాపపురుషులన్
గాపథమునుండి మఱలిచి
చూపించుచు భక్తిఁదెత్తు ♦ సుపథంబులకున్. 83

క. భక్తజనంబులు మోక్షా
సక్తిం జలుపంగవలయు ♦ సర్వవిధుల్నే
భక్తుండనౌచు సలుపుదు
ముక్తికిఁబడుపాట్లు పడుచు ♦ బోధమొనర్తున్. 84

క. ఆచరణమున సమంజస
వాచాజృంభణముచేతఁ ♦ బ్రజనేఁబేర్మిన్
గాచి ప్రపూతాత్మానం
దోచితులుగఁజేసి నన్ను ♦ నొందఁగఁజూతున్. 85

గీ. చంద్రుఁడొకవేళ మునలిమా ♦ నుండు మిమ్ము
బాధపెట్టఁగఁజూచిన ♦ వానికేమి
శిక్షసేయక కరుణార్ద్ర ♦ సిక్తహృదయుఁ
గానొనర్చెద మీరలే ♦ కాంతురద్ది. 86

క. శిక్షార్థముగాదు ప్రజా
రక్షార్థముపూనినాఁడఁ ♦ బ్రస్తుతరూపం
బక్షీణదయాపేక్షుల

శిశులనగుపనులఁ జక్కఁ ♦ జేసెదఁగనుఁడీ. 87

వ. ఈతెఱంగున జగన్మోహనాకారుండు తానీయవతారంబున నతినిపు
ణుండగు వెజ్జువలె జన్మ పరంపరాసమార్జితంబు లగుపాపరోగంబు
ల ననాయాసకరంబు లగుసాధనంబుల రూపుమాపుదునని పునఃపు
నరుక్తవాక్యంబుల నొక్కిచెప్పి, యచ్చట శ్రీవాసుబందుగు నాల్గేం
డ్ల ప్రాయపుఁగూన నట్లాడుచుండ నక్కన్నియను 'నారాయణీ! యి
టొకసారి రమ్మ'ని సైగఁజేసి, వచ్చినంత నామెపైకరంబిడి "అమ్మా!
శ్రీకృష్ణభక్తి యెట్లుండునో యొక్కసారి మాకుఁ జూపింపు" మన
నాబాలిక. 88

క. ఓనాకృష్ణా! కృష్ణా!
యోనాకృష్ణా! యటంచు ♦ నోడలెఱుఁగక భ
క్త్యానందరసాంభోనిధి
లోనన్మగ్నయయి బాష్ప ♦ లోచనయయ్యెన్. 89

గీ. అంతఁ జిఱునవ్వునవ్వి గౌ ♦ రాంగుఁడోయి!
భక్తవరులార! మిమురాజు ♦ బాధవెట్టఁ
దలఁచెనే నిట్టులేనేను ♦ నలుపువాఁడ
వానివలన మీకిసుమంత ♦ భయమువలదు. 90

క. అనుమాటలు శ్రీవాసుఁడు
విని స్వామీ! యిట్లుమీరు ♦ వెలసినపిదపన్
గనుటెట్లు రాజభయమిఁక?
యనెఁ దొట్రిలునాల్కతోడ ♦ నతిభక్తిమెయిన్. 91

ఆ. కొలఁదికాలమునన ♦ తిలకింతు నిమియొట్టి
బాలుఁడోయటంచుఁ ♦ బలికినట్టి
యమలచరితుఁడైన ♦ యద్వైతుపూర్వవా

క్రొత్తతియపుడు తనదు ♦ స్మృతికిరాఁగ. 92

క. హరిఁబోరి గదాధరుఁడు శ్రీ
హరి యవతారంబటంచు ♦ నతని యొడలిపై
సురభిళ చందనమలఁదుచుఁ
బరిచర్యలుసేయుచుండెఁ ♦ బరమప్రీతిన్. 93

సీ. యాత్మప్రతయంబుఁ గృ ♦ ష్ణాలోకనాసక్తి
ద్వారస్థమైతన ♦ పక్కనిలువ
మాలిని శ్రీవాసు ♦ మానినియటనున్న
కడగొట్టుమఱఁది శ్రీ ♦ కాంతుఁబిలిచి
యేమిన్యాయంబయ్య ♦ మేము స్త్రీలమటంచు
సుందరాంగునిమాకుఁ ♦ జూపకుంట
యనిన నాదీనోక్తు ♦ లాలించి యందఱ
రానిండటన్న శ్రీ ♦ జాని, వారు

గీ. మేలిముసుఁగుల నించుక ♦ మీఁదికెత్తి
సిగ్గుఁగౌతూహలము భీతి ♦ చేరియేఁచ
దరికినేగి భక్త్యావేశ ♦ గరిమమునను
సాఁగిలంబడిరాతని ♦ చరణములకు. 94

క. చరణజలజాతములఁ ద
చ్ఛిరములు స్పృశియింప నిమివి ♦ శేషదయాంతః
కరణుఁడయి "నాపదంబులె
యిరవగుననిశంబు మీఁదు ♦ హృదయములక" నెన్. 95

చ. నలువురి కాంతులచ్చటనె ♦ నమ్రతనుండిరిగాని యేల మా
చెలువలుముట్టిరన్యనని ♦ చెందరు రోషమునీర్ష్య; ముందటన్
వెలసినవాఁడు లోకపిత ♦ విష్ణుఁడుగాని నరుండుగాఁడటం

చలరుమహానుభావు లెటు ♦ లందుదు రట్టినికృష్టభావముల్ ? 96

వ. ఇట్లుండ. 97

గీ. 'అరుగుచున్నాఁడ వత్తునే ♦ మఱల ముందు
యుక్తకాలంబునం' దని ♦ యొక్కకేక
వేసి నిమిమూర్ఛఁజెంది యు ♦ ర్విపయివ్రాలె
విగతజీవునివలె జను ♦ ల్బెగడువడఁగ. 98

క. శ్రీవాసాదులు వెంటనె
సేవలు పెక్కొనరించి ♦ స్మృతియాతనికిన్
రావింపఁ, దెఱచికన్గవ,
యీవైపావైపుఁబఱపె ♦ దృక్చయంబుల్. 99

క. ఈయిల్లు నీదిగాదా ?
యోయి శ్రీవాస ! వంది ♦ తోత్తమ ! యానా
నీయిల్లె నెఱుంగుదు
నీయిరవునకేను వచ్చు ♦ టేలొకొ చెపుమా ? 100

క. అనినిమి యించుకయాలో
చనమున్బొనరించి నేను ♦ స్వప్నగ్రస్తుం
డనయితినేమో ! యత్తఱి
ననఁగూడనిమాటలేమి ♦ యనలేదుగదా ? 101

ఆ. ఓయిమిత్రులార ! యున్మత్తుగతి నేను
గూఁతల నుచితములఁ ♦ గూసి కృష్ణుఁ
డమరవంద్యునెడల ♦ నపరాధములఁగ్రొవ్వి
చేసినాఁడనేమొ ♦ చెప్పరాదె. 102

వ. అనునిమి ప్రశ్నంబులకును దీనాలాపంబులకు నటనున్నవారలు 'మీరు మూర్ఛితులైతిరిగాని మఱొండులేద' ని ప్రత్యుత్తరం బొసంగిరి.

గీ. ఏగుచున్నాఁడ మఱల నే ♦ నేగుదెంతు
నని నిమివచించెఁ దల్లితో ♦ వెనుకనొక్క
తడవనుపనీతుఁడైన య ♦ త్తఱి, నదేప్ర
కారమున నిప్డు రెండవ ♦ సారిపల్కె. 104

ఉ. ఇంతులు మీకునాపదము ♦ లే శరణంబులటంచు మున్న దా
నెంతయునొక్కి చెప్పిన ప ♦ రేశుఁడు, కృష్ణ! కృపాసముద్ర! నా
వంతలఁదీర్చి యైహికకు ♦ వాంఛలదీర్చి త్వత్పదాబ్జముల్
చింతనసేయునట్లు దయ ♦ సేయుమటంచిపుడుమ్మలించెడున్. 105

క. పరమేశుఁడు పై తెఱఁగున
మురారిమొదలైన భక్త ♦ పూరుషులగృహాం
తరముల వెలయుచు వారలఁ
బరమానందమిడి గళిత ♦ పాపులఁజేసెన్. 106

చ. నిమితనబాల్యమందుఁ బురి ♦ నేలకుఁగోకుఁదెచ్చె నాటలన్
విమల కళాపరిపూర్ణుఁడయి ♦ వేఁచెను బండితపాళిమధ్యకా
లమునను, బిమ్మటన్ విషయ ♦ లంపటతన్పడకుండఁ గృష్ణభ
క్త్యమృతరసానుభూతి ప్రజ ♦ కందఱికిట్టిదటంచుఁ జూపెఁదాన్.

ఆ. పూర్ణభక్తిచేతఁ ♦ బొందెదునురుఫలం
బఖిలవేదవేద్యుఁ ♦ డగుటయనుచుఁ
గూడఁజూపె భక్త ♦ కూటంబునకు, నిమి
బ్రహ్మమేలకాఁడు ♦ ప్రాజ్ఞదృష్టి? 108

క. లీలాగృహీతసూక్ష్మ
స్థూలశరీరుండవౌచుఁ ♦ దొలిబాములసే
వేళన్నిన్దలఁచిన ధ
న్యాళికి సాక్షాత్కరింతు ♦ వయ్యా! రామా! 109

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

ఏకాదశాశ్వాసము.

మ. తరుణప్రాయపు బుద్ధిమంతుఁడు కళ ♦ త్రప్రాప్తికై దార్లకు
ద్ధురసంసారమహాప్రవాహతరణో ♦ ద్యోగంబునన్బైకుఁ డా
తెరువుల్ద్రొక్కి యలబ్ధకాముఁడయి భీ ♦ తిజ్జెంది నీపాదము
ల్దారకన్దానుగృతార్థుఁడౌనఁట దయా ♦ భూ! రామచంద్రప్రభూ!

ఆ. వీరభూమియందు ♦ వెలసెడు నేకచ
క్రాఖ్యజనపదంబు ♦ నందుఁబుట్టి
వర్ధమానుఁడౌచుఁ ♦ బండ్రెండుసంవత్స
రములబాలుఁడు, నితి, ♦ గ్రాలుచుండె. 2

వ. అంత. 3

క. ఆతనితలిదండ్రులకడ
కాతత వైరాగ్యవిభవుఁ ♦ డౌ నొకశ్రమణుం
డాతిథ్యముఁ గైకొనఁగా
నేతెంచి కుమారుఁ దనకు ♦ నిమ్మనివేఁడెన్. 4

క. నిమియన్న విశ్వరూపుం
డమలుఁడె యీవచ్చినట్టి ♦ యతియం; ద్రిది గ్రం
థములన్ననఁబడమిని స
త్యమనుట కాధారమంద ♦ ఱాడెడునుడువే. 5

వ. తండ్రి యీవిపరీతప్రార్థనంబువిని యెట్లుసెప్ప నేమిసేయం బాలుపో
క చూచిచూచి. 6

శా. బాలుండెందుల కీవిరాగికని న ♦ వ్వంజొచ్చి, సన్న్యాసులన్
మేలంబాడినఁబాతకంబని కడుం ♦ భీతిల్లి, యీపావనిన్
జోలెంబుట్టనుదాల్చు జోగియెటు పెం ♦ చున్దైవమా! యంచును
ద్వేలంబా పెతఁజెంది, తుట్టతుదక ♦ ర్పించె న్సుతున్యోగికిన్. 7

క. శ్రుత్యుదిత బ్రహ్మవిషయ
సత్యంబునుగఱచి యాత్మ ♦ సన్న్యాసుండై
నిత్యానందుండయ్యెను
నిత్యాఖ్యయు నద్దికుదియ ♦ నిలిచెనతనికిన్. 8

గీ. విశ్వరూపుని తేజ మీ ♦ పిల్లవాని
మేనిలోఁదూఱెనందురు; ♦ మిత్రులుభయ
లేకమై కొంతకాల మ ♦ నేకతీర్థ
యాత్రలనుజల్పి రమితప్ర ♦ యాసమునను. 9

సీ. వింశతివర్షము ♦ ల్పెక్కుక్షేత్రంబులు
సేవించి, పుణ్యతీ ♦ ర్థావగాహ
నములుగావించి, కృ ♦ ష్ణక్రీడలనుబావ
నంబైన బృందావ ♦ నమునకరిగి,
పరిసరకాంతార ♦ వాసియై, నితి, గోప
బాలావలోకన ♦ లాలసుఁడయి,

యచ్చోట నిచ్చోట ♦ నచ్యుతాన్వేషణం
బును సల్పుచుండి, తాఁ ♦ గనియెమున్న
ఆ. గయను నియతితోడ ♦ గౌరాంగునకుఁ గృష్ణ
మంత్ర మొసఁగినట్టి ♦ మహితభక్తు
సతతకృష్ణనామ ♦ సంకీర్తనాసక్తు
నీశ్వరపురిసంజ్ఞ ♦ నెసఁగుయతిని. 10
క. నితితోఁబరేంగితాభి
జ్ఞతనీశ్వరపురివచించె ♦ "సాధూ! యెవనిఁ
వెతకుచునున్నాఁడవు? శ్రీ
పతినా? యట్లైనసాయ ♦ పడెదను నీకుఁ. 11
ఉ. ఈపురిలేఁడుకృష్ణుఁడిపు ♦ డీవెటుకాంచఁగఁగల్గు? దానవ
ద్వీపమునన్నిమిప్రథితిఁ ♦ దేజరిల్లుశచిముద్దుబిడ్డఁడై
గోపసుతుండు; వానిఁగనఁ ♦ గోరికపుట్టినలెమ్ము పొమ్ము నీ
పాపము వాపుకొమ్మతని ♦ పాదములన్దరిసించి మిత్రమా!". 12
క. అనుపురిపల్కులు, నితి, దా
విని చెచ్చెరనిమివసించు ♦ వీటికిఁ జనియెఁ
జనివిడిసెనందనార్యుం
డనువిప్రునియింటనిమిగ్ర ♦ హమునకుఁజనకే. 13
వ. శ్రీనందనాచార్యుండును నిత్యానందుండు పరమభక్తాగ్రగణ్యుండని
మెఱింగి యాషాఢంబునవచ్చిన యతనికత్యాదృతి వివిధపరిచర్యలు
సేయుచు నాతిథ్యంబు నెఱపుచుండె. 14
గీ. నగరమునకింక నితిమూఁడు ♦ నాల్గుదినము
లకును రానుండఁ, నేతెంచు ♦ నొకమహాత్ముఁ
డంచునిమిచెప్పెనాత్మ భ ♦ క్తాళియెదుట;

వచ్చినంతనె యాతండు ♦ వచ్చెననియె. 15

గీ. పాండుబలరామునవతార ♦ మనుగనంగ
ననిపదంపడియావేశ ♦ మెనసినిమి, ని
జాక్షులురుధిరమున్గ్రక్కు ♦ నాసనంబు
తెండు లేలెండు నాదగఁ ♦ దీర్చికొండు. 16

గీ. అనియెనామాటలకు వెఱఁ ♦ గందిభక్తు
లేమిసేయుటకునుదోఁచ ♦ కోమహాత్మ !
కృష్ణభక్త్యాసవముఁగ్రోల ♦ నెవఁడుతేఁగ
లండు ? మీకడనేయద్ది ♦ యుండుననిరి. 17

ఆ. అంతస్స్మృతికివచ్చి ♦ యాతఁడో ప్రియులార !
వేగపురికిఁబోయి ♦ వెదకి తెండు
వానిఁజూచువాంఛ ♦ వర్ధిల్లుచున్నది
యేమునిల్వఁజాల ♦ నింకననియె. 18

వ. అంత మురారి శ్రీవాసముకుంద నారాయణులను నల్వురు నాల్గు దెసలకుం జని నవద్వీపంబుగాలించి యెచ్చట నామహాపురుషుం గానలేక వేసారి యపరాహ్ణసమయంబునకు విన్నఁబోయిన మొగంబులతో నిమియొద్దకేతెంచిన నతండు మందస్మితవదనుండై “మన మందఱము వెదకంబోదమురం” డని. 19

క. స్నేహితులతోడనందను
గేహంబునకేగికాంచెఁ ♦ గించిదసితస
ద్దేహున్, బ్రాంశు, సమీచీ
నోహు, న్మక్తేహు, దారి ♦ తోత్కటమోహున్. 20

క. ముప్పదిప్రాంతపువయసున
నొప్పెడునితియోగి నీరగ ♦ జోజ్జ్వలనేత్రున్

జెప్పకయ తెలిసికొని వా
రప్పుడు చాఁగిల్లిరతని ♦ యడుగులకెలమిన్. 21

క. మ్రొక్కినవారలు లేవఁగ
గ్రక్కననిమినితికి నెదురు ♦ గానిలఁబడి తా
నొక్కనుడు వైననాడక
చొక్కించెఁద దేకదృష్టిఁ ♦ జూచుచుసతనిఁ. 22

శా. చూడంజూడనితిత్వముక్కు చెడి వి ♦ ష్ణుత్వంబు దేహంబుసం
దాడంజొచ్చె, స్వతంత్రితా స్మృతులు వ ♦ మ్మైపోయె, గారాఁగుమై
నీడంబోలెవిలోకలోకవశత ♦ స్వోన్మాడిపర్వోత్తమా
టాడన్నేరకసంయమీంద్రుఁడమలా ♦ హ్లాదప్రకర్షాత్ముఁడై. 23

క. లేఁగలుగోవులవెంబడి
నేగెడుక్రియనున్నయంద ♦ జేగిరి శ్రీవా
సాగారమునకు; నిమియా
యోగికినిజదర్శనంబు ♦ నొసఁగెవెసనటఁ. 24

క. ఇరువది సంవత్సరములు
మురమర్దనుదర్శనంబు ♦ పొందెన్నానా
పురములు దిరిగిననితి, శ్రీ
వరుఁజూడంగల్గెదనదు ♦ భాగ్యోన్నతిచేఁ. 25

క. జలదశ్యాముఁడుమురళీ
చలదంగుళిభాసమాన ♦ శస్తకరుండుఁ
జలజాతాక్షుఁడు కృష్ణుఁడు
కలలోనైతంబునితికిఁ ♦ గానఁగనయ్యెఁ. 26

సీ. మతములుపాడైన ♦ మహినిబుట్టునుదేవ
దేవుండువానిని ♦ దిన్నఁబఱుప

దుష్టశిక్షార్థమై ♦ తోఁచెలోకంబున
రాముండుద్ధృతధను ♦ ర్బాణుఁడౌచు
ప్రేమావతారమై ♦ పిల్లఁగ్రోవినిబూని
శ్రీకృష్ణమూర్తియీ ♦ క్షితినివెలసె
భక్తి స్వాచరణపూ ♦ ర్వముగబోధింపఁగా
మానితదండక ♦ మండలువులఁ

గీ. వెలఁగిగౌరాంగుఁ, డాఱుబా ♦ హులనుదోఁచె
నితికి; నిరుకేలవింటిన ♦ స్త్రితతిఁబూని,
రెండుచేతులమురళిధ ♦ రించి, రెంట
యోగదండంబుఁబాత్రయు ♦ నొగివహించి. 27

గీ. చూచిషడ్భాహురూపంబుఁ ♦ జొక్కిపడియె
నితియతీంద్రుఁడు; నిమియంత ♦ నతనిఁజేతఁ
దాఁకి "లేలెమ్ము; నీవాంఛి ♦ తములుదీరెఁ
బడసితివి తీసికొనిపొమ్ము ♦ భక్తిప్రిజకు. 28

గీ. భక్తిప్రేమంబు జనులకుఁ ♦ బంచిపెట్టు
మెవ్వఁడైననువలదన్న ♦ నెరియకుండ
నొసఁగుబతిమాలిబతిమాలి, ♦ యుర్వికృష్ణ
భక్తిమయముగఁజేయుమా ♦ సక్తి" ననియె. 29

గీ. దేనిఁగామించినితిచేతఁ ♦ బూనినాఁడొ
కట్టియునుబుట్టి, నదిహస్త ♦ గతముగాఁగ
వానితోనింకఁ దనకేమి ♦ పనియటంచు
వెంటరెంటినిఁ బెట్టెన ♦ విఱిచివైచె. 30

క. ఏమాశ్కిసీరిగుణములు
శ్రీమద్భాగవతమందుఁ ♦ జెప్పఁబడియెనో

యామాడ్కి భక్తిగుణముల
తోమెలఁగెనితియమినిత్య ♦ తుష్టిప్రగతిన్. 31

క. నిమియున్నితియున్గొనకొని
సమస్తకిల్బిషహరణము ♦ సల్పిజనులను
త్తములుగఁ జేసిరిముస్త్రీ
రమణుఁడుబలరాముఁడవని ♦ రక్షించినటుల్. 32

మ. మఱునాఁడాతనిఁగూడఁగొంచు నిజస ♦ ద్మంబుఁబ్రవేశించి య
మ్మకో! నీపుత్త్రుని విశ్వరూపుజనన ♦ మ్మాన్యన్మదీయాగ్రజో
దరునిన్దెచ్చితిఁజూడుమన్ననిమి, య ♦ త్యంతప్రమోదాత్మయై
యరితిన్బర్వులువాఱివచ్చెశచి, పు ♦ త్త్రాలోకనాసక్తయై. 33

ఆ. వచ్చినితినిజూచి ♦ వానిపైఁదనపెద్ద
కొమరునాకృతియును ♦ గొమరుఁదేజ
ముండుటరసివంశ ♦ మండన! నాభాగ్య
రాశి! విశ్వరూప! ♦ రమ్మటంచు. 34

చ. తనయునిదగ్గఱన్బిలిచి ♦ తండ్రి! నినుంగని చాలకాలమ
య్యెనుగద! యంచుగద్గదిక ♦ నెన్నియొప్రేముడిపల్కులాడి పే
పుమదనచేతితోనిమిరి ♦ పొంగెడువత్సలతన్ శిరంబుమూ
ర్కొని శచి వెల్వరించెఁ గనుఁ ♦ గోనలనుండి ప్రమోదబాష్పముల్

వ. కొంత సేపటికిఁ గన్నీళ్లాఁచికొని శచినిమినింజూపి నితితో నిట్లనియె.

ఉ. అమ్మకు నీవిపద్దశ స ♦ మాగతమైనది యాదిపేని నీ
తమ్మునిజూచి దిద్దెడు వి ♦ ధాయకులెవ్వరు లేమిచేయఛే
చ్ఛమ్ముగనుండెవాఁడని వి ♦ చారమునొందుచునుంటి; నిప్పుడా
యమ్మలికంబువ్రాయె, నుభ ♦ యుల్బదుకుండిఁకఁదోడునీడలై. 37

క. అనిపల్కి నిమికరంబును

దనపెద్దకుమారుహస్త ♦ తలమున నిడి నీ
యనుజుం బాయకు మెన్నఁడుఁ
దనయా! యని చెప్పి పుచ్చెఁ ♦ దల్లి యిరువురన్. 38

క. నీపాదంబులసేవను
బ్రాపించిన పుణ్యపురుష ♦ వర్యుం డిఁక దు
ష్ప్రాపంచికసౌఖ్యంబుల
కైపడునే పాట్లు భక్త ♦ కల్పక! రామా! 39

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

ద్వాదశాశ్వాసము.

ఉ. వావిరియైనయజ్ఞతను ♦ వైషయిక ప్రియదేచ్ఛలన్ స్వవృ
త్త్యావహకావ్యపాఠముల ♦ నంగమనోబలసంపదన్ యశ
శ్శ్రీవిగతత్వభీతినరు ♦ చిత్తముసంశయపంకిలంబుగాఁ
గా, విమలంబుసేయుదది ♦ గాంచిదయారసదృష్టి రాఘవా! 1

శా. శ్రీవాసానుజుఁ గృష్ణభక్తు నమలు ♦ శ్రీరామనామాంకితున్
దేవుండౌనిమిడగ్గఱన్బిలిచి శాం ♦ తిప్రోకటాభిఖ్యఁబో
ల్పావీడేత్తఱనేగిచొచ్చి గురుఁడౌ ♦ నద్వైతుఁదజ్ఞాయనీ
తావామాతనిదోడితెమ్మిటకు భ ♦ క్తశ్రేష్ఠులాయిర్వురున్. 2

మ. ఉపవాసంబుల నశ్రుపాతముల భ ♦ క్త్యుద్రిక్తవాక్యంబులన్
వపురానందవివర్జనంబుల లస ♦ ద్వ్యాపారశీలంబులన్
నిపుణుండైననుఁ దెచ్చెఁదానిలకు ; వా ♦ నిన్వానియిల్లాలినీ
విపుడేతోడ్కొనిరమ్ము నాకడకునో ♦ యీ! రామ! శాసించితిన్.

వ. అనిన మహాప్రసాదంబని యాజ్ఞఁగైకొని శ్రీరాముండు శాంతిపురం
బునకుం గదలిచనియె. 4

గీ. బుధతటక్కులకును మోస ♦ పోయితినని
సిగ్గుపడిశాంతిపురికిని ♦ శీఘవేళఁ
జల్లచల్లఁగజారిన ♦ శాస్త్రవేత్త
యిపుడు నిమిమాటపాటించి ♦ యెట్లువినును ? 5

సీ. సకలవేదపురాణ ♦ శాస్త్రసారజ్ఞుండు
చుఱుకైనబుద్ధిచే ♦ మెఱయుప్రోడ
యకలంకచారిత్రుఁ ♦ డమలాంతరంగుండు
నిస్తులభక్తిచే ♦ నెగడుశిష్టుఁ
డవతారపురుషుఁడం ♦ చందఱెన్నెడువాఁడు
గురువులకెల్లర ♦ కునుగురుండు
పెక్కురుముండులు ♦ విపులవిద్యావంతు
లవనిపాలురు శిష్యు ♦ లైనమేటి

గీ. యెట్టివాగ్మిల నిట్టివా ♦ కట్టుగట్టు
వాక్సమర్థతగలగట్టి ♦ పండితుండు
వందనీయుఁడు జనులక ♦ ద్వైతుఁడట్టు
లరసిగౌరాంగుపనుపును ♦ సరకుసేయు ? 6

శా. శ్రీరాముండిదియేమియోంచకలల ♦ క్ష్మీకాంతుసందేశమె
వ్వారైనన్స్మరసావహింపవలెన ♦ న్యాభవంబుతోనిట్టిము
న్వారాశిన్గపిచౌకళించినగతి ♦ న్భక్త్యంతరానందమే
పారన్శాంతిపురంబుసొచ్చికనెలో ♦ కాతీతునద్వైతునిన్. 7

మ. కనియాచార్యునిసన్నిధిన్నిలఁబడెన్ ♦ గౌరాంగదేవుండుపం
పినవార్తన్బ్రచురింపఁజాలకది తా ♦ వీక్షించి సర్వాంగకం
పనముంజూచి యిదంతమోదకృతవా ♦ గ్బంధంబటంచెంచి రా
మునితోనిట్లనె వృద్ధదేశికుఁడు మో ♦ ముల్గ్రమ్ములేనవ్వులన్. 8

సీ. రామ ! నే నెఱుఁగుదు ♦ రా ! మున్ను మీనిమి
చేసెడు మోసంపుఁ ♦ జేష్టలెల్ల
సన్ను మీదేవుని ♦ సన్నిధికిం దీసి
కొనిపోవవచ్చితే ? ♦ కుట్రవాఁడ
నిమిమాయలం బడ ♦ నే బాలుఁడనుగాను
నా సత్తనీకుఁ గ ♦ న్పడదుగాని
నే నెట్టివాఁడనో ♦ నీయన్న శ్రీవాసుఁ
డెఱుఁగును గొంతనీ ♦ వేగియుడుగు
గీ. మొన్న మొన్నటిదాఁక మీ ♦ పురమునందు
దిసమొలను వీధులం బడి ♦ తిరుగునిసువు
దేవుఁడై పోయెనే యిప్పు ? ♦ డీవిచిత్ర
మెక్క యెడ నేనిఁగనివిని ♦ యుంటివా కొక్క ? 9

క. కలికాలంబున దైవం
బిల నెన్నం డైనఁ బుట్టు ♦ నే ? మానవుఁడై
కలుగునని యేపురాణము
వలికెనొ విని యెదనొకింత ♦ వాకొను రామా ! 10

వ. అని యద్వైతుండాడు నిష్ఠుర వాస్యోక్తులానందాబ్ధిలో మునింగియు
న్న శ్రీరాము నాటమిం జేసి యాతండా ముదుసలి పండితువంకఁ జూచి
యిట్లనియె. 11

క. నీకఠినవాక్యములతో
నాకుంబనిలేదు రావు ♦ నాకే చదువుల్
లోకారాధ్యుఁ డుపంపెను
నీకొక సందేశ మద్ది ♦ నియతి న్వినుమా ! 12

గీ. భక్తిచేతను బ్రేమచే ♦ భగవదైక్య

మున్పడసి సర్వదుఃఖవి ♦ ముక్తుఁడెట్లు
పురుషుఁడౌ దానినరులకు ♦ బోధసేయ
రమ్మని యొనర్చితఁటనీవు ♦ ప్రార్థనములు. 13

గీ. వానినాలించి భువికిఁదా ♦ వచ్చెనఁట కృ
పాళువౌ దేవదేవుండు ♦ వానిఁజూడ
నున్న వారలనున్నట్లు ♦ నిన్ను నీదు
నతివఁగొని తెమ్మటంచు నా ♦ కాజ్ఞయొసఁగె. 14

వ. అని చెప్పిన. 15

మ. తొలుతన్నామునికడ్డురాఁదలఁచెనెం ♦ తో మచ్చరీఁడౌచుఁగా
ని, లసద్వాక్యసుధాప్రవాహగరిమ ♦ స్థిరత్వమాత్సర్యముల్
తొలఁగంబాఱఁగఁ, బండితుండు పరతం ♦ త్రుండై విచిత్రంబుగా
వెలిచెన్గన్నులనుండి యశ్రుతతిదు ♦ ర్విజ్ఞేయమోదంబునన్. 16

గీ. వెనుకనేర్చినయెల్లప్ర ♦ వృత్తిశాస్త్ర
ములవలనఁగల్గుసందేహ ♦ ములనుముఱికి
తాఁకినమనంబుబాష్పధౌ ♦ తంబుగాఁగఁ
బండితుండిట్లుతత్తఱ ♦ పడుచుఁబల్కె. 17

సీ. వచ్చెనే శ్రీజాని ♦ వచ్చెనే నాతండ్రి
చివరకు నామొఱ్ఱ ♦ చెవినిబడెనె!
యాలింపఁడా! సత్కృ ♦ పాళుండుగదవాఁడు
శాస్త్రగాథలకేమి? ♦ శాస్త్రములను
వేదంబులను దాఁటి ♦ వెలయుసర్వజ్ఞుండు
చిత్రమానేనుదీ ♦ సికొనివచ్చి
తిననితానవెనఁట; ♦ ననుఁబెద్దసేయుట
కంతియేకాని సై ♦ నణువు; భూరి

ఆ. బలునిధరకునెట్లు ♦ పట్టితేఁగల్గుదు?
భావమంతనాదు ♦ పయినిబెట్టి
బుద్ధిపుట్టితానె ♦ పుడమికిదయచేసెఁ
గానివేఱులేదు; ♦ కాదె? రామ! 18

క. అనివెట్టినవ్వునవ్వుచుఁ
దనభార్యంబిలిచి యోసి! ♦ త్వరగానిపుడే
మనమిద్దఱమునవద్వీ
పనగరమునకేగవలయుఁ ♦ బయనముగమ్మా! 19

గీ. అరితి శ్రీకాంతుఁడవనికి ♦ నరుగుదెంచి
మనలనిద్దఱవేవేగ ♦ తనయెదుటకు
వచ్చికాన్పింపుఁడని యాజ్ఞ ♦ యిచ్చెఁగాన
నాతి! నాతోడవేప్రయా ♦ ణంబుగమ్ము, 20

క. అనిచెప్పి పిచ్చివట్టిన
మనుజునిగతి గర్వకలిత ♦ మానసమడరన్
వనజాక్షుధరకుఁదెచ్చితి
ననియఱచుచుఁగొట్టసాగె ♦ హస్తయుగంబున్. 21

క. కలమెక్కి వృద్ధదంపతు
లెలమిని శ్రీరాముతోడ ♦ నేగుచునుండన్
గలిగెఁబెలుచనద్వైతున
కలపూర్వపుసందియముల ♦ యలజడిమఱలన్. 22

క. నిమిదైవత్వాద్వైత
త్వములఁబరీక్షింతమనెడు ♦ తలఁపునవద్వీ
పమునంగాల్పెట్టిననిమి
సమునవెబలపడెనుమాన ♦ సమునసనతనికిన్. 23

వ. అంత నతండు రామునితో నిట్లనియె. 24

చ. మనసునఁబుట్టినట్టియను ♦ మానముచేనొకమాటసెప్పెదఁ
వినుమునుమున్న నీవునని ♦ నేనరుదేరఁగ సమ్మతింపలే
దనినిమితోడఁబల్కినబ ♦ యల్పుడునెల్లనిజంబు ; దానిన
మ్మిన మనుజుండె ; లేనియెడ ♦ మిశ్రసుతుండలచక్రపాణియే. 25

క. ఈయుపకారముమాత్రము
సేయుమురామ ! యననతఁడు ♦ చిఱునవ్వొలయన్
శ్రీయుతుఁడు విష్ణుఁడేనిమి
యోయద్వైతాయటంచు ♦ నుత్తరమిచ్చెన్. 26

గీ. అంతనద్వైతుఁడో రామ ! ♦ యతనిపాద
మించుకేనియు మనమునఁ ♦ గొంచకుండ
నాశిరముపైనిబెట్టిన ♦ న్నద్ధుఁడైన
బాలుఁడీశ్వరుఁడనియెంచు ♦ వాఁడననియె. 27

గీ. రాముఁడింటికిఁబోకపూ ♦ ర్వంబునందె
వడిగనద్వైతురమ్మని ♦ వార్తతిరుగ
వచ్చె ; నదిడిందుపడెడు వి ♦ శ్వాసవహ్నిఁ
గ్రిమ్మిక్రిమ్మఁజ్రగముగా ♦ రగులుకొల్పె. 28

క. ఆలుం దానును శ్రీవా
సాలయమునకేగుదెంచు ♦ నవసరమున నాం
దోళితహృది, సంభ్రమక
ల్లోలంబై కొట్టుకొనియె ♦ లోనొక్కమెయిన్. 29

వ. ఇట్లుచనిచని. 30

గీ. వడఁకుదేహంబుతోడ శ్రీ ♦ వాసునింటి
పంచపాళికివచ్చియా ♦ పైనినిమి వ

సించుగదిలోనికేగశం ♦ కించిభార్య
యూఁతగానిల్చి తెప్పల ♦ నొయ్యవిప్పి. 31

సీ. శ్రీవాసుగదినిశ ♦ చీపుత్త్రినకుమాఱు
కాంచెనద్వైతుఁడు ♦ కాంతిఁజిమ్ము
తలుపులుగోడలుఁ ♦ దక్కుఁగృహోపక
రణములు సదుపచా ♦ రములుసేయు
కాంతికాయసుసేవ ♦ కప్రకరంబులుఁ
బదములొత్తెడుమహా ♦ భక్తచయము
భూరిశోభాయుక్త ♦ భూనభోమధ్యంబు
శ్రద్ధఁబూజించుని ♦ ర్జరగణంబు

గీ. వారినడుమనుగరఁగిన ♦ స్వర్ణమును, ద
ట్టిల్లతాప్రకరంబును, ♦ బల్లవాస్త్రి
దశశతమనోజ్ఞత, సహస్ర ♦ శశివికాస
మును, హసించెడునొకముద్దు ♦ మోమువాని. 32

గీ. పండితునకతనిభార్యకుఁ ♦ బరమపురుషు
దివ్యరూపంబుఁగనినంత ♦ దృష్టులందుఁ
గ్రమ్మెమిఱుమిట్లు ; కరములు ♦ గదలవయ్యె
వశముగావయ్యె నాలుక ♦ ల్పలుకుటకును. 33

ఉ. ఆతతధీబలంబునఁ బ్ర ♦ యాసమునన్గురుసేవఁ దొల్లియ
ద్వైతుఁడునేర్చినట్టి పర ♦ తత్వముశేవను దాఁటివర్ణనా
తీతమహాత్మ్యతాకృతిను ♦ దృక్కుఁ నిక్కనిపించిసంశయ
వ్రాతమునంహరించెనిమి ♦ పంకజనాభుఁడటన్న వింతయే? 34

ఉ. పండితుఁడెట్లు దైవమును ♦ భావనచేయుచుపాస్తినల్పునా
నిండుచిదాత్మకెక్కుడయి ♦ నిల్చికనంబడినట్టివిప్రబా

లుండదియేమిచేసినోవి ♦ లోకనమాత్రపుటర్చదక్కయిం
కొండొనరింపఁజాలఁడతఁ ♦ డుత్తమభూసురుఁడయ్యునచ్చటన్. 35

శా. ఆనందించెను జూచికాని యది వా ♦ క్యప్రౌఢిఁజెప్పంగ లేఁ
డానత్రముండయి పూజసేయుటకునూ ♦ హల్పెట్టెఁ బుట్టంగనే
నూనాదుల్గొని సేవసేయుసురల ♦ న్జూడంగఁబెన్నిగ్గునన్
దానాధన్యులప్రొలనెంతనెడుచిం ♦ తన్వొన్కకుందీసెడున్. 36

ఉ. చేతులనిండవందనము ♦ సేయఁగలేకయు నోటెనిండనా
నేతకుస్తోత్రముల్సలుప ♦ నేరకయున్మదిపాఱుఁడాత్మసం
భూతభయప్రచాలితవ ♦ పుఃపరిపీడితుఁడౌచునిల్చెఝుం
ఝూతతధూతభీతవివ ♦ శంపుటనంటిదళంబుకైవడిన్. 37

చ. పిలిచినవచ్చినాఁడుకద ♦ విప్రుఁడటంచుదయాబ్ధిదీనవ
త్సలుఁడవలోకనంబునకు ♦ శక్యముగాని నిజస్వరూపమున్
గొలఁదిగదర్శనీయముగఁ ♦ గుంచఁగనెంచిమనోజ్ఞలక్షణం
బులుగలముద్దుబాలుఁడయి ♦ పొల్చెనువృద్ధునికన్నడోయికిన్. 38

క. కనఁబడి భక్తాగ్రేసరు
లను తాపసకుంజరులను ♦ లక్ష్మీదేవిన్
మనసుఁగరంచినస్మేరా
ననమున నద్వైతుఁబిలిచి ♦ నలినాక్షుఁడనెన్. 39

గీ. ప్రజలదుఃఖంబులరసియో ♦ ర్వంగలేక
వారిముక్తికినై తపః ♦ ప్రార్థనములు
సల్పినాఁడవు ఘోరంపు ♦ సరణినీవు
సల్పిలాగితిభక్తిభూ ♦ స్థలికినన్ను. 40

క. కావున నద్వైతాచా
ర్యా! వచ్చితి మెచ్చిసీస ♦ దర్చాతపముల్

నీవు వెదచల్లుమిఁక భువిఁ
బావనభక్తియును బ్రేమ ♦ వలసినపగిదిన్. 41

వ. లోచనదుర్భరంబై భీకరంబగు దివ్యతేజస్స్వరూపంబుమార్చి విలోకనశక్యమనోహరమానవాకారంబుఁదాల్చి నిమిరయాడిన వాత్సల్యసూచకంబులగు మంజులవాక్యంబుల కించుక ధైర్యంబుఁదెచ్చికొని యద్వైతాచార్యుండు భక్తివినమితగాత్రుండై నిలఁబడి యల్లన నిట్లనియె. 42

సీ. దేవునాకర్షించి ♦ తెచ్చితినని చెప్ప
నవనిపైననునమ్ము ♦ నెవఁడుతండ్రి:
యధమాధముఁడను నే ♦ నర్హుఁడనే? తేరఁ
గుక్షిస్థలోకుని ♦ బత్తిగమను
నిష్కైతుకోద్భూత ♦ నిఖిలభూతదయాతి
రేకంబుననునీవె ♦ పృథ్వికేగు
దెంచిమమ్ములనుర ♦ క్షించితివయ్య! నీ
తనయులెల్లరు; వారి ♦ మనుచువారు

గీ. గలరెనీకంటెనితరులో ♦ జలదగాత్ర
యన్యసాధ్యంబుగానిలో ♦ కావనంబు
పొంటెనీయవతారంబుఁ ♦ బూనిమాకు
నేత్రపర్వంబొనర్చితి ♦ నీరజాక్ష. 43

క. పేర్చిననాపాపముని
న్నర్చించిమహానుభావ! ♦ హరియించెదనం
చర్చింపఁగనద్వైతుఁడు
గూర్చుండెన్నిమిపదముల ♦ కుఱఁగటనంతన్. 44

క. గంగోదకమునఁబాదము
లంగడిగినుగంధిపుష్ప ♦ లలితాగడులు

ప్పొంగిసమర్పించుచుఁ బూ
జం గౌరాంగునకుఁ జేసె ♦ శాస్త్రోక్తముగన్. 45

క. అరసినిశ్చలభక్తిని
గౌరాంగుం "డోయి! భక్త ♦ కంఠీరవమా?
కోరుకొను మిద్దియేనియుఁ
జేరిమి నిత్తునొకవరము ♦ వెంటనె" యనఁగన్. 46

ఉ. కోరఁగ లేదు యౌవనముఁ ♦ గోరఁగ లేదమరాధిపత్యమున్
గోరఁగ లేదు సంతతిని ♦ గోరఁగ లేదు ధనంబు యోగ్యుఁడౌ
పాఱుఁడు, తత్సుఖప్రతతి ♦ ప్రత్యహదుఃఖకరంబటంచు; సం
సారమహార్ణవోత్తరణ ♦ సక్తమనస్కుఁడవెట్లు కోరెదున్? 47

గీ. ప్రభుతకును మాఱుదాసత; ♦ స్వసుఖమునకు
మాఱుపరసుఖకరణంబు; ♦ మహితదైవ
భక్తి యంతయు నొకతానె ♦ పడయకుండ
నొరులకొనఁగుట; యీకోర్కె ♦ లుదయమయ్యె. 48

క. హరిసందర్శనమున నీ
పరమపవిత్రంబులైన ♦ వాంఛలు వొడమన్
గరములు జోడించి ధరా
మరుఁ డిట్లడిగెను వరంబు ♦ మాధవు భక్తిన్. 49

క. వక్తృత, యోగ్యత, ధిషణా
శక్తియు, స్థితి, మతము, గనక ♦ సర్వజనులకున్
రిక్తాధమునకు నేనిడు
భక్తిప్రేమములదీన ♦ వత్సల! దేవా! 50

గీ. అఱుత నున్నట్టి భక్తులం ♦ దఱును గేక
లిడిరి "జయము! శచీదేవి ♦ బుడుతనికిని.

బాపదీనాజ్ఞసంత్రాస ♦ భంజనాప్త
నరశిఖామణియద్వైతు ♦ నకు" నటంచు. 51

వ. అందులకు గౌరాంగుఁ డిట్లనియె. 52

ఉ. మేలవనీసురప్రవర ! ♦ మెచ్చితి నీకువరంబునిచ్చితిఁ
బోలును నీకెయిట్లుపర ♦ మోదక రేచ్ఛనునన్నుఁగోరుటేఁ
జాలఁగసంతసించితిని ♦ క్షాళితకిల్బిషచిత్తుఁడౌచుఁజం
డాలుఁడుఁగూడనీదుకృప ♦ నన్బడయందగుమోక్షకామ్యుఁడై. 53

వ. అంత నద్వైతుండు తత్కాలంబునకు గత సందేహుండై శాంతి
పురంబునకుం జనెనుగాని యుక్తిశాస్త్రవ్యాసంగంబు చిరకాలంబు
చేసినవాఁడు గావునఁ దద్వాసనాపంకిలంబైన మనంబు పునస్సంశ
యాస్పదంబై కళవళపెట్ట నాతం డిట్లుచింతింపఁ దొడంగె. 54

సీ. మనుజులుగొందఱు ♦ మానుషప్రజ్ఞచేఁ
జూపఱమోసపు ♦ చ్చుటయుఁగలదు
నిమియట్టిఁడా ? లేక ♦ నిజముగాదేవుఁడా ?
యీశంకయెట్లు ని ♦ వృత్తమగును ?
గౌరాంగుఁడకలంక ♦ కనకభాస్వత్తేజుఁ
డసితాంగుఁడుగదనం ♦ దార్భకుండు
ధరియింపలేఁడు శ్రీ ♦ హరికృష్ణరూపంబు
నింద్రజాలికుఁడు. నే ♦ ర్పెంతయున్న

గీ. వెండి, వెంటనె, నేనొక్క ♦ పిట్టకైనఁ
దెలియకుండంగఁజని నవ ♦ ద్వీపమునకు
నాఁడు బృందావనమునందు ♦ నాడినట్టి
గొల్లఁడవుగమ్మయని నిమిఁ ♦ గోరువాఁడ. 55

క. సందియముఁదీర్చునిదియం
చుందరలిధరామహుండు ♦ సొచ్చినిమిగృహం

బందున నాతనిఁగానక
తొందర శ్రీవాసునింటి • త్రోవఁబట్టెనిర్మెుఁ. 56

మ. చని శ్రీవాసుగృహంబునందుఁ గనె శి • ష్యవ్రాతమున్గూడి కృ
ష్ణునిచారిత్రము భక్తిమైనుడువుకొం • చున్నాలమున్పచ్చవా
నిని గౌరాంగుని ; గాంచి సాఁగిలఁబడె • న్వృద్ధుండు ; గౌరాంగుఁడా
తనికి న్బత్యభివందనంబులిడి సే • దన్బాపెనత్యాదృతిన్. 57

గీ. అంతనందఱు నాసీను • లైనపిదప
సస్మితాననుఁడై నిమి • సఖులఁజూచి
"మృత్యుభయమిఁక మనకునే • మియును లేదు
వచ్చెసీతాపతియెదయ • వచ్చి" యనియె. 58

క. ఉచితోత్తరమిచ్చెను బు
ద్ధిచమత్కారంబుసూపి • దేశికుఁడంతన్
శచిసుతుఁడు "చెప్పకేమీ
రుచనిరని విచారపడితి • రోషించితిరో ?" 59

క. అనిపల్కనంతలో భో
జనమునకుప్పిలిచె విప్ర • సత్తము గౌరాం
గునిజననినాఁగ 'మంచిది'
యనెఁ బండితుఁ డతికృతజ్ఞ • తార్ద్రాత్ముండై. 60

ఉ. వాసిగనందఱున్సరస • వాక్కులముచ్చటలాడుచుండ శ్రీ
వాసునికర్ణమున్గదిసి • పండితుఁడేదియొపల్కఁగాంచి వి
ద్యాసదనాంతరంగుఁడు మ • హాత్ముఁడు నీచెవినూఁదుసూక్తి సా
వాసముతేరిమిన్దెలుప • వా! యనె మిశ్రనుతుండు నవ్వుచున్. 61

వ. అన శ్రీవాసుఁ డిట్లనియె. 62

శా. అత్యానందదకృష్ణరూపమును దే • వా! సత్కృపన్జూపితా

నిత్యానందున ; కట్టిభాగ్యమెనయ ♦ న్లైనైతినింకంచుఁ బొం
డిత్యస్ఫారుఁడు నైష్ఠికోత్తముఁడకుం ♦ డీభూతభక్త్యాత్ముఁడీ
సత్యోదారుఁడు లోనఁగుందుచనఁగాఁ ♦ బాలండు మీాసన్నిధిన్. 63

క. చిఱునవ్వునవ్వుచ నెనిమి
"సరి! నానిజరూపమిద్ది ♦ చతుష్పర్వం
బరుదుగ నద్వైతధరా
మరునకొనర్పంగలేదె? ♦ మాన్యచరిత్రా!" 64

మ. అనువాక్యంబులకేమిపల్కుటకు నో ♦ రాడంగలేదయ్యె వృ
ద్ధున ; కారూపముచాలునన్న మదియం ♦ దున్నల్గు శ్రీకృష్ణమూ
ర్తినిదర్శించెడు వాంఛదీరదిఁక శౌ ♦ రిన్జూతు నీరూపుచేఁ
దనియన్జాలనటన్న మిశ్రజునిచి ♦ త్తంబెంతొ నొచ్చున్గదా! 65

ఆ. ఇట్లుకొట్టుకొనెడు ♦ హృదయంబుతోడ న
ద్వైతుఁడుంటగాంచి ♦ "పరమపురుష!
నీదు ముద్దురూపు ♦ నిరుపమానమెకాని
తరుణకృష్ణరూప ♦ ధారివౌచు. 66

క. కనిపించెదనని యద్వై
తునకున్మనుబాసచేసి ♦ తోఁచఁగలేవిం
కనని యతఁడుమ్మలించెడు"
నని శ్రీవాసుండువలికె ♦ నాప్తుండలరన్. 67

వ. ఈమాటలకు నివ్వెఱపడి గౌరాంగుండు లజ్జావిషాద వినమితాననుం
డై యిట్లనియె. 68

సీ. ఒక్కొక్కసమయమం ♦ దోమిత్రవరులార!
పరవశతారోగ ♦ బాధచేతఁ
బిచ్చివానిగతిని ♦ ప్రేలుదునవియివి
యవియన్నిపాటిసే ♦ యంగఁదగునె?

యట్టియవసరంబు ♦ లందునా శ్రీకృష్ణు
నెడనపచారంబు ♦ లేవియేనిఁ
బలికినఁ జేసినఁ ♦ బ్రాణసఖులుమీర
లటుసేయకుండన ♦ న్నడ్డగింపుఁ
గీ. డయ్య! యని యెన్నిసారులో ♦ యంటినిగద
యోయి! యద్వైత! విస్మృతి ♦ నుండివదరు
దైవదూషణవాక్యము ♦ ల్దలఁచియటులె
సేయుమనికోరుటదినీకుఁ ♦ జెల్లునయ్య? 69

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 70

క. వెనుకన్నిత్యానందున
కునుజూపఁగ లేదె కృష్ణ ♦ కోమలరూపం
బనఘా? యదిమేమందఱ
మునుగాంచఁగ లేదె? యేల ♦ మోసపుమాటల్. 71

వ. నిమి యిట్లనియె. 72

క. అటులా! శ్రీవాసా! నా
కటువంటిప్రభావమెట్టు ♦ లలవడుమీరం
తటివింతలె కాంచినచో
నెటుసెప్పదువానికవియె ♦ యేతెంచిచనన్. 73

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 74

శా. స్వామీ! నీకుస్వభావజాకృతియు న ♦ స్వాభావికోన్మత్తనే
త్రామోదప్రదరూపమొందుఁగలవం ♦ చాడంగ నెట్లొప్పు, నన్
బాముల్వెట్టకుఁదెల్లమయ్యెనిఁక న ♦ స్వాభావికేత్యుక్తస
ద్రామాకారమె నీస్వరూప, మయథా ♦ ర్థంబుల్పరాకారముల్.

వ. నిమి యిట్లనియె. 76

క. అకలంకస్థిరభక్తి
ప్రకటితచిత్తంబుగలిగి ♦ భజియించునుపా
సకులోకయించుక శ్రీకృ
ష్ణకళాలేశంబుఁగాంచఁ ♦ జాలుదు రెలమిన్. 77

క. ఆరూపంబద్వైతుం
డారయఁగోరిననిమిషాలి ♦ తాఁజూండై ధ్యా
నారాధనముననుండినఁ
గారుణికాగ్రిణియతండు ♦ గనఁబడవచ్చున్. 78

వ. అద్వైతుండు శ్రీకృష్ణావలోకనలాలసుండై తద్దర్శనప్రాప్తింగూర్చి దృఢవిశ్వాసంబుగలిగి కన్నులుమూసికొని ధ్యానప్రవిష్టుండయ్యెఁ దక్కుభక్తులందఱుఁ జిత్తంబుల విషయవిముఖంబులుగను ధ్యానో న్ముఖంబులుగను జేసి దృష్టుల నద్వైతుపైఁ గీల్కొల్పియున్నంత;

శా. ఆసీనుండయిభూసురోత్తముఁడు ధ్యా ♦ నాయత్తుఁడై యుండ ని
శ్వాసోచ్ఛ్వాసములాఁగె; దేహముగదు ♦ న్స్థాణుత్వమున్దాల్చెఁ; ధ్యా
నాసక్తిన్విడనాడి విప్రనికపా ♦ యంబయ్యెఁగా! యంచుసం
త్రాసంబాదుచుఁ జూచుచుండిరి నిమి ♦ త్రనక్షింపుమంచందఱున్.

మ. పులకల్గన్పడెఁ బ్రాణసూచకములై ♦ పుణ్యాత్ముమైనంతనె
చ్చెలులుల్జింతలుదక్కి; 'రేమిడి' యనన్ ♦ శ్రీవాసుఁ, డాకృష్ణుదై
వలసద్దర్శనమందెనేమొమనయ ♦ ద్వైతుండు; తద్బాహ్యచి
హ్నలుగాఁదోఁచెడు నివ్వియంచనెను గా ♦ రాంగుండు లేనవ్వులన్.

ఆ. ఆతనోమహాత్మ ♦ యద్వైతునకుఁ గృష్ణుఁ
జూపి మాకుఁగూడఁ ♦ జూపవైతి
వేమిపాపమయ్య! ♦ యిది! యని శ్రీవాసుఁ
డంతలోనె యిట్లు ♦ లనియెమరల. 82

క. మాకేమివిచారము లే
దో కంజదళాక్ష ! నీవ ♦ యున్నాఁడవు నీ
యాకృతి మెచ్చాలు ; స్మృతికిఁ
రాకున్నాఁడితనిఁదేర్చి ♦ రక్షింపఁగదే. 83

వ. దానికి నిమి యిట్లనియె. 84

క. నీవంటివాఁడ నేసుమి
శ్రీవాసా ! యెట్లునేను ♦ జేయఁగలుగుదుఁ
శ్రీవరుఁడొనర్చుకృత్యము
లేవాఁడున్వలదు ; స్మృతియ ♦ దేతావచ్చుఁ. 85

ఆ. కొంతసేపటుండి ♦ కూరుకుచాలించి
యదరిలేచిచూచు ♦ నతనిపగిదిఁ
దేటివిప్రవరుఁడు ♦ దెసలనుబరికించి
యుమ్మలించె నశ్రు ♦ లొలుకనిట్లు. 86

సీ. నీలమేఘద్యుతు ♦ ల్నెగడనట్టెసల నా
యెదుటఁగన్పడినవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
నెమిలిపింఛముదాల్చి ♦ నేత్రపర్వంబుగా
నిట్టట్టుమురిసెవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
మురళియూఁదుచునన్ను ♦ మోహపుచ్చినయింత
లేసికన్నులబాలుఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
వర్ణనాతీతమై ♦ వఱలునాస్యమున నా
యెదనుదొంగిలినవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?

గీ. చిఱుతపదములఁ జిన్నారి ♦ చిట్టిగజ్జె
లెంతొరవళింపనాడెవాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ?
నిండుపున్నమవెన్నెల ♦ లీనరసింప
నెలమిననుఁజూచినవేల్వాఁ ♦ డేఁడియేఁడి ? 87

గీ. ఇట్లుకన్నులఁగట్టిన ♦ యట్లుకృష్ణు
వర్ణనము సేసివిలపించు ♦ వానిఁగాంచి
'యేమియద్వైత ! నీకన్ను ♦ లేమిగాంచెఁ
బలుకుమిటుసూచి' యంచు శ్రీ ♦ వాసుఁడడిగె. 88

వ. అందుల కద్వైతుం డెదుటనున్న గౌరాంగు వ్రేలుపెట్టిచూపి యిట్లనియె. 89

గీ. కట్ట ! యిదియంత యీమోస ♦ గానిమాయ
యేనుగనుమాయుతోడనే ♦ యెదనుదూఱి
కృష్ణుఁడై యిన్నిచేసితా ♦ నిట్టిపైకి
దూఁకి నిమియయికూర్చుండె ♦ దుడుకుచూడు. 90

ఆ. నిద్రఁగలనుగాంచి ♦ నిందింతెనన్నని
పల్కనిమి, యతండు ♦ వలికెనిట్టు
లెదనుదూఱుచుంట ♦ యీకనుల్గాంచెఁగా !
మోసమేలయోయి ! ♦ ముద్దుఁగృష్ణ ! 91

వ. అంత. 92

క. నునుసిగ్గున నిమియానన
మునువంచెను ; నీదుపూర్వ ♦ పుణ్యముచేతన్
గనఁగలిగితివీశునికృ
ష్ణుననిరి నిమిమనమొకింత ♦ నొవ్వకయుండన్. 93

గీ. దేనిచేతను విప్రసం ♦ దియములంత
రించిపోకుండఁగ్రమ్మఱ ♦ నేగుదెంచి
సారెసారెకునతనిఁగ ♦ ష్టములఁబెట్టె
మహిమలెటుతన్పసంశయ ♦ మానసముల ? 94

క. గరువము విద్యయుబుద్ధియుఁ

బరువునహంభావమడరి ♦ భక్తిం జెఱచున్
గరఁగువడి యవ్విక్రమముగఁ
బురుషునిభక్తిసుఖపాత్ర ♦ పూరుషుఁ జేయున్. 95

క. చదువులు సదివిననున్నత
పదభోగంబులునుదక్కు ♦ భాగ్యములెంతో
యొదవిననేమిప్రయోజన
మెదనిన్భజియింపకుండు ♦ నెడ శ్రీరామా! 96

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

త్రయోదశాశ్వాసము.

మ. సిరిదూరంబయిపోవనీ! సుఖముని ♦ శ్శేషంబుగాఁజాఱనీ!
పరిహాసంబులు నీసడంబులు జను ♦ ల్వ్యాపింపనీ! రక్తముల్
దొరఁగన్ఱాఁబడిమోఁదనీ! యురువిప ♦ త్తుల్గ్రమ్మిబాధింపనీ!
హరిదాసుల్భవదంఘ్రిపద్మములఁ బా ♦ యన్నేరుగా! రాఘవా! 1

గీ. చిట్టిగాంగుననుండి వి ♦ శేషవిత్త
వంతుఁడౌపుండరీకుఁడ ♦ న్భక్తవరుఁడు
నరవతంసరామానంద ♦ నామధేయుఁ
డును ముముక్షుత్వమునఁజని ♦ రినిమికడకు. 2

క. ఆకాలపుభక్తవరుల
నేకులు గౌరాంగచరణ ♦ హృతమానసులై
యీశరణినెమోక్షేచ్ఛను
మూఁకలుగామూఁగిరతని ♦ పురవరమందున్. 3

క. నిమిశిష్యులలోనొక్కఁ
క్కమహాత్ముఁడెచాలు జనుల ♦ కల్మషములు దుః

ఖములుహరియించి భక్తి
క్రమమునుబోధించిముక్తిఁ ♦ గనఁజేయుటకున్. 4

క. ఈనుజనులఁజేదోడుగఁ
జేసికొనుచుదుష్టతముల ♦ శిష్టవరులుగాఁ
జేసెనలనందసుతుఁడు శ
చీసుతుఁడై కరుణనన్నఁ ♦ జిత్రమెజగతిన్? 5

సీ. పుండరీకరామానంద ♦ పురుషులాత్మ
వర్తనంబులఁదెల్పిరి ♦ భక్తులెనయ
వచ్చుమేలఁదువ నిహసుఖ ♦ భాక్కులౌచుఁ
బారమార్థికసుఖమునిం ♦ డారననుచు. 6

శా. వాలాయంబుగభక్తులెందఱోనిమి ♦ ప్రజ్ఞాభవాశ్చర్యకృ
ల్లీలల్గాంచిచెలంగుచుండిరిఁకఁద ♦ ల్లీలామహత్త్వంబుభ
క్త్యాళిస్తోత్రములన్నియున్దెలుపశ ♦ క్యంబె? మహాగ్రంథము
ల్వ్రాళిన్వ్రాసినకాళిదాసకవియు ♦ న్వాల్మీకియు న్వచ్చినన్. 7

సీ. జెస్సూరులోపలఁ ♦ జేరినబాంగాంగు
నందలిపురిబురా ♦ ననెడుదాని
లోనున్నయొకమున ♦ ల్మానుండునిస్తుల
శ్రీకృష్ణభక్తిచేఁ ♦ జెలఁగువాఁడు
సకలభూతములందు ♦ సమదయగలవాఁడు
హరినామమునువిను ♦ నఖిలజంతు
వులుముక్తిఁజెందున ♦ న్పూర్ణవిశ్వాసంబు
గలవాఁడుబెనపోలు ♦ కాననంబు

గీ. ప్రాంతమందుననొకచిన్న ♦ యాకుటిల్లు
గట్టికొని యందునివసించి ♦ గట్టిగాను

బగలు రాత్రియు విసుగక • క్కుగతిఁ బాడు
చుండు హరినామమును నోటి • నిండభక్తి. 8

గీ. అచలమైనఁ జలింపఁగా • నగును గాని
యితని భక్తికిఁ జలనమిం • తేని లేదు;
సతతహరిదివ్యనామసం • స్మరణకలన
నెనసెనీతఁడు 'హరిదాసుఁ • డనెడు పేరు' 9

క. వీతాహంకారుండగు
నీతఁడు భక్తిక్రమంబు • నెల్లయు లోకా
తీతపరిజ్ఞాఢ్యుండ
ద్వైతునికడ కేగి నేర్చి • ధన్యుండయ్యెన్. 10

గీ. అడవిప్రాంతను నివసించు • నపుడు మంచి
యౌవనంబందమును గల్గు • నతఁడె యైన
వార్ధకమునన యేగెన • ద్వైతుపగిది
నిమినిగొలువంగ హరిదాసుఁ • డమితభక్తి, 11

శా. తారుణ్యాంగమనోజ్ఞతోరుజవన • త్వశ్లిష్టుఁడై వీనికిన్
ధీరత్వంబెటులుండుఁ జూతమను బు • ద్ధిన్ దత్పురేభ్యుండు బ
ల్మాను స్వభ్యుల ముద్దుఁగుల్కు నొకవా • ల్గంటిన్ వయోమధ్యనో
య్యారిన్బంపెను భక్తిగంగఁ గలుప • న్భావప్రభావంబులన్ 12

శా. సింగారంబుల, లోచనాశుగముల, • న్జేసన్నల, న్జిత్తహృ
త్సంగీతంబుల, మందహాసముల, న • ర్ధస్రస్తచేలాల్పగు
ప్తాంగవ్రాతముల, న్మిటారి, మటుమా • యల్పన్నెఁగామాగ్నిలో
నంగాల్పన్హరిదాసుఁ, గానితనయ • త్నంబుల్వృథాయైచనెన్. 13

చ. ఇరుదెసగట్లుగోసి ప్రవ • హించెడుసత్వరనిర్ఝరాంబువుల్
సొరఁబడి యీఁదిప్రాణములు • సోలఁగఁ గొట్టుకపోవులేడిమా

దిరిజలజాయతాక్షి, యమి ♦ తీవ్రపుభక్తికి సద్దువచ్చి, యు
క్కఱి, హరిదాసురాలగుట ♦ గల్గెనుదానెనికృత్తదోషమై. 14

ఆ. కామమునకుమాఱు ♦ కమ్రభక్తినిగొల్పి
బాఱుఁగుమాఱుకృష్ణ ♦ మూర్తినునిచి
లోలబాహ్యదృష్టి ♦ లోచూపుగాఁద్రిప్పి
యతఁడుగులటభక్తు ♦ రాలిఁజేసె. 15

క. పుటభేదంబునకేగిన
విటపాళింగూడిచెడును ♦ వెలఁదియటంచ
క్కటికన్హరిదాసుఁడు తన
యుటజంబునఁబెట్టితాను ♦ యొకయెడకరిగెన్. 16

వ. ఆకాలంబున నుత్తరహిందుస్థానం బంతయు మహమ్మదీయుల యధీనంబై యున్నకతన నానంగదేశభాగం బొకముసలిమాన్ప్రభువుచేఁ బాలింపఁబడుచుండె. హరిదాసుఁడున్నగ్రామపు ఖాజీయతని వర్తనంబు సవిస్తరంబుగ తేనికివ్రాసిపంప నాహరిదాసుం బట్టి తనయొద్దకుఁ దత్క్షణంబ తగినభటులఁగావలియిడి పంపవలయునని ప్రభువు ఖాజీ కుత్తరువొసంగె. ఖాజీయు నట్లుగావించె. 17

క. హరిదాసుని శాంతియు నన
వరతము శ్రీహరినిదలఁచి ♦ వాకొనుటయు భ
క్తిరసోద్భూతాశ్రుకణము
లరయఁగవిభుచిత్తముకగు ♦ నార్ద్రంబయ్యెన్. 18

గీ. కానియుద్యోగియొకఁడు కి ♦ గ్గాడిమొఱకు
'గోరి' నామునుండుభూవరుఁ ♦ జేరియుండె
మేదినీపతిహృదయంబు ♦ మెత్తఁబడియె
నంచెఱిఁగివాఁడు విభుమ్రోల ♦ ననియెనిట్లు. 19

క. కట్టా! యిస్లామ్‌మతమునఁ
బుట్టియు హైందవమతంబుఁ ♦ బూనెను ద్రాళ్లం
గట్టి తెగఁగొట్టిపీనిం
గిట్టింపక యున్నమతము ♦ గిట్టదె భూపా! 20

శా. సర్వోత్కృష్టమహమ్మదీయమతము ♦ న్జాలించినిర్భీతిఁద
త్పూర్వాంపుంగుమతంబుఁదాల్చితలవం ♦ పుట్టెచ్చెనీచాత్ముఁడీ
యుర్విం గల్గుమహమ్మదీయులకున ♦ య్యో! వీనిశిక్షించి దు
ర్గర్వంబార్పకయున్న నింకమనవా ♦ రల్నిల్తురే భూమిపై? 21

ఉ. చూడుమహమ్మదుప్రభుని ♦ జూడుమతంబుల తారతమ్యముల్
చూడుము రాలఁగట్టులను ♦ జొన్పుచుగుళ్లను మ్రొక్కుచుంట; శా
పాడుము దేవుఁడొక్కఁడని ♦ ప్రార్థనసేయుమతంబు; లేనిచోఁ
బాడగులోక, మన్యమత ♦ వర్తులునవ్వదురయ్యభూవరా! 22

ఆ. మనము పీఁకుచున్న ♦ మహిపతివిధియించె
మరణశిక్ష; 'గోరి' ♦ మాటఁబట్టి
ప్రభువుయోగ్యుఁడైనఁ ♦ బరిసరవర్తుల
లోటుచేతఁబ్రజకుఁ ♦ జేటువచ్చు. 23

క. హరిదాసుఁ జంపఁగాదా
నరనాథుఁడు మరణదండ ♦ నము వేయుట, దు
ర్మరణమునకు వెఱచియతఁడు
దురకమతములోనఁ దిరుగఁ ♦ దూఱునను, మదిన్. 24

సీ. పట్టణంబుననిరు ♦ వదిరెండుసంతతా
వులుగలవందులోఁ ♦ దొలుతనొక్క
స్థలమునకాహరి ♦ దాసునిదీసిక
చనియటనాతనిఁ ♦ జబుకుతోడ

ఘోరతరంబుగాఁ ♦ గొట్టంగవలయు ; న
శ్లీలతక్కుఁదావుల ♦ నేఁచవలయు ;
నిరువదిరెండవ ♦ యెడమాత్రమేవాఁడు
గూలెడువఱకును ♦ గొట్టవలయు ;

ఆ. "బుద్ధివచ్చెనేను ♦ బొరపడితినినాఁడు
శుద్ధమతముమరలఁ ♦ జొచ్చువాఁడ"
ననినవినియునమునసె ♦ యతనినివదలంగ
వలయు ; నంచుతోఁడు ♦ సెలవొసంగె. 25

క. మతవిగళితమృతివీక్షణ
కుతుకముఁ, గాతరతఁ బ్రదుకఁ ♦ గోరునొ యేమో
యతఁడనుశంకయు, నడరఁగ
యతికడకు 'న్గోరి' యేగి ♦ యనె నీపగిదిన్. 26

శా. పల్మారున్మారియంచుఁబ్రేలెదవు నీ ♦ ప్రాణంబులన్నిల్పుకో,
తాల్మిన్దాల్చెదవెంతకాలము ? కశో ♦ ద్దండప్రహారంబుల
న్బల్మిన్జంపకమాన, రీకుమతము ♦ న్వర్జించితొల్దొల్తనే
'కల్మా' చెప్పి మహమ్మదీయమతము ♦ న్నైకొమ్మశీఘ్రమ్ముగన్. 27

ఆ. ఒండు రెండుమూఁడు ♦ దండనంబులు సైఁప
వచ్చుఁగాని వెట్టి ♦ వాఁడ! రెండు
పదులరెండుచోట్ల ♦ బాధలుభరియింపఁ
దరమొ? నీవువదరు ♦ హరికి నైన. 28

ఆ. తిరుగమతముఁ బోనఁ ♦ జొరఁబడితేని, నీ
హరినివేగసాగ ♦ నంపితేని,
యొడయనికడగొప్ప ♦ యుద్యోగమిత్తురు
ధనమువచ్చుఁజాల ♦ దానివలన. 29

వ. అందులకు దందహ్యమానమానసుండై హరిదాసుండు 'గోరి' కిట్లనియె. 30

చ. ఖలుఁడనినన్నుశిక్షకులు ♦ కండలుకండలుగాఁగఁగోసి కా
కులకును గంకగృధ్రముల ♦ కున్నడుపారఁగవిందువెట్టనీ!
తలఁకనుదానికించుకయుఁ ♦ దప్పదుపూర్వకృతానుభూతి; పు
ష్కలసుఖదాయి శ్రీహరి వ ♦ చఃకథనం, బదిమాననెన్నఁడున్. 31

గీ. 'గోరి' యీయుత్తరమునకుఁ ♦ గుపితుఁడౌచు
నోమతభ్రష్ట! యిదివఱ ♦ కున్న నేర
మునకుఁదోడుగ నధికారు ♦ లనుదిరస్క
రించి నీదోషమును ద్విగు ♦ ణించుకొంటి. 32

క. అని హరిదాసుని శిక్షా
వసికింగొనిపోయె; నెట్లు ♦ భక్తుండీబా
ధనుసహియించునోచూడం
జనుదెంచిరిపెక్కురు పురి ♦ జనులచ్చటికిన్. 33

క. హరిదాసుఁ డాత్మబాధల
నరకుఁగొనఁడుసాధుపీడ ♦ సల్పెడుపీరల్
ఘోరసెడు నరకార్తులనే
తెఱఁగుననమయింతునంచుఁ ♦ దీవరపడెడున్. 34

ఉ. చీమకుసేఁగకేనెపుడు ♦ సెబ్బరసేయఁడు, పైనవ్రాలుచున్
దోమలుగుట్టిరక్తమును ♦ దోరవుదప్పినిబీల్చుచుండినన్
బ్రేమముడివానినేమనఁడు, ♦ వెట్టెడిబాధభరించుఁగాని, యీ
కోమలచిత్తుఁడజ్ఞజన ♦ కోటివిపత్తులుసైఁచుటెట్లగున్? 35

క. వదలుముహిందుమతంబును
వదలనిచో నిదిగొ దెబ్బ ♦ పైఁబడుననుచున్

బెదరించి చుఱుకుచుఱుకని
యదయతఁగొట్టంగసాగి ♦ రాహరిదాసుఁ. 36

వ. అతండు. 37

ఉ. ఇంతయుభీతిఁజెందఁడు, చ ♦ లింపఁడుదెబ్బల, కాస్యకాంతియా
వంతయుఁగోలుపోవఁడు, క ♦ శాంగములంటినయప్పుడెల్ల శ్రీ
కాంత! గజేంద్రరక్షక! జ ♦ గత్పతి! దీనజనావనా! యఘ
ధ్వాంతదినేశ! శ్రీహరి! కృ ♦ పామయ! యంచులుఁగ త్తిపిల్చెడుఁ.

గీ. చూడవచ్చినవారిలో ♦ సుదతులర్భ
కులును బురుషులు ముసలిమా ♦ నులును హిందు
వులునుగలరందఱుంగూడఁ ♦ బొక్కి యేడ్చి
రాకశాఘాతములుదమ్ము ♦ నంటెనన్లు. 39

సీ. కటకటా! వీరల ♦ కెటులాడుఁజేతులీ
సాధువుబాధించి ♦ చంపననిరి
దీనవత్సలుఁడగు ♦ దేవుఁడీకూ్రరకృ
త్యములెట్లుసహించు ♦ నరసియనిరి
కాలమేతెంచెనీ ♦ ఖలులకుఁగానిచోఁ
బుట్టునేయిట్టిదు ♦ ర్బుద్ధియనిరి
ప్రళయకాలమువచ్చెఁ ♦ బాపంబుపండెనిం
కుండమెన్నాళ్లోయీ ♦ యుర్వియనిరి

గీ. కాంచుచుండఁగ నెవ్వడో ♦ కంపమొదవి
మనలనందఱదిగమ్రింగి ♦ మాపుననిరి
పాపకర్ములమయ్యయో! ♦ పరమశాంతు
ఘోరమరణంబుఁజూచుచు ♦ న్నారమనిరి. 40

వ. హరిదాసుండు భక్త్యానందశోభావిరాజమానంబగు మోము శతు

కులవంకకుఁ ద్రిప్పి, కన్నీరొక్కబొట్టైన లేక, వారుసేయు పాపకృత్యం బులకై చింతనొంది, పశ్చాత్తప్తచిత్తులై ముందైన బాగుపడుదురే మోయను భ్రాంతితో నల్లన నిట్లనియె. 41

ఉ. మానుఁడిసన్నుఁగొట్టుటది ♦ మంచిదె? దాననులాభమేమి? మీ
కేనపకారమేమియొన ♦ రించితిసోదరులార! చెప్పఁడీ!
ప్రాణులహింసపెట్టుటది ♦ పాపముగాదదటండ్రుగా! మున
ల్మానులు హిందువుల్కొదువ ♦ మానవు, లియ్యది మీ రెఱుంగరే!

గీ. నన్నుహింసించుచున్నారు ♦ నాదుబాధ
వాపుఁడీయనిమిము వేఁడు ♦ వాఁడఁగాను
బాపకృత్యంబులను జేయ ♦ బాధపడెద
రీరెయని యెంచిచెప్పితి ♦ నిట్లుమీకు. 43

గీ. అతనిపల్కులు న్యాయకా ♦ ర్యవహులందు
నందఱకునచ్చమిని ప్రభు ♦ నాజ్ఞఁదీర్ప
కున్న నాశిక్షయేవార ♦ లొందవలసి
వచ్చుననుభీతిఁగొట్టుట ♦ వదలరైరి. 44

గీ. అంతహరిదాసుఁ డింకేమి ♦ యనకవీరి
వారినింబట్టిప్రార్థింప ♦ వాయినొప్పి
ఫలములేదనియోజించి ♦ భక్తపాలు
విష్ణుబిగ్గరవేఁడె ని ♦ వ్విధముగాను. 45

శా. శ్రీలోలా! సుగుణాలవాల! యివిగో ♦ చేమోడ్పు; లజ్ఞానులై
యాలోకంబె సమస్తమన్మతిని న ♦ న్హింసించుచున్నారు, వీ
రేలాసేయుదురింతపాపము దయా ♦ బ్ధీ! యించుకీక్షించినన్
జాలింబొందిక్షమింపు తత్కృతములా ♦ సర్వాపరాధంబులన్. 46

క. ననుబాధపెట్టుచున్నా

రనియలుగంబోకుమయ్య ! • యంబుజనేత్రా !
కనివీరిం బ్రోచితేము
క్తిని నాకీవానఁగినట్లు • కృష్ణ ! యలరెదన్. 47

శా. ఈరీతిన్హరిఁజాలవేఁడికొని సం • తృప్తాంతరంగంబుతోఁ
దీకున్గోరికతప్పకుండఁనను బు • ద్ధిన్వారిజాతాక్షుసం
స్మారాంభోనిధిన క్తతారణచణు • న్స్థాపించికొంచాత్మ, నా
ధీరుండంతటఁ బారవశ్యమునుబొం • దెన్ధ్యాననిర్మగ్నుఁడై. 48

గీ. కొందఱిదిసూచియాశ్చర్య • మంది ; రశ్రు
వులనురాల్చిరికొందఱు ; • పుణ్యపురుషు
బాఁదెదరదేల ! వానికి • బదులుమమ్ము
బాఁదుఁడీ ! యనికొందఱు • వలికిరపుడు. 49

ఉ. చచ్చెనుదాసుఁడంచు బల • శాలులుశిక్షకులామహాత్మునిన్
జెచ్చెరజాహ్నవీతటము • చెంగటనీటను బాఱవైచిపో
వచ్చునుమీరలంచు జన • పాళికిఁజెప్పిచనంగఁ బ్రాణము
ల్వచ్చెనుగాంగశీతలజ • లంబులతాఁకున భక్తమాళికిన్. 50

క. హరిదాసుఁడు శ్రీహరి ! శ్రీ
హరి ! శ్రీహరి ! యంచుఁబైకి • నరుగెంచెను ; జె
చ్చెరనీవార్తను ధరణీ
వరునకుఁగొనిపోయిరచటి • వారలు సెప్పన్. 51

ఉ. వింతగువార్తయొక్కటి చె • వింబడె నారసివత్తమంచు భూ
కాంతుఁడు ఖాజియున్నచో, జ • గత్పతి ! శ్రీహరి ! కృష్ణ ! యంచును
స్వాంతమునన్భజించు యమి • సత్తముఁగాంచి నమస్కరించిరా
శాంతునికిన్ని జాపకృతి • జన్యవిషాదపరీతచిత్తులై. 52

సీ. హరిదాసుఁడేభక్త • వరుఁడైయెసఁగుచుండె

దనుఁదాఁటుభక్తుఁడ ♦ ద్వైతుఁడంచు
నెఱిఁగియాతనిఁదన ♦ గురునిగా సేవించి
కలసెనాతనిశిష్య ♦ గణములోన
నద్వైతుఁడుతనకు ♦ నధికుఁడెంతో యని
తెలిసిభక్తిని నిముఁ ♦ గలసివెలసె
గురువులెందఱో యిట్లె ♦ కూడిరిగారాంగ
శిష్యులై, శిష్యప్ర ♦ శిష్యవితతి
గీ. యంటిరా, నిట్టులేగద ! ♦ యవనినెల్ల
యుపనదులుపెద్దనదులలో ♦ నోలిఁగలయు
గట్లనోరయుచుఁబాఱెడు ♦ గంగవంటి
గొప్పనదులెల్లవారాశిఁ ♦ గూడిపొంగు. 53

క. వాలికలౌకనులను భ
ద్రాళికినెలవైవిశాల ♦ మహాఫాలమునన్
గ్రాలెడునీమోముంగనఁ
జాలెడునాతనిదెధన్య ♦ జన్మమురామా ! 1.

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

చతుర్దశాశ్వాసము.

శా. రారాయీశ్వర! రారతంద్రి! యిటురా ♦ రా! భక్తమందార! యం
చారావంబులనిన్ను వేఁడుదుమనం ♦ తాఖండదివ్యప్రభా
కారోద్వృత్తినిదోఁచితే నదయశ ♦ క్యంబౌనెయీకన్నులన్
శ్రీరామా! యుదితావతారమునయ ♦ న్జైకొన్నఁగాకీవిలన్. 1

సీ. చెంతలేఁడీశుఁడ ♦ న్స్థితియు, దేవుఁడు తన
చెంతనున్నాఁడను ♦ స్థితియుఁ, దానె
దేవుఁడన్స్థితియును, ♦ దివ్యానైజస్థితి,
తానెయక్రూరాది ♦ దైవభక్తు
లనుస్థితి, యీవైది ♦ టనునేదియోయొండు
స్థితినుండునెపుడు శ ♦ చీసుతుండు
స్వాభావికస్థితి ♦ వఱలెడుసమయమం
దెంతొమనోజ్ఞుఁడై ♦ యెసఁగుచుండు

గీ. శాంతుఁడై నమ్రుఁడై దయా ♦ స్వాంతుఁడగుచుఁ
బరులభాషించితనుఁగ్రిందు ♦ పఱచుకొనుచు

సఖులతో నెకసక్కెము ♦ ల్సలుపుకొనుచు
నెగడఁ జేయుమ నెలనవ్వు ♦ నిత్యతుష్టి. 2

సీ. తనపొంతఁ గృష్ణుఁడు ♦ గనిపింపలేదను
నవసరంబున నిమి ♦ యాధిఁ దూలి
గుండెలుఁ బ్రద్దలై ♦ కోల్పోవుఁ బ్రాణంబు
లనునట్టులవనిపై ♦ యట్టెవ్రాలి,
హృదయచలనమాఁగుఁ ♦ గదలవు శ్వాసము
ల్తాళములు వడిపోవు ♦ దౌడ, లిట్లు
కొంతసేపుండి తా ♦ నంతఁ గ్రమ్మఱ లేచి
వెక్కి యేడ్చుచు నెయ్యు ♦ ప్రక్కకేగి

గీ. "పోవుచున్నది ప్రాణమీ ♦ ప్రొద్దు దాని
నాఁపఁ జాలుదె? శాంతింపుమనెద వెంత
చేసినను హృది సేయదు ♦ చెప్పినట్టు
లేగ నిమ్మోయి చెలికాఁడ! ♦ కృష్ణుకడకు.

క. పోనిమ్మా! యూఁపకసఖుఁ
డా! నన్నీ వాఁపి తేని ♦ యసువుల నిలుప
న్లేనను కో" యని మోమున
దీనతయచ్చుపడఁ బలుకు ♦ దిక్కులరయుచున్.

మ. జిలుఁగుంబుట్టము దాల్చి యొక్కపుడు నా ♦ జీవేశుఁడౌ కృష్ణుఁడిం
దులకున్వచ్చునటంచు సంభ్రమము సం ♦ తోషంబు వెంపొందన
ట్టుల మోదాశ్రులు గ్రమ్మ నాట్యములోన ♦ ర్చు, న్సుందరాంగంబుపైఁ
బులకల్గన్పడ 'వచ్చె నాథుఁ' డని తా ♦ మూర్ఛిల్లు వెన్వెంటనే. 5

ఆ. ఇట్టులుండియుండి ♦ యుతరులతో మాట
లాడుచుండిసరుని ♦ పోఁడిమంత

తోఁచెఁగిదివ్యరూప ♦ ధరుఁడౌచు శ్రీవిష్ణు
వల్లైనిమియగపడు ♦ నందఱకును. 6

మత్త. ఒక్కనాఁడుమురారితో సర ♦ సోక్తులాడుచునుండఁగా
దిక్కులన్ఘనశోభఁజిమ్మెడు ♦ దివ్యదీప్తిశరీరుఁడై
యుక్కుమీఱిశచీసుతుండు మ ♦ హాగ్రపేక్షులఁజూచుచున్
వాక్కుఘోరఘనాఘనారవ ♦ భాతిఁబంపిలనిట్లనెన్. 7

గీ. ఒడలుపొగరెక్కికాశిలో ♦ నుండిజోగి
యెల్లిదుఁడుప్రకాశానందుఁ ♦ డెట్లుకాఱు
లఱచుచున్నాఁడొ చూచితి ♦ రయ్య! మీరు
బుద్ధిసెప్పుదువానికి ♦ ముందుముందు. 8

గీ. తానపరిపక్వచిత్తుఁడై ♦ తానుగఱవు
మూఢజనపాళిసామర్థ్య ♦ మునురవంతఁ
జూడకుండంగభక్తిని ♦ సురుఁగఁజేయు
నతని 'బ్రహ్మోహ' మెట్టిదో ♦ యరయువాఁడ. 9

గీ. ప్రప్రథమమందుదైవరూ ♦ పగ్రహణము
గష్టముగఁగానిపించినఁ ♦ గ్రమముగాను
సుకరముగనవ్యవధిగనే ♦ చూపుచుండె
భక్తజనులకు నిఖిలపాప ♦ భంజకుండు. 10

గీ. ఒకనాఁడట్లుజరుగునం ♦ చోరులెఱుంగ
కుండ శ్రీవాసుగృహమునం ♦ దుండిస్నాతుఁ
డైనవెంటనె మిశ్రజుఁ ♦ డగపఱిచెను
విశ్వరూపంబుఁజూపఁటు ♦ వెఱఁగుఁజెంద. 11

గీ. అందురిద్దానిజనులు "మ ♦ హాప్రకాశ"
మనుచుఁ; బూర్వపుమహిమంబు ♦ లనునతిక్ర

మించెనిదికాలదైర్ఘ్యమం ♦ దిరువదొక్క-
గంటలవఱకుభక్తుల ♦ కనులఁదనిపి. 12

సీ. అచ్యుతోద్దిష్టమై ♦ యలరారుగద్దెపైఁ
గొంకించుకయులేక ♦ కూరుచుండి
భక్తులఁగీర్తన ♦ ల్పాదుండవుచుఁజెప్ప
నిమి, యంతగది, కాంతి ♦ నిబిడమయ్యెఁ
గమ్మనివిరులతోఁ ♦ గైసేసెస్వామిని
దతభక్తియుతుఁడుగ ♦ దాధరుండు
ఛత్రంబుపట్టెను ♦ సాధునిత్యానందుఁ
డనువుగాఁజామరం ♦ బునుగ్రహించి

గీ. వైచెనరహరి, యీరీతి ♦ వఱలియతఁడు
వెసలదేదీప్యమానాంగ ♦ దివ్యకాంతి
మెసఁగఁద్రిజగద్వశీకర ♦ నైకదతు
మైనచిఱునవ్వుభక్తుల ♦ పైనిబఱపె. 13

గీ. కవులుచిత్రకారులు మును ♦ ల్దపిలియూహ
సేయులిఖియించుమది నుపా ♦ సించుతత్వ
మౌర! యానవద్వీపభ ♦ క్తాళియెదుట
నెసఁగితదధీనమయ్యెవా ♦ రెంతవారొ! 14

శా. ఆనందాబ్ధినిదోఁగిభక్తులు విశే ♦ షాపేక్షఁజాంపేయముల్
నానామూల్యపదార్థరాసులును వి ♦ న్నాణంపువస్త్రంబులున్
జ్ఞానానందమయస్వరూపునకుఁ గా ♦ న్కల్వెట్టిచిత్రంబులౌ
సూనంబుల్తులసీదళంబులును గొం ♦ చున్సల్పిరంఘ్ర్యర్చనల్. 15

క. ఆనీతప్రసవంబుల
లోనుత్తమమంతరంగ ♦ లూనప్రేమా

మానామోదదకమలము ;
దానిన్గొని నిమికి నర్పి ♦ తముసేసిరటన్. 16

క. తలుపుల్దెఱచిరిదయఁగా
వలసినవారటకువచ్చి ♦ పరమేశమహో
లలితాకృతిఁగనిమోదం
బెలయుదురని ; కాని తక్క ♦ వేమైరిజనుల్. 17

ఆ. కొద్దిమందిమైన ♦ గురుతరనిశ్చల
భక్తితోడఁ బుష్ప ♦ వర్షములను
మంత్రనాదములను ♦ మహితాత్మనేక కా
లమునఁబూజసేసి ♦ రమలమతులు. 18

గీ. ఎవనిమట్టునకతఁడు తా ♦ నీశ్వరుండుఁ
దక్కనితరులు లేరను ♦ తలఁపుతోడ
సలుపుచుండెనుబూజని ♦ శ్చలమనమున
నెంతసందడియున్నన ♦ దేమివినక. 19

ఆ. ఒకఁడుపూలదండ ♦ నూనిస్వామీ! తాల్పు
మనుచునిమినివేఁడ ♦ నతనిమెడను
వఱలుదండఁదీసి ♦ భక్తునిమెడవేసి
యొగ్గఁదనదుకంఠ ♦ ముంచుమనుచు. 20

గీ. పట్టుమేల్బట్టలును స్వాదు ♦ ఫలవితతులుఁ
బిండివంటలుఁబాల్కల ♦ కంషదధియుఁ
గట్టియూరగింపులు వెట్టి ♦ గంధమలఁది
చెలఁగిభక్తులునిమినిబూ ♦ జించిరపుడు. 21

క. నరవేషంబునువిష్ణుఁడు
గరుణించిధరించితోఁచెఁ ♦ గావునవారల్

నర మోదకర పదార్థో
త్కరములనర్పించిరంతె ♦ కాకొండౌనే? 22

గీ. ప్రథితపీతాంబరున కేల ♦ పట్టుబట్ట
లఖిలజగదన్నదున కేల ♦ యారగింపు
కలితసురభిళాంగున కేల ♦ గంధచర్చ
కూర్చుభక్తులసంతుష్టి ♦ కొఱకుఁగాక. 23

క. ఈతఁడెఁ దెచ్చినభక్ష్య
వ్రాతములమితంబులైన ♦ వానిసుళువుగాఁ
జైతన్యుఁడుదినెనఁట యీ
చేతలునరమాత్రుఁడెట్లు ♦ సేయంగలుగున్. 24

గీ. కొమ్మకొమ్మంచుభక్తులు ♦ కొసరియొసఁగు
నన్నిముసిముసినగవుల ♦ నందుకొనియె
భక్తవత్సలుఁడతనికి ♦ భక్తినిచ్చు
నణువుఁగూడమహామేరు ♦ వౌనుగాదె? 25

ఆ. నన్నెచూచుచుండె ♦ నారాయణుండంచు
నందఱెంచుకొనెడు ♦ నట్లుసేసె
సతతముత్తరంగ ♦ సందోహకలితకృ
పారసాబ్ధిదీన ♦ బాంధవుండు. 26

ఉ. శ్రీవరదివ్యమూర్తియల ♦ రించెనుభక్తులనేత్రపాళి, మో
హావహదేహసౌరభము ♦ హాయినిగొల్చెనునాసికాళికిన్,
ధీవరుపోల్కిభక్తజన ♦ నిర్మలమానసమత్స్యరాజిపై
జావిగళత్కృపామహిత ♦ జాలమునన్నిమిలాగెనేర్పునన్. 27

క. బంభరసదృశతమిస్రల్
కుంభినిపైవ్రాలుతఱిన ♦ కుంఠితతేజుం

డంభోజాక్షుండ నేవా
గ్గాంభీర్యముదోఁప భక్త ♦ కాండముతోడన్. 28

వ. త్రికాలవేదినగు నాకు మీమీచారిత్రంబులెల్లఁ గరతలామలకంబు లుసుఁడీ యని శ్రీవాసాద్వైతాది భక్తపురుషుల యాజన్మకృతకృత్యంబులన్నియుఁ జూసన్రుచ్చినట్లునుడివి తనసర్వజ్ఞత్వంబుఁ బ్రకటింప నందఱాశ్చర్యనిమగ్నులై చేతులుజోడించికొని నిలువంబడిరి.

గీ. పగటిపూట నెదినకర ♦ ప్రభనుమించి
వెలుఁగు గౌరాంగుదేహము ♦ జ్వలతరంబు
గాఁబిసాళించెనలనిశా ♦ కాలమందుఁ
జీఁకటులననివేఱుగాఁ ♦ జెప్పవలెనె? 30

గీ. అంతశ్రీవాసుఁడఖిలలో ♦ కాధిపతికి
నవ్యకర్పూరనీరాజ ♦ నంబునిచ్చి
సమయమయ్యెను శచియదో ♦ సంగవలయు
నంచునద్వైతుతోడయో ♦ జించిచెప్పె. 31

ఉ. నాసుతుమీరయో! చెఱపి ♦ నారని మమ్ములదూఱుఁదల్లి; తా
నీసమయంబు ప్రొఁకమును ♦ నిచ్చటికిన్జను దేరఁదెల్లవాఁ
నాసుభగాంగునిన్జెఱపు ♦ నాగడకాండ్రముమేమొ? యాతఁడే
యీసరణిన్బ్రసర్చినము ♦ నెల్లరనున్జెడఁదీయుచుండెనో? 32

క. అనిశ్రీవాసుఁడు చిఱున
వ్వునవ్వి పల్కఁగనన్నై ♦ పౌసరించుటలె
స్సనియద్వైతుఁడుచెచ్చెరఁ
బనిచెనుశచికోస; మామె ♦ వచ్చెను వెంటన్ 33

ఆ. వచ్చిగదినిజొచ్చి ♦ వర్ణనాతీతమౌ
దివ్యతేజసాకృ ♦ తిని వెలుంగు

వానిఁగాంచి వెఱఁగు ♦ పడిశచీతోద్ధాత్రి
నిట్టులుమ్మలించె ♦ నెంతో పిదప. 34

సీ. నాముద్దుబాలుఁడు ♦ నానిమినాతండ్రి
నామోహనాంగుఁడు ♦ నాదుప్రాణ
మయ్యయ్యొ! దైవమే ♦ యైనాఁడు నేఁడిట్లు
సుతవియోగము సైఁచి ♦ బ్రతుకఁగలను?
పెద్దకొడుకుపోయెఁ ♦ బెనిమిటిమరణించె
నొక్కఁడునిట్లయ్యె ♦ దిక్కెవండు?
నాబిడ్డలోకంబు ♦ నకుఁదండ్రియయ్యెఁగా
యందఱసొమ్మునా ♦ యర్థమానె?

గీ. కొట్టితిఁదిట్టితినినాదు ♦ కొడుకనుకొని
వానినన్నింటి నెంచియా ♦ పరమపురుషుఁ
డెంతశిక్షించునోయది ♦ యెట్టులోర్తు
నంచుగడగడవడఁకుచు ♦ నాపెనిలిచె. 35

క. తక్కినవారలఁజూడఁడు
తక్కువగా; వచ్చినామె ♦ తల్లికదాయం
చెక్కువసేయం, డందఱ
నొక్కపగిదిఁజూచెనిమిమ ♦ హోదారుండై. 36

క. కనిశ్రీవాసుండదియో
జననీ! మ్రొక్కవదియేల ♦ సర్వాంతర్యా
మినిజూచుటలేదొకో యనఁ
బొనరిచెనతిభక్తినతులఁ ♦ బొలఁతుకయంతన్. 37

ఆ. తల్లిపలితశిరము ♦ దాఁకెనునిమిపదం
బంతనతఁడుతనదు ♦ నడుగునామె

శిరముపైనిబెట్టె; ♦ శ్రీహరికెవ్వతె
తల్లి? లోకపితకుఁ ♦ దండ్రియెవఁడు? 38

ఉ. ఆడఁగఁజొచ్చెఁబొలుతము ♦ దావృతమానసయైస్వభావజ
వ్రీడయుమానమున్దొలఁగి; ♦ విహ్వలవృద్ధకృశాంగకంతుల
న్జూడఁగనవ్వువచ్చెనటఁ ♦ జూపటికెంతయుఁ,గూడదమ్మరో!
కూడదునీకిటంచుశచిఁ ♦ గొందఱుబల్కినినాఁపిరంతటన్. 39

చ. చదువిసుమంతలేదయిన ♦ స్వచ్ఛముగాశచిపాడెఁదొల్లిభ
ద్రదుఁడగు కృష్ణుఁడీశుఁడవ ♦ తారముఁదాలిచిమాత దేవకీ
సుదతికిస్వస్వరూపమును ♦ జూపినవేళనమస్కరించి పె
న్ముదమున నామెసెప్పిన మ ♦ నోజ్ఞపుభాగవతస్థపద్యముల్. 40

గీ. మాలినీశచీప్రభృతులు ♦ మహితగుణలు
వయసుగడచినస్త్రీలు స ♦ ద్భక్తిమీఱఁ
గప్పురపుబారతులనిచ్చి ♦ గారవించి
శిశునంతటశచితన ♦ యింటికేగె. 41

వ. ఇఁక గౌరాంగదేవుండు కొంతసేపట్లుండె. 42

క. అరఁటాకులుదూఁటయునా
పురినమ్ముకబ్రతుకునట్టి ♦ పుణ్యధరిత్రీ
సురునిస్త్రీధరునింగొని
యురుదెండనిభక్తసమితి ♦ కాజ్ఞయొసంగెన్. 43

క. ఏకడవెదకినఁగనఁబడు
నీకమనీయగుణుఁడంచు ♦ నీశ్వరునడుగన్
శ్రీకృష్ణస్మరణంబతఁ
డేకాలముసేయుచుండు ♦ నేగుంజటకున్. 44

క. అనిగౌరాంగుఁడుసెప్పిన
వినిభక్తులుపోయియంత ♦ వినిచిరతనికీ
శునిపనుపువిన్నమాత్రం
బుననేశ్రీధరుఁడుద్రావాలె ♦ భూస్థలిమూర్ఛన్. 45

క. శ్రీదయితప్రేషితవా
ర్త్రాదృతిధరఁజొక్కిపడిన ♦ యానిఱుపేదన్
సాదరమతులై బుజముల
మీఁదన్బెట్టికొనిచనిరి ♦ మిశ్రజుకడకున్. 46

ఆ. కాయగూరలమ్మి ♦ కాలంబుగడపెడు
ముసలిబీదపాఱు ♦ మోసికొనుచుఁ
జనెనుభక్తవరులఁ ♦ గనిపురబాలకుల్
సనిరిచప్పటలను ♦ జఱచివెంట.

క. చిన్నతనంబునశ్రీధరు
నెన్నోతిప్పలనుబెట్టి ♦ యేడ్పించినయా
పన్నగశయనునియెదుట
న్దిన్నగఁదీసికొనిపోయి ♦ దింపిరివానిన్. 48

క. స్మృతిశ్రీధరునకువచ్చె
న్మతిమీఱినకాంతితోడ ♦ నిమిషముజగ
త్పతికృష్ణుఁడెకనఁబడఁగా
నతఁడూరకయుండెమాట ♦ లాడఁగలేమిన్. 49

వ. అంత మాయామానుషవిగ్రహుండగు గౌరాంగదేవుండెలనవ్వు వె
న్నెలలుపెదవులపైనట్టువలాడ నిట్లనియె. 50

సీ. శ్రీధరా! దుడుకులు ♦ సేసిమున్నీవస్తు
తతిఁదీసికొన్నయా ♦ తండెవండొ

చూచితివేయిప్పు? ♦ డేచియీరీతినిఁ
గావింతుమద్భక్త ♦ కాండమునకు
నాసొత్తువారిది ♦ నాదివారలసొత్తు
టంచుబోధింపనే ♦ నట్లొనర్తు
నీవినావానిగా ♦ నేఁగంటినిదివఱ
కిఁకనాదినీదని ♦ యెఱుఁగఁజేయు

గీ. సమయమేతెంచెనిపుడన ♦ స్వామి ! నాకు
నెన్నిసారులొసాక్షాత్క ♦ రించినావు
'గంగజనకుఁడ' వనిపలు ♦ కంగలేదె
యజ్ఞుఁడనుగానఁదెలియలే ♦ నైతినపుడు. 51

గీ. అంచుశ్రీధరుఁడాడఁగా ♦ రాంగుఁడనియె
భక్తరత్నమ ! నీవస్తు ♦ పాళిఁగొంటి
నరఁటియాకులుమొదలైన ♦ వాఋణంబు
నిండుగాఁదీర్తుఁగోరుమా ♦ యొండువరము. 52

వ. అనుమాటలకనంగీకారసూచకంబుగ సస్మితుండై మార్వల్కక శ్రీధరుండు బద్ధాంజలియైనిలఁబడి మిన్నకుండ గౌరాంగుం డిట్లనియె.

ఉ. ఆజ్యములేనినీరసపు ♦ టన్నమునన్ క్షుధవాపుకొంచునో
పూజ్యుఁడ ! దుర్దరిద్రతను ♦ బుచ్చితివెట్టులొయింతకాలమున్
బాహ్యవిసభ్రమభక్తినను ♦ బాయవుకష్టములెన్నివచ్చినన్
రాజ్యమునీయనుంటిని, ది ♦ రమ్ముగనీకువరమ్ముగోరుమా. 54

వ. అందులకు శ్రీధరుం డిట్లనియె. 55

చ. తగునెననున్నరాధముఁడు ♦ తారితుఁజేయఁగనీకుఁ, బొట్టనిం
పఁగఁబడుచుంటిరేఁబవలు ♦ బొట్లవిచాలవెయింకరాజ్యమా
మిగిలినదైహికంపుమిడి ♦ మేలపురాచతికంబునొల్లనో

జగదవనైకశీల! యొక ♦ సక్కెములాడెదవేలదీనుతోన్. 56

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 57

ఉ. ఊరకపోవునానుడువు ♦ లుర్వినిశ్రీధర! రాజ్యలక్ష్మినిన్
గోరననిష్టమేన్ వలయు ♦ కోరికఁదెల్పుముదానిఁదీర్చెదన్
భూరిబలంబొయౌవనమొ ♦ పుష్కలవాక్చతురత్వమోమరు
న్నారులధిక్కరించునర ♦ నాథులకౌఁగిళులోమఱెవ్వియో. 58

వ. అంత శ్రీధరుండు శిరఃకంపంబుసేసి భక్తిబాష్పప్లుతలోచనుండై
యిట్లనియె. 59

ఉ. కోరుటతప్పదంటివిదె ♦ కోరెదనల్లపుడేమనోజ్ఞపుం
బాఱుఁడుబాలుఁడంగడికి ♦ వచ్చిహరించెననంటియాకులున్
గూరలు, మన్మనోధనముఁ ♦ గూడనుదెచ్చెరఁజూఱకొంచునా
వారిజనేత్రుఁడీహృదయ ♦ పద్మమునందెపుడుండఁగావలెన్. 60

క. అనుటయు గౌరాంగుండెలుఁ
గనెనిన్మద్భక్తులందుఁ ♦ గటికిదరిద్రుం
డును రాజ్యమంత దానిన్
దృణముగఁజూచునని తెల్ప ♦ నిట్లొనరిచితిన్. 61

శా. సీతారామపదారవిందభజన ♦ స్థేయుస్మరారిన్ గుణ
స్ఫీతుండగ్గలఁజేరిమిశ్రజుఁడు న ♦ న్వీక్షింపుమా! యన్నసం
ప్రీతిన్గన్నులనెత్తియాతఁడుగనె ♦ శ్రీరాముభూపుత్రికో
పేతున్సింగపుగద్దెఁగన్పడుటను ♦ ద్వేలప్రభాకారునిన్. 62

గీ. చూచినిశ్చేష్టితుండయి ♦ చొక్కిపడియె
నంతగౌరాంగుఁడోయిము ♦ రారి! వదలు
వదలుమిఁకశుష్కవేదాంత ♦ పఠనగూఢ
యోగసాధనకరణముల్ ♦ వేగనీవు. 63

క. అనిపల్కునతఁడు తెలివిం
గనిస్వామీ! మంచినవ్వి ♦ కావ్వా! భవమో
చనసాధనములుగావ్వా
ప్రిణతుల్గానిచెప్పమేల ♦ వదలుటవానిన్. 64

వ. అనియడిగిన గౌరాంగదేవుం డిట్లనియె. 65

ఉ. మంచివౌచెడ్డవౌతగవు ♦ మాటలలాభము లేదుబుద్ధులన్
మించినతత్వబోధములు ♦ నిశ్వసనోచ్ఛ్వసనావరోధముల్
గొంచెముమేలు లేనివొఱ ♦ కుల్పచరించెడుతంత్రముల్నున్
గాంచఁగఁజేయవెన్నటిక ♦ ఖండవినిర్మలభక్తికైవశిన్. 66

గీ. స్వామి! యీముండ్లపుంతలె ♦ వ్వాఁడునాకుఁ
గఱపునననవ్వియద్వైత ♦ గురుఁడు లేఁడె
యంచువచియించెశాస్త్రదృ ♦ ష్టాంతరంగ
గర్వపరిహారిలోకోప ♦ కారిశౌరి. 67

క. తనుఁజావఁగొట్టుదుష్టుల
కునుమోక్షమొసంగుమంచుఁ ♦ గోరినహరిదా
సునిజీరివరముగోరుమ
యననాతఁడునిమికినిట్టు ♦ లనియెన్భక్తిన్, 68

సీ. అంతరంగస్థర ♦ హాస్యంబులీవెఱుఁ
గనివెవ్వియును లేవు ♦ వనజనాభ!
యతిగోచరుఁడవీ ♦ వయినకొలందినా
హైన్యంబువిస్పష్ట ♦ మగుచునున్న
దీవుపవిత్రుండ ♦ వేవసామాంసరు
ధిరకృతహేయాంగ ♦ ధరుఁడనధిప!
ముమ్మరమౌసిగ్గు ♦ మోహనాంగా! దయ

తోడనాతోమాట ♦ లాడునెడను

గీ. లలితగుణజాల! నాదున ♦ ల్పత్వమెపుడు
మఱవకుండెడునట్లు, త్వ ♦ న్మహితభక్త
దాసదాసానుదాసతఁ ♦ దనరునట్లు
వరమునిమ్మనినిమిమో్ిల ♦ వ్రాలెనతఁడు. 69

వ. అంత గౌరాంగుం డిట్లనియె, 70

సీ. మద్భక్తులందునీ ♦ మాడ్కివర్తించువాఁ
డెవ్వండు లేఁడునీ ♦ వింకనెమ్ము
గొప్పవాఁడైతన ♦ గొప్పతనంబించు
కయునెఱుంగకయుండు ♦ కలితచిత్తుఁ
డే! నాకుఁబ్రియతముం ♦ డిలనమ్రతనునిన్నుఁ
గాంచిభక్తావళి ♦ గఱవవలయుఁ
బాపులునినుఁగొట్ట ♦ వారిపాపమువాపు
మనినన్నుఁబ్రార్థించి ♦ తంతెకాని

ఆ. నిన్నుఁబ్రోవమంచు ♦ నన్నువేఁడఁగలేదు
వారిఁజంపుటలఁతి ♦ పనియెయైన
నవనియందునీకు ♦ ఖ్యాతినిదెప్పింప
నట్లుసేయనైతి ♦ నకలుషాత్మ! 71

గీ. కొట్టినప్పుడునన్నుఁగై ♦ కొంచునాదు
హృదయపద్మంబులోనిడి ♦ పదిలపఱిచి
తిన్నశాఘాంతములునీమ ♦ దికిలతాంత
విసరమృదుపాతనిభములై ♦ పొసఁగునట్లు. 72

క. ఈవాక్యంబులునిజములు
గావా! హరిదాసయనినఁ ♦ గరుణామయ! న

న్నివే కాచితివప్పుడు
కావింపదొకింతబాధ ♦ కళయనిపలికెన్. 73

క. ఈరీతిగ గౌరాంగుఁడు
కోరుఁడు వరమంచు నుడివెఁ ♦ గొదువజనులకో
వారుం దోఁచినపగిదిని
కోరిరి; స్వార్థపరుఁడౌచుఁ ♦ గోరఁడొకండున్. 74

క. కితవుండౌనుతునికియో
గ్యతయలవడఁ జేయుమంచు ♦ నర్థించునొకం
డతినాస్తికుఁడౌ జనకుని
గతిమాఱ్పుమటంచునొకఁడు ♦ కాంక్షించునిమ్మన్. 75

శా. సందేహాస్పదచిత్తులెక్కుడయిన ♦ న్సంధిల్లి రేవచ్చియీ
సందేహంబులు వాపుకొండ భవునిన్ ♦ సర్వజ్ఞుఁ జూడుండటం
చుందోడ్తెండిటకీరు వారిననియు ♦ స్తోకానురాగంబుతో
సందేశంబుశచీజుఁడంపెజనర ♦ తూబుద్ధిభక్తాళిచేన్. 76

సీ. శైశవంబాదిగాఁ ♦ జక్కనిపాటలఁ
బాడుచు నాబాల్య ♦ భక్తి నెసఁగి
సన్న్యాసిరీతినే ♦ సంచరించుచు, నిమి
పరమేశ్వరత్వంబు ♦ బయలువడక
మున్నె వైరాగ్యసం ♦ పన్నుఁడై యలరారి
గౌరాంగుప్రేమ నిం ♦ డారఁగాంచి
తచ్ఛాయపోల్కిన ♦ తనివెంటఁ బోవుచుఁ
గూర్మిమెలంగుము ♦ కుందభక్తుఁ

ఆ. దధిపుఁడింటిలోన ♦ నాడెడుపల్కులుఁ
జేయుచిత్రములను ♦ జెవులవినుచుఁ

గనుచుఁ దన్నుఁబిలువఁ ♦ గాలేదని వసార
పైనిసిలిచి దుఃఖ ♦ పడుచునుండె. 77

గీ. భక్తులందఱు నిదిగాంచి ♦ పరమపురుషు
చెంతకంపిరి శ్రీవాసు; ♦ నంత నతఁడు
"స్వామి! నాసాహసంబును ♦ సైఁచితేని
మనవియొక్కటి నేఁ జేసి ♦ కొనెద" ననియె. 78

వ. గౌరాంగుండది యెద్దియో చెప్పుమన నతండు. 79

క. అందఱ ననుగ్రహించితి
వందారుప్రకరపాప ♦ పరిహారి! హరీ!
యిందఱనలరిచి నీదుము
కుందుఁ న్గుణసింధు నేలొ ♦ కో మఱచితనే. 80

క. నావుడు గౌరాంగుండో
శ్రీవాసా! నీకెవండు ♦ సెప్పఁదెగించె
నావాఁడు ముకుందుండని;
నావాఁడెట్లను వాఁడు ♦ నా, నతఁడంతన్. 8

క. నీవాఁడు కాక యింతం
జేవానియతండు? లోక ♦ మెఱుఁగదె! యతఁడే
నీవాఁడుగానిచో నిం
కేవాఁడో నీయతండు ♦ కృష్ణా! చెపుమా? 82

ఆ. నీదుదివ్యకీర్తి ♦ నిరతి నాభక్తుండు
కంఠమెత్తిపాడు ♦ కాలమందు
నశ్రువులనురాల్ప ♦ నట్టివాఁడుండఁడే
యీముకుందుపైని ♦ నలుక యేల? 83

వ. అనవుడు గౌరాంగుం డిట్లనియె. 84

చ. అవునవుమీకడన్మెలఁగు ♦ నప్పుడు భాగవతోత్తముండు సా
ధువు, నిఁక భక్తిబాధకపుఁ ♦ ద్రోవలఁద్రొక్కఁడు దృప్తపండిత
ప్రవరులసంగతిన్మెలఁగు ♦ పట్టునఁ బూర్ణుఁడు బ్రహ్మవేత్తయున్
రవళిఁజరించునీతనికి ♦ నాకును బొత్తెటుగల్గు భూసురా? 85

క. ఆఁకరమున నిమియాడిన
వాకులువిని జాలిపడిరి ♦ భక్తులు మిగులన్
దేఁకువముకుందుఁడిట్లను
నాకై శ్రీవాస! శ్రమమొ ♦ నర్పకు వారికిన్. 86

క. నేఁజేసిననేరము సుర
పూజితుకోపంపువచన ♦ ముల్ న్యాయముగా
యోజించిచూడ లఘుతర
మౌఁజూ నాకయినశిక్ష ♦ యనఘచరిత్రా! 87

క. పీడింపకు నాకొఱకై
పోఁడన్శ్రీకృష్ణుఁ, గాని ♦ పోయియడుగు మే
నాఁడగపడునో! సత్కృప
తోడ, న్నాకొఱఁజెపుడుఁ ♦ దోఁచఁడొయింకన్. 88

వ. అదివిని బిగ్గర గౌరాంగుం డిట్లనియె. 89

క. ఏటికిముకుంద! యూసలు
నేఁటికి నాఁటికినిగాదు ♦ నీవ్రాఁపికతోఁ
గోటిభవంబులుగని యవి
దాఁటినపిమ్మటను నన్ను ♦ దర్శింతువులే! 90

వ. అంత. 91

గీ. తల్లిదండ్రులశిక్షలు ♦ తనయుబాగు
సేయు; నీతండ్రిచేసెడి ♦ శిక్షయట్లు;

యెన్నిజన్మంబులకునైన ♦ నేమి యెపుడొ
కానిపించునుగదరమా ♦ జానినాకు. 92

సీ. అంబుదశ్యాము నబ్జాయ ♦ తాక్షు నఖిల
జగదవనదక్షు వేదపం ♦ జరశుకంబుఁ
గాంచి తరియించుచేఁ తట ♦ స్థించెనేని
నాకుఁగష్టమె కోటిజ ♦ న్మంబులెత్త ? 93

ఉ. ఓరిముకుంద ! యింకభయ ♦ మొందకు కోటిభవంబులవ్వలన్
వారిజనాభుదర్శన మ ♦ పారముదంబునఁగాంచి ఘోరసం
సారదురంతకష్టములు ♦ చక్కఁగదాఁటెదు యోగిచిత్తసం
చారిమురారిశౌరియె యి ♦ సంగెను నీకు వరంబుధన్యుఁడా. 94

క. అనుకొని యిట్లు ముకుందుం
డనుపమ సంతోషవిహ్వ ♦ లాత్మకుఁడౌచున్
దనువు గగుర్పొడువఁగ న
ర్తనములు గావింపఁదొడఁగెఁ ♦ దద్దయుభక్తిన్. 9-

క. లోపలికిరా ! ముకుందా !
వాపోవకయంచు బాష్ప ♦ పటలప్లుతమౌ
చూపులతో సెలవిచ్చెను
గోపాలుం డార్తరక్ష ♦ కుండంతదయన్. 9

క. మితిలేనిమోదమునను
ధృతహస్తయుగంబుతోడఁ ♦ దీవ్రపుభక్తిన్
స్మృతిఁదొఱఁగి నాట్యమాడెడు
నతనికి వినరావు స్వామి ♦ యాడినమాటల్. 97

క. కనఁబడునఁట కృష్ణుఁడు నా
కని యూరకయాడు భక్త ♦ హర్యక్షుని ద

క్కనభక్తులు బల్మిన్గొని
యునిచిరి గౌరాంగుప్రోల ♦ నుల్లములలరన్. 98

వ. అంత గౌరాంగుం డిట్లనియె. 99

సీ. సృష్టియంతయును నా ♦ చేతిలోనిదిగాని
వశ్యుండమద్భక్త ♦ వరులకెపుడు
నీధృతిమహిమంబు ♦ నిష్ఠయు జగతికిఁ
దెలియంగ నేనిట్లు ♦ సలిపినాఁడ
సామాన్యజనకోటి ♦ జన్మదశాయుత
ములఁజేయు పుణ్యమో ♦ పూర్ణభక్త!
యొక్కనిమిషమందె ♦ యొనరింపఁగల్గితి
వెనయెవ్వఁడయ్య! నీ ♦ కనఘచరిత!

గీ. సలిపినట్టి వేళాకోళ ♦ ములకుఁ గినిసి
యెరియకుముకుంద! తలయెత్తి ♦ యరసినన్నుఁ
బొంగి కృతకృత్యుఁడవుగమ్ము! ♦ పొసఁగదింక
నాప్తజనులకు జగడమ ♦ హార్యధైర్య. 100

క. కనఁగల్గుదునన్నని చె
ప్పినయంతనె యొడలుమఱచి ♦ పెద్దనటనముల్
పొనరిచిన మహాత్ముండిపు
డెనసిన యానందమెంతొ ♦ యెవ్వఁడెఱుంగున్. 101

ఉ. చూడనశక్యమైన శత ♦ సూర్యమహాద్యుతి దివ్యరూపమున్
నీడిధరాతలస్థజన ♦ వీక్షణపాత్రి మనుష్యవేషపుం
జోడుమిఁదాల్చి యిప్పుడొక ♦ పోల్కిమఱొక్కపుడొక్కపోల్కియున్
జేడుగలిసమిశ్రిజుఁడు ♦ వీక్షితుఁడయ్యెను భక్తపాళికిన్. 102

సీ. ముసిముసినగవుల ♦ మోముసూచియొకండుఁ

గనులపై బొమవిండ్లు ♦ గనియొకండు
నెఱ్ఱనిజిగిమోవి ♦ వీక్షించియొక్కండుఁ
జొక్కంపుఁబల్తీగు ♦ సూచియొకఁడు
నలినశోభాకర్ణ ♦ నయనముల్గని యొకం
డనుపమ మృదుగాత్రి ♦ మంటియొకఁడుఁ
బద్మాలయాయత ♦ వక్షంబుఁగనియొకం
డడుగుఁదమ్ములబెడం ♦ గరసియొకఁడు
గీ. తనువుకమ్మని వలపుమూ ♦ ర్కొనియొకండుఁ
గరణజాలంబు ధన్యతఁ ♦ గాంచెనిప్పు
డంచుఁ జొక్కెడునట్లు గా ♦ వించిమించె
సురగణేభ్యుండు సర్వాంగ ♦ సుందరుండు. 103
గీ. వేలువేలుగ భక్తులఁ ♦ బిలిచి సామి
వారినాలింగనముసేసె ♦ బాళి; సత్య
మయ్యెనపుడు "సోహంబ్రహ్మ" యనెడు వేద
వాక్యస్వానుభూతిని, మాట ♦ వలనఁగాక. 104
సీ. సనకసనందన ♦ సంయములారసిన
భక్తిమహానంద ♦ పటిమయెంతొ
ప్రహ్లాదుఁడసురారిఁ ♦ బాడుచుఁగ్రోలిన
యానందమధురిమం ♦ బద్దియెంతొ
చిన్నికృష్ణునిచెంతఁ ♦ జేరి రాధాగోపి
కలు చూఱుకొన్నసౌ ♦ ఖ్యంబదెంతొ
శంకరప్రభృతి వి ♦ జ్ఞానిపుంగవు లొంది
నట్టి బ్రహ్మానంద ♦ మద్దియెంతొ
గీ. మొఱఁగఁగోరినజనులార! ♦ యోగియడుగుఁ

డల్లగౌరాంగుకౌఁగిళు • లందుఁజిక్కి
సుతసతీలౌకికానంద • వితతిమఱచి
హాయిఁదల్లీనులైన భ • క్త్యాత్మకులను. 105

వ. ఇట్లు దీర్ఘకాలంబు గడచె, నంత నద్వైతాచార్యుండు శ్రీవాసుచెవి చెంత కేగి "మిత్రమా! యీదివ్యరూపం బిఁకఁ జాలింపరాదే! నాకన్నులకది దుర్భరంబుగనున్నది" యని గుసగుసలాడ శ్రీవాసుండు 'నాకు నిది విలోకనాశక్యంబై యున్న' దనియె; నంత భక్తులందఱొక్కచో రహస్యంబుగఁగూడి యాలోచించుకొని స్వామిసమ్ముఖమ్మునకుంజని ముకుళితహస్తులై వినమితాంగంబులతో నిట్లనిరి. 106

మ. ఒకభానున్గనలేని నీరసులకీ • యుద్దండతేజశ్ఛటో
జ్ఝకసూర్యాయుతరూపమో యమరపూ•జ్యా! చూడశక్యంబెనీ
విఁక దివ్యాకృతిమాని యెప్పటియటు • ల్హేమాంగదృక్ఛక్యబా
లకరూపంబునఁ దోఁచుమయ్య! ప్రణతు•ల్గావింతుమేమచ్యుతా!

క. అన నిమిసమ్మచు మంచిది
చనెదస్నేనుచుఁ బల్కి • చయ్యనసోకకే
కనుబెట్టి నేలపైఁగూ
లెను మూర్ఛ; 'మహాప్రకాశ • లీల' యుపసంహరించె. 108

సీ. పద్మముల్ముకుళించు • పగిది మూఁతలువడెఁ
గనుఱెప్ప; లూపిరి • గదలకయ్యెఁ
దనుచాలనంబెటఁ • గనఁబడదొక్కి...
నాడియుగుండెయు • నాడకుండె
శ్వాసపరీక్షింప • నాసాబిలంబుల
పొంతఁబెట్టినదూదు • పోఁడుఁగూడ

నిశ్చలం బైయుండె; ♦ నిమి యవయవతతి
యెటు ద్రిప్పఁ దిరముగా ♦ నటులె యుండెఁ

గీ. దనువు బిఱ్ఱబిగియకుంట ♦ తనువు కాంతి
దఱుఁగకుంటయు; మైవెచ్చ ♦ తగ్గకుంట;
ప్రాణచిహ్నంబులీమూఁడె ♦ కానవచ్చెఁ
గాదు వవన్నియు భీతిని ♦ గొల్పుచుండె. 109

క. తొమ్మిదిగంటల కాలం
బిమ్మాడ్కినె స్మృతినిదక్కి ♦ యెంతటియుపచా
రమ్ములు చేసిన లేవమి
ముమ్మరముగ భక్తపాళి ♦ పొక్కఁగసాగెన్. 110

క. మృతుఁడయ్యెం గౌరాంగుఁడు
క్షితిని గౌరాంగమైన ♦ జీవింతుమె? మే
మతఁడరిగిన యెడకుం జను
వితము చింతింప మొదలు ♦ వెట్టెద మిపుడే. 111

ఆ. ఆత్మహత్య పెద్ద ♦ యఘమని ధర్మశా
స్త్రములు వల్కుఁ గాక, సరియె, ♦ నిమిగతింప
బ్రదుకఁ జూచుటన్న ♦ వారివాయువులుండ
నట్టిచోట నిలుచు ♦ టట్టుగాదె? 112

వ. అని యూరక విలపించువారలం గాంచి యొక్క మహాభక్తుం డన్న లారా! మీ కేదో పిచ్చివట్టినట్లున్నది! భగవంతుం డెక్కడ మరణం బెక్కడ? యెవ్వరైన విన్నచో నవ్వుదు రిఁక మీ యేమ్పు లుసాలించి మన పూర్వపుణ్యఫలంబగు శ్రీగౌరాంగుం దేర్చుటకు నాకుఁదోఁచిన యొక్క యుపాయంబు సెప్పెద వినుండు. 113

సీ. రాధికాకాంత పొదరింట ♦ రాత్రిఁ గృష్ణుఁ

కూడి తెల్లవాఱుటకూడ ♦ గుఱుతెఱుంగ
కుండఁదన్మయతనువాని ♦ యురముమీఁదఁ
గూర్కుచుండఁగఁ గాంచిపై ♦ కూర్మిచెలులు. 114

క. చెలియా! యుదయంబయ్యెను
వలపులుసాలించి వెడలి ♦ వత్తువ! రావా!
తెలిసిననాఁడిపుత్తురు
పలుగాకులు నిన్ను మమ్ముఁ ♦ బర్వేందుముఖీ! 115

క. అని సుస్వరములఁబాడిన
యనుపమమగు 'కుంజభంగ' ♦ మనుగీతాళిం
గొని చక్కఁగ గానంబుం
బొనరుత, మదివిని యతండు ♦ మూర్ఛన్దొఱఁగున్. 116

చ. ఇదిమనయంత్యగానమని ♦ యెంచియొనర్తుము మిత్రులార! య
య్యదిపనిసేయకున్న మన ♦ మందఱ మిప్డె నిరాశఁబ్రాణముల్
వదలుదమన్న, నమ్మికను ♦ భక్తులు ధైర్యముఁబూని మూర్ఛమా
పుదుమని 'కుంజభంగము' ను♦బొంగుమఁబాడిరి యొక్కగొంతుకన్.

వ. అంత. 118

మ. పులకల్వొడమెను మేనిపైని వెనుక, ♦ న్ఫుల్లాబ్జకుల్యాంబులై
వెలసెన్గన్నులువిచ్చి, జృంభణముఁగా ♦ వించెన్సచీజుండు, భ
క్తులుగొండంతప్రమోదమంది హరి! శ్రీ♦గోపాలకా! యంచుఁ గే
కలనుంబెట్టిరి యాకసంబు భువియే ♦ కంబైనయట్లుత్తతిన్. 119

గీ. ఏమియిదియనియడుగ మ ♦ ఱేమిలేదు
దీర్ఘకాలము మూర్ఛనొం ♦ దితిరటంచు
మాఱుపల్కిరి నిమికంత ♦ «మాన్యులార!
యెంతశ్రమపెట్టితినొకదా! ♦ యేనుమిమ్ము. 120

క. అరనిముసమేనియు వృథా
పఱుపక హరిసేవసేయు ♦ భక్తులకాలం
బరయక వ్యర్థముసేసితిఁ
గరుణించిక్షమింపుఁ" డంచు ♦ గౌరాంగుఁడనన్. 121

వ. అంత నితిసాహసించి యిట్లనియె. 122

గీ. ఈక్షమాప్రార్థనంబుల ♦ కేమి! నీకు
నాకు వీరికి నేఁడుని ♦ న్నయును నిద్రి
భోజనమునున్న గౌరాంగ! ♦ పోయిస్నాన
మాడి భుజియించి నిద్రింత ♦ మయ్య! వేగ. 123

వ. అన నందఱుంగదలిచని యట్లు గావించిరి. 124

క. ఏరూపంబుననిలలో
వారలనిన్పూజసేయు ♦ భక్తుఁడచలుఁడై
యారూపంబుననతనికిఁ
గారుణ్యపయోధి! రామ! ♦ కాన్పింతువుగా! 125

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

పంచదశాశ్వాసము.

శా. నానావర్ణవిచిత్రపుష్పముల వి ♦ న్నాణంపుఁ బత్రింబులన్
ఘ్రాణామోదకమంజుగంధముల నా ♦ కర్షించి భృంగాళికిన్
దేనెల్వెట్టెడుచెట్టురీతిని భవ ♦ ద్దివ్యాంగసమ్యగ్గుణా
ఘ్రానీతప్రణతాళికిచ్చెదవురా ♦ మా! ముక్తిపీయూషముల్. 1

సీ. కాలమంతయువృథా ♦ యేలచేయఁగవలె
సోదరులార! యం ♦ చు నిమిషెప్పఁ
బగలురాత్రియుఁగూడఁ ♦ బచరింపసాగిరి
యేవైపుననొయొక్క ♦ యింటియొద్దఁ
కృష్ణకీర్తనములు ♦ కెరలిభక్తశ్రేష్ఠు;
లివిగాక శ్రీకృష్ణ ♦ వృత్తవిషయ
సత్ప్రసంగంబులు ♦ సల్పుచుండిరి; కూడుఁ
గూరుకువారికి ♦ శౌరినుడివె;
గీ. యప్పుడప్పుడు గౌరాంగుఁ ♦ డచ్యుతుఁడగు
యుచితబోధములనుజేయు ♦ చుండెవారి

కీసమాచార మాపురి ♦ నెల్లయెడలఁ
బ్రాఁకి నిమి యీశ్వరత్వము ♦ బయలుపఱిచె. 2

క. ఎందఱో నమ్మికను శచీ
నందను భక్తులయిరింక ♦ నమ్మిక లేమిన్
గొందఱు విషయాసక్తులు
సెందఁగలేరైరి రోకింత ♦ శ్రీవరుకరుణన్. 3

క. గౌరాంగునిభక్తులలోఁ
బాఱులు పెక్కండ్రుగలరు ♦ పాఱులసంఖ్యన్
మీఱిరతనిశిష్యులలోఁ
జేరిన పెఱజాతివిమల ♦ చిత్తులు భక్తుల్. 4

ఆ. విష్ణుభక్తిరహిత ♦ పృథ్వీసురేంద్రుని
కంటె విష్ణుభక్తి ♦ కలితచిత్తుఁ
డైన యధమజాతి ♦ యతఁ డెన్నిమడుఁగులో
యెక్కుడంచు నిమి వ ♦ చించునెపుడు. 5

శా. క్షుద్రానందములన్వ్యజించి భవసం ♦ క్షోభవ్యపేతాత్ములై
నిద్రాహారములన్దొఱంగి పవలు ♦ న్రేలు న్హరిధ్యానని
ర్నిద్రాంతఃకరణంబులన్వెలసి త ♦ న్నీరేజదృఙ్నామశుం
భద్రౌప్యోర్జిత వాక్సుధల్గురియుచు ♦ న్భక్తాళివర్తించెడున్. 6

క. వారేమనుకొనెదరో యిఁక
వీరేమనెదరో యటంచు ♦ భీతిల్లక సం
చారముఁ బురిఁ జేయుదు ర
వ్వారి సురాపాయిచయము ♦ పగిదిన్వారల్. 7

ఆ. కంటినిండనిద్ర ♦ కడుపారఁదిండియు
లేని దివ్యసుఖము ♦ లీలఁగనుఁడి

ధారిణీశులనేని ♦ జేరికిఁగొననట్టి
వారివినయములును ♦ భక్తిఁగనుఁడి. 8

శా. ముల్లోకంబులవారియందమొకచోఁ ♦ బోఁగైవిరాజిల్లున
ట్లుల్లాసంబునుగొల్పు మోమున వివే ♦ కోదారతాహ్రీకృపా
వాల్లభ్యాన్యజనోపకారగుణ స ♦ ద్భక్తిత్వమాదుల్మనో
హృల్లీలాకృతిఁదాల్చె నానిమిధరి ♦ శ్రీదేవుఁ డొప్పన్భువిన్. 9

క. భూతలమున లేఁడింతటి
పాతకియనువాఁడుఁ గృష్ణ ♦ భక్తింగొని సం
పూతాత్ముఁడయి తరించుట
కీతండ్రిని గంటఁజూచు ♦ టే తడవుగదా! 10

క. చిరసంచితపాపంబులు
విరిసెడు నిమినొక్కసారి ♦ వీక్షించినచో
నిరులేండ్లకొలఁదిఁగూడినఁ
గరదీపికఁ జూపఁగానె ♦ కలఁగితొలఁగుఁగా! 11

క. ఘోరతపంబులుసేసియు
దోరింపఁగరానియట్టి ♦ దురితములడఁగెన్
గౌరాంగుఁజూచుమాత్రన
గౌరాంగునికాలమట్టి ♦ కాలముగలదే? 12

సీ. శ్రీవాసునగతాళి ♦ సేసిన శాస్త్రిగ
ర్వితుఁడు విఖ్యాతపం ♦ డితుఁడునైన
'చపలగోపాలు' న ♦ కపచారఫలముగా
మూఁడునాళ్లకె మైని ♦ బుట్టెహేయ
కుష్ఠదూరుజ; నాటఁ ♦ గోలె నాతండైదు
వత్సరంబులుబాధ ♦ పడెనుదాన;

నంతఁ బశ్చాత్తాప ♦ మంది దీనతవాఁడు
గౌరాంగుకడ కేగి ♦ కాళ్లమీఁదఁ
ఆ. బడి "క్షమించి వ్యాధిఁ ♦ బాపుమా ! పుణ్యాత్మ !"
యంచు నేడ్చి యడుగ ♦ 'నట్లు సేసి
ప్రోవఁ బావనుండు ♦ శ్రీవాసుఁడగుఁగాని
నేను జాల' నంచు ♦ నిమినచించె. 13

క. అంతటఁ జపలుఁడు శ్రీవా
సాంతికమున కేగి యెఱిఁగి ♦ యరుదెంచిన వృ
త్తాంతంబంతయుఁ జెప్పినఁ
జింతిల్లెను వానిఁగూర్చి ♦ శ్రీవాసుండున్. 14

క. నీపైఁ గోపము లేదో
గోపాలా ! నీదు వ్యాధి ♦ కుదురఁగఁ జేయున్
శ్రీపతియనునిమునమున నె
రూపఱె రోగంబు ; మై సు ♦ రూపంబందెన్. 1

క. వెనువెంటనె గోపాలుం
డెనయుచు నెనలేనిమోద ♦ మేడ్త్రఱ గౌరాం
గుని శిష్యుఁడయ్యెఁ దనశి
ష్యనికాయముతోడ భక్తి ♦ సాంద్రాత్ముండై. 16

క. ఒకతురకబట్టలను గు
ట్టుకబ్రిదికెడువాఁడు నిమిష ♦ టుత్వంబందం
బొకనాఁడునూచి హూహా
త్మకుఁడై 'యల్లా' నుగంటెఁ ♦ దండ్రినటంచున్. 17

క. ననురక్షింపుము పాపా
త్ముని దేవా ! యంచుఁ జేరి ♦ పూతుండై భ

క్తినిదాలిచి మున్నెన్నం
డెనయని యానందమెనసి ♦ యెసఁగెన్బురిలోన్. 18

ఆ. విశ్వమాతయైన ♦ విష్ణుప్రియాదేవి
బందుగుండుదేవు ♦ పట్లనాస్తి
కాధముండునైన ♦ మాధవాచార్యుండు
గ్రామ్యసుఖదకార్య ♦ కరణములను. 19

గీ. చాలకాలముపుచ్చి తాఁ ♦ జనుటగలిగె
నొక్కదినమున శ్రీవాసుఁ ♦ డుండునింటి
కచటఁజూచుటగల్గె గౌ ♦ రాంగునదియె
తరణసాధనమయ్యె నా ♦ తనికిబళిర ! 20

చ. తొలఁగెను నాస్తికత్వమును ♦ దుష్టతమైహిక చిత్తవృత్తులున్ ;
గలిగెమహాద్భుతంబుగ న ♦ ఖండపుభక్తి నిమింగవంగనే
యిలపయి గొప్పభక్తుఁడయి ♦ యాతఁడువ్రాసెను వెన్కఁగృష్ణమం
గళమనుగ్రంథరాజమది ♦ కల్మషహారి పఠించువారికిన్. 21

ఉ. 'పొందుముభక్తి' యన్ననిమి, ♦ పొందెదుఁదత్క్షణమెంతపాపియున్
గంచొవలల్లవిప్పికని ♦ కమ్ముమహాత్ముఁడవన్న వెంటనే
చిందులుద్రొక్కుబాలుఁడును ♦ శ్రీహరి ! శ్రీహరి ! యంచునిల్లు గొ
విందకృపాసుధారసము ♦ విందిడెమిశ్రిజుఁ డెల్లవారికిన్. 22

ఉ. నాకృతిపూయెనంచు రఘు ♦ నాథుఁడు గంటను నీరువెట్టఁగా
వ్యాకులచిత్తుఁడై తనమ ♦ హాకృతి గంగనుద్రోసినట్టి య
ప్రాకృతదివ్యవిగ్రహుఁ డ ♦ పారకృపామతి యుమ్మలించుఁ దా
లోకులకష్టముల్గనిన ♦ లోననియక్కట లేదు సెప్పఁగన్. 23

మ. తనకంటెన్దనభక్తులెక్కుడని చి ♦ త్తంబందు నీధాత్రిను
న్ననరస్తోమము చింతసేయవలె న ♦ న్భావంబుతోఁ దానుజే

సినసత్కార్యము లెల్ల నాసదయుతే ♦ చేకూర్చినారంచుఁ జా
టును గౌరాంగుఁడు, చిన్నికృష్ణునకుఁ దా ♦ టోటుల్స్వభావంబులే.

చ. తృణనిభుఁడై వినమ్రితను, ♦ వృక్షసదృక్షశమక్షమాఢ్యులన్
గని, పరసంస్తుతుల్వినుచు ♦ గర్వము సెందక, దూషణంబులన్
వినికుపితుండుగాక, కడుఁ ♦ బెద్దగఁ జేయుచు దూఱువారి, ధా
త్రినివసియించువాఁడె తగు ♦ దేవుని నిక్కపుభక్తుఁడంటకున్. 25

క. మనుజుం డింద్రియసముదయ
మునుజంపఁగనేల? వలదు ♦ పూర్ణంబుగదా
నిని వశపఱుచుకయుండిన
వినోదమదిగొల్పువాని ♦ వీక్షణములకున్. 26

క. గరళకరాళవ్యాళము
ధరనుపకృతిసేయుఁ గొంత ♦ తానెదొ, దానిం
బరిమార్పక కోఱలనుం
బెఱికివిడిచెనేని లేదు ♦ వెఱపెవ్వనికిన్. 27

గీ. పాములనుబట్టి బ్రతుకునే ♦ ర్పరులయెదుటఁ
బడగలెత్తుచు హాయిగాఁ ♦ బాటవినుచుఁ
జెప్పినట్టులు తిరుగుచుఁ ♦ జెలఁగియాడుఁ
బండ్లుపీఁకిన కూరిరస ♦ ర్పములు జగతి. 28

క. అని శిష్యాళికి నిమి బో
ధనమెప్పుడుఁ జేయు; నొక్క ♦ తఱిని యశోదా
తనయుఁడగునొక్కతఱి నా
తనికై విలపించురాధ ♦ తానెపొక్కన్.

సీ. రమ్మునిత్యానంద! ♦ రా! నన్నుఁబట్టుకో
యింతంతగాదు నే ♦ నెనయుబాధ

జనులకు హరినామ ♦ మను విందు వెట్టఁగాఁ
దలఁచెదఁగాని యా ♦ బలవదాఖ్య
హృదయంబులో సెల ♦ యేటిపోలికఁ బాఱి
యేమిచేయుదునయ్య ! ♦ యేదిముంచు
జనులకు ఋణపడి ♦ తినినేను ; దద్వ్యము
క్తుఁడఁగాను వారిము ♦ క్తులుగఁ జేయు

గీ. నంతకాలము, దేహము ♦ నందుఁజిక్కి
యుంట కిదినుమికారణ ♦ మోసఖుండ !
యెవఁడు నాబాధలార్చువాఁ ♦ డీవుదక్కఁ
గష్టములు సెప్పకొన నాకుఁ ♦ గలఁడెవండు ? 30

క. అయ్యో ! పాపార్తుల న
ట్లయ్యో ! రక్షించుటెంక ♦ హరినామ మెవం
డయ్యో ! వారలకిడువాఁ
డియ్యాలనని నిమిషచించి ♦ యేడ్చెన్నిగుర్లన్, 31

క. వీరలనేఁ చెదుపాపము
లారయు నాగుండెలవియు ♦ నన్నా ! యంచున్
గౌరాంగుఁడు నితిమెడఁబే
రారటమునఁ గౌఁగిలించి ♦ యడలఁగఁజొచ్చెన్. 32

క. పాపులఁజూచిననితనికిఁ
గోపము నేనయును లేవు ♦ కోమలహృత్సం
తాపోద్గత బాష్పాపగ
లేపారి స్రవించుఁగనుల ♦ నెడ తెగకుండన్. 33

ఉ. దారులుగొట్టునొక్కపటు ♦ తస్కరుఁడుండు వనస్థదుర్గమా
గారముసొచ్చినిల్చె నిమి ♦ కాంచనకాయుఁ డొకప్పు, డంత నా

చోరుఁ డిదేమిపాపి యిలు ♦ సొచ్చుటగల్గెనుస్వామి ! మీఁకనర
ధీరుఁడవు న్మహాత్ముఁడవు ♦ నీవనె మిశ్రసుతుండు వానితోన్. 34

క. చెడుపనులుసేసిబ్రతికెడు
కడుపాపాత్ముఁడనునేను ♦ గట్టి ! నను మహా
త్ముఁడవని స్తుతింతు రేలని
సుడివాల్దొరతోడనుడివెఁ ♦ జోరుండంతన్. 35

వ. దానికి నిమియిట్లనియె. 36

చ. ఎఱుఁగుదునిస్మహాత్మునిగ ♦ నెందుల కీఁకువత్తుఁగానిచో
ముఱికిపటంబులోపల న ♦ మూల్యపురత్నముఁ గట్టవచ్చుఁ జూ
పఱుగను నీశరీరమది ♦ పాపము లెన్నియొ చేయుచున్నఁ బాఁ
తఱవడి భక్తిరత్నము స ♦ దా వెలుగొందెడు దానిలోపలన్. 37

క. అది పైకిలాగిచూపినఁ
గద ! నీమాహాత్మ్యమెంతో ♦ కననగుననఁగా
నుదితాశ్రుల వాఁడడిదము
వదలి నిమిందవిలిపోయె ♦ భక్తిన్వెంటన్. 38

క. ఒకదుష్టులలోదుష్టుని
వికచాంబుజలోచనుండు ♦ వీక్షించిరయొక
ప్డిఁక వీనింబ్రోచుటయె
ట్లొకొయని కన్నీళ్లురాల్చె ♦ నుర్విఁ బొటపాటన్. 39

ఉ. అంతటవాఁడువచ్చి చర ♦ ణాబ్జములంటి నమస్కరించి పా
పాంతక ! యూఱడిల్లు నర ♦ కార్తులనైన సహింతుఁగాని నీ
వంతను జూడఁజాల నభ ♦ వా ! భవదంఘ్రిపవిత్రరేణు వ
త్యంతపు భక్తిశీర్షమునఁ ♦ దాల్చిభజించి తరింతునేననెన్. 40

ఆ. కోశపూతిగంధి ♦ కుంఠితాస్పృశ్యతా
యుంబువారిఁజూచి ♦ సాశ్రుఁడౌచు
సేగి మిశ్రసూతి ♦ కౌఁగిలింపఁగఁ బటా
పంచలౌను వారి ♦ బాధ లెల్ల. 41

ఉ తాఁకులఁజూపుల న్స్వచరి ♦ తంబులమాటల దుష్టపాళి న
స్తోకకృపాళువైన నిమి ♦ శుద్ధమనఃకృతకృత్యపాళిగా
నీకరణింబొనర్చె నతఁ ♦ డీశ్వరుఁడౌటఁ, గుబుద్ధిమానవుల్
వారౌను నల్పబోధనపుఁ ♦ బల్కులుమార్చునె దుస్స్వభావులన్. 42

గీ. భక్తివైరాగ్యగుణపరి ♦ పక్వచిత్త
కలితులును గృష్ణనామసం ♦ కథనపటువు
లైన నితిహరిదాసుల ♦ నర్మిలి నిమి
పిలిచి యొకనాఁడు వారితోఁ ♦ బలికెనిట్లు. 43

గీ. అర్థమతవైదుషీయోగ్య ♦ తాస్తికత్వ
తనుమనోబలబంధుత్వ ♦ తారతమ్య
ములనుజూడక కేవల ♦ మోక్షదాత
లౌచు నింటింటికరిగి యి ♦ ట్లనుఁడిమీరు. 44

ఉ. సోదరవర్య! నాదెసను ♦ జూడుము; దేహమశాశ్వతంబు; దే
హాదిసుఖేప్సముఖ్యపురు ♦ షార్థము నేమఱియుంటివయ్యరో!
యాదవవంశమండనుఁడు ♦ దాయఁడు కృష్ణుఁడు సర్వపాపవి
చ్ఛేదకుఁ డాతనింగొలిచి ♦ చింతనసేయుము వానినామమున్. 45

క. అనిసెలవిచ్చినఁ ‘జిత్తం’
బని భక్తద్వయము ప్రతిగృ ♦ హద్వారము పొం
తనునిలిచి ‘కృష్ణ! శ్రీహరి!’
యనిపల్కఁగనింటి వార ♦ లర్థిభ్రాంతిన్. 46

ఆ. తలుపుదెఱచివచ్చి ♦ తండులంబులుముష్టి
వెట్టఁబోవ వారు ♦ వెఱఁగుఁ జెంది
బిచ్చమెత్తమేము ♦ విడివడిరాలేదు
కృష్ణభక్తిఁగొనుఁడి ♦ యిత్తుమనఁగ. 47

క. కొందఱు ధన్యులు పరమా
నందంబున భక్తులైరి; ♦ నమోత్తరముల్
కొందఱువల్కిరి; తస్కర
బృందంబిదియనిరి కొంద ♦ ఱెంతయుభీతిన్. 48

గీ. పీటనుండువయోవృద్ధ ♦ విప్రవరులు
యశమునొందిన పండితు ♦ ల్స్వాతిశయపుఁ
జూపులను భక్తయుగమును ♦ జూచి యాత్మ
పాండితీగర్వ మేపారఁ ♦ బలికిరిట్లు. 49

శా. సాంగామ్నాయ సదాగమాంతచయ భా♦ష్యగ్రంథ విజ్ఞాన ము
త్తుంగప్రౌఢిమఁ జూఱగొంటిమి, లస♦ద్యోగక్రియల్ నేర్చి మా
యంగవ్రాతము ముద్దసేసితిమి బ్ర♦హ్మలోకనాసక్తి; మా
కుం గాన్పింపఁడతండు మూఢులిఁక జో♦గుల్మీరు సూపింతురే? 50

క. చదువెఱుఁగని మూర్ఖులు న
మ్ముదురేమో! మీరువల్కు ♦ మోసపుమాటల్
చదివిన పెద్దలకడ నిటు
వదరక మీరింకఁజనుఁడి ♦ వచ్చినత్రోవన్. 51

క. ఏకఫణితిఁ జెవిగోసిన
మేఁకలవలె నఱచుచిట్లు ♦ మిట్టిపడెదరీ
పీఁకవదలి నడినేగుఁడు
పోకార్తుము మీదుపొగరు ♦ పోవకయున్నన్. 52

ఆ. ఇటులు తూలనాడు ♦ చటులస్వభావులఁ
జూచి, యదయుఁడౌచుఁ ♦ జొనిపె మనల
స్వామియిట్టిపనుల; ♦ భక్తిని వెంటనే
యందునట్లు సేయఁ ♦ డవ్యాజనుల' 53

క. అని నితి హరిదాసునితోఁ
డను విసుగునఁ బల్కఁ గటక ♦ టా! యనకిట్టుల్
ఘనకార్యము లీధరలోఁ
నొనగూడునె శ్రమముపడక? ♦ యొడయఁ డెఱుఁగఁడే? 54

క. ఈ యాలస్యము సేయుట
యేయద్భుతములకుఁ గతమొ ♦ యెవ్వఁ డెఱుఁగు నీ
నాయల్పపుటూహల నహి
శాయి రహస్యంబుఁ దెలియఁ ♦ జాలుదుమయ్యా? 55

క. హరిదాసుఁ డిట్లువల్కఁగఁ
"బురిలోఁ సోదరులు విప్ర ♦ ముఖ్యులతా యి
ర్వురుగలరు జగన్నాథుఁడు
మఱి మాధవుఁడనెడువాఁడు ♦ మాన్యచరిత్రా! 56

ఆ. మొదట వారికడకుఁ ♦ బోయి శ్రీహరిభక్తి
నియతిఁ గఱపుదమ" ని ♦ నితియనంగ
నట్టివారికడకె ♦ యాదిని బోవుద
మా! యని హరిదాసుఁ ♦ డడిగెనితిని. 57

వ. నితి యిట్లనియె. 58

సీ. ఈపట్టణంబున ♦ కేలికయూ ముస
ల్మాన్నాందుఖాజియ ♦ న్మహితుక్రింద
పీరు కొత్వాలులు; ♦ విప్రులై పుట్టియుఁ

జండాలకృత్యము ♦ ల్సలుపువారు
బలశాలులందఱు ♦ వశులుగాఁజేసిక
కావింతు ౨ పల్లుండ ♦ గములు పురిని
శక్త్యుపాసనమిష ♦ సలుపుదురామిష
భక్షణంబును సురా ♦ పానమెపుడు

గీ. పేరుసెప్పిన నూరంత ♦ బెగడునట్లు
బుజ్జలంగొట్టి విత్తంబుఁ ♦ బోగుసేసి
మత్తులైఖాజిభయమను ♦ మాటలేక
స్త్రీలఁ జెఱగొని చెఱుపుచుఁ ♦ జెలఁగుచుంద్రు. 59

క. దురితముల పుట్టలింతటి
మొఱకులు భువిలేరు వీరి ♦ ముందఱఁ బురిఁగాఁ
పురమెట్లు పొసఁగుఁ జదువుల
మరగి జనులు వీరిబాధ ♦ మఱవకయున్నన్. 60

ఆ. ఇట్టి నరపశువులఁ ♦ గృష్ణభక్తులఁ జేయ
వలనుపడియె నేనిఁ ♦ బట్టణంబు
వారలందఱొక్క ♦ సారి గౌరాంగుని
వారలాదురతని ♦ పదములంటి. 61

మ. అనిచెప్ప న్హరిదాసుఁ డిద్ది కడు శ్లా♦ఘ్యంబె! సరే! కానివా
రినివర్జించి హరిన్వచింపఁగ, రుషో ♦ ద్రేకంబుననో్ఁదవ
చ్చినఁ గావించెడికార్యమేది? యన నా ♦ శ్రీకాంతుఁ డేదిక్కు దం
డనముల్నికలవారెః లెమ్మనియె నా ♦ నందుండు లేనవ్వులన్. 62

గీ. పోయి యంతనాబ్రాహ్మణ ♦ బ్రువులయెదుట
నిలిచియు, వెన్కను దాసుండు, ♦ నిలువఁబడిరి
'తండ్రి, కృష్ణుఁడుమిమ్మాను ♦ త!' మనెనొక్కఁ

"దన్నలారా! హరినిగొల్వుఁ" ♦ డనియె నొకఁడు. 63

గీ. పాదతాడిత రాద్ర స ♦ ర్పములపగిది
లేచి వివాధ్రములు "పొండి! ♦ లెంపకాయ
లన్దిసక లేచిపొండి వై ♦ శంబ" యనుచుఁ
దూలనాడిరి కృష్ణభ ♦ క్తులనుగనలి. 64

ఉ. తిట్టుల లక్ష్యపెట్టక ని ♦ తి స్వారిదాసుఁడు నిల్వఁజూచి వీ
రట్టిటు సేయఁబోవరని ♦ యాధరణీసుర యుగ్మమంతలోఁ
బుట్టినకోప మిన్మడిని ♦ బొందఁగ నొడలు వంటనొక్కి చీ
కొట్టి మహాత్ములన్వెడలఁ ♦ గొట్టెను దెబ్బలుగొట్టి గెంటుచున్. 65

వ. ఇట్లవమానితులై చనిన పిమ్మట నిద్యానందుం డయ్యో! వీరిపాపం
బులెట్టుకడ ముట్టునని చింతాక్రాంతుండై కంటఁ దడిపెట్టుకొని
హరిదాసుతో నిట్లనియె. 66

శా. అన్నా! యొక్కమహోపకారమును జే ♦ యంగావలె న్నీవు; నీ
వన్నన్ప్రాణము మిత్రసూతి కతనిం ♦ బ్రార్థించి యీమూఢుల
న్దిన్నంజేయుము భక్తమాళి! మఱివ ♦ న్నెన్నెన్నఁ డీమేలు నా
ప్రన్నతాణున కెంత కార్యమిది ప్రో ♦ వ స్బుద్ధి పుట్టించితేన్. 67

ఉ. ఇచ్చజనించెనే జగము ♦ నెల్లను బ్రోవఁగలాఁడవయ్య శా
ర్ఙిచ్చగుఁ దన్మలాటవిహా ♦ రింపఁగ నీయుపకారవాంఛ; వా
రచ్చపుభక్తి శ్రీహరిక ♦ టాక్షమునం గొనునట్టి కాలమున్
వచ్చెను రమ్ము పోదమని ♦ పల్కెను దాసుఁడు మిత్రవర్యుతోన్.

గీ. ఉభయులరిగిరి గౌరాంగు ♦ నొద్ద కతనిఁ
గనినతోడనె వారికిఁ ♦ గల సమస్త
శాంతిశక్తులుసూపి య ♦ నంతరంబె
యడుగుదము స్వామి ననునూహ ♦ వొడమెమదిని. 69

వ. హరిదాసుఁ డిట్లనియె. 70

చ. ప్రజకిటు కృష్ణభక్తి బల ♦ వంతముగాఁ గొని యిచ్చుచున్నఁడు
న్నిజముగ నేనెఱుంగనితి! ♦ నేర్పఁగవచ్చును శాంతచిత్తుతా
సుజనుల కెంతయైన నిఁకఁ ♦ జూచినఁ బైఁబడు ద్రాగుఁబోతులా
ద్విజకులహీనవర్తనులు ♦ వీరలయొద్దకె యేలపోవలెన్. 71

వ. నితి యట్లనియె. 72

మ. మనగౌరాంగుని చిత్రచిత్రకృతి మ ♦ ర్మంబుల్గనన్నేర్తుమే?
చనుమంచు న్చరికొల్పు నెమ్మదిని వి ♦ శ్వాత్రితయా నాతఁడే
మనిచెప్పందగుఁగాని విప్రియుగ చ ♦ ర్యాజన్యపాపంబులన్
గనినన్గన్నులనీరువచ్చు ఖలుల ♦ న్గావంగఁదప్పేసఖా! 73

వ. అంత. 74

మ. హరిసంకీర్తనసల్పు వీధినె ప్రజా ♦ త్యంతాపదాపాదనై
కరుణాక్రాంత మనస్కు లిర్వురును జొ ♦ క్కంపుంబటాగారముల్
నెరయన్నిల్పి వసింపఁగోల్పులుల గా ♦ లింబిల్చు వెంటన్మఱిగో
త్కరముల్వ్రాలెడు మాడ్కిఁ బాఱిరి విభీ♦తస్వాంతులైయుండఁగన్.

గీ. పాఱిపోకుండ నిల్చిన ♦ వారలైనఁ
బగటనే తోడుచూచుక ♦ పైకివత్తు
రిరులుద్రావి లిసపిమ్మట ♦ నిండ్లుదాటి
వెడలిరారు మఱలఁ బ్రొద్దు ♦ వోడుచువఱకు. 76

వ. ఇంక సోత్కంఠుండై నిత్యానందుండు. 77

శా. ఈవేళన్నిసిఁ గృష్ణకీర్తనము నెం ♦ తేభక్తిఁ జేయంగ దు
ర్భావప్రాపేతులకర్ణముల్గదిసి యా ♦ భవ్యంపు గానంబు స
ద్భావంబుల్నెలకొల్పి దౌష్ట్యమునడం ♦ పంజాలు గౌరాంగుఁడే
కావించున్మదభీష్టసిద్ధియని వ ♦ క్కాణించు మిత్రాళితోన్. 78

ఉ. ప్రతిదినమం దొనర్చుగతి ♦ భక్తులు మిశ్రసుతుండుఁగూడి య
చ్యుతభజనంబునల్ప నది ♦ శ్రోత్రములంబడె రాత్రినంతఁ దో
షితమతి విప్రసోదరులు ♦ చెచ్చెర లేచి కరంబులన్నరా
యుత కలశంబులన్గొని మ ♦ హోద్ధతివచ్చిరి గానలోలురై. 79

చ. తలుపులు వేసి గట్టిగను ♦ దారిబిగించుటచేత వారు లో
పలికరుగంగఁ జాలక య ♦ పారముగాఁగరతాళకంఠమ
ర్దళమృదుభక్తిని స్వనమ ♦ రంధములీనుల, నోటఁ జేతులన్
గలసురఁగ్రోలుచుండిరి య ♦ గారబహిస్థలి రాత్రియంతయున్. 80

క. గోవింద గానములువిని
కావించుచు నర్తనములు ♦ కాదంబరినిన్
ద్రావుచుఁ బెనుభూతంబుల
కైవడిఁ గునుకకయె రేయిఁ ♦ గడపిరి విప్రుల్. 81

మ. వఱువాతన్హరిభక్తపుంగవులు శ్రా ♦ వ్యంబైన గానంబునాఁ
పి, రుడావేశము చేతఁ దుచ్ఛులధిపు ♦ న్బీడింతురన్భీతినం
దఱు గౌరాంగుని చుట్టునిల్చి గుమిగా ♦ ద్వారంబునుందాఁటి స
త్వరులై వీధినిబట్టిపోవునెడ మో ♦ దంబంది యాయిర్వురున్. 82

క. గౌరాంగునిగని మోయ
య్యా! రాతిరిఁబాడినట్టి ♦ యనుపమ మృదుశృం
గారపు నాటకకీర్తన
లేరివి? యెక్కడివటంచుఁ ♦ బృచ్ఛింపంగన్. 83

క. దానికి మార్వల్కకు దా
సీనత నిమిడాల్చి చనియెఁ ♦ జెచ్చెరనయ్యో!
హీనులు దఱింపలేరై
రీనాఁడునటంచు నితి ద ♦ పించెన్మిగులన్. 84

వ. అంత. 85

మ. హరిదాసున్నతిగూడి క్రమ్మఱ హరి♦ధ్యానావబోధేచ్ఛ భూ
సురగేహంబులకేగి «కృష్ణపదము ♦ ల్బుద్ధాత్ములైకొల్చి సో
దరులారా! తరియింపుఁ» డన్నసతికా ♦ ద్రింబైనరూపంబులన్
దఱుమంజొచ్చిరి వారు తిట్టుచు మదాం♦ధత్వంబునన్భక్తులన్. 86

గీ. ముందుభక్తులు వెన్కను ♦ భూసురులును
బరువులెత్తిరి చూపఱు ♦ వెఱఁగుసెంద
సింకదొరకరు వీరని ♦ కొంకికొంత
వడికిఁ దిరిగిరి వెన్కకు ♦ బడలివారు. 87

శా. గౌరాంగుఁడును భక్తులుండు నెడ దు♦ర్గర్వప్రచండాత్మకుల్
డేరావేసినదాదిగాఁ బ్రజల గుం♦డెల్గొట్టుకోఁ దొట్టె నా
క్రూరుల్సెసెడి వన్నిసైఁచినను ని♦ర్దోష ప్రశాంతాత్ములన్
వారిభంగినగౌరవించుటది సైఁ♦ పన్నేకభక్తర్షభుల్. 88

వ. గౌరాంగునొద్ద కామధ్యాహ్నంబున నే యొక్కుమ్మడినేగి చేతులు
జోడించుకొని యుత్తవాఱినమొగంబులతో నామాధవజగన్నాథు
లు వెట్టుబాములన్నియు విన్నవింప నిశ్చయించుకొని నిలువంబడ
నాతండు దరహాసచంద్రికాశోభితం బగువదనంబువారి వంకకుఁద్రి
ప్పి 'యిప్పుడేలవచ్చితి' రని యడుగ. 89

సీ. స్వామి! వీరలు వెట్టు ♦ బాధ యింతంతని
మనవి సేయఁగజాల ♦ మనియె నొకఁడు
ప్రభువరా! సుందరీ ♦ రత్నంబులకు మాకు
వాటిల్లెఁ జేటని ♦ పలికె నొకఁడు
నితికి దాసునకిట్టి ♦ గతివట్టె మేమింక
నెట్లునిల్చుట యని ♦ యేడ్చె నొకఁడు

భక్తిఫలంబు డె ♦ బ్బలుఁ దిట్లుఁ దలవంపు
లయ్యెఁగా! యయ్యయ్యొ! ♦ యనియె నొకఁడు
గీ. మమ్ము రక్షించు టటులుంచి ♦ మహితతేజ!
తొలుత వీరలపాపము ♦ ద్రోలఁగఁ జేసి
ప్రోచినంగాని పురియెల్లఁ ♦ బొలియుననిరి
భక్తులందఱుఁ బతితపా ♦ వనునియెదుట. 90
వ. నితి గౌరాంగున కభిముఖుండై యిట్లనియె. 91
మ. జమలిద్దండము నీకుఁ గృష్ణునికిఁ కీ ♦ చండాలుల స్సత్కర
త్నములం జేసెడుదాఁక వీటికి జన ♦ ద్దథ్యంబుబోధింప; లా
భము లేదయ్య భవత్ప్రభావమును జూ ♦ పన్మాకు సట్టింట; నో
నిమి! నీపాపపవిత్రకృచ్ఛపథము ♦ న్మెగ్గించుకొమ్మయ్యెడన్. 92
వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 93
ఇంతటిపాపకర్ములె మ ♦ హీసురవంశజు? లట్టులైనఁ దా
మెంతటిబాధఁజెందెదరొ ♦ యింతయు వారలెఱుంగ రక్కటా!
శాంతినిగొల్పి పాపములఁ ♦ జయ్యనఁజెంది సుఖంబుఁగూర్పఁ గం
సాంతకు నామమొండెయగు ♦ నన్యముదోఁచదు నాదుబుద్ధికిన్. 94
ఉ. ఇందఱు భక్తశేఖరులు ♦ నిందఱు లోకహితైకతత్పరుల్
డెందములందు వీరలక ♦ డింది యఘంబులు డిందఁగోరుచోఁ
జెందకపోరుభక్తి; యిఁకఁ ♦ జెచ్చెరఁబిల్వఁడి భక్తవారముఁన్
ముందఱికేగి నేర్పుదము ♦ మోక్షసుఖప్రద కృష్ణనామమున్. 95
క. అనునంత విప్రకులపాం
సనులిఁకఁ దరియించిరంచు ♦ సంబరపడుచున్
వినుతించిరి భక్తులు హరి
వనమాలీ! కృష్ణ! భక్త ♦ వత్సల! యనుచున్. 96

వ. ఇట్లు హరినామోచ్చారణంబుసేసి వారు నల్గడలకుం బరువులెత్తి చుట్టుపట్లనున్న తోడిభక్తులందఱు సమావేశంబుసేసి నగరసంకీర్తనంబునకు సర్వంబు సిద్ధపఱిచిరి. ఈభక్తులలో ననేకులు సకలవిద్యాపారంగతులు వృద్ధులు నైనను హరిభజనం బొనర్చుచు వీధులందిరుగుట కించుకయుం గొంకరైరి. ముఖంబుల నూర్ధ్వపుండ్రంబులును మెడలం దులసితావళంబులును జేతులం దాళంబులును గాళ్లం జిఱుగజ్జెలును ధరియించి యందఱు వెడలిరాంగ నవద్వీపంబు సారూప్యముక్తాకీర్ణం బగుమహావైకుంఠంబు కైవడిం గాన్పించె. మృదంగనాదంబులు భక్తుల కంఠరవంబులతో సమ్మేళనంబుగాంచి శ్రవఃకుహరంబుల న్బ్రవేశించి మనంబుల నిష్కల్మషంబులుగం జేసి శ్రీహరిభజన సముచితస్థితికిం దెచ్చె. అంత సకలదురిత భంజకుండును బరమదయాళుండు నగుశ్రీహరి యనంతకల్యాణనామంబులు లలిత పదాలంకార భూయిష్ఠంబు లగుగీతికలం బొందుపఱచి గానంబుసేయం జేయువారును వినువారునుంగూడ భక్తిపారవశ్యంబునొంది నాట్యంబులొనర్ప మొదలువెట్టిరి. క్రమక్రమముగ భక్తానీకంబనేక నదీసంగమోత్తుంగతరంగ శోభితంబగుమహార్ణవంబుపగిది జనబహుళంబై యమంద నేత్రానందం బొసంగె. 97

చ. తొలుత హసించుచు న్ననిన ♦ దుష్టులుఁగూడను గృష్ణనామసం
కలిత సునాదగీతములు ♦ గర్ణములం బడువెంటఁ గన్నులన్
జలజలరాల్చి బాష్పములు ♦ చక్రినుతించుచుఁ బోవువారిలోఁ
పలఁ జొరఁబాఱి యాడుచును ♦ బాడుచు నేగిరి భక్తమాళులై. 98

ఉ. ఘోరతపంబులన్నను వి ♦ కుంఠకకర్మముల ప్రసాంచితా
హారనిరోధకవ్రత చ ♦ యంబుల నేఁచక యీమనోహరా
కారుఁడు మానవాళికిడెఁ ♦ గా! యపవర్గ మహాసుఖంబు సం

సార దురంతదుఃఖముల ♦ మాపుచుఁ బాటల నర్తనంబులన్. 99

గీ. నితియు దాసుఁడు ముందఱ ♦ నిలిచియుండ
వెనుకఁ బార్శ్వంబులందు న ♦ విరళముగను
భక్తులంటిరానొప్ప వి ♦ శ్వంభరుండు
రిక్కలనడిమి కల్వల ♦ ఱేనివగిది. 100

ఆ. పూర్ణభక్తిదీప్తిఁ ♦ బొల్పారుమోములఁ
గెరలి మిన్నుముట్టు ♦ కీర్తనముల
నొడలుమఱచి చేయు ♦ నురునర్తనంబులఁ
జూచి యెవ్వఁడిలను ♦ జొక్కకుండు? 101

గీ. భక్తసంఘంబునసె నిట్లు ♦ బ్రాహ్మణాధ
ములు వసించెడు పటగృహం ♦ బులయెదుటను;
నంతనాగానములు సుప్తి ♦ నడఁగియున్న
చెనఁటిపాఁఱుల పాపపుఁ ♦ జెవులఁబడియె. 102

సీ. సాధువులంబట్టి ♦ చాఁగొట్టినట్లు దా
రులుగొట్టి ధనహృతి ♦ సలిపినట్లు
కులసతీమణులను ♦ బలిమిఁ బట్టినయట్లు
లిండ్లకు ననలమం ♦ టించినట్లు
దారిఁబోయెడువారిఁ ♦ జీరిదూఱినయట్లు
శిష్టవిప్రుల గేలి ♦ సేసినట్లు
నంజుడుముద్దలు ♦ నంజుకతిన్నట్లు
తృప్తిగాఁ గల్లుత్రాగి ♦ త్రేన్చినట్లు

.. పాపకృతులెన్ని జాగ్రద ♦ వస్థయందుఁ
జేయుటలవాటౌ యవియెల్లఁ ♦ జేసినట్లు
స్వప్నములుగాంచి నిద్రించు ♦ వార లిపుడు

కన్నులఱువిచ్చి చూచి మే ♦ ల్కాంచిరంత. 103

గీ. రాత్రి నిర్నిద్రతను జెసఁ ♦ ద్రాగి నిదుర
నిపుడు మునిమాపుదాపున ♦ నెనసియున్న
వార లెంతయుఁ గినిసి సే ♦ వకులతోడ
ఘోషనాఁపుడియని వెండి ♦ కునికిరంత. 104

గీ. దండడినిబోయి భటులు సం ♦ త్రాసపెట్టి
యాఁగుఁడాఁగుఁడియని చాల ♦ నఱచి రంతె
కాని భక్తులు మునుపటి ♦ కంటె నెక్కు
డైనభక్తిని జేసిరి ♦ హరిభజనము. 105

శా. అంత న్వారలువోయి భక్తతతి మా ♦ ర్ఘ్యంబెల్లఁ జెప్పంగనేఁ
డంతంబందెడు వీరి మర్కటపుఁగృ ♦ త్యంబుల్సరే! యంచు దు
స్స్వాంతు ల్చివ్వనలేచి ఘోరదహన ♦ జ్వాలాస్ఫులింగంబు ల
త్యంతర్భాగము లేచి క్రిక్కఁజని ర ♦ త్యంతాగ్రహాయత్తులై.

గీ. పండ్లు పటపటఁగొఱుకుచుఁ ♦ బైని గుడ్డ
లైనఁ దిన్నగఁగప్పుకో ♦ కాఁకరమున
భక్తులను జంపవచ్చిరి ♦ పైకిఁగాని
మఱచిపోయిరి కత్తుల ♦ మాటయేమొ. 107

క. జనముఖమున నిఱియుంటం
గనినంతనె మండిపడిరి ♦ గంతుల నిడుచున్
మును పేర్చిన మెద్దులు
గని యెఱ్ఱపటంబు రేఁగు ♦ కరణిన్వారల్. 108

ఉ. కన్నుల నీరువెట్టుకొని ♦ గద్గదికన్నితివల్కెఁ "కృష్ణమూ
ర్తిన్నలినాయతాక్షు విను ♦ తింపుఁడి సోదరులార! కొల్వుఁడీ
పన్నగశాయి సాటిచెలి, ♦ బంధుగు, దైవము గానరాఁడు మే

మెన్నఁడు సేగిసేయములు ♦ కెందులకింకను మీకు మాపయిన్ ?"

వ. ఈశాంతవచనంబులకు మఱింత క్రోధావేశపరవశులై వారలిట్లనిరి

శా. మేమెట్లుండిననేమి నిన్ను గురుతా ♦ మిత్రత్వముల్దాల్చి మా
క్షేమం బారయుచుండుమంటిమొ? నిను ♦ స్త్రీయంచు నోనాడలే
దేము? నీకభిమాన మింతయునులే ♦ దే? యింకసిగ్గేది ము
న్నామంపుం బెనుముత్రిచ్చులన్గొని మము ♦ న్సాధింపఁగా వచ్చితే?

గీ. అంత నాయుభయులలోన ♦ నధికబలుఁడుఁ
క్రూరతరుఁడైన మాధవుఁ ♦ డోరినీచ!
యనుచు నొక పెద్దకుండపెం ♦ కును గ్రహించి
వైచె నితిమీఁదఁ దనచేతి ♦ బలముకొలఁది. 112

సీ. పెంకునిత్యానందు ♦ విపుల ఫాలమ్ముపైని
దగుల ధారలుగ ర ♦ క్తంబుగాఱె
నంత రక్తంబాఁప ♦ హస్తయుగంబును
గాయంబుపై నితి ♦ గప్పికొనియె
"నిది నిమిగనీనచో ♦ నిం కూరకుండఁడు
చక్కఁజేయును వీరిఁ ♦ జటులకృతులఁ
జక్కఁబడఁగ వీరు ♦ జనులు నిష్పాపులై
బాగుపడుదురు నా ♦ బాధకేమి"

గీ. యనుచు నతిమోదమున నాట్య ♦ మాడునట్టి
నితినిగని మాధవుండు "కుం ♦ ఠితముఖుండు
దెబ్బదిని కూడనాడుఁగా ♦ తెయ్యియనుచుఁ
జక్కఁజేయుట యెటు వీనిఁ ♦ జంపకుండ" 113

అని చుఱుకుఁజూపులం జూచి ♦ యౌడుగఱచి
కొనుచు మఱియొక పెంకును ♦ గొని విసరుట

కెంచుచుండ జగన్నాథుఁ ♦ డెదురువచ్చి
యతనిఁ గైవట్టి వారించి ♦ యనియెనిట్లు. 114

శా. ఓయీ ! మాధవ ! వీనిసాధుమతి న ♦ త్యుగ్రుండవై చంపిన
న్నాయక్లేశము దుర్యశంబు నిది కా ♦ నన్వెబ్బులి న్దోర్చుటో
యాయిత్తంబయి శత్రుసైన్యమును శౌ ♦ ర్యస్ఫూర్తి నుగ్గాడుటో
న్యాయంబే యిటు లూఁచబిచ్చుకపయి ♦ న్బ్రహ్మాస్త్రము న్వేయుటల్.

ఆ. ఎంతయడ్డగించి ♦ యెన్నిబోధించిన
మాధవునిచలంబు ♦ మానదయ్యె
నింతలోన నెల్ల ♦ వృత్తాంతమును భక్తు
లరిగి నిమికిఁజెప్ప ♦ నాతఁడంత. 116

చ. హరిభజనంబునాఁపి నితి ♦ నార్తినిబెట్టిన దుష్టుఁడెవ్వఁడం
చరిగి తదంతికంబునకు ♦ నాతనిమోమును జేతఁదాఁక నె
త్తురు సలుపెల్లఁబోవఁ ద్వరి ♦ తుండయి యంతఁగృతాంతతుల్యభూ
సుర యుగముండుతావునకు ♦ సూటిగ నేగెను భక్తయుక్తుఁడై. 117

సీ. ముల్లోకములనేలు ♦ ప్రోడ యీతఁడె యని
నొసటి త్రిపుండ్రంబు ♦ నుడువుచుండ
శ్రీదేవి యీతని ♦ చెలువయేసుఁడియని
లాలితవక్షస్థ ♦ లంబువలుక
మింటికి మంటికీ ♦ మేటిమొక్కఁడెయని
యున్నతాజాను బా ♦ హువులు దెల్ప
రవివీనిమైకప్తి ♦ లవముచూడుండని
తప్తకాంచనకాంతి ♦ తనువుచాట

గీ. నడచి నిమి మాధవుఁడు జగ ♦ న్నాథుఁడుండు
నెడకుఁజని సృష్టిసవరించు ♦ నీక్షణముల

వారిఁదిలకించి దౌష్ట్యంబుఁ ♦ బట్టిపిండి
భయదగంభీరవాక్కులఁ ♦ బలికెనిట్లు. 118

ఉ. సిగ్గులులేవె మానితిని ♦ జేసితిరిట్టులు, మీకు నాతఁడే
యెగ్గులుసేసె? శాంతుఁడు య ♦ తీశ్వరుఁడు స్సగుణాంతరంగుఁడై
లగ్గొనరింపవచ్చిన ల ♦ లాటము భగ్నముసేసినారు, మీ
పగ్గియు శౌర్యమున్నృకుల ♦ పావనులార! నుతింపశక్యమే? 119

క. ఊరికిఁగ్రొత్త; కరంబున
మారకసాధనము లేదు ♦ మాధవుభక్తిన్
నేరుపవచ్చెను వీనిం
దోరింపఁగఁ బూనుటంత ♦ దురితముగలదే? 120

వ. అంత. 121

ఆ. ఇండ్లుదోఁచికొనుట ♦ యిల్లాండ్రఁజెఱుచుట
హత్యలేచిచేయు ♦ టాటపాట
లైన కూరిరతములు ♦ క్రమానుపాటున విని
రిన్నిమందలింపు ♦ లేమియనక. 122

వ. గౌరాంగుండు వెండియు నిట్లనియె. 123

చ. పుడమిని విప్రవంశమునఁ ♦ బుట్టియు వాకొనరాని వెన్నియో
చెడుగులొనర్చినారు; తగు ♦ శిక్షచు జేయునుమీకు; నెవ్వఁడున్
గుడువకతప్ప దాత్మకృత ♦ కుత్సితకర్మఫలంబు; మీమదం
బడఁచి సుశీలురన్మనుచు ♦ నాతఁడు లేఁడని యెంచినారొకో. 124

సీ. అని పల్కునెడను జ ♦ ల్లనిచూపుఁ గన్దోయి
పరమతామ్రచ్ఛవు ♦ ల్బురియఁదొడఁగె
నిద్ధంపుటుద్ధంపు ♦ నెమ్మోముఁ జెక్కిళ్లఁ
గురాకువీఁకను ♦ జేగురించె

నురుఫాలఫలకంబు ♦ గరగరికలువీడి
చూడఁ దీక్ష్ణంబౌచు ♦ సుళ్లువాఱఁ
గన్బొమసింగాణి ♦ కవవంపుసొంపేది
కదిసి గ్రంథిలతఁజేఁ ♦ గట్లుజిమ్మ
గీ. నురముపైఁ బచ్చవల్లెవా ♦ టూర్పువడిని
పైకిఁ గ్రిందికి లేచుచుఁ ♦ బడుచునుండె
నభయహస్తంబు దుర్నిరీ ♦ క్ష్యంపుటుగ్ర
దహనకీలల చక్రంబుఁ ♦ దాల్చియుండె. 125

వ. అంత. 126

శా. శ్యేనంబున్గనుపావురంబుల క్రియ ♦ న్నింగంబుగాన్పింప స్వ
స్థానోత్తంభితమైన లేళ్లగతి సం♦త్రస్తాత్ములై యెంతయు
న్మేనుల్గంపమునొంది చెమ్మటలచే ♦ నిండంగఁ జేమోడ్పుల
న్మానంబుల్దిగనాడి నిల్చిరి జగ♦న్నాథుండుఁ దద్భార్యయున్. 127

శా. దోషుల్దండనకర్తసమ్ముఖమున ♦ న్నోర్బంధముంబొంది సం
భాషింపన్ధృతిలేక నిల్చినటులీ ♦ పాణ్డ్రులుపాగర్వ దు
ర్వేషంబుల్విడి చింతనొందిరి తము ♦ న్విశ్వంభరుండోమునో
రోషంబంది సుదర్శనంబనిపి ని ♦ ర్మూలించునో యంచటన్. 128

క. నక్రంబున్దుర్వాసుని
జక్రిని దూఱినటువంటి ♦ చైద్యున్మద్దు
ర్వక్త్రింబై యేఁచినయీ
చక్రిముఁ గనఁజాలమనిరి ♦ చకితభ్రాతల్. 129

గీ. అనిలకంపితపత్రాళి ♦ తాఁగులాచుఁ
దలఁకుచుండెడు విప్రుల ♦ దైన్యమరసి
యాతుమార్తాండకరసన్ని ♦ భేక్షణముల

వారిఁగనుచుండు ప్రభువుకో ♦ పంబునరసి. 130

గీ. నిమికడకునేగి నితి "కృపా ♦ నియతివీరి
నజ్ఞులనుగాచి రక్షింపు ♦ మయ్య! స్వామి!
నీకరంబులు దాఁకంగ ♦ నేమహాత్మ!
క్షితిని గల్గినబాధలు ♦ సమసిపోయె." 131

క. అని చుబుకమంటి బ్రతిమా
లిన నిమి యాగ్రహపుదృష్టి ♦ లేశముఁబోకుం
టను గాంచి నితి భయంపడి
కనుఁగవ బాష్పములుగాఱఁ ♦ గా నిట్లనియెన్. 132

సీ. పూర్ణశిక్షార్హులై ♦ పో! వీరు గౌరాంగ ;
దైనఁజెల్లునె సమ ♦ యంబుమఱవ?
నీయవతారమం ♦ దెన్నఁడు లోకర
క్షణముకై భీకర ♦ శస్త్రమెద్ది
ధరియింపనంటివి ; ♦ కరుణతో మోహనాం
గంబుతో మనసులఁ ♦ గరఁతునంటి
సత్కృపాగళదశ్రు ♦ సందోహమునఁబాపి
కల్మషంబులనెల్లఁ ♦ గడిగివైతు

గీ. నంటి ; చేసినబాసలే ♦ మయ్యెనయ్య!
యిచటఁ జక్రంబుతోఁ బని ♦ యేమి, స్వామి?
యయ్యొ! వీరు సుదర్శన ♦ హతులైన
నెవ్వరున్నారు రక్షింప ♦ నింకనీకు? 133

వ. అని యెంతచెప్పిన నింతయుఁ జలింపక చూచుచున్న గౌరాంగుంగని 'యయ్యయ్యో! యిదేమివింత! పరులబాధలంగని కన్నీరుమున్నీరుగా విలపించు నీకరుణామయున కింత క్రౌర్యంబింత చలం బె

చ్చటనుండివచ్చెఁ? గానీ! యింకొకయుపాయంబు వన్నదనని యో
జించి నితి యిట్లనియె. 134

గీ. మనుచుటయుఁ జంపుటయు నీదు ♦ మనసుగాని
వినుము నాపల్కు నుభయులఁ ♦ గొనివధించు
టనుచితముసుమ్మి నాకు నీ ♦ యసువులిచ్చి
నది జగన్నాథుఁ డఖిలలో ♦ కాధినాథ, 135

వ. ఈమాటలకుఁ జివ్వున నితివంకకుందిరిగి «యేమంటి» వని యడుగ
నతండు యావద్వృత్తాంతంబు వివరించిన విని దరహాసవికసిత వద
నారవిందుండై «జగన్నాథుండు నీకుఁ బ్రాణదానంబు సేసినాఁడా?»
యని యతనిందిలకించి టక్కులమారి గౌరాంగుం డిట్లనియె. 136

శా. అన్నా! మానితిప్రాణరక్షణము నీ ♦ వా! సేసి యుద్వేలమా
పున్నెంబుంగనినాఁడ వీబుణమెటు ♦ లూర్ణంబుగాఁ దీర్పనోఁ
గన్నారన్నినుఁగాంచి యాత్రిపడు నా ♦ గాటంపుఁ గౌఁగిళ్లలోఁ
గొన్నంగాని మనంబు దృప్తిఁగనదీ ♦ కోర్కి న్బ్రసాదింపవే? 137

గీ. అని జగన్నాథుమాటఁ క ♦ ల్పాగశాఖ
లైన చేతులఁబట్టి య ♦ త్యంతకృపను
నిమి కృతాలింగనునిజేయ ♦ నేలవ్రాలె
భక్తిసంభవ చిన్మోద ♦ పరవశుఁడయి. 138

క. ఇనుము లసద్భర్మంబుగ
నొనరించెను స్పర్శవేధి ♦ యోజన్గాత్రా
త్మునిఁ భక్తపుంగవుని జే
సెను నిమి స్పర్శయించి యిట్టి ♦ చిత్రముగలదే? 139

సీ. జీవితాశనువీడి ♦ జీవచ్ఛవంబయి
నిలఁబడి భీతిచేఁ ♦ బలుకలేక

యున్నమాధవునకు ♦ నుదయించెఁ దరణాశ
సోదరుభాగ్యంబుఁ ♦ జూచు వెంటఁ
"బ్రజలలో నావంటి ♦ పాతకుండుండునే?
పారంబులేదు నా ♦ పాపకృతుల"
కంచుమ్మలించెదు ♦ నతఁడిప్పు డీతండ్రి
తలఁచెనే రక్షింపఁ ♦ గలఁడు నన్ను
ఆ. రూఢిగానటంచు ♦ గాఢవిశ్వాసంబుఁ
బూని దయనుజూపు ♦ పుణ్యపురుష!
శరణుశరణు కృష్ణ ♦ జలజలోచన! యని
వ్రాలె నిమిపదముల ♦ పైఁదెగించి. 140
వ. గౌరాంగుం డదిగాంచి నీపాపనివారణంబు నీవనుకొనునంత సులభ
సాధ్యంబుగాదని నుడువ నతం డిట్లనియె. 141
కం. జనులందఱు నీపిల్లలు
చనునే నన్ద్రోసివేయ ♦ స్వామీ! హరి! నీ
తనయులలోపల నొక్కఁ
డనుగానే కోపమేల ♦ నాపైఁ దండ్రీ. 142
వ. అందులకు నిమి యిట్లనియె. 143
సీ. దైవపుత్రుఁడవె మా ♦ ధవ! నీవు తలఁచితే
యిదివఱకారీతి ♦ నెన్నఁడేని
నటులైన సోదరు ♦ లైన యీపురివారి
నేలబాధించితి? ♦ పీవె ప్రభుఁడ
వందఱికెందఱో ♦ హస్తముల్జోడించి
కొనినిల్తురి నీప్రమోల ♦ గొప్పచేసి
యట్టివారలుసూడ ♦ నర్థివై ప్రార్థింతె?

ప్రజలు నీపేఁడచే ♦ వనరునట్లు

ఆ. పొక్కచందమైన ♦ పొంజరీచేలంబు
మాయునట్లుపొర్లి ♦ మట్టిలోన
దిక్కలేనివాని ♦ తెలుఁగున దేవురిం
చెదవు జనులు నవ్వ ♦ సిగ్గులేదె? 144

మ. బలమున్నార్యము నీకొసంగెదయు గో ♦ పాలుండు లోకోపకా
రులకుండోడయి వానిఁజూపుదని వై ♦ రుధ్యప్రధానుండవై
బలభాగ్యంబులులేని పొమలఁ గడు ♦ న్బాధించి శ్రీకృష్ణుబి
డ్డలలో నొక్కఁడనంచుఁ బల్కుటకుఁ గ♦ట్టా! నాల్కయెట్లాడెనో!

వ. మాధవుండు కంపితకంఠస్వరుండై యల్లన నిట్లనియె. 146

క. మూవాఁడు జగన్నాథుఁడు
గావంబడె నన్నుఁగూడఁ ♦ గరుణాత్ముఁడవై
ప్రోవంగదె! పాతకిమా
నోవరదా యిర్వురందు ♦ నొక్కనిఁ బ్రోవన్. 147

వ. అందులకు నిమి యిట్లనియె. 148

గీ. ముమ్ముభక్తులు హరినామ ♦ మునువచించి
యొసఁగవచ్చిన యప్పుడే ♦ పసిగమెలఁగి
యుంటిరేఁ బాపములువ్రాయి ♦ యుండు; నట్లు
వలనుపడమినిఁ దిరుగరా ♦ వలసివచ్చె. 149

గీ. అప్పుడేని జగన్నాథు ♦ నట్లయూర
కుంటివే వానివలెనె ధ ♦ న్యుండవౌదు
వీవు దుర్భాగ్యుఁడవుగాన ♦ నినుమడించి
కొంటిపాపంబుఁ వెంకుతోఁ ♦ గొట్టినితిని. 150

క. భక్తుఁడు సాధువు సుకృతా

సక్తుఁడు నితి; మేలుఁగోరు ♦ సకలజనులకుఁ
యుక్తమెఱుంగక యాతని
రక్తమెచూపితివి నిన్ను ♦ రక్షింతునురా? 151

వ. అంత విఫలమనోరథుండై మాధవుం డిట్లనియె. 152

గీ. ఇంక క్షమియింపుమంచు ని ♦ న్నేఁ చఁదలను
దఱుగుశిక్షకు నేనియుఁ ♦ దలఁకఁగాని
నీపదాంబుజసేవయు ♦ నీకటాక్ష
మెప్పుడెట్లగు నాకది ♦ సెప్పుచనెద. 153

క. ఈమాటలు వినినంతనె
మోమునఁ దీక్ష్ణత్వమెల్లఁ ♦ బోయి యెదదయా
ధామంబుగాఁగ నిమి వా
క్యామృతములు చిల్కె నిట్టు ♦ లాతని చెవులన్. 154

మ. అటులైన న్వినుమిత్రమా! యిపుడు నీ ♦ యార్తుల్వెపన్నాపనా
పటిమల్పాలవు నిన్దయన్నితిక్షమిం ♦ పన్గల్గె నేనప్డు నీ
చటులాఘప్రకరంబుఁగూల్చుటకు నే ♦ సాయంబుగావచ్చు; న
క్కటికంపుంజలరాశిగాఁడె నితి వే ♦ గంబేగు మచ్చోటికిన్. 155

గీ. పోయెఁ బాఱుఁడుచాప ని ♦ ర్ముక్తబాణ
మువలె నను వెంట నానంధు ♦ ప్రమోల; కేగి
కావుకావుము ననుఁ గృపా ♦ కరయటంచు
నతని పదములపైఁబడె ♦ నశ్రులొలుక. 156

క. పరమానందంబున నితి
కరుణన్గనఁబఱుపఁ బోవఁ ♦ గానే వడిఁద
త్కరము ల్పట్టుకొనుచు శ్రీ
వరుఁడిట్లనె నితినిఁజూచి ♦ వాత్సల్యమునన్. 157

సీ. ఇంత వేగమె క్షమి ♦ యించితే, మాధవుం
డాత్మదోషంబుల ♦ నల్పములుగ
నెంచి క్రిమ్మఱఁ బాప ♦ కృత్యములఁ జేయు
నెట్టులో వీనిక్ష ♦ మింపవలయు
క్షమియించి కృష్ణభ ♦ క్తప్రకాండంబుల
కొరులకుఁ గలభేద ♦ ముర్విఁ జాటు
వలయు ; మాధవులెన్నఁ ♦ దిలకింపనీ ! "తన
పాపము ల్గదుమెండు ♦ వానిఁ బాప

గీ. నేనుఁగూడను జాలక ♦ యితనినతనిఁ
దోడుగాఁగొని తారణో ♦ ద్యోగమందుఁ
జొచ్చితి" నటంచు ; నట్టుగాఁ ♦ జూడకున్నఁ
బూర్వగతి కేగు మఱల శ్వ ♦ పుచ్ఛమట్లు. 1

వ. నితి యిట్లనియె. 1

మ. ధరణీనాటకసూత్రధారుఁడవు త ♦ థ్యంబీవు గౌరాంగ ! స
త్కరుణన్మాధవు నీవుఁబ్రోచి యని నా ♦ కార్యంబుగాఁజూపఁ డ
క్కర్మివై పన్నెద వింతతంత్రము సరే ♦ కానిమ్ము ; మన్నించి య
క్కఱయేనిత్తు మదీయపుణ్యఫలమిం ♦ కన్నీని కబ్జోదరా ! 160

ఆ. హరి ! హరి ! హరి ! యంచు ♦ నచ్చటిభక్తులు
గొరలి నితినిబొగడి ♦ కేకలిడిరి
జయము ! జయమటంచు ♦ జనులందఱుంగూడ
హస్తములనుగొట్టి ♦ యాడిరంత. 161

గీ. రమ్ముమాధవ ! సఖుఁడ ! రా ♦ రమ్ము వేగ
యాస్తవరులకు మనకుఁ బో ♦ రాటమేల ?
ప్రజలు మనసఖ్యమును గన ♦ వలయునంచుఁ

గరములనుజాఁచి నిమివానిఁ ♦ గాఁగిలించె. 162

క. కరఁగువడిన కల్మషములు
నురుగులుగాఁగాఁ తె నోటి ♦ నుండి; తనసహా
దరుగతి బ్రహ్మానందముఁ
బొరసియొఱగె మాధవుండు ♦ భూస్థలినంతన్. 163

క. కోమలహృదయా! నీవీ
భూమి నమితపాపపాళిఁ ♦ బోఁచితివి; సరే!
నామాట యేమిచెప్పెదు
రామా! చిత్తార్తిచయ వి♦రామోద్దామా! 164

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగచరిత్రము.

షోడశాశ్వాసము.

చ. పడవల నీఁతనేరువని ♦ వారలముంచెడు గొప్పయాపగల్
పుడమి ఫలింపఁజేసి సుఖ ♦ పుష్టినొనర్చెడుమాడ్కి మానవుల్
పడునురుదుఃఖమున్దొరగు ♦ బాష్పజలంబుఁ బురస్సుఖంబుఁ గూ
ర్చెడు నుపకారకారులగుఁ; ♦ జిత్రకృతుల్గద నీవిరాఘవా! 1

చ. సలిపినకీర్తనంబు పెలు ♦ చన్న్రిమపెట్టెను భక్తపాళిఁబి
చ్చిలెఁ జెమటల్శరీరములఁ ♦ జిత్తములున్గల గుండుసెందె ను
జ్వలతర ఘర్మభానుఁడుఁగ ♦ భస్త్రిబలంబటె యస్తమించె భ
క్తులు శ్రమవారణంబుకయి ♦ కోరిరి గంగను స్నానమాడఁగన్. 2

గీ. అందఱుపవిష్టులాచు గృ ♦ హాంతరమున
గంగకేగఁగఁ జూచుచుం ♦ డంగఁ దలుపు
దగ్గఱను ‘ స్వామి ’ యనెడునా ♦ ర్తస్వనంబు
వినఁబడియె నంత నెవరువా ♦ రని యడిగిరి. 3

గీ. స్వామి మేమర్థులమటన్న ♦ సరగనేగెఁ
దలుపుఁదెఱవ మురారిన ♦ త్స్వజవశాలి

మరలివచ్చి జగన్నాథ ♦ మాధవులని
విన్నవించెను నిమితోడ ♦ వినయమునను. 4

గీ. అధిపుఁడాజ్ఞయొసంగ ము ♦ రారివారి
నిర్వరను గక్షములయందు ♦ నిమిడిచికొని
తనుబలంబునఁ దనకంటెఁ ♦ దక్కువయని
తెల్పనోయన నిమిమ్రోలఁ ♦ దెచ్చియునిచె. 5

క. గౌరాంగుఁ జూచినంత నె
వారలు రక్షింపుమన్నుఁ ♦ బాపాత్మకులఁ
గారుణి కాగ్రణియని క
న్నీరొలుక నోసలిపడిరి ♦ నేలన్జాలిన్. 6

వ. అంత గౌరాంగుఁడు నిటివంకఁజూచి యిట్లనియె. 7

శా. శ్రీపాదా! పరితప్తచిత్తులయి న ♦ జ్జేరంగ నేతెంచి రీ
పాపుల్; వీరల నీకొసంగెదను నీ ♦ వారాటచే; వీరలఁ
గాపాడన్వలెవేగ; పూతజలగం ♦ గన్మించి కర్ణంబులం
బాపోద్ఘాటక దివ్యభవ్య హరినా ♦ మంబూఁదుమోమిత్రమా! 8

వ. అపారప్రేమార్ద్రహృదయుండగుశ్రీపాదనిత్యానందుండీమాధవజగన్నాథులంగొనిపోవుతఱి వారితోఁబల్కిన యనుకంపామేదుర వాక్యంబులు శ్రీ గౌరాంగదేవు చరిత్రంబులయందు గీతరూపంబుగా నిట్లు గానంబడియెడు. 9

ద్వి. రండుసోదరులార! ♦ రండు జాహ్నవికిఁ
గొండు శ్రీహరినామ ♦ కుసుమాసవంబుఁ
గుండపెంకున నన్నుఁ ♦ గొట్టితినంచు
గుండె చిల్లులువాఱఁ ♦ గుందకుమయ్య!
సంతోషనృత్యము ♦ ల్సల్పుచుఁ బుణ్య

వంతవమానదికిరా! ♦ వడిగ మాధవుండ!
యంతమాత్రిముననే ♦ హరిభక్తినేర్పి
సంతసంబిడుటకే ♦ సందేహపడను
భాండఖండముతోడ ♦ ఫాలంబుఁగొట్టి
దుండగంబున నాకుఁ ♦ దొందరసేయు
చందునిపై పగ ♦ ల్సాధించుటెఁగన
ఖండభక్తియుఁ బ్రేమ ♦ గలవుకేసుమ్మి. 10
గీ. మృతకళేబరముల యట్లు ♦ మేదినిపయిఁ
బడిన యిర్వురఁజేతుల ♦ పైనిబెట్టి
కొని మహాభక్తులు నిమితోఁ ♦ జనిరి గంగ
కార్భటిని నృత్తగీతవా ♦ ద్యములతోడ. 11
గీ. బొబ్బలిడి విష్ణుగానంబుఁ ♦ బొనరుచుటకు
నాడుటకు లజ్జపడరు గా ♦ రాంగుచెంత
నతనిభక్తులు; డెబ్బది ♦ యూఱుదాఁటె
నట్టి యద్వైతుఁడుంగూడ ♦ నట్లెసేయు. 12
క. గంగకడకుఁజని యందు ము
నుంగం భక్తాళిసారఁగ ♦ నూల్కొని మొదలు
ప్పొంగ న్విప్రసహోదరు
లుం గూడంజొచ్చిరి నది ♦ లోనం గ్రుంకన్. 13
సీ. మిత్రుల బుజముల ♦ మీఁదను నిలుచుండి
కుప్పించి నీటిలోఁ ♦ గూలువారు
జలములమున్నియు ♦ చ్ఛ్వాసించి బుడబుడ
మను ధ్వనుల్గావించి ♦ యలరువారు
కాళ్లుపట్టుకలాగి ♦ నీళ్లలోఁ బడఁద్రోసి

యయ్యేకు 'దాసోహ' ♦ మనెడువారు
మోములపైనీళ్లు ♦ మోఁది దోసిళ్లను
క్కిరిబిక్కిరినిగొల్పి ♦ కేరలువారు
గీ. హరిహరీయనిపడి యీఁత ♦ లాడువారు
భక్తు లిట్లమితానంద ♦ యుక్తి, స్నాన
మాడుచుండిరి చంద్రోద ♦ యసమయమున
బాలు రట్టులు గంగ గ ♦ గ్గోలువెట్టి. 14
ఉ. కేకలఁజల్లులాటలను ♦ గేలిఁయొనర్చెడు మాటలన్నితా
నేక ముకుందసంస్తుతుల ♦ నెంతయు భక్తులు చాలకాలమా
దాఁకఁ జెలంగి స్నానపరి ♦ తాంతులుగాఁగ శచీజుఁడంతనే
దోకయి సన్న సేసెఁ; గని ♦ యూరకసిల్చిరి భక్తులందఱున్. 15
ఆ. చాలమందిజనులు ♦ జరుగుచిత్రంబులు
గాంచు కౌతుకమున ♦ గంగయొడ్డు
పైనినిలిచియుండి ♦ పరికించుచుండిరం
త నిమి నితినిబిలిచి ♦ యనియెనిట్లు. 16
మ. పరితాపంబునఁ గుందువీరలను నీ ♦ పాల్సేయుదునోసదరా!
హరినామంబిడి వీరిఁ బూతులుగఁజే ♦ యంబూను శ్రీపాద! దు
ర్భరపాపౌఘము లెన్నియున్న ననుకం ♦ పాపూర్ణ కృష్ణాఖ్యతా
హరియింపంగలదంచుఁ జాటవలెన ♦ య్యా! లోకమందంతటన్.
గీ. నడుమ గౌరాంగుఁడాతని ♦ యెడమపక్క-
నితియుఁజుట్టును భక్తులు ♦ నిమియెదుటను
మొగుడుకై దామరల విప్ర ♦ యుగమునిట్టు
లోలసి మొలబంటి నీటిలో ♦ నిలిచియుండ. 18
వ. గౌరాంగుండు గంభీరభాషణంబుల నా మాధవజగన్నాధులతో ని

ట్లనిరె. 19

మ. కులశీలంబులు బుగ్గిలోఁగలపి సం ♦ కోచింప కాజన్మముల్
ఖలకార్యంబులొనర్చి, చేసితి రసం ♦ ఖ్యాకంబులౌ పాపముల్
గలఁడే వీని భరించిపోఁచుటకు నో ♦ కండేని నాదోషముల్
దొలఁగంబాఱెనఁగాక కావుగదవ్రా ♦ తుల్మీరు సేయుండిటుల్. 20

క. చెలులారా! గంగోదక
తులసీతామ్రములమీఁదు ♦ తోరపుఁ బాపం
బులనన్నిటి నాయీఁకర
తలమున నీపుణ్యనదిని ♦ ధారవిడువుఁడీ. 21

వ. ఈభీకర గభీరవాక్యంబుల కందఱు నివ్వెఱపడి పిడుగువడినట్లు నిశ్చే ష్టితులై మిన్నకుండ మాధవజగన్నాథులు ధైర్యంబువీడక బద్ధాం జలులై యిట్లనిరి. 22

గీ. అధిప! నెఱవేర్ప లేనట్టి ♦ యాజ్ఞయిడకు
నీతికుష్ఠార్త దుర్ఘోర ♦ పాతకులమె
కాని యింతటిపని కొడి ♦ కట్టునట్టి
స్వార్థపరనీచ చిత్తుల♦మయ్య! మేము. 23

క. అనునంతనె బళి! శ్రీహరి!
యని భక్తులు కేకలిడిరి ♦ యైనన్నిమి, చె
ప్పినయట్లు చేయవలె వల
దనుమానమటంచు వెండి ♦ యాజ్ఞయొసంగెన్. 24

వ. అందులకు విప్రసోదరు లేమియుం జేయలేకిట్లనిరి. 25

మ. క్షమియింపన్వలె దేవదేవ! సకల ♦ క్ష్మాలోకమామోదవ
త్కమనీయప్రసవప్రకారు మాలికలతోఁ ♦ గై సేసి పూజించు నీ
శమనీయాంగము వానికేమొటులు ని ♦ ర్దాక్షిణ్యత న్నిగ్గుతే

ళ మహాపాప దురంతదుఃఖములు కా ♦ న్కట్వెట్టనా నయ్యయో!

క. దరిలేని నరకబాధల
భరియింతుముగాని తప్త ♦ భర్మాంగ! మహా
దురితాత్ముల యఘములలో
నెరసేనియుఁదాఁకనీము ♦ నిన్ను మహాత్మా! 27

ఉ. అందులకు న్నచీజుఁ డిసు ♦ మంతయు నీకొనకుంటసూఁచి యా
నందుఁడు మందహాసవద ♦ నంబునఁ బాలురయొద్దకేగి యీ
సందియమేలపొందెదరు ♦ సల్పుఁడి చెప్పినయట్లుకూడ నీ
కొందలపాటు లేమియును ♦ గోపకుమారుని సమ్ముఖమ్మునన్. 28

సీ. పాపంబులు హరించి ♦ పతితపావనబిరు
దంబొందఁజేయు సా ♦ ర్థకతనిపుడు
మీమూలమున నిది ♦ మేదిని బ్రకటితం
బౌను సోదరులార! ♦ యాలసింప
కింతయుఁ గొంకక ♦ యేలిక సెప్పిన
చొప్పునఁజేయుఁడు ♦ చెప్పి నాతఁ
డెవ్వఁడో యదిమాత్రి ♦ మెంచిచూడుఁడు దాన
నెదలోనిసందియం ♦ బెగసిపోవు

గీ. మీకలుషములెకా వెల్ల ♦ లోక కల్మ
షములు గూల్చెదుశక్తి యీ ♦ నిమికిఁగలదు
మలినతనుజెందఁ డతఁడు; స ♦ మస్తవస్తు
శోధకాగ్నిని ముఱికిదా ♦ సోఁకఁగలదె? 29

వ. అని పల్కిన. 30

సీ. మాధవుండును జగ ♦ న్నాథుండు నీతిబోధ
నములకు నీకొని ♦ నిమియెదుటను

నిలఁబడి తోయము ♦ ల్తులసీదళంబులు
దక్షిణయుంగొని ♦ తండ్రిఁ దాత
గోత్రంబుఁ గులమును ♦ సూత్రంబు వేదంబు
నుడివి యథావిధి ♦ విడిచి రాత్మ
కృత మహాఘోరాఘ ♦ వితతులు పతితపా
వనుఁడు సాఁచినకరం ♦ బునను భక్తి;

గీ. దాతలిటుసల్ప నాగ్రహీ ♦ తయును శాస్త్ర
విదితమార్గంబులను లేని ♦ పితను దాతఁ
జదివి చైకొంటి మీపాప ♦ సమితినంచు
ఘనఘనారవ సదృశవా ♦ క్యములఁబలికె. 31

మ. నిమి బంగారపుదేహమంత సలుపై ♦ నిల్చెన్ని మేషంబు కే
తుమహాగ్రాహ నిరస్త తేజ కరఖ ♦ ద్యోతప్రతీకాశమై;
యమలాభోజ్జ్వలమయ్యె వెంటనది; ని♦త్యానందుఁడున్వారి శో
త్రియుల స్త్రీహరినామమున్నొడివె; నం♦తన్బోయె విప్రాఘముల్.

గీ. అంత గౌరాంగునింటికి ♦ సరిగిరంద
అచట హరికీర్తనముసేయ ♦ నవనిసురులు
పూతులైరని నితియాత్మఁ ♦ బొంగిపొంగి
నాట్యమాడంగఁదొడఁగె ను ♦ న్మత్తుపగిది. 33

వ. జరిగిన హరికీర్తనంబున భక్తిపరవశులై సంతోషంబు పట్టఁజాలక నందఱాడందొడంగిరి. వారితో మాధవజగన్నాథులుంగూడఁగలిసి నర్తనంబులు గావించిరి. తన్నర్తనంబులునూచి ప్రజలు సెందిన యాశ్చర్యం బిప్పటికి నుత్తరదేశంబునఁ బాడఁకొను నీగీతంబునఁ గానంబడిమెదు. 34

ద్వి. తనువులుమఱచి మా ♦ ధవజగన్నాథు

లనుపమభక్తి నృ ♦ త్యములుగావింత్రు
నర్తింపఁగా జగ ♦ న్నాథుఁడౌనేమి
ధూర్తుఁడీమాధవ ♦ దుష్టరాక్షసుఁడు
పరమభాగవతుకై ♦ వడి నెట్లు కూడి
హరిభక్తిమగ్నుఁడై ♦ యాడుచున్నాఁడు
ధారణినిట్టి చి ♦ త్రములు సూచితిరె ?
గౌరాంగుచేఁతల ♦ క్కజములుగావె ? 35

క. ఆఁగెను గీర్తన ; మందఱు
నేగిరి తమయిండ్లకైన ♦ నేగక శ్రీవా
సాగారంబుననుండె వి
రాగుండయి మాధవుండు ♦ రాత్రియుఁ బవలున్. 36

ఉ. కూరుకుపోరెమున్నొఱఁగి ♦ కూరితచిత్తత మాధవుండు ల
క్ష్మీరమణుండు చూపిన య ♦ మేయకృపన్గొనఁదాన నప్పుఁడున్
భీమత నేకధారగను ♦ వీక్షణకోధక బాష్పసంతతుల్
గాఱఁగనేడ్చుచుండె నది ♦ గాంచి తపించిరి మిత్రులందఱున్. 37

వ. నిటి శ్రీవాసప్రముఖులు దగ్గఱకుఁజని దుఃఖోపశాంతికరణోద్యుక్తు
లై యిట్లనిరి. 38

శా. అయ్యా ! మాధవ ! యేలయేడ్చెదవు గౌ ♦ రాంగుండునీపాపముల్
వ్రయ్యంజేయఁగనైతి పూతుఁడవు ని ♦ ద్రాభుక్తులన్మాని య
య్యయ్యో ! పూచికపుల్లవయ్యెదవు స ♦ ర్వాఘంబులు న్స్వామిపా
లయ్యెన్గానె నాతఁడవ్వి యిఁక శాం ♦ తాత్ముండవై యుండుమా !

వ. దానికి నిటితో మాధవుం డిట్లనియె. 40

క. హృదయాశుగమై గురువర !
యిదియే నన్నేఁచుచున్న ♦ దీలోకేశుం

డదయత నన్వితీంచినఁ
గదురదు నాకెన్నఁడిట్టి ♦ కష్టంబకటా! 41

క. నాకోస మిూమహామహుఁ
డీకనకోజ్జ్వల శుభాంగుఁ ♦ డీకరుణాళుం
డాఁకపడి నాయుక్తంబులఁ
నైగొని యయ్యయ్యో! యేల ♦ గాసిలవలయుఁ. 42

క. ఏపాపంబుల నైనను
రూపఱుమార్గంబుగలదు ♦ రుచిరాంగకృపా
వాపికి నిమికేఁ జేసిన
పాపంబునకోవ హాత్మ! ♦ పారముగలదే? 43

క. ఈరీతిఁ బొగులుచుండుట
యారసి సతి నిమికిఁజెప్పె ♦ నంతటఁ గరుణా
వారాశి సాశ్రులోచనుఁ
డైరయమున నాతఁడుండు ♦ సచటికినేగెఁ. 44

ఉ. పెట్టినభోజ్యవస్తువులు ♦ పెట్టినయట్టులెయుండ మోాలిఁదాఁ
దొట్టడుబొప్పపూరముల ♦ తోఁ దపియించెదు మాధవున్గయిఁ
దట్టి శచీజుఁడిట్లనియె ♦ «దారుణకృత్యము సేయఁజెల్లునే?
గిట్టెదెయన్నముద్దినక? ♦ కీర్తి నిజెందదె యాత్మహత్యచేఁ. 45

క. నీపాపంబులనన్నిటిఁ
బాపంగా లేదె మాధ ♦ వా? నుడువుమె వే
లోపములున్నం ; బూర్తిగఁ
దాపాపనయంబొనర్తుఁ ♦ దక్షిణముసఖా! 46

మ. సతతానంద నిమగ్నచిత్తుఁడగు నీ ♦ సద్భక్తుఁ డానందుఁడా
తత దుఃఖాబ్ధిమునుంగు నీవెడఁగుచేఁ ♦ తల్లూాంచి, నీఘోరదు

ర్గతులన్బాపిన పుణ్యపూరుషుని దుః ♦ ఖంబైనతోఁజించి యూ
ర్జితచేతఃకలితుండవై వదలు ని ♦ ర్హేతువ్యధల్ మాధవా! 47

వ. అందులకు మాధవుం డిట్లనియె. 48

సీ. చెప్పెదవినునాఁడు ♦ చింతకుఁగారణం
బర్థంబులందుత్త ♦ మార్థమంది
నాఁడ; నెఱుఁగుదు ♦ నాపాపమంతయుఁ
బోయినదని కాని ♦ పొంగిపొంగి
గంగాతరంగ సం ♦ ఘంబుమాడ్కినివచ్చి
గుండెనుగొట్టు ప్ర ♦ చండశోక
బాష్పంబులడఁప నా ♦ వల్లఁగాకున్నది
నాదుఃఖహేతువు ♦ నీదుకృపయె

ఆ. పారరహిత పాప ♦ పంకిలుండను నేను
నీవు నిర్మలత్వ ♦ నిధివి; నన్నుఁ
బ్రియతనూజువలెను ♦ వీక్షింతువీదుష్టుఁ
డంత ప్రేమమునకు ♦ నర్హుఁడయ్యె? 49

ఆ. ఘోరపాపములకుఁ ♦ గ్రూరశిక్షను జేసి
యుంటివేని నింత ♦ యుమ్మలింప
నిట్లునాకు నీవు ♦ కృపసూపినకొలంది
వెల్లివిరియుఁబోని ♦ వెతమహాత్మ! 50

క. కనుఁగొంటినిపుడు పాపులఁ
బనిగొని శిక్షించుటెంత ♦ పరమసుఖదమో
యొనసితినిగాని నీకృప
ఘనమయ్యెను శిక్షకంటెఁ ♦ గరుణయె దేవా! 51

క. ఎదుట గౌరాంగుఁడుండిన

మెదుకుల్దిను శోకము దిగ ♦ మ్రింగి; యతండిం
కెదుటన్లేకున్న వచిం
పఁ దరముగానట్టి వంత ♦ మాధవుఁడు వదుర్. 52

క. ధారాళముగా నాతఁడు
గౌరాంగునితోడఁ బల్కెఁ ♦ గాజంకిన న
వ్వారి నితితోడ నిట్టులు
గూరిమిమెఱుఁ బల్కుహృదయ ♦ కుహరస్థార్తుల్. 53

క. కామాదివికారములకు
ధామంబై పుణ్యవృత్తి ♦ తతిరహితంబై
నామనసు చచ్చియుండఁగ
స్వామి సజీవంబుఁజేసెఁ ♦ జచ్చినదానిన్. 54

క. నను నాపాపవ్రాతముఁ
గొని నిమి యటుసేసెఁగాని ♦ గురువర ! ప్రాణం
బెనసిన నామనమిప్పుడు
కనఁబఱచెదు నవ్వియేవో ♦ కట్ట ! యెఱుఁగుదే ? 55

సీ. మత్పూర్వకృతకార్య ♦ మండలంబందొక్క-
లేనియు సంతసం ♦ బిచ్చు ధైర్య
ము నొసంగునది లేదు ♦ మొదటినుండియు స్వార్థ
పరుఁడనై మహితపా ♦ పనివహంబు
నార్జించుకొంటి ; మ ♦ ద్వ్యవిగతస్మృతిచేత
నెన్నిదుష్కార్యంబు ♦ లేను జేసి
నాఁడనో యెందఱిఁ ♦ బాడుచేసితినో పూ
ర్ణంబుగాఁ దెలివికి ♦ రాకయున్న,
గీ. నందుఁ గొన్నికనఁబడుఁ బ్ర ♦ త్యక్షముగను

ప్రతి దురితకార్య మాకృతిఁ ♦ బడసివచ్చి
బల్లెములు శూలములుగొని ♦ బలిమి మర్మ
భాగములయందుఁ బొడిచెడు ♦ పగిదిఁదోఁచు. 56

చ. చెఱిపినస్త్రీలుఁ దండ్రులున ♦ శించినబిడ్డలు నాసికాదులన్
దఱిగినదీనులు న్దహన ♦ దగ్ధగృహార్థపదార్థరాసులున్
ఖరతరదృష్టి నాకనుల ♦ కట్టెదుట న్గనిపింపసక్కెటా!
గురువర! స్వస్థతన్గనునె ♦ గుండెలు? కంటికి నిద్రవచ్చునే? 57

ఆ. నేను బాధవెట్టి ♦ కానిపనులుసేసి
నట్టిమనుజకోటి ♦ యయ్యొ! యిప్పు
డెట్లు కాలదూత ♦ లట్లు భీకరవీక్ష
ణములనిలుచు నాదు ♦ సముఖమందు? 58

ఆ. సమయఁజేయఁజూచు ♦ జాగ్రదవస్థ; యీ
వారినిద్రవోయి ♦ పాపుకొందు
శంచుఁ గునుకస్వప్న ♦ మందునఁ గనఁబడుఁ
బూర్వదురిత భయద ♦ మూర్తులకట! 59

శా. గౌరాంగుండిట నాకుఁజేసిన మహా ♦ ఖ్యాతోపకారంబిఁక
న్వారిన్రేల్బవలొక్కరీతిఁ గనుల ♦ న్బాష్పంబులన్రాల్చి దుః
ఖోరు శ్వాసములూర్చు శక్తినిడుటే! ♦ యొక్కింత గన్నీళ్లదు
ర్వారంబా వెతతగ్గ; లేనియెడఁ బా ♦ పజ్వాల నన్నేర్చదే! 60

క. అంత స్తాపానలమున్
శాంతింపఁగఁ జేయనోనఁగెఁ ♦ జల్లనిదృష్టి
ప్రాక్రాంతాంబుపూరములు; నిమి
యంతటి పుణ్యాత్ముఁడవని ♦ యందుంగలఁడే? 61

వ. అని వెక్కివెక్కి యేడ్వంజొచ్చె. 62

సీ. విషపదార్థముదిన ♦ వెలికివచ్చును దొల్త
వాంతితో; నదెయల ♦ వాటుపడిన
నేదియే నౌషధ ♦ మిచ్చి విషంబంతఁ
గ్రక్కింపవలెఁ; జిర ♦ కాల కృతవి
శేషపాపాకీర్ణ ♦ చిత్తమాలిన్యంబు
వెలుపలికింగొట్ట ♦ విశ్వవిభుఁడు
మాధవునకుభక్తి ♦ మందిడెఁ; నద్దాన
లోనికల్మషరాశి ♦ లోచనాంబు
ఆ రూపమునను బైకి ♦ రోదనమైవచ్చె;
దానివలనబాధ ♦ తగ్గుచుండెఁ;
బాపకార్యజన్య ♦ పరితాపమిట్లు లో
కమునకెంతయొ యుప ♦ కారియగును. 63

వ. మాధవుండు వెండియు నిట్లనియె. 64

మ. అపచారంబులొనర్చి నేను బహుబా ♦ ధాయత్తులజ్జేసిన
ట్టి పవిత్రాత్ముల యార్తిరావములుఁ గుం ♦ ఠీభూతదీనాస్యముల్
గృపయింతేనియు లేక పట్టుదలతోఁ ♦ గీడ్పాటునొందించి న
న్నెపుడుఁ బ్రాపిషివెట్టు; నేబ్రిదుకుటె ♦ ట్లింకీభువిన్దేశికా. 65

వ. అని పొర్లిపొర్లివచ్చు దుఃఖంబాఁపికొని మఱల నిట్లనియె. 66

శా. ఈబాధల్భరియింపఁజాల నిఁక! యిం ♦ కేరీతి హృచ్ఛాంతియౌ?
నేబాధించినవారినంతఱఁ గడు ♦ న్దీనుండనై ఫాలభా
గాబద్ధోభయపాణుల న్క్షమకునై ♦ ప్రార్థించి ప్రాపించి చే
తోబాధాతతి యంతటన్జనునొ! హా ♦ దో! యప్పుడేఁజూచెదన్.

ఆ. ఎవ్వరట్టివార ♦ లెందఱొచ్చటనున్న
వారలయ్యో! యనుచు ♦ వనరివనరి

మాధవుండు గుండె ♦ మహితప్రయత్నము
సలిపి దిటవుచేసి ♦ పలికెనిట్లు. 68

ఆ. స్నానఘట్టములకుఁ ♦ జని యటకేతెంచు
బాలవృద్ధపురుష ♦ వనితలఁచర
ణములకెఱఁగి నన్నుఁ ♦ క్షమియింపుఁడనియొద్వి
గురువరేణ్య! మనము ♦ గుదురుపడదె? 69

ఆ. అట్లుసేసి తేని ♦ నడఁగునీచింతలు
మాధవా! యటంచు ♦ మాన్యుఁడైన
నితివచింప నతఁడు ♦ నెట్టనశ్రీవాసు
గృహము వెడలివచ్చెఁ ♦ గృశతదోఁప. 70

చ. ఘనతరదుఃఖమాస్యమునఁ ♦ గన్నులఁబాష్పము లుప్పతిల్లఁ బ
త్తనమునఁ బాదచారియయి ♦ దైన్యముసజ్జను మాధవున్బురీ
జనతతిగాంచి పెద్దపులి ♦ సచ్చిననొద్దకుఁ బోవలేని స
త్వనిచయమట్లు మూఁకలుగ ♦ వచ్చినిలంబడె డవ్వుదవ్వులన్. 71

చ. శిరమునువంచి యాత్మ నిమి ♦ సేవను జేయుచునేగు విప్రుడ
గ్గఱకరుగంగలే, కవని ♦ కంటకుఁ డెప్పుడు చచ్చునెప్పు డం
దఱకును బండువౌనని జ ♦ నంబులుదూఱిరి కాని యొక్కఁడే
నెఱుఁగఁడు దొంటిమాధవుని ♦ కిప్పటియాతనికుండు భేదమున్. 72

గీ. వెంటఁబోయెడు పురజన ♦ వితతిలోన
నొకఁడు గోపంబుఁబట్టఁజా ♦ లక యొకశిలఁ
గొని విసరివైచె, నది మాధ ♦ వునికిఁదగిలి
త్రిప్పి చిత్తంబుఁదెలివికిఁ ♦ దెచ్చెనతని. 73

చ. మునుపటియాతఁడేనితను ♦ ముట్టినవానిఁ గృతాంతమందిరం
బున కతిథింబొనర్చు; నటు ♦ పుచ్చక మాధవుఁడాత్మపావన.

ర్తనములకు న్విధింపనగు ♦ దారుణశిశును స్వల్పమాత్రదం
డనమిదియంచునెంచి యెల ♦ నవ్వాలయింబెను శాంతిమూర్తియై.

గీ. రాయి చేఁగొనివిసరిన ♦ రాలుగాయ
మహితపరితాపనిస్తేజ ♦ మాధవాస్య
మించుకీక్షించెనే నట్టు ♦ లెట్లుసేయు?
వెనుకకరుగడె కొట్టఁబో ♦ యినకరంబు? 75

శా. గంగాతీరముమీఁదనుండి యటమూఁ ♦ కల్గట్టినిల్చున్నవా
రింగన్నీళ్లనుగాంచి మాధవుఁడు పే ♦ ర్మిన్నేతులనోడ్చి ప
ల్కెం గంపావిలకంఠనాదమున నీ ♦ లీల "నట్టూ! వీటియం
దుం గొత్వాలుగనుండి గర్వితుఁడనై ♦ దుష్టక్రియల్సేసితిఁ. 76

క. పూతులఁ బెద్దలమత్పద
ఘాతంబులపాలుసేసి ♦ బాధించితి నీ
పాతకు మీచరణంబుల
చేతన్పవిత్రయించి పూతుఁ ♦ జేయరెమీరల్" 77

వ. ఇట్లు కేవల క్రూరరాక్షసుండును మహామదాంధుండు నసుగ్రపతీతిఁ గాంచిన మాధవుండాడుపలుకులకు నివ్వెఱంగుపడి యాతనిపై కోపంబువోయి యందఱు సదయస్వాంతులై యున్నంత మఱియొకం డచ్చటికి స్నానార్థంబరుదేరఁగాంచి మాధవుం డాతనిచరణంబుల పైఁబడి యిట్లనియె. 78

మ. కరుణాసాగర! నీకునేనపకృతు ♦ ల్గావించినానేమొ నే
నెఱుఁగ న్హీనుఁడఁ బాపకర్ముఁడను స ♦ ర్వేశుండు రక్షించున
న్నరితి న్నీరుక్షమించినామనిన న ♦ య్యా! నన్నుమన్నించి నీ
చరణం బీతలపైనిబెట్టి మదఘ ♦ జ్వాలాళిఁ జల్లార్పవే? 79

క. ఆతఁడు నిశ్చేష్టితుఁడయి

యీతనికిం బిచ్చివట్టె ♦ నేమో! లేక
రీతిన్గేలియొనర్చెడి
నో! తెలియదటంచు నెంచి ♦ యూరక యుండెన్. 80

వ. ఆకళవళంబుఁగాంచి మాధవుండు వెండియు నిట్లనియె. 81

గీ. అఖిలపాపహరణచణ ♦ మైనతనదు
సత్కృపాబలమునుజూప ♦ శచితనయుఁడు
పాపకర్ములలో మహా ♦ పాపియైన
యీదురాత్ముని నన్నుఁదా ♦ నెంచికొనియె. 82

గీ. స్వామినిరవధికానుకం ♦ పాసమేతుఁ
డతనికరుణకు లోఁగని ♦ యఘము లేదు
వానిచేఁ బూతుగాఁజేయఁ ♦ బడఁగలేని
ప్రాణిలేదంటకేన తా ♦ ర్కాణఁజూప్మి. 83

చ. కనులకు దర్శనీయమగు ♦ కాయము నాసకు హాయిఁగొల్పు స
త్తనుగతసౌరభంబు నమృ ♦ తప్రతిమానవచోవిలాసముల్
జనతతి దుఃఖమార్పఁగల ♦ శక్తియు సత్వమయాంతరంగముల్
గని విలసిల్లుచుండ్రు ధరఁ ♦ గంజదళాక్షుని భక్తరత్నముల్. 84

క. ఇలలోపల నివసించెడు
ఖలులందతినీచదుష్ట ♦ కర్ముఁడితఁడు భ
క్తులలో నురుభక్తుండయి
వెలసెనటులె చిత్రమింక ♦ వేఱుగఁగలదే? 85

క. తనచేతులతోఁ బాఱను
గొని స్నానాగతజనాళి ♦ కొలఁకొలకఘట్టం
బునుగట్టె మాధవుండది
పెను పదునిప్పటికి నతని ♦ పేరన్పురిలోన్. 86

క. మాధవుసంతతివారుర
మాధవుఁడై నట్టినిమిని ♦ మదిఁగొల్చుచుఁబు
ణ్యాధికులయి జనవందిత
సాధువులయి జీవయాత్ర ♦ సలిపిరిధాత్రిన్. 87

క. ఇహపాపకర్మసంచయ
తుహినస్తోమంబుఁబట్టి ♦ త్రుంపఁగజగతీ
మహితోపకారకరభవ
దహీనదయ సూర్యరశ్మి ♦ యగుఁగా! రామా! 88

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

సప్తదశాశ్వాసము.

ఉ. నీకృపచేత ముక్తిఁగన ♦ నిర్మలమానస సత్యశీలముల్
ప్రాకటభక్తిగావలయు ♦ వర్ణముశోఁబనిలేదు శ్రోతక
ర్ణైకపరాయణోత్తమ మ ♦ హీసురమండల మల్లభక్తిపె
న్వ్రాఁక, కబీరుతోడ సరి ♦ వచ్చునె యెన్నఁటికేని రాఘవా! 1

శా. శ్రీగౌరాంగునిపాదపద్మములు నం ♦ సేవింపుచు న్భక్తిపు
న్నాగఖ్యాతి మహాసురక్తిని జగ ♦ న్నాథుంచుఁ దద్యాత్రయున్
రాగిల్లంగని మోక్షకాంక్షఁ బురదూ ♦ రస్థుల్స్వ శేషంబుగా
మూఁగన్జొచ్చిరి శిష్యులాట కతఁడం ♦ భోజాక్షుఁడన్బుద్ధితోన్. 2

సీ. కుష్ఠాదిరోగులు ♦ గ్రుడ్డివారును గుంటి
వారు బారులుదీర్చి ♦ బాటప్రక్క
స్వామి యింటికివచ్చు ♦ సమయమారసి కూరు
చుండి యాతనిజూచి ♦ నిండుభక్తి
'శ్రీహరీ!' యని మ్రొక్కఁ ♦ జెచ్చెర నీరోగ
దేహులై పోదురు ♦ గేహములకు

నీశక్తి భక్తుల ♦ కిచ్చె శచీజుఁడు
వారు నీరీతిని ♦ స్పర్శమాత్ర

ఆ. జనులదుఃఖములను ♦ సమయించి లోకోప
కారకరణములను ♦ గాంచుచుండి
రిద్దిపూర్వభక్త ♦ కృతమైన యాకిరిండి
దివ్యగీతమునను ♦ దెలియవచ్చు. 3

ద్వి. అలనవద్వీపంబు ♦ నందకలంక
జలజారియుదయింపఁ ♦ జటులతమంబు
గలఁగఁబాఱుచువిచ్చెఁ ♦ గడుఁజిత్రిముగను
దళితశోకాత్ములై ♦ ధరలోనిపురుషు
లానందమున నోల ♦ లాడుచున్నారు
కానని వారెందురును ♦ గలుషచిత్తులును
గుంటివారును మహా ♦ కుష్ఠార్తులధిపు
వెంటనత్తురుగదా ! ♦ పిండులుగట్టి. 4

ఆ. భక్తసంచయంబు ♦ బహుళపకాశాలఁదిని
మిశ్రిసూతికీర్తి ♦ మించఁకోలఁది
నగరిలోని బ్రాహ్మ ♦ ణప్రకరంబుల
యీర్ష్యద్వేషబుద్ధి ♦ హెచ్చుచుండె. 5

మ. హరినామామృత మెల్లవారలకు నా ♦ యాసంబుగాఁ గ్రోలఁజే
సి రమాకాంతునిభక్తి శాశ్వతముగాఁ ♦ జేకూర్చి సంసారని
స్తరణానందమునిచ్చు మిశ్రజునిచేఁ ♦ తలూఁచి స్వోత్కర్షసం
హరణోద్వేల భయార్త భూమిసురులీ ♦ ర్ష్యాగ్రస్తులై రెంతయున్.

గీ. స్వామి స్వాచరణమె ముఖ్య ♦ సాధనముగఁ
జేసికొని హరిభక్తులఁ ♦ జేసెజనుల

నెవ్వఁడే ముక్తి నెనయుట ♦ యెట్టులనిన
నిత్య హరినామసంస్మృతి ♦ నియతిననును. 7

ఉ. గోపకుమారకీర్తనల ♦ కుంఠితభంగినెసంగె నానవ
ద్వీపగృహంబులందు ; నిమి ♦ దివ్యతమప్రభఁగాంచి యాతసిన్
రేపునుమాపు నెందఱో పు ♦ రింగల ముక్తిపరు ల్చిరాత్తసం
తాపకరాఘసంఘహన ♦ నంబునకై దరిసింతురర్థులై. 8

సీ. కృష్ణుఁడై తనవారి ♦ కింగల భక్తిసం
దేహంబులను బాపు ♦ దివ్యలీలఁ
దనుఁజేరువారల ♦ దార్ఢ్యంబుఁబట్టియు
నధికార తారత ♦ మ్యంబుఁబట్టి
సత్కర్మపరిపాక ♦ సరణిఁబట్టియుఁ దత్త
దనుకూలతరణ సా ♦ ధనముఁలొకని
కొకరీతి మఱియొక ♦ నికి మఱియొకరీతి
గౌరాంగుఁ డతికృపఁ ♦ గఱపుచుండు

ఆ. నిట్లు దేహతత్వ ♦ మెఱిఁగి వైద్యుఁడు రోగ
ములను రూపుమాపి ♦ పూర్ణదేహ
సౌఖ్యమొసఁగునట్లు ♦ శచిబిడ్డ వివిధమా
ర్గములనెల్లరకిడె ♦ నమృతభిక్ష. 9

గీ. ఒకనికాహారమైన దిం ♦ కొకనికి విష,
మిపుడు ఘోరవిషంబైన ♦ దిఁకొకప్పు
డమృతసన్నిభ, మాను ము ♦ క్త్యర్థభక్తి
విహితగురులసదుపదేశ ♦ విషయమందు. 10

గీ. లోఁతుగాఁ ద్రవ్వకొలఁదిని ♦ శీతరుచ్య
బహుళతరజలమగునట్టి ♦ బావిపగిది

నెంతలోఁతునకేగిన ♦ నంతసుఖము
నొసఁగు హరిభక్తిభక్తుల ♦ కుర్విలోన. 11

మ. నిమియే నైవ మతండెసద్గురువు తం ♦ డ్రిన్వాఁడె పౌరాళి, కు
త్తమవిద్యాకరమైన పట్టణము భ ♦ క్తస్తోమ సంకీర్ణమై
విమలానందరసప్రవాహమయి కా ♦ న్పించె న్మహావిష్ణులో
కము భూలోకమునందు నున్నపగిది ♦ న్గౌరాంగుఁ డందుంటచేన్.

క. ఇదియంతయు స్వార్థపరుల
యెదలీర్ష్యలనెనయఁ జేసె ♦ నెంతయుఁబురిలో
నొదవిన యీయాపదయెటు
వదలిచనునటన్న చింతఁ ♦ బడిరవ్వారల్. 13

క. క్రోధి జగన్నాథుండును
మాధవుఁ డిపుడుండిరేని ♦ మనవైపున నీ
బాధసనుతెప్పపాటున
నాథుండెనఁడింకఁ బట్టి ♦ ణష్టులకకటా ! 14

క. వారిని దనపక్షంబును
జేరంగాఁజేసికొనియె ♦ జిత్తులకిరవౌ
గౌరాంగుఁడు; దిక్కెఁక ఖా
జీ, రండిపుడేగి మనవి ♦ సేయుదమచటన్. 15

వ. ఇట్లూహించుకొని యీర్ష్యాళురందఱు గుంపుగూడి తరలిచని. 16

సీ. వంగదేశప్రభు ♦ వరుమనుమఁడు ఖాందు
ఖాజి నవద్వీప ♦ ఘనవిభుండు
భయదశౌర్యస్ఫార ♦ బలవత్ప్రతాన్భట
మండలరక్షిత ♦ మహితతేజుఁ
డురుగుణశాలియు ♦ ద్యోగంబునందు ని

పక్షపాతుండయి ♦ వఱలువాఁడు
యావనమధ్యస్థుఁ ♦ డందఱకిష్టుఁడై
పరిపాలనము సేయు ♦ ప్రజ్ఞగల్గు
గీ. మాన్యుఁడే కాని కొన్నిస ♦ మయములందుఁ
జాలఁజలమరి చండశా ♦ సనుఁడు; నట్టి
కఠినతమ నిరాఘాటాధి ♦ కారుఁడైన
తురక దొరమ్రోలఁ బల్కఁగాఁ ♦ దొడఁగిరిట్లు. 17

క. రాజు మహావిష్ణువుగద!
రాజప్రతినిధియు నట్లె ♦ రాజ్యమునందున్
దేజఱి బాధన్గొందుఁబు
రీజనమతమయ్యె! యుద్ధ ♦ రింపుమ! ఖాజీ. 18

ఉ. డెందములోన నిద్దురఁగ ♦ డింది సుఖంబుననొందు దేవునిన్
సందడిలేక పూజలను ♦ జల్పి యుపాసనసేయఁగావలెన్
హిందుమతప్రకార, మది ♦ యేమియుఁజూడక పెద్దకేకలన్
గందరగోళవెట్టు నిమి ♦ ఖాజి! మతావనమున్నొనర్పవే! 19

క. ఈపాపపుఁగృత్యంబులఁ
బాపినఁగాకాగడములు ♦ భగవంతుఁడు దా
సైఁపండెపుడో మనవ
ద్వీపము నాశనముసేయుఁ ♦ బెద్రోసమునన్. 20

శా. రాజద్వైదికమార్గవర్తులగు వి ♦ ప్రశ్రేష్ఠులీబాలుఁడీ
యోజన్హిందుమతంబునుం జెఱుపస ♦ య్యో! యెట్లుసైరింతురో
ఖాజీసాహెబు! మమ్ము మామతమును ♦ న్గాపాడు వేవేగ; నీ
తేజంబించుకచూపకున్న నిమిషే ♦ తిన్నిల్వలేమిప్పరిన్. 21

క. మీబాధలఁ బాపుమనని

యీబడుగుల కభయహస్త ♦ మిచ్చినసరె యిం
కేబాసటలేకున్న న
వాబుకడకునేగి పెట్టి ♦ వత్తుము మొఱ్ఱల్. 22

క. హిందువులచేతఁ బూజలు
వందనములుఁ బడయునట్టి ♦ పరదైవతముల్
నిందాపాత్రపిశాచవు
బృందంబనినమ్ము తురక ♦ విని యిట్లనియెన్. 23

ఉ. మంచిది యిండ్లకేగుఁడిఁక ♦ మానివిచారము ; మిశ్రిసూతిగా
వించెదు కృష్ణకీర్తనలు ♦ వీటనుజల్పఁగ రాదటంచుఁ జా
టించెద ; దానిమీఁద నవి ♦ డిందినమేలటుగాకయున్నఁ బం
పించి భటాళిభక్తతతి ♦ పీఁచమడంచెద దండనంబులన్. 24

క. అని వారిఁబంపి ఖాజీ
యొనరించెను జెప్పినట్టు ♦ లూరంబడి కీ
ర్తనములు భంగముసేయుట
కును దొడఁగిరి పాపులైన ♦ కౄరపఠాణుల్. 25

క. ఒక్కెడఁగొట్టిన మఱియొక
చక్కని హరిభజనములను ♦ సాగించిరి ; యీ
మొక్కలపు భక్తవారపు
ఫక్కినివేదించి రేగి ♦ ప్రభునకు వారల్. 26

సీ. అతఁడంతనుగ్రుఁడై ♦ యరుగుదెంచెఁ బఠాణ
చయముతో నొకనాఁటి ♦ సాయమునను
వచ్చి కీర్తనసేయు ♦ వారియిండ్లనుజొచ్చి
దోఁచిసర్వస్వంబుఁ ♦ దోవికడ్డ
మైనవారలఁగొట్టి ♦ కానిపనులఁజేసి

పాడెడిభక్తులఁ ♦ గీడుపఱచి
తాళమర్దళ ముఖ్య ♦ దైవార్చనాసాధ
నములఁ బగులఁగొట్టి ♦ యమితబాధ
ఆ. వెట్టి యింకనూర ♦ నిట్టిసంకీర్తనల్
సలిపిరేని తలలు ♦ నిలువవనుచు
బెడిదములువచించి ♦ బెదరించి సేనతో
ఖాజియంతఁదన న ♦ గరునకేగె. 27
గీ. ఖాజి తనసేనతోఁజొచ్చి ♦ కఱకరియయి
భజనమర్దళనికరంబుఁ ♦ బగులఁగొట్టి
నట్టిపురవీధి 'ఖోల్బంగ' ♦ మాఁదురిప్ప
టికిని; మృతిలేను దుశ్చేష్ట ♦ లకుధరిత్రి. 28
ఉ. అంతట భక్తులందఱు ని ♦ జాత్తవిపత్తుల విన్నవింప నా
శాంతుఁడు మిశ్రిసూనుఁడు "వి ♦ చారముడక్కి యివార్థసంకుల
స్వాంతులుగాక కృష్ణుపయి ♦ శ్రద్ధను బూర్తిగఁబెట్టికొల్వఁడా
దంతివరాసురక్షకుఁడె ♦ తప్పకప్రోచును మిమ్ముఁబొం" డనె.29
వ. ఈగౌరాంగుని ప్రోత్సాహవాక్యంబులు సీరసించుచున్న భక్తులధై ర్యవిశ్వాసంబుల బలపఱిచె వారునని యెప్పటియట్ల విజృంభించి హరిభజనలు గావించుచుండి రీసమాచారంబువిని ఖాజి యాత్మాజ్ఞో ల్లంఘనోద్భూత మహాక్రోధవిఘూర్ణ మానభీకరలోచనుండై యమకింకరులంబోలు నిజసైన్యంబుతోఁ గదలిచని. 30
సీ. పచ్చితురకలను ♦ వంటయిండ్లకుఁబంపి
మంచిపదార్థము ♦ మైలపఱచి
భక్తిపరవశులై ♦ పాడువారలనోళ్లు
మూయించికీర్తన ♦ ల్వాలియఁజేసి

కరతాళములువేయు ♦ హరిసేవకుల లెంప
కాయలుగొట్టించి ♦ కలఁతపెట్టి
భక్తివందనములు ♦ పచరించువారి జు
ట్లనుబట్టి వంచున ♦ ట్లనువుపఱచి
గీ. పంగనామపుమొగములఁ ♦ బ్రామఁజేసి
మద్దెలల్బ్రద్దలగునట్లు ♦ గ్రుద్దఁజేసి
పెట్టఁగలపాట్ల నన్నియుఁ ♦ బెట్టఁగాని
ప్రాణహింసకుమాత్రము ♦ పూనఁడయ్యె. 31
గీ. వీథులను భజనలుసేయ ♦ వీలుపడదు
చేరియిండ్లనెకీర్తన ♦ ల్సేయుదమని
యట్టుగావించు భక్తుల ♦ కిట్టిపాట్లు
వచ్చెనిఁకనెట్లు వారలు ♦ బ్రిదుకఁగలరు? 32
ఉ. ఈకఱతల్మహాత్ములు స ♦ హింపఁగనేరక ఖాజిసేనపె
న్థాకకునిల్వలేక శచి ♦ నందను మ్రోలకునేగి చెప్పినం
గాక భయంబుదక్కఁదని ♦ కట్టలుగట్టుక యేగి మోములు
న్శోకవిషాదచిహ్నములు ♦ సూపఁగఁబల్కిరి యిట్లుస్వామితోఁ. 33
సీ. తండ్రి! మీచెప్పవి ♦ ధంబున నోరిమి
పట్టి యిన్నాళ్లునీ ♦ పట్టణమున
నెట్టులోనివసించి ♦ కృష్ణసంకీర్తన
ల్సలుపఁగల్గితిమింకఁ ♦ జాలమట్లు
సేయ; నేమని మీకుఁ ♦ జెప్పుదుమయ్య! దె
బ్బలుఁదిట్లుఁ దన్నులు ♦ భటచయముల
జడిపింపు లపవిత్ర ♦ చటులకృత్యంబులు
సర్వంబుమాకిప్డు ♦ సంభవించె

గీ. మాధవార్చనలైనను ♦ మానవలయు
నన్యపురమునకైన మే ♦ మరుగవలయు
స్వామి ! యిక్కడమీపాద ♦ పద్మసేవ
సేయుచిఁక హరికీర్తన ♦ ల్సేయులేము. 34

క. జలజాక్షు భక్తిమానుట
గలుగదు మాకెన్నఁడింక ♦ ఖలవిఘ్నభయం
బులువీడి కృష్ణభజనలు
సలుపుట కనువైనయెడకుఁ ♦ జనియెదమనఘా ! 35

క. అని భక్తులనినమాటల
వినుతోడనె పూర్ణచంద్ర ♦ బింబనిభంబౌ
నునుమోము జేవురింపఁగఁ
గనుల శిఖిపులొల్కనిట్లు ♦ గౌరాంగుఁడనెన్. 36

సీ. దైవకీర్తనలాఁపఁ ♦ దలఁచెనే ! ఖాజిన
న్నాఁపరమ్ముఁడైన ♦ నాదియుండుఁ
బౌరులారా ! యీవి ♦ ధావరియందె కీ
ర్తనము సీపురినెల్ల ♦ తావులందుఁ
జలుపంగఁదలఁచితి ♦ ఖలుఁడెట్టు లడ్డగిం
చునొ చూతమీరలు ♦ సనితలకొక
దివ్వెఁగైకొనిరండు ♦ ధీరులైనాతోడఁ
జరమాద్రికినుఁడు దాఁ ♦ జనకమున్న

గీ. ఖాజియానకుఁ బ్రత్యాజ్ఞ ♦ గాఁగదీని
వీటి సందులగొందులఁ ♦ జాటుఁడయ్య !
వీడు ప్రేమరసంబున ♦ నేఁడుపెల్లి
గొల్పి శత్రునిరోధము ♦ ల్గొట్టివైతు. 37

క. నిత్యానందా! నీవీ
సత్యంబును బ్రకటపఱుపు ♦ సర్వజనులకున్
గృత్యాకృత్యవివేక
వ్యత్యస్తుఁడు ఖాజినేఁడె ♦ హతగర్వుండౌ. 38

క. సౌదామినీలతా శో
భోదంచితజలదగర్జి ♦ తోపమరుట్కో
లోదగ్రవీక్షణోద్గత
నాదంబులువినిరి భయవి ♦ నమ్రుల్భక్తుల్. 39

వ. విని మహాప్రసాదంబని తమకష్టంబు లేకగల్గెనని దృఢవిశ్వాసంబుతోఁ గృష్ణసంకీర్తనాలోకన కౌతుకంబుతో భక్తులందఱు నదైనసలకుజని గౌరాంగునాజ్ఞఁ దెలియపఱిచిరంత. 40

గీ. శత్రుపక్షంబువారలు ♦ శచితనూజుఁ
డిట్టిసంకీర్తనముసేయు ♦ నెట్లుతిరుగు
నట్టిటకున్కలెయువి; ఖాజి ♦ పైకిలేవ
గుండెలుండునె యీముద్దుఁ ♦ గుఱ్ఱనిమికి? 41

మ. అని వైరుల్ససరైరి ఖాజికడ కా ♦ వంతేని శ్రీకృష్ణకీ
ర్తనభీతింగనకుంటఁ; బౌరులిఁక యు ♦ క్తంబైనవేషంబులన్
సనదంషల్మారిచందనంబు గొనబౌ ♦ నామంబులుస్దాల్చి శే
లనుదివ్వెల్గొని నాల్గుగంటలగు వే ♦ శన్వచ్చి రాసక్తితోన్. 4

ఆ. వచ్చి నిమిగృహంబు ♦ వాకిట, లోపల
నెదుటవీధిలోన, ♦ నెన్నరాని
సంఖ్యగల్గువారు ♦ క్షమయీసినట్లుగా
మూఁగియుండి రధిక ♦ మోదమునను. 4

క. ధనవంతులు ధనహీనులు

దనుజారిభజనము సేయఁ ♦ దద్దయుభక్తిన్
జను దెంచిరి సుస్నాతులు
ననులిప్తాంగులయి దీపి ♦ కాంచితకరులై. 44

సీ. గృహబహిస్థల మలి ♦ కించి సమ్మార్జించి
వింతవింతల ముగ్గు ♦ వెట్టువారు
గుమ్మంబులకుఁ దోర ♦ ణమ్ములుగట్టించి
వెలుపలఁ బందిళ్లు ♦ వేయువారు
పసుపులుఁ గుంకుమ ♦ ల్బ్రామిద్వారంబుల
కెనలేనిశోభల ♦ నిచ్చువారు
వెలిగోడలకుమంచి ♦ వెల్లలుగొట్టించి
బైట ననంటులు ♦ పాఁతువారు

గీ. నైరి రాఁబోవు ప్రకటిత ♦ హరిభజనము
సూచుకౌతూహలంబున ♦ సుందరాంగుఁ
డైనగౌరాంగు నందులో ♦ నరయుకోర్కెఁ
గరితలును బూరుషులు నాఁడు ♦ పురమునందు. 45

క. తలలంటుకొని ప్రశస్తపు
వలువలుధరియించి పూలుఁ ♦ బసలొల్కెడు భూ
షలుదాల్చి పుష్పలాజా
దులు గుప్పఁగనుండి రిండ్లఁ ♦ దోయజనేత్రల్. 46

క. ధారణిఁ బోవఁగవచ్చిన
గౌరాంగుని కమితసదను ♦ కంపాత్మునికిన్
నీరాజనమీయఁగఁ గ
ర్పూరపుబిళ్లలును బల్లె ♦ ముల్గొని రబలల్. 47

ఆ. మత్తునందువడిన ♦ మనుజులమాడ్కిఁ శ

చీఁజుశత్రుపాళి ♦ సేయుచున్న
యత్నములనుగాంచి ♦ యడ్డంబుసనుటకు
మాఱుకూడెనెదుటి ♦ వారితోడ. 48

ఆ. తండ్రిశత్రుఁడేని ♦ తనయుఁడుభక్తుఁడౌ
మగఁడు శత్రువైన ♦ మగువభక్త
యిట్టులుంటఁజేసి ♦ యిండ్లన్నియు నలంకృ
తంబులయ్యెఁ బట్ట ♦ ణంబునందు. 49

వ. భక్తులు మిత్రులుదాసీనులు శత్రులందఱు నొక్కదుర్జ్ఞేయంబగు శక్తిచే నాకర్షింపంబడి నిమి గృహంబుచెంత గుంపులుగూడి నిలువంబడి రోదసీకుహరపూరక ‘హరిహరీ’ శబ్దంబులుగావించుచుండిరంతమందిజనులు నవద్వీపంబున నెట్లు పట్టిరనుసందేహంబెల్ల వారలకుంబొడమె నిట్లుండ. 50

గీ. నరహరి గదాధరుండును ♦ మఱియుఁ గొంద
ఱాప్తులింటను గౌరాంగు ♦ నధికరక్తిఁ
గూడి చెలికత్తెలొక వెండ్లి ♦ కూఁతునట్లు
హాయలుమీఱంగఁ గై సేయు ♦ చుండిరెలమి. 51

సీ. చిఱునవ్వు మొగముపై ♦ శ్రీతిలకముదిద్ది
దువ్వెనతోనెఱు ♦ ల్దువ్విముడిచి
సిగచుట్టు రంగుపూ ♦ చిఱుదండలనుజుట్టి
మేల్తావిగందంబు ♦ మేననలఁది
పొడుగుపొగడమాల ♦ మెడఁ వ్రేలఁగావేసి
దానితోఁ గొన్నిపూ ♦ దండలుంచి
కడుబెడంగగుచేలఁ ♦ గట్టించి సవరించి
పచ్చవస్త్రమువలె ♦ వాటువేసి

గీ. వసుధలో సర్వసుందర ♦ వస్తువులను
దవిలి చేసిన బంగారు ♦ తండ్రి నెట్లు
దిద్దితీర్చినబాగొ యా ♦ తీరుగాను
దిద్దితీసికవచ్చిరి ♦ తెరలిపైకి. 52

క. సచ్చిదానందమూర్తి లో ♦ చనపథంబు
నందుఁబడినంత వినఁబడె ♦ హరిహరిహరి
యనెడు కేకలు ; కొంతసే ♦ పట్లు సనిన
పిదప నానందబాష్పము ♦ ల్పృథ్విఁగురిసె. 53

ఆ. చాలనోటనుండి ♦ లాలారసంబూరు
నధికరుచ్యవస్తు ♦ వానువెంట;
నక్షికనులనుండి ♦ యానందబాష్పము
ల్గాఱుదివ్యపురుషుఁ ♦ గనినతోడ. 54

సీ. స్నానముల్సేసి వ ♦ స్త్రంబులుధరియించి
చందనచర్చలు ♦ సల్పుకొని ప్ర
సూనముల్దాలిచి ♦ సురుచిరకింకిణీ
నికరంబు పాదంబు ♦ లకునమర్చి
చిన్నితాళంబులు ♦ జెండాలునూఁదుఁగొ
మ్ములు మర్దళంబులుఁ ♦ బూనిచేతు
లను గాగడాలను ♦ దనయానఁదలఁబూని
తాల్చివచ్చినభక్త ♦ తతుల, నిసుక

గీ. చల్లినను రాలనట్టుగా ♦ గొల్లుమనుచు
నిలిచియున్నట్టివారల ♦ నిమిస్మిత్రాన
నంబుననుగాంచి చాలనా ♦ నందమంది
పుడమియుద్రువంగ హుంకార ♦ మునుబొనర్చె. 55

ఉ. శంకను భీతిదుర్బలత • స్వాంతములందున నుండనీక న
ల్వంకలఁబాఱఁదోలి చటు • లంబగుభక్తియు ధైర్యమిచ్చు నా
హుంకృతి మాటిమాటికి మ • హోగ్రముగా నిమిసేయ విన్నవా
రింకను గృష్ణకీర్తన క • దేటికిరారని యుండిరచ్చటన్. 56

వ. అంత. 57

సీ. భక్తవారము నాల్గు • భాగముల్గావించి
యద్వైతునొకదాని • కధిపుఁజేసి
యొకదాని శ్రీవాసు • సకునిచ్చి మూఁడవ
దానికేలిక హరి • దాసుఁజేసి
నాల్గవదానికి • నాథుఁడు నిమియయ్యె,
నిశిగదాధరులిందె • నిమికిఁదోడు
గానుండి; రిట్లు మొ • గ్గరమునుదీరిచి
సరుసగా మొదట ము • వ్వురనుబంపి

ఆ. వెనుకఁ దానుగదలి • చనె; నిట్లు మూర్ఖతా
మాంసబలబలంబు • మడమడంపఁ
బ్రేమ భక్తి శాంతి • పీనులతోడఁ జై
తన్యుఁ డరులపైకి • దాడివెడలె. 58

గీ. దివియలన్నియు వెలిగింపఁ • బవలుగానె
తోఁచెనారాత్రి; భక్తిసం • తోషగీత
రామకృష్ణ హరీత్యాది • నామసమితి
నీనులం దధికామృత • వృష్టిఁగురిసె. 59

క. అందఱిలోపలఁ బొడువుగ
సౌందర్యము దివ్యకాంతి • జాలముగల యా
నందమూర్తి నిమి, కాం

చందెల్పకయ నరతతికి ♦ స్పష్టముపడియెన్. 60

శా. నీపాదంబులు నాదుచిత్తమును సం ♦ ధింపంగరాదేహరీ!
గోపీమానసచోర! కృష్ణ! యని భ ♦ క్తుల్పాడ, మిశ్రాత్మజుం
డాపంజాలనిభక్తి నుద్ధృతకరుం ♦ డై యాడ, నాపాదచూ
డాపర్యంతముగప్పె నాతని నఖం ♦ డద్యోతమానచ్ఛవుల్. 61

క. మనఖాజీ యీహరికీ
ర్తనసంగతి నెఱిఁగెనేని ♦ దండనములు సే
యునువీరి; నేఁటితో శచి
తనయునిపని సరియెయని ర ♦ తనిపరిపంథుల్. 62

క. వీరికిఁగూడను గంగా
తీరంబునఁ బోవునిట్టి ♦ దివ్యాకారుఁ
గౌరాంగు నరయుత్రోడ నె
దూరంబుగఁజనియె లోని ♦ దుష్టపుటూహల్. 63

సీ. మనశచిబిడ్డఁడీ ♦ మహితాత్ముఁడాయని
కళవళంబుననిమిఁ ♦ గాంచికాంచి
మనవీధులను బెంకె ♦ తనములుసేసిన
దీశాంతుఁడాయని ♦ మెంచిమెచ్చి
ప్రతివాదిభీకర ♦ పండితుండీతఁడా
యనినాసవేళ్లిలుంచి ♦ యరసియరసి
పెద్దలవెన్నాడి ♦ వెక్కిరించినదుష్ట
తముఁడితండాయని ♦ తలఁచితలఁచి

గీ. యతని యాకారమధురిమ ♦ కతనిదివ్య
తేజమునకును భక్తిక ♦ ధీనులగుచుఁ
జొక్కి యవశతగుంపులోఁ ♦ జొచ్చిపడిరి

పరమశత్రులు నాతని ♦ పదములపయి. 64

సీ. ఇరువది మూఁడేండ్ల ♦ మురిపెంపుముద్దుల
మూటఁజూడవె పూవుఁ ♦ బోఁడియనుచు
నవయౌవనాంగు నం ♦ దనుజేసికొనె నెట్టి
భాగ్యరాశియొ శచీ ♦ వనితయనుచు
మననవద్వీపంబు ♦ మహితపుణ్యంబేమొ
యిట్టిరూపరియందుఁ ♦ బుట్టెనంచు
మనుజుఁడీతండను ♦ మాటవట్టిది చిన్ని
కృష్ణుఁ డీరూపుధ ♦ రించెనంచు

గీ. నల్లవైకుంఠపురవాసు ♦ లందఱిట్లు
వచ్చిరేకాని యీజన ♦ ప్రకర మెన్నఁ
డేని యీపురిఁజూచితి ♦ మే? యటంచుఁ
దెఱవలనుకొనసాగి ర ♦ చ్చెరువుఁజెంది. 65

క. ఫుల్లాబ్జవదన! భక్తిం
జెల్లుగ నెదచల్లుమవని ♦ ప్రేమమునను జో
బ్బిల్లఁగ; నీతల్లికడుపు
చల్లఁగ వర్ధిల్లుమనిరి ♦ చందనగంధుల్. 66

క. అరవిందనయన! కన్నుల
కఱవటె నిముఁజూడనోయి ♦ గౌరాంగా! భా
స్కరచంద్రతారలుండెడు
వఱకున్జీవింపుమయ్య! ♦ భాగ్యోన్నతితోఁ. 67

గీ. ఇట్టులాశీర్వదించి ప ♦ ర్వేందుముఖులు
సేసలలరులు లాజలు ♦ చేతఁగొనుచుఁ
జల్లి చల్లనికాంతులఁ ♦ జల్లు కన్నొ

రంపుటాంతులిడిరో యయా ♦ రంపునిమికి. 58

ఆ. మేడలందునున్న ♦ మించుఁబోండ్లాతని
భక్తిఁజూచి మనసుఁ ♦ బట్టలేక
కనులనుండినీళ్లు ♦ కాల్వలుగాఁ జాఱఁగా
సాఁగిలఁబడిరచట ♦ శచిసుతునకు. 69

చ. అమలుఁడు మిశ్రసూనుఁడు ద ♦ యన్హరినామ సత్సుధారసం
బమితముగా నొసంగె మన ♦ కంతమునం దెను బాపమృత్యువుల్
యమునిభయంబిఁ కేల? వడి ♦ నాతనిఁ బట్టుక కట్టికొట్టుఁడీ!
క్షమకయి వేఁడినన్నరియె ♦ చంపుఁ డతండటు సేయకుండినన్. 70

క. అని కొందఱు సంఘములో
మనుజునొకనిఁ జూచి తద్య ♦ మభ్రాంతిని యా
తనలిఁకఁ బెట్టవుగద! యొ
వ్వనినని మోఁదుదురు భక్తి ♦ పరవశులౌచున్. 71

ఉ. మంచియుఁ జెడ్డఁ జూడక ప్రి ♦ మత్తుఁడు ఖాజిముకుందకీర్తనల్
కొంచక యడ్డపెట్టునఁట ♦ కొట్టుఁడు మూర్ఖుఁడటంచుఁ ద్రోవఁగా
న్పించిన చిన్నమొక్కలను ♦ బీఁకి కరంబులఁబట్టి బిట్టుక్రో
ధించియిఁకం దుఁగొందఱతి ♦ తీవ్రత మొత్తుదు రుత్తనేలపై. 72

ఆ. కొంద ఱొకనిఁబట్టి ♦ క్రూరుఁడు ఖాజియా
తం డెయంచు బద్ధ ♦ తనునిజేసి
మోఁదికొంచువచ్చి ♦ మొఱ్ఱో! యనుచునుండ
వైతురు శచిబిడ్డ ♦ పదములపయి. 73

ఉ. ఎక్కడకేఁగుచుంటివి ర ♦ మేశుఁడు మిశ్రజుఁ డుండు చోటికా?
యక్కడకేఁగి చూచుటకు ♦ నక్కఱలేదిటువచ్చి చూడు! నే
నిక్కడనున్నవాఁడ హరిఁ ♦ గృష్ణుఁడ నేలికనంచు నందులో

నొక్కఁడువల్కి భక్తి మెయి ♦ నూరక చిందులుద్రొక్కుమత్తతన్.

క. రంగులు వింతలుగా గౌ
రాంగుని మెయిచుట్టుఁదోఁచె ♦ నతఁడాడుతఱిన్
భృంగంబులు పద్మముచు
ట్టుం గవిసెడియట్లు ప్రజవ ♦ దున్నచిసుతుప్పై. 75

క. గీర్వాణ ముఖ్యభాషలు
నేర్వకపోయినఁ దదీయ ♦ నిర్మలభజనా
ఖర్వశ్లోకంబులు శ్రుతి
పర్వంబుగఁ బాడిరచట ♦ భక్తులు గడిమిన్. 76

ఉ. నందసుతుండు దా మురళి ♦ నాదము సేయుచు వన్యపుష్పముల్
గందొవవిందుసేయఁగ న ♦ ఖండవిలాసముతోడవచ్చె గో
విందముకుంద కృష్ణహరి ♦ విశ్వపితృప్రముఖాఖ్యలింక్లలో
నందులకించిమోహగుననని ♦ నాట్యమొనర్తురు గొందఱందునన్. 77

వ. గంగయొడ్డుననే కొంత సేపిట్లు గౌరాంగానుయాయి భక్తానీకంబు పూర్ణిమేందూత్తుంగభంగోద్ధతం బగువార్ధిభంగిఁ జనఁజన విశ్వంభరుండు చటాలున ఖాజీయుండు పట్టణబాహ్యస్థ హర్మ్యంబునకుం గొనిపోవు మార్గంబునకుం దిరుగ 'ఖాజీఁగొట్టుఁడు!' 'ఖాజీఁగొట్టుఁ' డనుభీకరారావంబులతో భక్తతండంబు నట్లుతిరిగె. 78

గీ. తిరిగినప్పుడు గౌరాంగు ♦ దివ్యకాంతి
మంతమగు నెమ్మొగంబొక ♦ యింతచూచె
నేని యెవఁడెని ధనధాన్య ♦ గృహకళత్ర
సుతులవిడనాడి యతనిదా ♦ సుండుగాఁడె? 79

ఉ. ఆతనిశత్రుల్లాసి త ♦ దంచితతేజము, బాలిఁజెంది వి
ర్భితిని ఖాజిపేశిని సడ ♦ పించెడు నీతఁడు భక్తబృందమున్.

ఘాతుకులాపఠాణులిఁగఁ ♦ గత్తులతోఁ బయిఁబడ్డ నెత్తురుల్
సూతుమొయేమొయం చడలఁ ♦ జొచ్చిరటం బరితప్తచిత్తులై. 80

సీ. రండనిమింటితా ♦ రలగుంపులట్లుగాఁ
బెద్దసంఘంబు ర ♦ ప్పింపఁగలఁడె
తీక్ష్ణప్రతాపసం ♦ దీప్త ఖాజిభయంబు
గప్పకుండఁగదానిఁ ♦ ద్రిప్పఁగలఁడె
పూఁటయేగడువుగఁ ♦ బురమెల్లఁగన్నుల
వైకుంఠముగఁజేసి ♦ వఱలఁగలఁడె
దివ్వటీల్దెప్పించి ♦ దీధితులెలయించి
పెన్రేయిపవలుగా ♦ వింపఁగలఁడె
గీ. కోమలుల చిత్తములయందుఁ ♦ బ్రేమఁగూర్చి
చిత్రచిత్రిసపర్యలఁ ♦ జెందఁగలఁడె
మిశ్రసుతుఁ డల్లలోకైక ♦ మిత్రుఁ డఖిల
కలుషహారణుండు కృష్ణుండె ♦ కాకయున్న. 81

ఉ. మొత్తనిపూఁటుఁదాళములు ♦ మేల్చిఱుగజ్జెలు మర్దళంబులా
యిత్తము సేసికొంచు నసు ♦ హృత్తనుకంపక భీకరంబులౌ
కత్తులు బల్లెముల్గొని య ♦ కాలపుమృత్యువులట్లు వచ్చుకై
యెత్తుపఠాణులం జెసక ♦ నేగెశచీజుఁ, డతండు మర్త్యుఁడా? 82

ఆ. బొంగుగొంతువారుఁ ♦ బొలుపార కంఠనా
దంబుతోడఁ గృష్ణ ♦ దైవభక్తి
కలితగీతములను ♦ గానంబొనర్తుఱు;
కలవె యిట్టిచిత్ర ♦ ములు ధరిత్రి. 83

ఉ. రాతిరితొమ్మిదౌనరిక ♦ రాతియగారముసూచ నాశచి
సూతిబలంబు; ఖాజిచెవి ♦ సోఁకెనుసందడి ; భక్తదీపికా

ప్రాతము గన్నులంబడె; వి ♦ వాహముగాఁదలపోసి సంబరం
బెతనివో కనుంగొనఁగ ♦ నేగుఁడటంచతఁడంపె బంటులన్. 84
గీ. ఉత్సవముడగ్గఱఁగ ఖాజి ♦ యూహసేసె
వచ్చునది కృష్ణభజనకా ♦ వచ్చునంచు
నంతఁదప్పాస్త్రరక్తాస్యుఁ ♦ డౌచు నాతఁ
డేపుమటిబంటులఁ దిలకించి ♦ యిట్టులనియె. 85
మ. భటులారా! కనిపించునద్ది యలబాఁ ♦ పండౌ శచీజుండు పో
త్కటగర్వంబునఁ జేయుకీర్తనముగా ♦ దా! చూడుఁడాభక్తులన్
బటుబాహాబలయుక్తిఁగొట్టి, కరము ♦ ల్బంధించి గారాంగు ని
చ్చటికింబెండు! చనుండు వేగమునఁ బై ♦ శాచోత్సవంబాఁపఁగన్.
క. ఎదిరించిన నొక్కింతయు
బెదరక కైదువులుసూపి ♦ భీకరలీలన్
జదుముచు నపరాధుల దు
ర్మదములణ్డిసికొని మీరు ♦ రండీటకువడిన్. 87
సీ. ఈయాజ్ఞఁగొని భటు ♦ లేగుచో భక్తులఁ
జూచినంత నశక్తి ♦ నురిఁగిపోయె
నడిచముల్కరముల ♦ యందుండెఁ గదలక
ప్రతిమలక్కైనుండు ♦ బొఁకులట్లు
కొందఱు బాష్పప్ర ♦ కోపంబుచే మాట
లాడనేరక చొచ్చి ♦ రాటలందుఁ
దుదకలమనుమాట ♦ మఱచి కొందఱు హరీ!
కృష్ణ! మాధవ! యని ♦ కేకలిడిరి
గీ. మఱచి యధిపతి, నాజ్ఞల ♦ మఱచి, యొడలు
మఱచి, ఖాజీసిపాయిలు ♦ మహితభక్త

గణములోఁ బడిపోయిరి ♦ కట్టలల్ల
బాణవేగంపునిర్ఝర ♦ వారినట్లు. 88
ఆ. తానుబంపినట్టి ♦ దండనభటులింక
రాకయుంటనూచి ♦ మూఁకరోదయు
దీపచయము తేజ ♦ తిశయించుటనుజూచి
భక్తులకును జిక్కె ♦ భటతతియని. 89
క. చండప్రతాపవంతుల
భండనవీరులను మూర్ఛ ♦ భక్తనికరమున్
జెండి మఱిరండటంచొక
దండునుబంపించె ఖాజి ♦ తలఁకి యరుల్పై. 90
క. వారుంగూడను బూర్వపు
వారిగతి న్మఱలరామి ♦ పరికించి మహా
భీరువయి ఖాజిచెమ్మట
లూరఁగ వడఁకుచును మిన్న ♦ కుండెన్మదిన్. 91
క. అంతట భక్తజనుల్గే
హాంతికమున కరుగుదెంచి ♦ రల్లరిహెచ్చెన్
క్షంతవ్యుఁడు గాఁడీతఁడు
హంతవ్యుఁడు ఖాజిఁగొట్టుఁ ♦ డనిరండఱాగిన్. 92
క. ఈకేకలువిని ఖాజీ
యేకాంతస్థలికి వీర ♦ లేగుదురని హృ
ద్వ్యాకులతఁబోయిలోనికి
మూఁకల్రాకుండఁ దలుపు ♦ మూసెన్భీతిన్. 93
క. రెండవపరిఁ బట్టణపా
లుండంపినసేన జలధి ♦ లోఁగలసినవాః

కాండముగతి నేమై యెట
నుండెనో తెలియంగరాక ♦ యుండెనెవరికిన్. 94

క. ఇదిమాత్రము నిజ, మెవ్వరు
నదయన్వారలనుదాఁకి ♦ హాసియొనర్పం
గఁదిపురలే, దట్టులెనిమి
సదయుఁడు వారికే మదలనో ♦ సఁగెనో యేమో. 95

సీ. గౌరాంగునకు ముందు ♦ గా ఖాజియిలుసొచ్చి
భక్తులుపాత్రిలఁ ♦ బగులఁగొట్టి
ఖాజినిబట్టుఁడు ♦ కట్టుఁడు కొట్టుఁడు
కృష్ణకీర్తనలకు ♦ నెప్పుడడ్డ
పడకుండనని కేక ♦ లిడుచుఁ గవాటంబు
లవియఁగుద్దుచు మోత్రల ♦ నగపడునవి
యన్నిధ్వంసముచేయు ♦ చలరుఁదోఁటనుజొచ్చి
పూల్ద్రుంచి జుట్లఁజె ♦ వులనుబెట్టు

గీ. కొనుచుఁ జెలరేఁగుచుండ వై ♦ కుంఠనాథుఁ
డబ్జనేత్రుండు గౌరాంగుఁ ♦ డరుగుదెంచి
కూడదనిచెప్పి వారిఁజీకొట్టె; నంత
సద్మమంతయునుండె ని ♦ శ్శబ్దముగను. 96

గీ. ఎచటనున్నాఁడు ఖాజిసా ♦ హేబటంచు
నడిగి గౌరాంగుఁ డతఁడల్ల ♦ యంతిపురిని
దూఱియున్నాఁడనివిని యా ♦ తురకజేని
ప్రియతములఁ గొందఱను చేరఁ ♦ బిలిచిపలికె. 97

ఆ. వేగ మీఱలేగి ♦ వెంటనే ఖాజినా
యెదుటఁబెట్టుఁడతని ♦ కేమిభయము

వలదటంచు నాదు ♦ పలుకులుగాఁజెప్పఁ
డరుగుఁడాలసింప ♦ కతనికడకు. 98

ఆ. నెయ్యురేగిచెప్ప ♦ నిస్త్రాసుఁడై లేచి
బయిటకేగుదెంచి ♦ బద్ధపాణి
యూచు శిరమువాంచి ♦ యఖిలేశుప్రోలను
నిలిచియుండె నల్ప ♦ నివలె ఖాజి. 99

ఆ. వానిఁజూచి నిలువఁ ♦ బసి యెదురేగియా
ప్రభున కెట్టిగౌర ♦ వంబుసూప
వలెనో యట్లుసూపి ♦ పద్మాక్షుఁడాతని
గూరుచుండఁబెట్టి ♦ కూరుచుండె. 100

గీ. నిమికిఁదాతయు శచికిఁ దం ♦ డ్రియును జాల
ఖ్యాతపురుషుఁడునైన నీ ♦ లాంబరునికి
ఖాజికిని స్నేహమెక్కుడు ♦ కాన ఖాజి
వానిఁ బిలుచుచుండెడువాఁడు ♦ బాబువావి. 101

క. ఆకతమున గౌరాంగుఁడు
రాకేందునిభాస్యుఁ డమృత ♦ రస మొలుకఁ లస
ద్వ్యాకుల ఖాజికిపట్లనె
వ్యాకులతా దమనమొంది ♦ హాసస్ఫురితోక్తిన్. 102

శా. మామా! యేమిది! నీగృహంబునకు నే ♦ నాహ్వానంబులేకా
వ్యామోదంబున నాప్తవర్గమును నా ♦ హ్లాదంబుగాఁ గొంపురాఁ
గా మాచప్పుడువిన్నమాత్రమున న ♦ త్యాకారంబులట్లుండి మీ
మేమో శాత్రవులట్లుడాఁగిలిదిచ ♦ న్నేబాసు గౌవాంభికా? 103

వ. అందులకు ఖాజీ యిట్లనియె. 104

శా. జామాతా! యపచారముల్సలిపితి ♦ న్గౌలంగనీకంబుచే

నీమూఁకల్లను శిక్ష సేయుటకునై ♦ యే తెంచెనంచెంచి మ
ద్ధామాంతఃపురవాసినీ నిచయసం ♦ తానార్థమున్ బ్రాణర
క్షామార్గంబది యొండెఱుఁగఁ జనితి ♦ న్సంత్రస్తచిత్తుండనై. 105

క. ఆపదఁ గడవఁగనప్పుడు
చూపట్టకపోయె యొండు ♦ సులభోపాయం
బాపద్రక్షణ సామ్య
వ్యాపృతిగఁ జూపు లిష్ట ♦ డభయంబొసఁగుఁడీ. 106

క. సనుక్షమియించితివని నీ
కనికరపుం దీరుఁ జెప్ప ♦ కయ చెప్పశచీ
తనయా! వలయుసపర్యలఁ
గొనుమా నీకిప్పుడాత్మఁ ♦ గొంకకొనర్తుఁ. 107

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 108

ఉ. ఈయొకప్రశ్న మేనడుగ ♦ నెంచితిఁ జెప్పుము దుఃఖమోక్షసం
ధాయిపథంబులం దొకటి ♦ నందతనూజుని కీర్తనం, బనా
పాయకరం, బదూష్యమటు ♦ వంటిది యూఁపఁగనేల? ముక్తిమా
ర్గాయుతమందు వేని కెది ♦ యానది సేయఁడెవాఁడు మాతులా. 109

క. శ్రీకృష్ణదివ్యకీర్తన
నీకిష్టముగాదు సరె! య ♦ నీతిరహితమే
కాక సుఖప్రదమట్టిది
లోకము సేయంగనీకు ♦ లోటేమయ్యా! 110

సీ. తనకుఁగలయట్టిసేన యె ♦ వ్వనికిలేద
టంచు లోపలగర్వించు ♦ నట్టిఖూజి
గర్వమడఁపంగ నెప్పుడు ♦ గణనసేయ
నేనికఁ ఘనంబుఁగూర్చె శ్రీ ♦ జానియూర! 111

గీ. గర్వపరిహార కరణమా ♦ ర్గంబులందు
మోటుబలమొక మార్గమా ♦ పుతఁద్రొక్కి
ఖాజిపట్టున శౌరి, రో ♦ గంబు నెఱిఁగి
మంచిమందిచ్చు నలభిష ♦ గ్మణిపగిదిని. 112

గీ. అట్టి పద్మాయతాక్షు గౌ ♦ రాంగునెదుటఁ
గాంచుతోడనె త ♦ ద్బలగరిమ మెంతొ
స్వానుభవమున నెఱిఁగిన ♦ యతఁడె కాన
ఖాజిభయభక్తి వినయసం ♦ కలితుఁడయ్యె. 113

గీ. నిమిని మోమెత్తి చూచిన ♦ నిమిషముననె
యెద్దియో శక్తి యొక్కటి ♦ యెదనుదూఱి
ప్రాణములుతోఁడి తన్నది ♦ వశుని జేసి
కొనుచు నున్నట్లు ఖాజికిఁ ♦ గనఁగనయ్యె. 114

గీ. అట్టిస్థితినుండి ఖాజియు ♦ ట్లనియె నిమికి
సరియె నీచెప్పినదియెల్ల; ♦ సర్వమింక
విన్నవింతుఁదొలుత నెట్టి ♦ పేరనిన్నుఁ
బిలువవలెనో యెఱుంగఁ బ్ర ♦ స్ఫీతతేజ! 115

క. అల్లుఁడ! యనుటకు నాలుక
యల్లాడకయున్నదయ్య! ♦ యాకృతిఁగనిసత్
ఫుల్లాబ్జవదన! నిర్జర
తల్లజుఁడవు నీవటన్న ♦ తలఁపుగలిగెడున్ 116

క. నరుఁడవుగా, వయ్యది నే
నెఱుఁగుదుఁ జౌరతతి నిన్ను ♦ నెట్లుపిలుచునో
యెఱుఁగుదు ననునట్లైని
న్నరిహస్తారహారియంచు ♦ ననని మ్మనఘా ! 117

సీ. పావనకీర్తన ♦ భంగహేతువు కేవ
లంబేనకాదు ని ♦ జంబునమ్ము
మీవారిలో ముఖ్యు ♦ లౌవారు పురినున్న
హిందువులే నీవు ♦ హిందుమతము
నకు విరుద్ధములైన ♦ నవ్యకుమార్గము
ల్ప్రజలకుబోధించి ♦ పాడుచేయు
చుంటివి మతమని ♦ యూరక నేరము
ల్నామీఁదనెన్నొక ♦ ల్పించిచెప్ప

గీ. మొదలువెట్టిరి నాతోడఁ; బురజనులను
జెఱుపుచుంటనుజూచియుఁ ♦ జేయవలయు
శిక్షలను మీకు వేగనేఁ ♦ జేయకున్న
వారు సెప్పెదమనిరి న ♦ వాబుతోడ. 118

క. ఇంక నుపేక్షనుజేయఁగఁ
బంకేజదళాక్ష ! నాకు ♦ భయమయ్యె; న్నే
సంకోచపడుచునే మీ
కంకిలినైతి కృష్ణభజన ♦ లాఁపఁదివిరితిన్. 119

క. అమితముగాఁ బ్రజ నీవిష
యము సెప్పెదుమాటలన్ని ♦ యాలించితి ని
న్నమలుంజూచిన హరినా
మము వెంటనెవచ్చు నన్న ♦ మాటయువింటిన్. 120

క. హరిభజన మడ్డఁబోయిన
ఖరతమ మత్సేవకులును ♦ గరుణార్ద్రాంతః
కరణులయి కనులనశ్రూ
త్కరముబురాల్చిరఁట, యదియుఁ ♦ గర్ణములఁబడెన్. 121

క. అని చెప్పినంతలోపల
ఘనమా నొకవింతయైన ♦ కలఁతయు బాధా
జనకమగు నొక్కయలజడి
యును బెనుపడ ఖాజి వెండి ♦ యుం బలికెనిటుల్. 122

గీ. దేవుఁడొక్కఁడె; హిందుజా ♦ తినిజనించి
నట్టివారలు వాని నా ♦ రాయణుఁడని
పిలుతు; రాతఁడెనీవఁట; ♦ తెలుపుమయ్య
మోసపుచ్చక సత్యమం ♦ భోజనయన! 123

వ. అంత జగన్మోహనాంగుం డగుగౌరాంగుండు చల్లనిపసలు సద్రసలం
జిమ్ము నొకచిఱునవ్వునవ్వి ఖాజిప్రశ్నంబున కుత్తరంబుసెప్పక యా
పాదమస్తకానిర్వాచ్య మహానందవ్యాపక స్పర్శకంపనకరం బగుని
జకరంబున నాతనిచేతి వ్రేలొక్కటిపట్టుకొని యిట్లనియె. 124

మ. హరి! నారాయణ! కృష్ణ! యంచిపుడుమా ♦ మా! యంటివేవింటి; దు
స్తరసంసారమహాబ్ధిమగ్న జనదో ♦ షక్లిష్ట దుస్స్వాంతవ
త్పురుషోత్తారకమందొకండె; యిఁకనీ ♦ పుణ్యంబునెన్నంగ నా
తరమా! త్వత్కృతపాపసంచయము ద ♦ గ్ధంబయ్యెఁబూర్ణంబుగన్.

సీ. అనినతోడనె ఖాజి ♦ యంగంబు గంపనం
బంది నిల్వున సూఁగు ♦ లాడఁదొడఁగె
శ్మశ్రుపటలిమెల్ల ♦ సంసిక్తమౌనట్లు
కన్నీళ్లుకాల్వలై ♦ కాఱఁదొడఁగె
నీతెలుంగున లేచి ♦ "యీశ్వరుఁడవునీవె
నిజమిదినిజమయ్య! ♦ నిజము! నిజము!
నాతప్పుక్షమియించి ♦ నన్నుఁగైకొనిప్రోవు
మఖిలాఘసంహాతి ♦ కాటఁబట్టు

గీ. నయ్య! సుభగాంగ! నేజగ ♦ దవనచంగ!
యోఁదరించుటకిఁక నీదు ♦ కృపయెదిక్కు"
టంచు మనసునుగరఁగించు ♦ నాస్యమునను
బడెను గౌరాంగుపదముల ♦ పైనిఖాజి. 126

గీ. వలదువలదిదియని యడ్డు ♦ పడుచుఖాజి
కనియెనిట్టులు గౌరాంగుఁ ♦ "డాప్తవర్య!
పావనంబగు శ్రీహరి ♦ భవ్యనామ
ములుసుమీ ప్రోచినవినిన్నుఁ ♦ బుణ్యుఁజేసి! 127

గీ. నాదియొకప్రార్థనము పురీ ♦ నాథ! యింకఁ
గృష్ణకీర్తనమునకు నీ ♦ వెన్నఁ డడ్డ
పడనని ప్రమాణములుసేయ ♦ వలయు" నన్న
ఖాజియిట్లనె వినతము ♦ ఖంబుతోడ. 128

చ. హరికథలాఁపకుండుట మ ♦ హాకృతియే? నలినాక్షు! వానిని
ధరఁబ్రబలంగఁజేసి సత ♦ తప్రమదంబునుగాంచి నాయనం
తర మటుసేయఁగావలయు ♦ ద్రవ్యమొసంగుదు; నిట్లు నాపరం
పర దరియింపనౌ హరికృ ♦ పామహిమంబున భూసురోత్తమా!

క. నేనిచ్చెదు నీధనమెవఁ
డేనియు హరియింపఁదలఁచె ♦ నేని, వినిహత
ప్రాణాత్మజ దారార్థుం
డౌనట్లు శపింతునేఁ, ద ♦ దవనార్థంబై. 130

ఆ. ఇట్లు ఖాజినల్కఁ ♦ గృష్ణసంకీర్తన
సలుపమిశ్రసూరి ♦ సన్నఁజేసె;
సూరివెంటఁబడఁగ ♦ గౌరాంగుఁడాతని
మానువలదటంచు ♦ మానిపించె. 131

క. తిరిగిచనుచుఁ దోవను శ్రీ
ధరునింటికిఁబోయి యచట ♦ దగఁదీర్చుకొనెన్
హరి ; దానికి శ్రీధరుఁడెదఁ
బరమానందంబుఁబొంది ♦ పరవశుఁడయ్యెన్. 132

క. మఱునాఁటి యుదయమందునఁ
బురవీధులు భక్తపాద ♦ ములఘట్టనచే
నొఱపై లాజాతండుల
సురుచిరపుష్పమయమౌచుఁ ♦ జూడ్కులఁదన్పెన్. 133

ఆ. విగతగర్వులౌచు ♦ విద్వేషులందఱు
నాప్తమహితభక్తు ♦ లైరినిమికి
నంటఁగందిపోవు ♦ నలరుదండలువని
యాజియందు ఖడ్గ ♦ రాజిగెల్చె. 134

గీ. విద్దెలకుఁ డెంకియౌ నవ ♦ ద్వీపమందు
నిప్పటికి ఖాజిగోరీ ర ♦ హించుఁజాల
యాత్రికేగిన దైవభ ♦ క్తాగ్రగణ్యు
లెంతయో శ్రద్ధ దానిద ♦ ర్శించివత్తు. 135

క. అమిత ధనధాన్యరాసులు
సమధిక విద్యాచయంబు ♦ సమకూడుట క
ష్టముగాదు కాని త్వత్పద
కమలార్చా భాగ్యమబ్బఁ ♦ గష్టము రామా ! 136

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీగౌరాంగచరిత్రము.

అష్టాదశాశ్వాసము.

ఉ. పుట్టుటయన్న దుఃఖములఁ ♦ బుట్టుట; యీనిజ మీధరిత్రిలోఁ
బుట్టినయెల్లవారికి సు ♦ బోధమె, యారయస్వానుభూతిచేఁ
బుట్టుటఁగిట్టుట న్గడచి ♦ పోవఁగ నిన్భజియించుభక్తి వి
భ్రాట్టులుమాత్రమోయిరఘు ♦ రామ! భరింపఁగనేర్తురాపదల్.

సీ. గౌరాంగుఁడిల సన ♦ తారమొందుట వంగ
దేశంబునకుఁ జాలఁ ♦ దెచ్చెమేలు
స్త్రీవిద్యహెచ్చెను ♦ స్త్రీలెందఱో కృష్ణ
భక్తులైప్రజలకు ♦ భక్తినిడిరి
వంగభాషయుఁగూడ ♦ వర్ధిల్లె భక్తికా
వ్యములందులో వ్రాయఁ ♦ బడుటచేత
నాధారరహిత దు ♦ రాచారముల్వోయె
జాతివిద్వేషము ♦ ల్సమసిపోయెఁ

ఆ. గాలవృష్టిచేత ♦ నేలలు పుష్కలం
బుగనుబండె శాంతి ♦ పొదలియుండె

నిండుసౌఖ్యమునను ♦ నిరుపప్లవంబయి
యుండె మిశ్రసూతి ♦ యుండుచోటు 2

గీ. వంగదేశంబు తురకల ♦ పాలఁబడక
మున్ను దానికి ప్రభువౌ సు ♦ బుద్ధిరాయఁ
డంటుపడియెను మ్లేచ్ఛుల ♦ హస్తములను
దాఁకినజలంబునవశుఁడై ♦ త్రావుకతన. 3

క. దానికిఁ బ్రాయశ్చిత్తం
బానతియిండనుచు ఛాంద ♦ సాళినడుగఁగాఁ
బానముసేయుము సజ్వా
లానల తప్తోష్ణమైన ♦ యాజ్యంబని యొకఁ. 4

క. ఈరీతిని మరణించుట
కారాజు దెగింపలేక ♦ యడలుచునుండన్
గౌరాంగుకడకుఁ జనుమఘు
మారణమగునని యొ నొక్క ♦ మాన్యుఁడతనితోన. 5

ఆ. అంత నతఁడువోయి ♦ యయ్యా! ప్రాయశ్చిత్త
మేమియనుచు నడుగఁ ♦ గృష్ణనామ
ములను నోరునొవ్వఁ ♦ బలుకుటయే యని
చెప్పిపుచ్చెనతని ♦ చిత్తమలర. 6

వ. రాజు నామాశ్కింగావించి శ్రీకృష్ణనామస్మరణ జన్యమహానందము
గ్నుండయ్యె. 7

సీ. నిమిదొల్తఁ దనహారి ♦ త్వముసూపినది కృష్ణ
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ
ప్రథమసంకీర్తన ♦ పచరించినది కృష్ణ
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ

దఱచుగా హరికథ ♦ ల్నెఱపి నర్తించుట
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింటఁ
దన యింట లేనప్పు ♦ డని నిమియుండుట
భక్తుఁడైనట్టి శ్రీ ♦ వాసునింట

గీ. మహితభక్తుఁడు శ్రీవాసు ♦ మనుమఁడైన
ధన్యపూత బృందావన ♦ దాసుఁడధిక
పావనంబగు చైతన్య ♦ భాగవతము
వ్రాసి ప్రకటించినదియు శ్రీ ♦ వాసునింట. 8

గీ. ఇట్లె యొకరేయి శ్రీవాసు ♦ నింటిముంగి
టనుజరగు కీర్తనకు భక్త ♦ జనులు వేగ
వచ్చి రాలస్యమైనఁ గ ♦ వాటబంధ
నంబుసేయుదు రేమొ య ♦ న్భయము చేత. 9

క. తఱచుగఁ గీర్తనలారయ
సిరుగుపొరుగు కాంతలటకు ♦ నేతెంచుటయున్
జరగిన నారాత్రి యొ
వ్వరురారై రాకసికిఁట ♦ వ్యాధిదవులుటన్. 10

గీ. ఆయొకండును శ్రీవాసు ♦ నాత్మజుండు
తల్లిదండ్రుల కొక్కఁడే ♦ తనయుఁడింక
సతనిసంతసది విషూచి ♦ యనివచించి
రచటి వైద్యులనగుణము ♦ లన్నియరసి. 11

క. స్త్రీలకు సేవకులకు నా
బాలునిచా సప్పగించి ♦ భగవద్భజనా
శీలుఁ డయ్యెఁ గాదేరా
బాలిశ్రీవాసుఁడాత్మ ♦ భక్త్యుచ్ఛ్రయుఁడై. 12

గీ. అంత భక్తాళి యెప్పటి ♦ యట్లతలుపు
మూసి, యచట గంగాదాసు ♦ మొనసి కాపు
కొఱకుఁ, దొడఁగిరి కీర్తన ♦ జరుప; నొక్క
రుండెఱుంగఁడు బాలకు ♦ రుజతెఱంగు. 13

ఉ. భాసురగాత్రుఁడవ్యయుఁ డ ♦ పారకృపామయుఁడింటనుండె; బా
యాసుతవిత్తముల్గలల ♦ యందలియర్థము; లాత్మయత్నమా
యాసము; కృష్ణుఁడంతకు ని ♦ యామకుఁడౌనని యెంచి యిట్లు శ్రీ
వాసుఁడు సేసె; నేకసుత ♦ వత్సితయిం కొరుఁడట్లొనర్చునే? 14

గీ. భక్తులందఱు నానంద ♦ వార్ధిమగ్ను
లౌచు నర్తించుచుండ గృ ♦ హంబుదాసి
వచ్చి పైనుండియుండి శ్రీ ♦ వాసుఁజూచి
సన్నచేసె; సతండంతఁ ♦ జనియె వెంట. 15

క. చని లోపలఁగుట్టుసురులఁ
బానుపడియున్నట్టి సుతునిఁ ♦ బోద్గతదుఃఖం
బునుబట్టలేక పొగిలెడు
తనవనితను దక్కఁబంధు ♦ తతినింజూచెన్. 16

గీ. మృతికి సిద్ధుఁడుగానున్న ♦ సుతునిజూచి
యవల నానందమున నాడు ♦ హరినిజూచి
కొంతయులజడిఁబొంది తా ♦ నంతనిశ్చ
యించుకొని యేడ్చువారితో ♦ నిట్టులనియె. 17

క. పుట్టునవియెల్ల నయ్యో!
గిట్టుటతప్పదిఁక మనము ♦ గిట్టుదుమెప్పుడో
యిట్టిదితను; పీచిదుగుల
కట్టెకునై యిట్టులడలఁ ♦ గా ఫలమేమో? 18

ఉ. ప్రాణము దేహమున్వదలి ♦ పర్విడుకాలమునందు నింటిలో
మానులకందనట్టి వన ♦ మాలి, సమస్త దురంతపాప ని
ర్వాణకృతి క్షమాఖ్యుఁడు, కృ♦పానిధి నృత్యముసేయుచుండె; నా
సూనునివంటి ధన్యపురు ♦ షుండుగలండె ధరిత్రిలోపలన్. 19

గీ. చిరతపశ్శాలు లీతని ♦ సరసి యీసుఁ
జెందఁగానగు మీరింత ♦ కుంద నేల?
సంతసింపంగవలసిన ♦ సమయమందు
నెందులకునేడ్తురు; వివేక ♦ హీనులార! 20

వ. అనియంత, లోపలనుండి దుఃఖరూపం బగునొకముద్దగొంతునకెగఁ
దట్ట మాటాడనేరక కొంతసేపూరకుండి తరువాత గ్రమ్మఱనిట్లనియె.

ఉ. ఔను స్వభావమెవ్వరికి ♦ నడ్డఁగ శక్యముగాదు; దుర్బలుల్
మానవు; లందుఁ గొందఱబ ♦ లల్గదమీరలు; మ్రోలనున్నయీ
కూన యతిప్రియుండగుటఁ ♦ గొంచెము దుఃఖమురాకమాన ద
క్కైనను గొంతకాలమది ♦ యాఁపుఁడిమీరలు ధీరచిత్తులై. 22

ఆ. ఇట్టులేడ్చుచున్న ♦ నిదియెట్టులోఁ బైకి
వచ్చి కీర్తనంబుఁ ♦ బాడుసేయు;
నద్దిపాప; మదియు ♦ నయిపోవుఁ ద్వరగనే
యపుడు మీరలేచి ♦ యడలవచ్చు. 23

క. ఈలోపల మీరేడిచి
శ్రీలోలుని నర్తనములు ♦ చెఱిపితిరేనిన్
బాలించెద గంగంబడి
బాలకుతో నింకనాదు ♦ బ్రదుకుంగూడన్. 24

గీ. అంతటనుబాలు ప్రాణంబు ♦ లంతరించె
నేడ్పుదిగమ్రింగి కూర్చుండి ♦ రింటివారు

శవముచుట్టును ; శ్రీవాసుఁ ♦ డవలికేగి
కూడి హరిభక్తవారంబు ♦ నాడఁజొచ్చె. 25

గీ. భక్తుఁడొకని కీసంగతి ♦ బయలుపడఁగ
నతఁడు శ్రీవాసు నాస్యము ♦ నరసెఁగాని
వంత యావంతయుం గనఁ ♦ బఱువ కాడు
చుండె నుద్బాహుఁడై భక్తి ♦ యుక్తినతఁడు. 26

గీ. ఒకరినుండి మఱొకరికి ♦ నొయ్యఁబ్రాఁకె
నీసమాచార ; మంతటఁ ♦ ణించెభజన ;
బాలమరణజ్ఞులైనట్టి ♦ భక్తవరులు
వెఱఁగుపడిరి శ్రీవాసుని ♦ స్ప్రహతగాంచి. 27

సీ. ఒకఁడనె “ శ్రీవాసుఁ ♦ డకలంకభక్తవ
ర్యుఁడుగదా ! నిమి, యింట ♦ నుండికూడ
నింతయాపద వాని ♦ కేలకల్గించె” నం
చదివిని మఱియొకం ♦ “ డమితఘోర
కష్టంబైవచ్చెను ♦ గాని శ్రీవాసుఁడు
దాని నాత్మనొకింతఁ ♦ దాఁకనీయఁ
డట్టిచో సుతమృతి ♦ యాపదయనియెట్లు
ఛింతించియరసినఁ ♦ జెప్పఁగలము ?

ఆ. చూడు మాతఁడెట్టు ♦ లాడుచున్నాఁడో
యందఱనుగలంచు ♦ నార్తిమహిత
మేరుధీరుఁడైన ♦ మిశ్రిజసద్భక్తు
నించుకేనిఁగలఁచ ♦ ” దంచుఁబలికె. 28

వ. అంత భక్తినుండి తెరలి విన్నఁబోయిన వదనంబులతోనున్న భక్తుల్లంగని గౌరాంగుండు. 29

క. ఆనందము నాకింతయుఁ
గానఁగరాకున్న దార్తి ♦ కలుషంబయ్యెన్
మానస మింతకుఁగతమే
మో? నుడువుఁడటంచు భక్త ♦ పురుషులనడిగెన్. 30

వ. వారలు మిన్నకుంటసూచి గౌరాంగుండు 31

క. నా యెడఁద పీఁకుచున్నది
యేయాపదయేనిఁ గల్గె ♦ నే? శ్రీవాసా!
నాయాన; చెప్పుమయ్యా!
నాయన! యనియడిగెఁ గ్లిన్న ♦ నయనుండగుచున్. 32

వ. శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 33

క. ఓమజ్జీవితజీవమ!
స్వామీ! నన్నట్లు దుఃఖ ♦ సంచయమంటున్?
నీమానితపదములు నా
ధామముమెట్టుచును నన్ను ♦ ధన్యునిజేయన్. 34

ఆ. స్పర్శవేధితాఁకు ♦ సర్వము స్వర్ణమౌ
నట్లు నీపవిత్ర ♦ మైనయడుగు
లంటనానమస్త ♦ మయ్యెఁబూతము దుఃఖ
లేశమేనినాకు ♦ లేదుతండ్రి! 35

వ. అద్వైతుండంత దుఃఖంబుపట్టఁజాలక సాహసించి నిమికడకేగి. 36

క. నిజమే! కష్టమువచ్చెను
ద్విజగన్నుత! యితనిసుతుఁడు ♦ మృతుఁడయ్యెనసన్
గజిబిజివడి నిమియడిగెను
ద్విజసుతుఁ డెప్పుడకటా! గ ♦ తించెనటంచున్. 37

వ. అయ్యా! రాత్రి తొమ్మిదిగంటల కనఁగా నిప్పటి కేడెన్మిదిగంటల

కోఁ బూర్వము శ్రీవాసునొక్కకుమారుండును మరణించెనని యద్వైతుండు గద్గదకంఠంబుతోఁజెప్ప గౌరాంగుండు శ్రీవాసు నొక కొంతసేపు తెప్పలుమూయక తేటిచూచి సాశ్రులోచనుండై యిట్లనియె. 38

గీ. నేఁడు శ్రీవాస ! శ్రీకృష్ణు ♦ నిజ్జయించి
వశవఱుచుకొంటి ; విట్టిది ♦ భక్తియనఁగఁ ;
ద్వాదృశోదార భక్తాను ♦ బంధములను
ద్రెంపుకొనిపోవుటయ్యో ! దా ♦ రించుగుండె. 39

వ. అందులకు వలవలయేడ్చుచు శ్రీవాసుం డిట్లనియె. 40

చ. కొమరునిచావువంటి విఁకఁ ♦ గోటులు సర్పదముల్బరింతునో
నిమి ! భయమింతలేదు ధర ♦ ణిస్థలిఁ గష్టములన్నఁ: గాని బా
ష్పములను నీవురాల్చినఁ బ్ర ♦ పంచము చీఁకటియౌను నేనుబ్రా
ణమునిలుపంగలేను గరు ♦ ణామయ ! యట్లొనరింపకెన్నఁడుఁ. 41

క. నీచిత్తము నొచ్చుననియె
దాఁచితి నాసుతునిమృతిని ♦ దానికినై యా
లోచింపకు నాతండ్రీ !
యాచింత యొకింతయేని ♦ నంటదునన్నుఁ. 42

ఆ. నీవు గృహమునందు ♦ నృత్యముల్సేయుచు
నుండ నాకునూరుఁ ♦ డుసుఱుదొఱఁగె
నింతకంటె భాగ్య ♦ మేది ? నామృతసుతు
నకును దండ్రినైన ♦ నాకుఁగృష్ణ ! 43

వ. గౌరాంగుఁ డిట్లనియె. 44

సీ. నీచెప్పనదియెల్ల ♦ నిజము శ్రీవాసుఁడ !
శ్రీకృష్ణదాసుఁడు ♦ చింతఁదవులఁ ;

డాపత్కదంబక ♦ వ్యాళంబునకుహారి
భక్తిగారుడమణి ♦ భక్తసింహ!
యాలింపు మొకరహ ♦ స్యంబు సెప్పెదనీకు
నీవు నేనును సౌఖ్య ♦ నివహములను
గూర్చుండి కుడుచుట ♦ కుంగాదు వచ్చితి;
మయ్యయ్యో! దుఃఖమ ♦ యంబుధరణి;

గీ. మనముబ్రిదుకుట యీపృథ్వి ♦ జనుల వెతల
సాధ్యమైనంతవఱకును ♦ సమయఁజేయు
కొఱకుఁ; గావున మనబాధ ♦ లరయఁదీఱ
కయుఁగలదె మనకిచ్చటఁ ♦ గలుషదూర! 45

ఉ. ఒక్కఁడనీకుఁబుత్రుఁ; డతఁ ♦ డొక్కఁడునున్మరణించె; నింతకే
మెక్కుడుకష్టముల్గలుగు ♦ నెవ్వనికేనిల? నవ్వియేమియుఁ
లెక్కగొనంగరావు; కద ♦ లింపవుచిత్తము; నిన్నుఁబోలువాఁ
రెక్కడనుందురయ్య! పరి ♦ కింపఁగ నీధరణీతలంబునన్. 46

ఆ. కొట్లుతిన్నకొలఁదిఁ ♦ గొమరుండు తల్లివ
తుంబుఁదూఱుపగిదిఁ ♦ గష్టమెంత
యెక్కుడైన నంత ♦ యెక్కుడుభక్తితోఁ
గృష్ణుఁగొల్తువీవు ♦ కీర్తనీయ. 47

గీ. చిమ్మచీఁకటినేగు జ ♦ నమ్మునకతి
తేజమిచ్చెడు దివ్వటీ ♦ తీరుగాను
మార్గసూచకుఁడవు నీవు ♦ మహితభక్త!
పుడమి దుఃఖార్తులైన ము ♦ ముక్షువులకు. 48

క. మునుపటికంటె విరాగత
పెనుపడె నీమనమునందు; ♦ వెన్నునికడకున్

జనుదెంచితి దగ్గఱగాఁ
దనయునిమృతికిదియె ఫలము ♦ తత్వజ్ఞమణీ? 49

గీ. అయిన మాయమ్మ మాలిని ♦ యడలుచుండుఁ ;
జలుపవలెఁగొంత దుఃఖోప ♦ శమనచర్య ;
వడిగ నీబిడ్డమృతకళే ♦ బరము నిటకుఁ
దీసికొనిరండటంచుఁ బ్రా ♦ ర్థింపుమయ్య ! 50

వ. అంత. 51

గీ. శవముతోడుత నందఱు ♦ శచితనూజు
కడకువచ్చిరి ; వారిము ♦ ఖంబులరయ
నరుఁడెవండేని నిఁకఁ బ్రమా ♦ ణంబనుగఁదు
వసుధ దుఃఖమయంబను ♦ వాక్యమునకు. 52

క. కాంచఁగవలెనే బాలుని
దించెదరే యిచటనంచుఁ ♦ దెచ్చినవారిన్
గాంచి నిమిషమునగనటె కా
వించిరి వారెవనుమిగుల ♦ విస్మయపడుచున్. 53

గీ. చూచిశవము శచీజుఁడు ♦ సుందరాంగ !
చచ్చిపోయితివే? యొక ♦ సారి మాట
లాడు ! నీకోస మమ్మయు ♦ నాప్తవరులు
నేడ్చుచున్నార " టంచు శా ♦ సించెదాని. 54

గీ. చనినప్రాణంబు తిరుగనా ♦ తనువుసొరఁగ
బిడ్డఁడిటుపల్కెఁ జూపఱు ♦ వెఱఁగుఁజెంద
" నీశరీరంబువిడిచి నే ♦ నేగువాఁడ
నుత్తమంబగు జన్మంబు ♦ నెత్తువాఁడ. 55

చ. హరి ! కమలాక్ష ! శేషశయ ♦ నా ! సురకాంతక ! కృష్ణ ! కేశవా !

మరణమునొంది దీనికిని ♦ మంచిభవంబును గాంచువాఁడనీ
కరుణను ; దేవదేవ ! ననుఁ ♦ గావుము ; నామనమెప్పుడు న్భవ
త్పరమపవిత్ర దివ్యపద ♦ పద్మములంటి భజించుఁగావుతన్ ! 56

క. అని గౌరాంగుని కొకవం
దనమున్గావించి మఱలఁ ♦ దరలిచనియె బా
లునియాత్మము ; శవమయ్యెం
దనువెప్పటియట్ల ; చేష్ట ♦ దక్కఁగ ద్రష్టల్. 57

వ. బాలునిజనకులు చింతవదలి యన్యవిధబాష్పప్లుతలోచనులై నిలఁ
బడిరి. అక్కడనున్నవారందఱు మరణంబన, నన్యజన్మప్రవేశద్వా
రంబుగదాయని మృత్యుభీతిందక్కి యాశ్చర్యమగ్నులై యుండిరం
త గౌరాఁగుండు మాలినీశ్రీవాసులంగని యిట్లనియె. 58

క. మానితదంపతులారా !
సూనుఁడుపోయెనని మీరు ♦ సుక్కఁబడకుఁడీ !
నేను న్నిత్యానందుఁడు
సూనులమాదుమిఁగ మీదు ♦ సుతునకుఁ బ్రతిగా. 59

గీ. అంత శ్రీవాసుఁడనుజ భా ♦ ర్యాదిగేహ
వాసులందఱతో నిమి ♦ షజ్ఞ కేగి
యార్తిసుఖములయం దెప్పు ♦ డభవ ! నీదు
వారమేకద మేమని ♦ పలికి మ్రొక్క. 60

క. కొనిపోయిరి శ్రీవాసుని
తనయున్దహనంబుకొఱకుఁ ♦ దక్కినవారల్
ననిరంతట నిమిమహిమం
బున నేకవిధంబులుగను ♦ బొగడుచుభక్తిన్. 61

ఆ. భక్తులార ! మిమ్ము ♦ వదలిపోవుట మది

కేగుదెంచినప్పు • డెల్ల గుండె
లవియుచున్నవంచు • ననె నిమిమనల నా
తండువిడిచిపోవఁ • దలఁచెనేమొ. 62

క. అక్కటికవిడిచి మిశ్రజుఁ
డక్కరణిం జేసెనేని • యయ్యో! మనకుఁ
దిక్కెవ్వఁడు? గంగంబడి
యొక్కమ్మకిఁ జత్తమింక • నుండకయుర్విన్. 63

వ. అని భక్తులందఱు భావిభయవ్యాకులచిత్తులై యుండిరి. వారు భయంపడినట్లే కొన్ని నెలలపిమ్మట శ్రీకృష్ణచైతన్యనామంబున గౌరాంగుండు సన్యసించె. 64

ఆ. ఇపుడు బాలకృష్ణుఁ • డపుడల్లరాధయు
నౌచునిమి, జనాళి • నలరఁజేసె
భక్తిజీవమైన • ప్రభుఁడెబోధించిన
పేలప్రబలదిలను • గృష్ణభక్తి? 65

క. చిగురాకు మోవినాఁడెదు
నగవులఁ ద్రైలోక్యమోహ • నకరములగును
న్జిగిచూపులఁ జిమ్ముచు నో
మృగదే! కారుణికరత్న • మా! నన్నామా! 66

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగ చరిత్రము.

ఏకోనవింశత్యాశ్వాసము.

ఉ. జ్ఞానము, భక్తి, మోక్షజన ♦ కంబులెకాని, ద్వితీయమందులో
మానసరంజకంబు సుఖ ♦ మారతరంబగుమార్గ; మెవ్వఁడేఁ
దేనియఁగ్రోల దానిరుచి ♦ తేటపడంగల; దట్లుగాక యా
తేనియ నేనెయాడుననఁ ♦ దీపిభుజించుటయెట్లొ? రాఘవా! 1

క. శ్రీకృష్ణలీలనొండుఁ
గైకొని యొకనాటకంబుఁ ♦ గట్టిరిభక్తుల్;
వీఁకనటుఁగొనిరి నిమి రా
ధాకృతియును గృష్ణురూప ♦ మద్వైతుండుఁ. 2

గీ. అందుజరగిన వృత్తాంత ♦ మంత దీని
ముందువచ్చెడు నాశ్వాస ♦ మందుఁ గనఁగ
వచ్చు; శ్రీకృష్ణుఁడైనప్రతి ♦ వదలియాడి
పాడె డెబ్బదాఱేండ్ల య ♦ ద్వైతుఁడటను. 3

క. ఈసంగతి యదిచూచుట
కోసము వచ్చినటువంటి ♦ కొందఱువెలుఁగుం

జేసియొ యేకతముననో
వేసిరి యీవృద్ధుచెవిని? ♦ వెంటనతండున్. 4

క. తుద కెట్లయ్యెనునాగతి?
బ్రిదికితి డెబ్బదియునాలు ♦ వత్సరములు నా
చదువెల్లఁ బడటఁగలసెను
ముదిమిని మదిచంచలించి ♦ పోయెఁ గటకటా! 5

క. తలనరసె; స్ఖర్జూరపు
ఫలములపై ముడుతలట్లు ♦ వళులంగముపైఁ
దిలకింపనయ్యె; దంతం
బులుజాఱిన తోఱటయయ్యె ♦ ముదివక్త్రంబున్. 6

క. నాకేటికి బాలురతోఁ
గేకలు నాటలును వెట్టి ♦ కీర్తనములునున్
గాకుల మూఁకంగూడిన
కోకిల క్రియనాదుపరువుఁ ♦ గోల్పోయితిఁగా. 7

క. నావేదము నాశాస్త్రము
పావనవిద్యాప్రసంగ ♦ వర్తనములు జ్ఞా
నావనబోధములుంగల
లోవార్తలెయయ్యెనిమికి ♦ లోంగితినయ్యో! 8

క. ఈనిమి మాంత్రికుఁ డీతని
చే నిటునల్గుచును నవ్వఁ ♦ జెడిపోయితి నిం
కేనుండ నిచట నిమివల
లోనం బడనెప్పు; డెట్లు ♦ లో? యిట్టయితిన్. 9

క. కాటికిఁ గాల్సాఁచుకొనియు
నేఁటికిఁ బసిబిడ్డనాచు ♦ నిమి బాలునితో

నాటకమాడితి నాకీ
వీటన్నలమెత్తి తిరుగ ♦ వీలేయుండెన్ ? 10

క. చాలింతు మూఢభక్తి ; సు
శీలత వేదోక్తవిధుల ♦ జేయుదుఁ బరమా
త్మాలోకనలాలసులకు
నేలా ! యీమద్యపాయి ♦ కృత్యంబులిలన్ ? 11

క. జ్ఞానము సర్వోత్కృష్టము ;
జ్ఞానమె మోక్షార్థసాధ ♦ నంబని నుడువున్
గా ! నిత్యపఠితబుధ స
న్మానిత గీతాదిసత్త్వ ♦ మ గ్రంథంబుల్. 12

క. దానినె యిఁకబోధింపఁగఁ
బూనెదఁజని మాదు శాంతి ♦ పురమునకు ; శచీ
సూనుని మాయలలోఁబడి
పోనిడె ! శపథంబుమ్రాని ♦ పోమెదనటకున్. 13

వ. అని లజ్జాక్రోధ విషాదసంకులం బగుమనంబున నెవ్వరితోఁజెప్పక యద్వైతాచార్యుండు శాంతిపురంబునకుంజని తనకుంగల శిష్యకదంబకంబునకు జ్ఞానోత్కృష్టతయు భక్తినికృష్టతయు నుదయాద్వ్యాసాయములేని యోపికఁదెచ్చికొని బోధించుచుండె. వారిలో హరిదాసుఁ డొక్కరుండుమాత్రము శ్రీగౌరాంగదేవుపై భక్తిహీనమం తేనిపీడక యయ్యో! యీముదుసలిపండితుం డింతసంశయపంకిలుం డింత చలచిత్తుండయ్యెఁగా ! యని దుఃఖించుచుండె. సర్వజ్ఞుం డగు గౌరాంగుం డిదియెఱింగి యొకనాఁడు ప్రాతఃకాలంబున నిత్యానందునితో శాంతిపురంబునకేగి యద్వైతాచార్యుం దర్శించివత్తమని చెప్పి శచీజనని యాజ్ఞఁబడసి కదలి నవద్వీపంబుకిరింగఁ బడిమ్మెల్లె

దూరంబున భాగిరథీతీరస్థంబైయున్న యాగ్రామంబున కభిము
ఖుండై నితితోఁ జనియెనంత. 14

గీ. అర్ధదూరంబునం దప్పు ♦ డచటనుండి
యవల నేటనుగలిసిన ♦ యట్టి లలిత
పురమనెడునూర, నాపగ ♦ దరిని, విసరి
వేసినట్లున్న గుడిసె గా ♦ న్పించెనొకటి. 15

గీ. అంత గౌరాంగుఁ డిందెవ్వ ♦ రయ్య! యున్న
వారటంచును బృచ్ఛింప ♦ వాస్తవంబు
నెఱిఁగియుంటను నితివల్కె ♦ నిచట దార
యుతుఁడగుచు నొక్కసన్న్యాసి ♦ యుండునంచు. 16

వ. గౌరాంగుం డిట్లనియె. 17

క. ఇదియేమయ్యా! యతికిని
ముదితల పొత్తెట్లుపొసఁగుఁ ♦ బొలఁతుకఁ బైఁడిన్
వదలినవాఁడెకదా! యతి
పదమునకర్హుఁడగుఁ; జూచి ♦ వర్తము రమ్మా! 18

వ. ఇర్వురుఁ గుటీరంబుసేరంజన సన్న్యాసియగునితిని మొదటఁజూచి,
తన్నివాసియగుసన్న్యాసి, స్వాశ్రమాభిమానంబునఁ బ్రత్యుద్గమించి
వాని గౌరవించి. 19

గీ. కొంతసే పన్నలార! వి ♦ శ్రాంతికొఱకు
నిచటనుండుఁడు భగవంతుఁ ♦ డిచ్చినంత
కొలఁది నాతిథ్యమొసఁగెదఁ ♦ గొనుఁడటన్న
వల్లెయనెనితి; నిమిరేమి ♦ పల్కకుండె. 20

ఆ. వెనుకనున్నయట్టి ♦ విశ్వంభరుండంత
నెదుటికరుగుదెంచి ♦ యెంతొభక్తిఁ

గేలుఁగవను మోడ్చి ♦ నేలపైఁ జాఁగిల్లి
జోగిపాదములకు ♦ జోతసేసె. 21

వ. అంత నాభిక్షుకుండు. 22

క. చాలఁగ విద్యయు, సిరియున్,
శీలము వినయంబుఁగల్గు ♦ చెలియు, విధేయుల్
బాలకులు, నీకుఁగల్గెడు
బాలుఁడ! యని దీవనలను ♦ బచరించెదయన్. 23

వ. దానికి శుద్ధస్వాంతసూచక వినిర్మలాకాశ సంకాశవదనంబున నతి
వినయంబున నిమి యిట్లనియె. 24

శా. యోగీశా! త్వదనుగ్రహార్థమిటు ల ♦ త్యుత్కంఠతోఁ మ్రొక్కి, స
ద్భాగప్రాప్తికి మాఱుప్రత్యహ దురం ♦ తస్వాంత చింతాకర
ప్రాగల్భ్యక్షణభంగురాత్మజ కళ ♦ త్ర శ్రీముఖార్థంబులన్
దోఁగంజేసెడి దీవనల్విని మన ♦ స్తుష్టిన్గనన్లేశమున్. 25

క. నశ్వరముల నొసఁగితివహా
నీశ్వర! నీయట్టితపసి ♦ యిచ్చెడువరముల్
శాశ్వతసౌఖ్యప్రదము, ల
నశ్వరములు నొచునుంట ♦ న్యాయముసుమ్మా! 26

వ. అన మహోగ్రాకారుండై సన్న్యాసి యిట్లనియె. 27

శా. యాత్రల్సేసితి సేతుశీతనగమ ♦ ధ్యప్రాక్తనాంచన్మహా
క్షేత్రప్రాజ్యపురప్రకాండములకున్; ♦ సేవించితిన్నిల్చిపా
ర్త్రశ్రాంతైక సురాలయంబులఁ; దపో ♦ ధన్యాత్మధామోల్లస
ద్గోత్రంబుల్గని పెక్కుపుణ్యనదుల ♦ న్దోఁగించితి న్దేహమున్. 28

క. దేవీ దేవగణంబుల
సేవించితి నధికనిష్ఠఁ ♦ జిరకాలము నా

నావిధ యోగక్రియలం
గావించితి నౌరులుమెచ్చ ♦ కరణిన్మిగుల౯. 29

క. ఇటువంటి నన్ను గర్వో
ద్భటతార్భటిఁ బెద్దపిన్న ♦ వాసింగనకీ
విటు సేయు మట్లుసేయకు
మటంచుఁ బల్కుటకు బాల ♦ కా! జంకవుగా! 30

వ. అనునంతలో నిత్యానందుం డడ్డపడి పోనీ! సోదరా! తెలియక
కుఱ్ఱాఁ డిట్లువచించె. ముక్కుఁబచ్చలాఱని యీపసికూన నీమహా
త్మ్యం బెట్లెఱుంగంగలఁడని నుడివి శాంతింపంజేయ నాజటిలుండు
స్ఫురద్రూపుడగుబాలుని మోసపుచ్చి తోడిసన్న్యాసియగునితని
యెందులకో గొనిపోవుచున్నాఁడని తలంచి యాతనిపై మఱి కోపిం
పక లోనికింజని స్వాదుఫలంబులం గొన్ని తెచ్చి వారియెదుటంబెట్టి
నితితో నిట్లనియె. 31

క. విందిడుటకు మాయాశ్రమ
మందింతకుఁదక్క నేమి ♦ యాహారంబుల్
సందర్భపడవు; చని "యా
నందం" బొక్కింత తెత్తు ♦ నా! యనునంత౯. 32

క. లోపలనుండి కళత్రము
దోపనికై యతనిఁబిల్చెఁ; ♦ దొందరపడుచు౯
లోపలికిఁబోయె నాతం;
డాపదమునకర్థమేమి ♦ యని నిమియడిగె౯. 33

గీ. ఇతఁడు తాంత్రికసన్న్యాసి ♦ యిట్టివారి
కంగనాసంగమంబు మ ♦ ద్యరసపాన
మును విహితములెకాని కూ ♦ డనివిగావు

పెక్కు రిటువంటిజోగులీ ♦ పృథివిఁ గలరు. 34

క. సురనే 'యానందం' బను
పరిభాషను బిల్తురదియె ♦ పట్టుకవచ్చున్
మఱి మనకుఁ గూడ నతఁడని
చిఱునవ్వునఁ జెప్పెనిత శ ♦ చీసుతుతోడన్. 35

వ. అంత హరి! హరీ! యని గౌరాంగుం డర్ధభుక్తఫలంబు లట్టులెవిడి
చిపెట్టి, వెంటరమ్మని నితికిఁ జేసన్న చేసి యిదివఱకువచ్చిన రాజమా
ర్గంబుం బట్టిచనక కరధృత సురాద్రవంబుతో సన్న్యాసి వెంటఁబ
డునేమోయని హర్యక్షదర్శియగు హరిణంబుకరణి నొక్కపర్వున
గంగకుంజని యందులోనుఱికె, నితియు నట్లుగావించె. 36

మ. జవసత్త్వాఢ్యులు, ధైర్యశాలు, లుభయు ♦ ల్శారీరకష్టంబు లెం
తవియేని స్సహియింపనేర్తురిఁక నీఁ ♦ తన్నిస్తులప్రజ్ఞగ
ల్గువయస్వంతులు, గాన నేటఁబడియే ♦ క్రోశద్వయాధ్వంబు, ను
ద్దవిడి నొబ్బవఁగ నిశ్చయించుకొని యీఁ ♦ దన్దొట్టిరా యిర్వురున్. 37

చ. మకరవితాన భీకరత ♦ మంబగునిమ్నగ నీఁదుచున్నవా
రిక నొకజంతువేని యొస ♦ రింపదు హాని; భయంబుఁ జేసి చెం
తకుఁజనకుండెఁ బాఱెనఁట ♦ నక్రములన్నియు; వారలిట్లు కొం
కకచని యేటివాలునను ♦ గాంచిరి శాంతిపురంబుఁ జెచ్చెరన్. 38

మ. చనుచుండ న్నిమిమానవత్వమఱి శ్రీ ♦ జానిత్వమున్దాల్చి మిం
చెను; గంగాజలమంగసంగతిని బో ♦ ల్చెన్దివ్యతేజశ్ఛటన్;
"మనయద్వైతుఁడు భక్తివీడి పరిజనున్ ♦ జ్ఞానంబు తానేర్పుచుం
డెనుగా! నేఁడెకుదుర్తురోగ" మనియా ♦ డెన్మిశ్రజుండుగ్రుఁడై. 39

మ. నితి యద్వైతునికెంతశిక్షయగునో ♦ నిర్దాయచిత్తుండుగా!
యతఁడంచు న్వెతసెందుచుండె; నిమి ది ♦ వ్యాకారమంతంతకున్

ద్యుతివృద్ధిఁగనుచుండె; నిట్లునని యా ♦ యూరిఁ బ్రవేశించి రు
ద్గతులై విప్రునిస్నానఘట్టముకడ ♦ న్గౌరాంగుఁ డానందుఁడున్. 40

క. వీరెక్కిన గట్టునకుం
జేరువ యద్వైతుగృహము; ♦ శిష్యావృతుఁడై
పాఱుఁడుండెనగారము
గౌరాంగుఁడు సొచ్చునట్టి ♦ కాలమునందున్. 41

క. ఇటులున్న వృద్ధదేశికుఁ
డటుకున నిమిరెమురుకొనఁగఁ ♦ దత్తఱపడి యె
ప్పటియట్టులఁ దేఁడు మన్నిం
చుటకై హరిదాసుతోడఁ ♦ జొక్కి నిలఁబడెన్. 42

చ. సకలజగత్ప్రభుండతఁడు ♦ సల్పు సపర్యలనందుకొనక, రు
ట్ప్రకటకలోచనంబులను ♦ బాఱిఁజూచుచుఁ జెప్పు! ముక్తిదా
యకములరెంటనిష్టతర ♦ మైనది నీకెది? జ్ఞానమా? యఘాం
తకహరిభక్తియా? నుడువు ♦ నాయెదుటన్విశదంబుగా ననెన్. 43

క. కృతనిశ్చయుఁడై యుండిన
శతమున నద్వైతుఁడంత ♦ గౌరాంగునితో
మతిదృఢతఁ బలుచుక, జ్ఞానమె
గతినా, కదిభక్తికంటెఁ ♦ గడుశ్రేష్ఠమనెన్. 44

వ. అంత గౌరాంగుండు. 45

క. అవు నెఱుఁగుదు దుశ్చింతలు
దవిలెను నీమనసునంచు ♦ దానికిఁదగు శి
క్షవిధించిచేసి నిన్నుదె
పవరించెదనంచుఁ గొట్టె ♦ సాగన్విప్రున్. 46

చ. ఇరువదిమూఁడువర్షముల ♦ యేపునఁ బీవరకాయసంపదన్
బరఁగు శచీజుఁడర్ధశత ♦ వర్షములవ్వల నిర్వ్వదాఱువ్రా
వ, రదవిహీనవక్త్రమున ♦ వాడినమోమునఁ బొట్టమేనదు
ర్భరజరఁజిక్కి గాసిలెడు ♦ పండితుపైఁబడి మోఁదుచుండెఁదాన్.

ఉ. ఎందఱుశిష్యులున్న నది ♦ యేమొ! యొకండును జెంతకేగి యాఁ
పందిపురందుమిశ్రజుని, ♦ వాల్చిక ఱెప్పలఁజూచుఁగాని; యీ
చందముఁగాంచి వృద్ధసతి, ♦ చచ్చెను మీగురువయ్యొ! చూచుచి
ట్లుందు రదేమిపాపమని ♦ యూఱడకేడ్చెను బద్ధపాణియై. 48

ఉ. నేలనుగూలవైచి ధర ♦ ణీసురశేఖరుఁ, బైనవ్రాలి యు
ద్వేలకరప్రఘాతములఁ ♦ బీడనొనర్చుచు వ్యాఘ్రపోతమా
భీలచపేటపాతముల ♦ వృద్ధవృషంబునుదాఁకి క్రూరదు
ష్ఖేలనుజొచ్చునట్లు నిమి ♦ చిత్రముసేసెను సీతబెగ్గిలన్. 49

క. నానాథుఁడు జనులారా!
ప్రాణముఁ గోల్పోవనున్న ♦ వాఁ డయ్యయ్యో!
యీనిమి కడ్డమనని నా
ప్రాణేశునిగాచు పుణ్య ♦ వంతులు లేరే? 50

క. నాపసుపుంగుంకుమయును
బాపఁడు నేఁడపహరింప ♦ వచ్చెఁ గటకటా!
మీపదములపైఁబడి యేద
నాపన్నారక్షసేయ ♦ రయ్య! మహాత్ముల్. 51

వ. అని సీత యశ్రుసంసిక్తవదనయై యెంతయఱచిన నొక్కఁడు రాక, పలుకక, కదలక మెదలక నిర్జీవప్రతిమానలోకన ప్రతిమానలోచనంబుల రాపడిచూచుచు మిన్నకుండెనంత నామె పూర్వదృష్టవిశ్వరూపస్మృతి యంతయుసడి పతిశిక్షాపేక్షణంబున కోపకకుపితయై

నిమివంకకుం దరిగి యిట్లనియె. 52

ఉ. ఏమిర ! దుష్టబాల ! యిటు ♦ హింసనుబెట్టెదు జీవితేశు,నీ
భూమిసురాగ్రగణ్యుఁడు ర ♦ బోధకుఁడాగమశాస్త్రవేత్త,వి
జ్ఞానహితుండు వృద్ధుఁడు స ♦ నాతనమార్గచరుఁడు దుష్కృతం
బేమియొనర్చె నీకతని ♦ నీగతిమోఁదెదు హ్రీవిహీనుఁడా ! 53

క. ఆఁగుము కొట్టకుమిఁగనీ
వాఁగక యిటుబాఁదితేని ♦ యసువులురాల్చున్
భాగవతోత్తముఁ; డంతట
భోగింతువు బ్రహ్మహనన ♦ భోగములెల్లన్. 54

వ. అని యెన్నిమాటలాడిన నిమివిడువక కొట్టుచుండ నిఁకనద్వైతుండు.

ఉ. ఏదువఁడుండుముండుమని ♦ యింతయువేఁడఁడు కూర్మిహస్తసం
తాడనపీడమోమునఁ గ ♦ నంబడనీయఁడు మోదవార్ధిలోఁ
నాడిమునుంగువాని క్రియ ♦ నాస్యదృగోష్ఠరుచుల్వెలార్చునీ
పోఁడిమిగాంచి యచ్చెరువుఁ ♦ బొందిరి దగ్గఱనున్నయండఱున్. 56

వ. మఱియు నిమిగ్రుద్దుచుండ నద్వైతుండిట్లనియె. 57

క. ఓయీ ! గౌరాంగా ! యీ
హాయికి నెనయైనసుఖము ♦ నెయ్యెడఁగన న
బ్జాయతలోచన ! మానక
చేయుము సతతంబు నిట్టి ♦ శిక్షను నాకున్. 58

క. నీకృపయేకృప ! దానిని
వాకొనశక్తుండుగాఁడు ♦ వసుధనెవండున్
నీకోప మింతసుఖకర
మేకరణినినుండుఁ బూర్ణ ♦ కృపగల్గినచోన్. 59

వ. నిమి కొట్టికొట్టివిడిచిపెట్టి రోఁజుచులేచి వెడలి వసారాపైఁ గూర్చుం

డి యందఱకు వినఁబడునట్లు తనలోఁదానిట్లు గొణఁగుకొనియె. 60

గీ. జ్ఞానమే ముక్తిసౌఖ్య సం ♦ ధాయియేని
శాస్త్రవేదాంతపఠనంబె ♦ చాలునేని
యుమ్మలించుచు నన్ను రా ♦ రమ్మటంచుఁ
బిలిచి యవతారమెత్తించి ♦ వేఁపనేల? 61

వ. అద్వైతాచార్యుండును లేచి యుద్ధృతబాహుండై మహానందద్యో
తకంబు లగునర్తనంబులుసేయుచు నిట్లనియె. 62

శా. భాస్వద్దేహుఁడు, లోకపావనుఁడు, శ ♦ శ్వత్సౌఖ్యసంధాత, ప్రే
మస్వాంతుండు, యశోదబిడ్డ, ప్రజలం ♦ బాలింపఁగానిప్పుడో
జస్వాంతుండయి పూజ్యయౌశచికిఁ దా ♦ జన్మించియున్నాఁడిటన్
భూస్వర్లోకనివాసులార! కనుఁడీ ♦ పుణ్యంబు పార్జింపుఁడీ! 63

క. నేవిడిచిన హీనమతిన్,
దావిడువక నాదుమూర్ఖ ♦ తన్గనకుండన్
గావించి పెద్దపయనము
నావేశ్మము సొచ్చిచూచి ♦ నన్గరుణించెన్. 64

క. పెడమార్గంబునఁబోయెడు
బడుగు న్గరుణాబ్ధియైన ♦ వారిజనాభుం
డడుగకయెవచ్చి గ్రుద్దుల
వడిదిద్దికొనుసంగెఁ గృష్ణ ♦ భక్తిన్మజులన్. 65

మ. నిమి తన్ను న్నెపపెట్టినట్టి నోడుల ♦ న్నిస్విన్న యద్వైతుఁడం
తమహాకాంతినిబొల్చు బాలకునిచెం ♦ తన్జేరి తత్పాదయు
గ్మముఁ జేదోయినిబట్టి గట్టిగ మహా ♦ త్మా! నన్నుమన్నింపు; నే
రమునాదే! యనియుంఘ్రిపద్మములమూ ♦ ర్ధంబుంచిచుంబించెఁదాన్

ఆ. అంత మానుషత్వ ♦ మాజెనునిమి; గుకు

నతులఁగాంచి చాల ♦ నానసెంది
లోకవంద్య! నన్ను ♦ శోకపెట్టకుమింత
లేసిపనులు నాకుఁ ♦ జేసియనియె. 67

క. కలఁగని మేల్కాంచి నతని
వలెనిమి గళవళముసెంది ♦ పాపపుఁబనులన్
జలిపెనొ యేమో తానను
నలుకున నద్వైతుతోడ ♦ ననె నీపగిదిన్. 68

శా. ఆచార్యా! యపచారకృత్యముల నే ♦ నజ్ఞుండనై చేసినన్
వాచా వేత్రకరప్రఘాతముల మ ♦ త్పాపప్రచారంబులన్
నీచాప్రాజ్ఞ కృతుల్మఱల్చి మదిలో ♦ నీతిన్దలిన్దాల్చి ధీ
రోచిష్ణున్నయశీలుఁజేయఁగదె కా ♦ రుణ్యాంబునన్నన్వెసన్. 69

క. సుతునవినీతునిబ్రోచెడు
పితగతిఁ జ్యుతనీతినైన ♦ నీనిని, మాయ
చ్యుతునింజూచెడువీఁక
న్సతతంబరయంగరాదె ♦ సద్గుణజలధీ. 70

వ. అను నీవింతవాక్యంబులాకర్ణించి యద్వైతాచార్యుండు నిత్యానం
దుండును నవ్వులడరు మొగంబులతో నన్యోన్యావలోకనంబు గా
వించుకొనిరి. ముకుళితకరసరసిజుండై నిలువంబడిన గౌరాంగుం
జూచి యద్వైతుండు పెద్దఱికంబుదాల్చి సరియే కాని యార్ద్రవస్త్రం
బులతోఁ బంకలిప్తాంగంబుతో నున్నవాఁడవు, స్నానంబాడవలదా!
మనమందఱము గంగకుంబోవు సమయంబయ్యెనని నుడివి లేచె నం
తఁ జెంతనున్న సీతంజూచి నిమియిట్లనియె. 71

శా. అమ్మా! యాఁకలిగొంటినమ్మ! కడునా ♦ యాసంబుమైఁగ్రమ్మె; శీ
ఘ్రమ్మాహారమువండి కృష్ణునకు న ♦ ర్పత్సేసి వేగన్నిడే

ద్యమ్ములెవ్వట్టి ప్రసాదము న్వడిగ మా ♦ యాచార్యుఁడు స్నేము స్వా
నమ్ముల్లంగను జేసినచ్యుతఱికి ♦ న్వడ్డించి యుంచన్వలెన్. 72

క. అని తల్లింగని చనవునఁ
దనయుఁడువల్కఁగతి మిశ్రి ♦ తనయుఁడువల్కన్
వనితగను ల్నెమ్మగిలన్
వెనుకటి కోపమునుమఱచి ♦ ప్రేమన్గదిరెన్. 73

క. ఈలలితాకారునిగని
ప్రేలితి నేమేమొ కార్లు ♦ విష్ణుఁడె నిజమీ
బాలకుఁడని కాంతామణి
వేళములోనికిని బోయె ♦ వ్రీడావిలయై. 74

క. చని షడ్రసనసంయుతభో
జనసంభారములఁగూర్చి ♦ చక్కఁగఁ బచనం
బును జేసిపెట్టె సీతా
వనితామణి యాత్మ ♦ వంతనశింపన్. 75

గీ. గంగ కేగినవారల ♦ భంగలీల
నంతరంగస్థమోదంబు ♦ నాఁపలేక
పెల్లుగానీఁది విహరించి ♦ చల్లులాడి
స్నానమాడుచునుండిరి ♦ చాలసేపు. 76

గీ. కొంతపడి కీనలకువచ్చి ♦ పొంతనున్న
యట్టిరాధికాకృష్ణ దే ♦ వాలయంబు
సొచ్చి దేవుని దేవిని ♦ జూచి పూజ
సేసి సాష్టాంగనతులను ♦ జేసిరంత. 77

ఆ. నిమియు నిశియు భక్త ♦ సమితిదర్శించుటఁ
జేసి దివ్యభవ్య ♦ సేవ్యపరమ

పావనాలయముగ ♦ భావించు నీదేవ
ళంబు నిప్పటికి జ ♦ నంబుభక్తి. 78

క. ఒఱగెను ముందఱనిమి; త
చ్చరణంబుల శీర్షమొరయఁ ♦ జాఁగిలె సీతా
వరవర్ణినిపెన్మిటి; యా
గురుపిఱుఁదన్దాసుఁడొఱగె ♦ గురుతరభక్తిన్. 79

గీ. ఇద్దిపరికించి నితివల్కె ♦ నిలనుగల్గు
వారు దుస్తరసంసార ♦ వార్ధిదాఁటి
యల్లబృందావనంబున ♦ కరిగి సౌఖ్య
పడుట కిదియొక్క పెన్వింత ♦ వంతెనయని. 80

గీ. నరులఁగొని చనునద్వైతు ♦ దరికి దాసుఁ,
డతఁడు గొనిచనువారి గౌ ♦ రాంగుకడకు,
నిమియొ వారిరాధాకృష్ణ ♦ నిలయమైన
విమల బృందావనంబున ♦ విడిచివచ్చు. 81

వ. ఈక్రింది గీతికాద్వయంబు గౌరాంగుమహాత్త్వంబుఁ దెల్లంబుగా వించు నందు రెండవది నిత్యానందకృత ప్రజాసంబోధన కలితగా నంబై యొప్పు. 82

ద్వి. మదనసుందరుఁడవౌ ♦ మాలిమికాఁడ!
సదయుండవైమమ్ము ♦ సంసారజలధి
దాఁటించి యవ్వలి ♦ దరిఁజేర్పుమయ్య!
నేఁటికిఁగాన్పించె ♦ నీరేవు మాకుఁ
దరణేచ్ఛమేమిటు ♦ తత్తఱపడుచు
నరుదెంచినాము గౌ ♦ రాంగ! నీకడకుఁ
గరుణాపయోధివ ♦ న్గావటినాలించి

నిఱుపేదలము మేము ♦ నీ రేవు వెదకి
కొంచువచ్చితిమయ్య ! ♦ గోవింద ! నీకు
నించుకే నాతర ♦ మీయంగ లేము. 83

ద్వి. అవలిగట్టున కేగి ♦ యానంతమంద
నెవరేని గోరిన ♦ నేతెందు వేగ
కరుణఘనుండైన మా ♦ గౌరాంగుడవని
నరుదుగా ధర్మార్థ ♦ మంద అకొఱకు
నొక రేవు పెట్టెదు ♦ వొకకాసునడుగ
డిక జాగుసేయుట ♦ కేమి కారణము ?
జారులు జోరులు ♦ జటులవర్తనులు
ఘోర పాపులు మహా ♦ కుటిలాత్మకులును
జండాలకృత్యము ♦ ల్సల్పెడువారు
రండు ! తరింపమి ♦ శ్రీజుడుండుకడకు ! 84

గీ. శాంతిపురినుండి యద్వైతు ♦ శచిసుతుండు
శంకలడగించి భక్తిని ♦ శ్చలుని జేసి
తీసికొనిపోయె దన నవ ♦ ద్వీపమునకు;
సంతకును మున్న కావించె ♦ వింతయొకటి. 85

సీ. శాస్త్రవేత్తయు శిష్ట ♦ సత్తముండును భక్తు
డైన గౌరీదాసు ♦ డనెడువాడు
సంసారమునురోసి ♦ సన్మోక్షసంధాన
చణముడై నట్టి వ్యా ♦ సంగములను
దవిలి నిర్జానుమ ♦ స్థలమున నేకాంత
ముగ నుండ నెంచి ని ♦ మ్నగకు నవలి
యొడ్డున గాల్నావు ♦ రోపాంతమందున

జ్ఞానభక్తిధ్యాన ♦ కలననుండి

ఆ. కృష్ణుఁ డేగుదెంచె ♦ నిలకనివినేఁగాని
యరయలే; డిటుండ ♦ నతనిమ్రోల
నొక్కనాఁడు తెడ్డు ♦ నొకదానిబుజముపైఁ
బెట్టికొని శచీజుఁ ♦ డిట్టైతోఁచె. 86

క. పండితగౌరీదాసుఁ డ
ఖండద్యుతిభాసమాన ♦ కాయముతో ని
ల్చుండిన బాలుంగని మా
ర్తండునిగనినట్లు బాధి ♦ తాత్ముండయ్యెన్. 87

క. మిఱుమిట్లుగొనెడుకనులన్
గరమున్నిశ్చేష్టమైన ♦ కాయంబునఁ ద
న్నరయుచునున్న విపశ్చి
ద్వరుతో నిమి యిటు గభీర ♦ వాక్కులఁబల్కెన్. 88

ఆ. శాంతిపురమునుండి ♦ చను దెంచుచున్నాఁడ
నరులనవలియొడ్డు ♦ నకుఁగొనంగఁ
దెడ్డునొక్కదానిఁ ♦ దీసికవచ్చితి
నీకొఱకునటంచు ♦ నిమివచించె. 89

వ. గౌరీదాసుండు. 90

ఆ. ఇంతభారమును వ ♦ హింపఁగా శక్తుండ
నైనఁగాక యెట్టు ♦ లందుకొందు
స్వామి! యిట్టితరణ ♦ సాధనంబనిపల్కి
కరముఁగొంకె దానిఁ ♦ గైకొనంగ. 91

వ. అంత గౌరాంగుం డదియెంతకార్యం బీవు ముఖ్యంబుగా నట్టిశక్తిఁ బడసెదవన గౌరీదాసుం డాశ్చర్యభయసంభ్రమసంకలితచిత్తుండై

యీతఁడెవ్వఁడింత ధైర్యంబుగఁ బల్కుచున్నవాఁడని యించుక చింతించి 'యయ్యా! నీ వెవ్వఁడ విట్లు సాహసించి నాకాజ్ఞ యొసంగుచుంటి' వన. 92

గీ. నే నవద్వీపమండలి ♦ నిమినటంచు
నుత్తరంబీయ నాభక్తుఁ ♦ డుత్తమాంగ
మును ధరణివఱకును వంచి ♦ పుచ్చుకొని యె
నాయరిత్రింబు భక్తిబా ♦ ష్పాంబులొలుక. 93

క. గౌరీదాసుఁడునిల్పిన
గౌరాంగానందరూప ♦ కలితప్రతిమల్
చారుతరార్చలనందుచ
వారిగ, నాయూరవెలయుఁ ♦ బ్రస్తుతమందున్. 94

ఆ. ఇతఁడుగట్టినట్టి ♦ యీ దేవళంబున
నల్ల నిమియొసంగి ♦ నట్టి కేని
పాతకంబు నేఁటి ♦ వఱకును యాత్రార్థ
మరుగు జనులు ప్రొఁయి ♦ యరసివత్తు రి. 95

శా. గౌరీదాసుఁ డుదారభక్తుఁడను వి ♦ ఖ్యాతిన్సమార్జించి కం
సారిధ్యానమహాప్రభావము విశే ♦ షాసక్తిబోధించి వి
స్ఫారంబానల యోఢ్రదేశపుఁ బ్రజ ♦ న్భక్తాళిగాఁ జేసె; వి
స్తారంబానిమిభక్తి యిప్పటికిఁ గాం ♦ చంగల్గు నోఢ్రింబునన్. 96

ఆ. పరుసవేదియినుము ♦ బంగారుగాఁ జేయుఁ
గాని స్పర్శవేధి ♦ గానొనర్పఁ
జాల; దింకనిమియొ ♦ జనులభక్తులుగ భ
క్తకరులుగనుగూడఁ ♦ గరుణఁ జేసె. 97

గీ. ప్రజలనాస్తికతాబుద్ధి, ♦ పాపవృత్తి,

నిర్ఘృణత్వాది దుర్గుణ ♦ నిచయు, మొట్లు
కంటఁగని నిమివాపెనో ♦ కనఁగవచ్చు
ధన్య "చైతన్యచరితామృ ♦ తంబు" నందు. 98

క. జనకులు తమబిడ్డల లా
లనతాడనసాధనముల ♦ లలితాత్ములుగా
నొనరుచునట్లకృటిక
శ్మనుతువుగా! నీదుభక్త ♦ మండలి, రామా! 99

శ్రీరస్తు.

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణేనమః.

శ్రీ గౌరాంగ చరిత్రము.

వింశాశ్వాసము.

ఉ. ఆటలు మాకుబాల్యమున, యౌవనమం దెలనాగతోడ స
య్యాటలు, వానివెన్కను ని రంతరసంసరణప్రయాసముల్,
గాటపుఁజింతలామయ వి కారములంతమునందున, న్జగ
న్నాటకసూత్రధార! రఘు నందన! నీకిది చిద్విలాసమా!

క. వెనుకటియాశ్వాసము నా
దిని సూచింపంగఁబడిన దివ్యమనోమ
జ్జనక శ్రీహరిలీలా
ప్రణీతనాటకము వేయఁ బడె నీపగిదిన్. 2

వ. ఒక్కనాఁడు గౌరాంగుండు భక్తులతోఁ "చెలులారా! శ్రీకృష్ణలీల యొండు నాటకంబాడుదము. దానంజేసి చిత్తశుద్ధియును దివ్యాత్మానందంబును జేకుఱు" నన వారలాశ్చర్యపడి "స్వామీ! నాటకంబు కట్టందివురునది, యేలీల? అంకవిభాగంబుతోఁ దొల్దొల్తనొకనాటకంబు మనోహరంబుగ రచియింపవలయుఁ; బిమ్మటఁ బాత్రలఁ బాత్రులగువారికిఁ బంచిపెట్టవలయు; వారు వారివారిభా

గంబులు గట్టిగ వల్లింపవలయు; నట్లు సేసిరో లేదో, యభినయంబు సమంజసంబుగ నున్నదో లేదో కొన్ని రహస్యప్రదర్శనంబులం జేయించి కనవలయు; నింత కావించినపిదపంగదా యానాటకంబు ద్రష్టల సమక్షంబున "బహిరంగముగాఁజూపుట" యనఁ జెలువవ్వతో గౌరాంగుండిట్లనియెం. 3

ఉ. అక్కఱ లేదు మీనుడువు ♦ నట్టిప్రయత్నము లేమి; వ్రాయఁగా
నక్కఱ లేదు నాటకము; ♦ నాడుతఱి న్బ్రతి వేషధారి స
మ్యక్కృతవాక్ప్రసంగముల ♦ నందఱను న్ముదమొందఁజేయు; నం
దొక్కఁడుఁ బూర్వపాఠకల ♦ నోదిత కష్టనుపొందఁడింతయుౝ. 4

క. కావలసిన కార్యంబులు
గావించునొరుండువచ్చి ♦ కాలంబున; భ
క్తావళి యొకపటుమాంత్రికు
కైవసమైనట్టి బొమ్మ ♦ కైవడిఁదిరుగుౝ. 5

క. మామామ చంద్రశేఖరు
ధామంబున నాటకముఁ బ్ర ♦ దర్శింతము, త
త్స్వామిగ్రి సదాశివుఁడుౝ
త్స్వామిహితుఁడు బుద్ధిమంత ♦ ఖానుఁడుఁగూర్చుౝ. 6

వ. అందులకు భక్తులు సరియే! కాని యెవ్వరెవ్వ రేవేషంబులు దాల్పవలయునో యదియైన ముందు నిర్ణయింపరా! యనియడుగ గౌరాంగుం డిట్లనియె. 7

సీ. పవలు శేల్కి శ్రీకృష్ణు ♦ పై మోహమున వేగు
నలరాధికాకాంత ♦ నౌదు నేను
'లలితా' యువతి, రాధ ♦ చెలికత్తె వేషంబుఁ
దాల్చి కాన్పించు గ ♦ దాధరుండు

వయసు దాఁటిన రెండ ♦ వ సఖియౌ 'వశ' యాను
నిత్తి, పూజ్యుఁ, డెనలేని ♦ నేర్పు సూపి
గోలోకమున నుండు ♦ కొత్వాలుగాఁ దోఁచు
హరిదాసుఁ డమలభ ♦ క్తాగ్రగణ్యుఁ,
ఆ. డనవరతము నచ్యు ♦ తాఖ్యల నుడువుచుఁ
బాడుచాడునట్టి ♦ పరమయోగి
మండనుండు, నార ♦ దుండౌను శ్రీవాసుఁ
డిదియె నాటకమున ♦ కేరుపాటు. 8

వ. అంత నద్వైతాచార్యుండు ముకుళితకరుండై యెదుటనిలువంబడి, యేతన్నాటకంబున నేఁ జేయఁదగిన దేమైనం గలదా! యనియడుగ స్మేరాననంబుతో నిమి యిట్లనియె. 9

శా. నీవా! సర్వము నీవె చేయువలయు ♦ న్నీకంటె నన్యుం డెటు
ల్గావింపంగలఁ డింతకార్య? మఖిల ♦ ల్లోకకర్తయు న్భర్తయున్
భావాతీతుఁడు, వల్లవీహృదయ శుం ♦ భద్భాగ్యచోరుండు, శ్రీ
దేవీవల్లభుఁడైన కృష్ణుని లస ♦ ద్దివ్యాకృతిన్దాల్పుమా! 10

వ. నీవు నా ప్రాణనాథుండవగుదువు; బహుజాగరూకుండవై యుండి సంగాని నీకు మోసంబు వాటిల్లు నేలన. 11

క. కనివిని యెఱుఁగని యొఱపుల
తనువున్గోని వత్తు నేను ♦ దప్పక యటకున్;
గన లేఁడు వెఱ్ఱిఁదవులక
విజితేంద్రియుఁడుగాని ♦ వీరుం డెవఁడున్. 12

గీ. అంచు పలికింప నద్వైతుఁ ♦ డమ్మ! మోహ
నాంగ! నీమాయలకు నెవ్వఁ ♦ డాఁటువాఁడు?
నేను విజితేంద్రియుఁడనని ♦ పల్కు నెవఁడు?

నాటకముఁ జూచుటకుఁగూడ ♦ నాకుఁ జంకు. 13

వ. వెంట శ్రీవాసుండు ముందునకేతెంచి యిట్లనియె. 14

గీ. నాకు నద్వైతునకు నట్లు ♦ నాటకంబుఁ
జూడకుండఁగఁ జనుటకు ♦ సుందరాంగ!
సెలవొసంగుము క్షమియించి; ♦ చిత్తనిహిత
కామమోహాదిశత్రుల ♦ నడపలేను. 15

వ. అందులకుం బకపకనగి శచీసుతుండిట్లనియె. 16

క. వేళాకోళపుమాటల
కేలా భీతిలుదురిట్లు? ♦ హృద్యమదీయో
ద్వేలాంగ రామణీయక
జాలానాసక్తచిత్త ♦ సత్వమునిత్తున్. 17

వ. అంత. 18

సీ. చంద్రశేఖరునింటఁ ♦ జక్కఁగా రంగస్థ
లం బేర్పఱుపఁబడె; ♦ లలితమైన
పూఁదీఁగెలును జిన్న ♦ మొక్కలుఁ గుంజముల్
కుదురుగానందులోఁ ♦ గూర్పఁబడియె;
మీఁదమేల్రంగుల ♦ మేలుకట్టులుగట్టఁ
బడియెఁ; దివాసులు ♦ పఱుపఁబడియె;
నాఁడువారలకొక్క ♦ యనువైనభాగంబు
పురుషులకవల నే ♦ ర్పఱుపఁబడియె;
గీ. వేషధారుల కొకగది ♦ విడువఁబడియెఁ;
గల్లమీసాలుఁ దలకట్లు ♦ గడ్డములును
గజెము మద్దెలతాళము ♦ లగ్జెల్ల
పరికరంబులు సంసిద్ధ ♦ పఱుపఁబడియె. 19

గీ. భక్తులందఱుఁ దమకుటుం ♦ బములతోడఁ
జూడవచ్చిరి ; శచియు, వి ♦ ష్ణుప్రియయును
మాలినియుఁ దోడికోడండ్రు ♦ మఱిమురారి
భార్యయుంగూడ వారితో ♦ వచ్చిరటకు. 20

వ. పుండరీక విద్యానిధియుఁ, జంద్రశేఖరాచార్యుండును, సానుజుండై
న శ్రీవాసుండును, నాటకంబునందు గానంబుసేయ నియమింపఁబ
డిరి. వాసుదేవాచార్యునిచే నలంకృతులగుటకు నన్నిపాత్రలవారు
ను లోనికింజనిరి. ద్రష్టలు రంగపురోభాగంబునఁ గిక్కిఱిసి కూ
ర్చుండిరి. నాటకప్రదర్శనంబునకు సర్వ మాయితంబయ్యెనంత,
లోపల శ్రుతిసమ్మేళనంబొనర్చికొని గాయకబృందం బీక్రిందిప్రార్థ
నంబు తొల్దొల్తఁగావించె. 21

శా. శ్రీధామంబగు నీపదద్వయము సం ♦ సేవింపుచీరాతిరిక్త
బాధాసంఘల సంసృతిభ్రమణ దు ♦ ర్వ్యాపారములాఁగని, స
ర్వాధివ్యాధిహార త్వదీయశుభలీ ♦ లాసక్తిఁ గ్రీడింతు, మో
రాధాకృష్ణ! యఖర్వభక్తి నపవ ♦ ర్గంబు న్బ్రసాదింపవే. 22

క. ఈపాడినపద్యంబును
జూపఱువిని, ధౌతపాప ♦ సురుచిరభక్తి
వ్యాపృతమనస్కులై ముద
మేపారఁగఁ గేకలిడిరి ♦ కృష్ణా! యనుచున్. 23

వ. అంత.

సీ. మిసమిసలాడు వ్రే ♦ ల్మిసముద్ధరియించి
రొమ్ముపొదుగుగల్గు ♦ నొడలుపెంచి
యంసతలంబున ♦ నతిభీకరంబును
ద్రాఘిష్ఠమౌగదా ♦ దండమూని
హరిదాసుఁడేతెంచి ♦ యందఱయెదుటను

గై మ్రోక్కినిలిచి రం ♦ గస్థలంబుఁ
బూలతోఁబూజించి ♦ నీలాంబుదశ్యామ !
రాధావిలాసినీ ♦ రమణ ! కృష్ణ !

గీ. రంగమంతయు భక్తిత ♦ రంగములను
దడిపి దానిని నీదు బృం ♦ దావనముగ
మార్పుమా ! యన శ్రోతల ♦ మనము లెట్టు
లుండెనో స్పష్టపఱచుట ♦ కోపునె నేఁడు ? 25

వ. హరిదాసుండు సభ్యులదిక్కు మొగంబై నేను గోలోకరత్నకళటాధి
నాథుండనని చెప్పి యిట్లనియె. 26

సీ. మాధవసంసేవ ♦ మఱచి ప్రమత్తతా, మతిమాంద్యనిద్రాని ♦ మగ్నులగుచు
నున్నారమాధులీ ♦ యుర్వివాకినిలేపఁ, బనిగొని యిటునేనె ♦ వచ్చినాఁడ
చెలులార ! నావిధి ♦ చేసికొనిచనెద, లెండు సుప్తినివీడి ♦ లెండు ! లెండు
మేనులనిత్యము ♦ లమృత్యుదేవత యెప్పు, డో ! వచ్చికొనిపోవు ♦ నుసురులఁగొన్ను!

ఆ. దార, ధనము, సుతులు, ♦ తమ్ములు, నన్నలు
బంధుజనము, మిత్ర ♦ వర్గ, మిండ్లు,
విపులరాజ్యభోగ ♦ వితతియుఁ గీర్తియు
వెంటరావు ! రావు ! ♦ వెఱ్ఱులార ! 27

క. కనకఖని యొకవరాంగియొ
కనఁబడ మైమఱచి జనని ♦ కాయమునుఁ బ
ర్వ్యనఁ ; గాని గొప్పభక్తుఁడు
జనియించిన వానికడపఁ ♦ జనఁ డొక్కండున్. 28

ఆ. ఐహికార్థములెటు ♦ లలవడఁజేయు నో
యాప్తులార ! నిక్క ♦ మైనసుఖము ?
దానిఁ గృష్ణభక్తి ♦ తత్పరుఁడొక్కఁడే
యనుభవించి తాఁ గృ ♦ తార్థుఁడౌను. 29

క. శ్రీకృష్ణుని ధ్యానింపుఁడు
శ్రీకృష్ణ పదాబ్జసేవ ♦ సేయుఁడనిశమున్

శ్రీకృష్ణునె నుడువుండిఁక
శ్రీకృష్ణునిలో వసించి ♦ చెలఁగుచు మనుఁడీ. 30

వ. అంత నెన్నెంట శ్రీహరీ! శ్రీకృష్ణా! యదువంశోద్ధారకా! రుక్మిణీ మనోహరా! యనునుద్రావంబులు సభనుండి వెడలి మిన్నుముట్టె. హరిదాసుండును గొల్లవేషంబు చాలించి సూత్రధారుండై మఱలవచ్చి. 31

"నేను నేఁడు బ్రహ్మలోకంబునకేగి బ్రహ్మసంబ్రీణమిల్లి లేచినతోడనే పూజ్యుఁడైన నారదుండగపడి, యోయీ! శ్రీకృష్ణలీల యొండు నాటకరూపంబునఁ జూడవలయుననుకోరిక నాకుఁ జిరకాలంబునుండి కలదు. నీవది తీర్పఁగలవాయని నన్నడిగెను. ఆమహామహునియభిలాష లెస్సగా నెట్లు నెఱవేర్పఁగల్గుదునని యాలోచించుచున్నాఁడను." అని పారిపార్శ్వికవేషంబునవచ్చి నిలుచుండిన ముకుందుని దలయెత్తి చూచి "పారిపార్శ్వికా! నారదాదేశంబు నీవిప్పుడు వింటివికదా! అందులకుఁ గావలయునన్నియు సిద్ధపఱుపుము.

పా—ఓహో! నీపలుకు లత్యాశ్చర్యకరములుగనున్నవే! 32

సీ. కనులకుఁ గనఁబడ ♦ కయె యున్నగనువాని, నఖిలాత్మలకు నాత్మ ♦ యైనవాని
వస్తుబాహ్యాంతర ♦ వ్యాప్తుఁడై సర్వప్రపంచమందునఁ బిసా ♦ శించువాని
సత్తపస్స్వాధ్యాయ ♦ సంపన్నులకు శిష్ట, వరులకు నేనిలోఁ ♦ బడనివాని
నంటియుననంటక ♦ యఖిలసృష్టివిచిత్ర, ములనెఱజాణయై ♦ సలుపువాని
ఆ. నిట్టిఁడట్టిఁడంచు ♦ నెవ్వరూహింపంగఁ
బలుకవశముగాని ♦ వానినజ్ఞుఁ
డరయలేక యొక్క ♦ యవతారపురుషున
ర్చించుచున్న విశ్వ ♦ సింతుఁగాని. 33

క. నారదుఁడు యోగశాస్త్ర వి
శారదుఁ డాత్మానుభవజ ♦ సద్బ్రహ్మానం
దారూఢుఁడు నరులీలల
నారయఁగోరెనన నెవ్వఁ ♦ డయ్యా! నమ్మన్. 34

సూ—అయ్యో! శ్రీమద్భాగవతముం జదివియు నిట్లందువేమి?
సీ. మనసునకందని ♦ మహితాత్మయాఁచు, [illegible] ♦ [illegible]

సకలలోకసూత్రంబు ♦ కరణి వ్యాపించెదు, సత్స్వాత్మచైతన్య ♦ శక్తియందు,
యోగసాధనముల ♦ యుక్తుల వేదాంత, పఠనంబులను గన్న ♦ వారుఁగూడ
నంది బ్రహ్మానంద ♦ మంతటితోఁ దృప్తి, నొందక శ్రీకృష్ణుఁ ♦ దుర్విఁ జేసి
గీ. నట్టిలీలలఁ జెవులార ♦ నాలకించి
కనుల కఱవారఁగని కాని ♦ తనియలేరు;
కనుక నీకన్న బ్రహ్మానంద ♦ మునకు నెక్కు
డనఁగవలయుఁ బ్రేమానంద ♦ మును సఖుండ!

నాపుత్త్రికలు లీలాలోలలై బృందావనమున కేగిరి. వారిది లేఁబ్రాయము. ప్రపంచజ్ఞాన మేమియులేదు. బృందావనమున నపాయములు మెండు. వారిక్షేమముం గూర్చి నాగుండెలు తటతట కొట్టుకొనుచున్నవి. 35

పా—అట్లనెదవేమి? వారు 'వరా' రక్షితులై యున్నారే? 36

సూ—మూఁడుకాళ్లముసలిది వర యేమిసాహాయ్యము చేయఁగలదు? 37

(మహతిధరించి నారదుఁడు ప్రవేశించును.)

శచి—ఆహా! యీపుణ్యాత్ముఁడు గ్రంథస్థుఁడైన యథార్థపు నారదుఁడుగాని వేషధారియైన శ్రీవాసుఁడుగాఁడు. మాలినీ! యీతఁడు నిజముగఁ బేనా? 38

మాలిని—కాఁబోలు. ఆయన నారదవేషము వేయుదురని యిదివఱకుఁ జెప్పిరి కావున నట్లనుకొనవలయుఁగాని యీదివ్యతేజశ్శాలి నాపెనిమిటియని చెప్పుటకు మఱియొకయాధారము గనఁబడదు. 39

నాటకమునాడులటెని, బృం ♦ దావనమున
లీలలెవ్వరునడపిరో ♦ యోలివారి
వత్తురిటకని నీబిడ్డ ♦ వల్కెఁగాన
నామగఁడు నారదుండయి ♦ నాఁడొ యేమొ?

నా—(అనుచరుం డగుశుక్లాంబరుంజూచి) నాటకీకృతమైన శ్రీకృష్ణలీలం జూడవచ్చితిని. ఇచట నాటయులేదు పాటయులేదుకదా! (అంతలోఁ బ్రవేశించిన కొందఱుగోపికలంజూచి) సుందరులారా! మీరెవరు? 40

గో—మేము వ్రజవాసినులము. సదాశివునిఁ బూజింపఁజనుచున్నారము. అయ్యా! మేమిట్లు సంభాషింప నోఁచికొన్న పుణ్యపురుషులెవరో యడుగవచ్చునా?

నా—బిడ్డలారా! నేను శ్రీకృష్ణభగవానుని యొక యల్పభక్తుఁడను. నన్ను నారదుఁడందురు. 42

(సంభ్రమములో గోపిక లాతనికిఁ బ్రణమిల్లుదురు.)

గోపిక—(బాష్పలోచనయై) ఆర్యా! మీరు నారదమహర్షులేయైన నిపుడు నవద్వీప మందు శచీగర్భపావనుఁడై పుట్టి పెరుగుచున్న శ్రీకృష్ణుని దివ్యపాదారవింద ములసేవ మా కించుకప్రాప్తించు నట్లనుగ్రహింపఁ బ్రార్థించుచున్నారము. 43

హ—కల్యాణీ! నీమనోరథము సంపూర్ణముగ సిద్ధించుఁగాక! కాని.

గీ. పరమసుందర పూర్ణేందు ♦ వదనలార!
నాకుఁ బ్రియదైవతంబగు ♦ నందసుతుని
కాటపట్టైన వ్రజములో ♦ బోటులేని
వేఁడెదనుమిమ్ము నొకసాట్య ♦ మాడరమ్మ! 44

వ. అంత. 45

సీ. చక్కనిగోపికా ♦ శ్యామయైన గదాధ
రుండు శ్రీకృష్ణుపై ♦ నొండుగీత
మును మనోహరముగా ♦ నొనరించి తాళమ
ర్దళనిస్వనములతోఁ ♦ దనదుకంఠ
నాదంబుఁ గలిపికి ♦ న్నరనారులనుమీఱి
మాధుర్యమార్దవ ♦ మహిమమెప్పఁ
బాడి భక్తిసుఖాను ♦ భవజన్యపారవ
శ్యం బవయవముల ♦ నలముకొనఁగ

ఆ. "నన్నువిడిచిపోవ ♦ న్యాయమా శ్రీకృష్ణ!
రార! వేగరార! ♦ రార!" యనుచు
హావభావసూచ ♦ కాభినయంబుల
నవ్యహృద్యలీల ♦ నాట్యమాడె. 46

హరి—

మానినీవృత్తము. సోదరులార! ♦ శుద్ధమవస్కృత ♦ సుందరకృష్ణ య ♦ శోదసుతున్
మేసురభక్తి స ♦ మేతమ్మ ద్రూత్తల ♦ మించెదుపాటల ♦ మేన గగు
ర్పాదటఁబుట్టఁగ ♦ హాయిగఁబాడుఁడి ♦ యాడుఁడి వేఁడుఁడి ♦ యర్థకళ
త్రాదులు చంచల ♦ మాసవివానికి ♦ నైపయవెత్తుసుఁ ♦ దయ్యా! తమిన్. 47

క. చాలఁడు మృత్యాగమనపు
వేళంగన నెవ్వఁడేని ♦ వేళమకృష్ణున్
బాళినిగొల్వఁడు! కొల్వఁడు!
కాలమునను(జాపముక్త ♦ కాండముపగిదిన్. 48

క. హరిదాసుఁడిట్లు తా నాడ
లెఱుఁగక రంగస్థలంబు ♦ నెక్కి పురజనో
త్కరములకుఁ బెద్దగొంతున
సురుచిర నాట్యములఁగఱపఁ ♦ జొచ్చెన్భక్తిన్. 51

ఒకగోపిక—ఓసీ! చెలీ! మనకాలస్యమవుచున్నది. బృందకుఁ బోవలెఁ నిఱుఁగవా?
(గోపిక నాట్యమాడుచు నేగును.)

శు—(నారదునితో) అయ్యా! మనముఁగూడ బృందావనమునకు వెళ్లి కృష్ణలీల చూతము. రండు. 51

నా—ఏమీ! ఇదికాదా బృందావనము? 52

శు—స్వామీ! మీకు నిజముగా వెఱ్ఱియెత్తినది. ఇది బృందావనమెట్లగును? 53

నా—నిజమే, నాముద్దుఁగృష్ణుఁడు తనవారి నానందోన్మత్తులఁ జేయును. నా! బృందకుఁబోదము! నాచేయిపట్టుకొని నడపింపుము. ఆనందబాష్పంబులఁ డెప్పైఁ దోవఁ జూడలేకున్నాను. 54

శు—(కోపముతో) ఇట్లైన బృందావనమున కెన్నఁడును బోలేము. 55

నా—ఏమెందుచేత? 56

శు—ఇట్లు చిందులుద్రొక్కుచు మీరు గంటకొకయడుగు వేసెదరేని నాపవిత్రస్థానము చేరుటకొక యుగముపట్టును. 57

నా—అయ్యయ్యో!

మ. శతవర్షంబులు యోగముల్సలిపియు ♦ జ్ఞానులందు మానీంద్రుఁ డం
చితకృష్ణాంఘ్రుల నించుకేనిఁగన, నా ♦ శ్రీకృష్ణసేవాంచితా
తతభక్తిన్వ్రజకామినీమణులు బృం ♦ దన్వ్రీసుఁజూపించి; భ
వ్యతమంబౌ నటకేగువారలకు న్స ♦ త్యంబు ల్విచిత్రింబులే? 58

ఓరీ! శ్రీకృష్ణభగవానుల క్రీడాస్థలం బగుబృందావనంబునఁజని మనము తృష్ణ
డోఁ గ్రోలంగల్గు నానందరసంబుచే నిప్పుడే నాకు మైకంబుపుట్టుచున్నదిసుమా!

(అంత జగన్మోహావేశకరం బగుశ్రీకృష్ణవేణునాదంబు దూరంబున వినఁబడును.)

నా—ఉ. అల్లదె వేణునాద, మదె ♦ యచ్యుతదేహజసౌరభంబు, నా
యుల్లమువొంగుచున్నది మ ♦ హోదధియట్లు ప్రమోదమంది, శ్రీ
వల్లభులీలలెట్లు కన ♦ వచ్చు నెదుర్పడెనేనియాత,ఁడీ
వల్లవులందు డాఁగదము ♦ వచ్చెను విస్మృతి నాకునిప్పుడే. 59

(అని నిష్క్రమించునంతలో గోపబాలురతో శ్రీకృష్ణుఁడు ప్రవేశించును.)

సీ. సప్తతిపై యాఱు ♦ సంవత్సరంబులు
దాఁటినముసలి[?]య ♦ ద్వైతసూరి
ద్రష్టృచక్షుఃపర్వ ♦ ద, మనోజ్ఞయువకాయ
మునుదాల్చి వారల ♦ మోహాలనిల్పఁ
జూపుమెఱుఁగుల ♦ సుస్మితకాంతుల
నలరారెముద్దుల ♦ యాననంబు
మధురమంజులగాన ♦ సుధలొల్కు వేణువు
హస్తతలంబున ♦ నమరియుండె
ఆ. నంగశోభచూచి ♦ యవయవసౌష్ఠవం
బరసి నడలబెడఁగు ♦ నరసి భక్తి
మోహపరవశులయి ♦ పూరుషుల్కాంతలు
కృష్ణ! హరి! యటంచుఁ ♦ గేకలిడిరి. 60

కృ—(ఒకగోపబాలునితో) శ్రీదామా! సృష్టిప్రదేశములలో నాకీబృందావనమంత యాప్యాయమైనదేదియు లేదు సుమా! ఇది శాంతిప్రేమములకుఁ బుట్టినిల్లు. ఏమీసామరస్యము! ఒక్కయెడనేని వైరస్యకాలుష్యము కనఁబడదే? అన్నియు నానందమయములే కదా! చూడు.

ఉ. వలపులుగుప్పినాసికను, ♦ వర్ణములన్ననుదోయిఁ, బుష్పముల్
సొలయఁగఁజేయు; గానములఁ ♦ జొక్కఁగఁజేయును వీనులంబత

త్రులు; వలికమ్మతెమ్మెరలు ♦ దోఁగఁగఁజేయును మోదవార్ధిమై,
నలసటఁదీర్చి; బృందకడ ♦ హాయి మఱొక్కెడఁ గల్గునే సఖా? 61

శ్రీదా—అవును. బృందావన మతిమనోహరమే! కాని నాకు నీవును నీక్రీడలును మ
నోహరతరములు. 62

కృ—సరిలే! మన 'మధుమంగళుఁ' డు గనిపించుటలే దతఁడెచటనున్నాఁడో? 63

(విదూషకుఁడైన మధుమంగళుఁడు ప్రవేశించును.)

మధు—(వగర్చుచు) చెలికాఁడా! నేను జాల నదృష్టవంతుఁడనని యనుము. అనవే
మి? ఈపాటికీయుత్తమబ్రాహ్మణునకు శివసాయుజ్యము సిద్ధింపవలసినదే?
కాని నీపుణ్యమా! యని యావిపత్తుతప్పినది. విను చెప్పెదను. అప్సరకన్నె
లను ధిక్కరించుసొగసుగల పెక్కురు గొల్లచేడియలను వెంటఁబెట్టుకొని బృం
దావనమునకు వచ్చుచున్న యొక నూరేండ్లముసలిదానిని జూచితిని. నేను స
త్యవ్రతుఁడను. దానికి నూరేండ్లు దాఁటినదాఁటవచ్చును. శరీరము వంగిపను
గువలె నెండి శుష్కించిపోయినది. వెక్కిరించుటకైన నొకపల్లులేదు. నిరో
గము సహింపలేక దౌడలు దగ్గఱఁజేరినవి. కొన్నియవయవము లంతరించినట్లే
కనఁబడినవి. తలవెండ్రుకలు శేడినమలివిడిచిన దూదిదుబ్బులాగున నున్నవి.
ఎందుదర్భసుమా! దయ్యములు పెట్టుదానివలె నిటునిటు చూచుచుండఁగా
శివునికిచ్చుటకు నరబలికై నన్ను వెదకుచున్న దేమోయని భయపడితిని. భయ
పడి యేమిచేసితినో యెఱుఁగుదువా? ఆపత్సమయమున బ్రాహ్మణు లేమిచే
సెదరో యదిచేసితిని. ఆయపాయస్థలమునుండి గిఱుక్కునమళ్లి నెమ్మెక్కసము
గున నిక్కడఁబడితిని, 64

కృ—(సుబలునితో) ఈమూర్ఖుఁ డెవ్వరినిజూచి యిట్లనుకొనెనో? 65

సు—సఖీపరివృతయై రాధ యిటువచ్చుచున్న దేమో! 66

మధు—(పెద్దనవ్వునవ్వుచు) ఆలాగుననోయి. శ్రీమద్రాధాదేవి యిక్కడకువచ్చు
చున్నయెడల మనచెలికాఁడైన కృష్ణునివలలోఁ బడకమానదు. 67

(చెలికత్తెలతో శ్రీరాధాదేవి ప్రవేశించును.)

సీ. బృందావనస్థుఁడౌ ♦ శ్రీకృష్ణుఁడొక్కఁడే
వెలసెఁ బ్రేమానంద ♦ విగ్రహుఁడుగ
నావల మధురాపు ♦ రీవాసి కృష్ణుఁడ

త్త్యుపకారి ప్రజలకు ♦ నృపతివరాళి
యవ్వల ద్వారక ♦ యందున్న కృష్ణుండు
సంసారికర్మ సం ♦ చయఫలదుఁడు
పదునాఱువేల స ♦ ద్భార్యలు, సజ్జన
తతికృతానంత స ♦ త్కర్మవితతి

ఆ. నిత్యమంజుసూక్ష్మ ♦ నిర్మలతత్త్వంబు
ధరణి ప్రజల తార ♦ తమ్యమెఱిఁగి
యందఱకునుగూడ ♦ నానందమిడుటకై
దయఁ గ్రమముగ స్థూల ♦ తత్త్వమయ్యె. 68

వ. ఈభార్యాసంఘంబులో శ్రీరుక్మిణీదేవి ప్రియతమ. వాసుదేవాచా ర్యుఁడు నిమికి రాధావేషంబు వేసి సింగారించుచుండఁ దాను రుక్మి ణియనిభావించి తాదాత్మ్యమునుబొంది గౌరాంగుఁడుకొనగోళ్లతో నేలపై భాగవతప్రసిద్ధంబైన సందేశం బీక్రిందిపద్యంబులుగ వ్రాసి కన్నీళ్లచే నవి చెఱపంబడ మఱలమఱల వ్రాయుచుండె. 69

ఉ. ఈగతివ్రాయుచున్నదిది ♦ హీరిరహితాత్మికయంచు నెంచ; కేఁ
గాఁగుచునున్న దానఁ దమ ♦ కంబున నిన్బడయంగఁగోరుచుజ్
రాగము నొందదెవ్వతె ధ ♦ రాతలమందున నిన్నుఁజూచి? వే
వేగనినుస్బతీ! యనుచుఁ ♦ బిల్చుట కాజ్ఞను నాకొసంగవే! 70

క. నీపదములపైనిడి, యో
పాపాంతక! నాదుశిరముఁ, ♦ బడయఁదలఁచితిఞ్
దాపసులుం బొరయంగా
నోపని జీవితఫలంబు ♦ నొసఁగుముకృష్ణా! 71

వ. ఈపగిది వ్రాసివ్రాసి స్వమనఃకల్పితుం డగునొకవిప్రునింబిలిచి న మస్కరించి యిట్లనియె. 72

మ. చని ధాత్రీసుర! నాయవస్థ హరికి ♦ స్పష్టంబుగాఁ దెల్పుమా!
కనినావంతయునీవు: వెండియది వ ♦ ర్ణించఁగా నేల? నా

మనమందున్న సమస్తమేను లిఖియిం ♦ పంజాల నీజాబునన్
జనదయ్యయ్యో! మనంబునుండి వనితా ♦ స్వాభావికవ్రీడయున్. 73

క. ప్రాణములు నిలువవనుమి; పు
రాణంబులువల్కు నార్త ♦ రక్షకుఁడవటం;
చానుడువు నిల్పుకొనుమను;
తానన్దిసికొనిపోక ♦ తప్పదనుసుమీ! 74

వ. అంత నద్వైతాచార్యుండు శ్రీకృష్ణవేషంబుతోఁ జేసిన వేణుగానం
బు వినఁబడెఁ దత్క్షణంబ నిమి రుక్మిణీభావంబువదలి కేవల రాధా
తన్వంగియయి చెలికత్తెలతో నిట్లనియె. 75

చ. వినుఁడి! వినుండి! మాధవుం ♦ వేణునినాదములవ్వె! నన్నుగ
మ్మని నెఱజాణసేసెడు నొ ♦ యారపుసైగలు, నేనుబోవలెన్
దనువును నిల్పలేనతని ♦ దర్శనముంబొనరించికాని, వెం
టనె చనుదెంచు కృష్ణుచర ♦ ణంబులు గొల్వఁగఁగోరి నెచ్చెలుల్. 76

చ. పతిసుతముఖ్యసంసరణ ♦ బంధములన్నిఁగఁగొని, ద్యుమహీహో
ద్ధతి నపవాదభీతిని మ ♦ దంబునుమానముఁ జంపుకొన్న యా
గత కలుషాంతరంగలమఁ ♦ గాకలభింమునె చేడెఁగా! చు
చ్యుతపదచింతనామృతము ♦ జూత్తెనుభాగ్యము, మోక్షసౌఖ్యముల్? 77

ఆ. కూడవత్తునేని ♦ గొబ్బున గండిఁక
నేను నిలువఁజాల ♦ నేగనుండ
నెట్లుదొరకు మనసుఁ ♦ గృష్ణునికౌఁగిలుకన్
కొంతబాధకోర్చు ♦ కొన్నఁగాక? 78

వ. అని. 79

సీ. కుడిప్రక్క 'వర' యును ♦ నెడమప్రక్కను 'లలి
తాంగనారత్నంబు ♦ నంటిరాఁగ
నలరులు వెదచల్లి ♦ నట్లుపిలుందఁ జ
క్కనిగోపికల్లోన ♦ కట్టిరాఁగ
స్త్రీవేషధారిణియై ♦ శ్రీమానుఁడొకదివ్య
దాల్చి ముందలఁజని ♦ దారిచూప

నవమనోహరరూప ♦ యువతీత్వగరిమముల్
దాల్చి, సన్నాయి నా ♦ దంబుఁబోలు

గీ. పల్కులను జిల్కుచును నిమి, ♦ పసిఁడిమేని
రాధయయి యభిసారికా ♦ రాగమొలయ
దివ్యలావణ్యమోహినీ ♦ దేవతవలె
భ్రాజిలుచువచ్చె నాటక ♦ రంగమునకు. 80

గీ. మునలియద్వైతుఁడు, హరియై ♦ ప్రేమాలనిలువ
నోడలెఱుంగక కేకల ♦ నిడినవార
లిపుడు నిమివచ్చి రాధయై ♦ యెదుటనిలువ
నెట్టులలరిరో వర్ణింప ♦ నెవ్వరితరము ? 81

క. చూపఱు కేకలఁబెట్టుట
కోపక నిశ్చేష్టితులయి ♦ యుద్భ్రాంతాశ్రుల్
చూపులఁ గ్రమ్మఁగనరయుచు
నేపారు సుఖంబునెనసి ♦ యొసఁగిరి లోలోన్. 82

మధు—మిత్రమా! యీసుందరాంగు లేమిచేయుదురో చాటుననుండి చూతము. మనమందఱ మీపూఁబొదలమఱుఁగున దాఁగుదమురండు. (అట్లుకావింతురు.)

రా—చెలీ! లలితా! సదాశివార్చనకై యన్నియుఁ దెచ్చితిమికాని, తీసికొనివచ్చిన వాడిపోవునని పూవులుమాత్రము తేలేదే! 84

ల—అయిననేమి? బృందావనములోఁ బువ్వులకుఁ గొదవటమ్మా? 85

రా—కొఱఁతలేదుకాని, వానిఁగోయుట కాలస్యమవును. ఇక్కడఁదిరుగు నడవిగాడిద లన్న నాకెంతో భయము. 86

మధు—(కృష్ణునితో) మిత్రుఁడా! చూచితివా యీమగువల పొగరుఁబోతుఁదనము!

కృ—నీమాటలు నాకు దురవగాహములుగ నున్నవి. 88

మధు—గ్రహింపలేవా? గ్రహింపకుండుట యొకవింతకాదు. ఈసృష్టిలోపల నీయంత శుంఠలేఁడు. అట్లుకానిచో నఖిలప్రపంచ పరిపాలకుసకాలమందలను గాచుకొనిబ్రతుకు ప్రారబ్ధమేలపట్టును? ఈధూర్తలగుగొల్లపిల్లలు పూజ్యులగు నీస్నే

హితులను "వనగర్దభము" లనియనలేదా? ఆమాటలు నాకేమియు బాగులేవు. ఈ "యడవిగాడిదలు" నీసహచరులనుగు మేముగాక మఱియెవరు? ఆ యప్రశస్తనామముతోఁ బిలువఁబడుటకు మేమొల్లము. 89

రా—(లలితతో) మనము పోయి యీలవంగలతాంతములను గోయుదమురమ్ము. 90

వ—(రాధతో) బిడ్డా! అట్లుచేయుకు! చేసితేని శ్రీకృష్ణునిచేతిలోఁ జిక్కెదవు. ఆ చపలచిత్తుని కీపుష్పములన్నఁ బ్రాణమని యెఱుఁగవా? 91

ల—(వగతో) రాధ, కృష్ణునిచేతిలోఁ బడినయెడల నిన్నామెను మాట, ఫూఁటబెట్టి యామెను విముక్తురాలిని జేసెదము. 92

(ఇట్లువారు నవ్వులాటలాడుకొనుచుండ నొకతుమ్మెదవచ్చి జుమ్మనుచు రాధాముఖపద్మముచుట్టుఁ దిరుగును. ఆమె కుడిచేతితో దానిఁబాఱఁదోల యత్నించుచుండును.)

రా—లలితా! లలితా! ఈపాడుభృంగము నన్ను బాధించుచున్నది. నాకుఁ గొంచెము సాహాయ్యముచేయవా? 93

ల—నీకు సాహాయ్యముగావలసిన నన్నుఁ గోరెదవేమి! శ్రీకృష్ణునిబిలువుము. ఆతఁడు కదా! యార్తత్రాణపరాయణుఁడు. 94

(రాధ సిగ్గుపడి మొగమువంచుకొనును.)

మధు—(కృష్ణునితో) చెలికాఁడా! నీవు వారియెదుటనుఁబోయి కనిపించుటకిది మంచిసమయము. అట్లుచేయుము. ఆర్తత్రాణపరాయణుఁడవు. పేరుమఱచి పిలువఁబడితివి. ప్రత్యక్షముగా నిన్నుఁబిలుచుట కెవరు సాహసింపఁగలరు? 95

కృ—ఛీ! ఛీ! నీయాలోచన పట్టిలలివిలేకున్నయాలోచన! ఆహా! ఆహ్లాదకరమైనదా రాధాసౌందర్యామృతమును నాకన్నులతోఁ దృప్తిగాఁ ద్రాగుచుండుట నీవు చూచుటలేదా? వారి నిప్పుడు కలవరపెట్టి యానందమును నాకు లోపించుటకు నామనసొప్పకున్నది. 96

గీ. బొమ్మముడులను బుత్తడి ♦ బొమ్మవడిదు
నీభ్రమరబాధమైఁగ్రమ్మి ♦ యనుమడించు
నామె యసమానసౌందర్య ♦ మౌర! యిట్టి
సొగసుగలనారి యీధరా ♦ స్థలినిలేదు.

(ఆలోచించి) పోనీ! మిత్రమా! నీవుచెప్పినట్లే చేసెదను. 97

గీ. ఏఁజటాలునఁజని వారి ♦ యెదుటనిలువఁ

గలుగ కళవళమును భీతి ♦ కాంతమోము
నకును వీక్షణములకొక ♦ నవ్యమైన
సొగసుఁదెచ్చినఁదెచ్చు నా ♦ చూడ్కులలర. 98

(పైకివచ్చి లలితతో) మీరెవరు? స్త్రీలని మీరుచెప్పకయె మాకుఁదెలియును. మీకు లలనాసహజములైన లజ్జాభీతులులేవు. పురుషులకుఁగూడ లేనిసాహసము గలదు. ఇది చాలవింతయే!

గీ. మోములనుజూడఁ గేవల ♦ ముగ్ధకన్య
లట్లుకాన్పింత్రు; కాని చ ♦ ర్యలనుజూడ
నాకుఁ గోపమువొడమెడు; ♦ నంగనాచు
లిట్టిపనులనుజేసెద ♦ రేలయిచట? 99

ఇక్కడఁ బూలుగోయుటకు మీకేమిస్వాతంత్ర్యము? అట్లుచేయుటకు సెలవెవరిచ్చిరి? ఈతోఁటయంతయు మీసొత్తైనట్లే యథేచ్ఛముగఁ బూలుగోసి మొక్కలుపడఁద్రొక్కి పాడుచేయుచున్నారే? నిలువుఁడు! మీదౌష్ట్యమునకును జోరత్వమునకును దగినశిక్ష చేసెదను.

వ—అట్లైన మేము నీప్రతిబింబములము. కృష్ణా! నీవెప్పుడును జపలుఁడవేకదా! నీన్యాయమర్యాదలు మాయట్టిమానవులకు దుర్గ్రాహ్యములు. నీమాయ నీకేతెలియవలయుఁ; గాని నిన్నుమాత్ర మీబృందావనమునకుఁబ్రభువుగా నెవరుచేసిరి? దానిపై నీకున్నయధికారము మాకుమాత్రములేదా? 100

మధు—ఓవృద్ధబకమా! ఇటుమాడు! నీకు ముదిమిచే మతిచెడినది. ఈపడుచుబిత్తరులకు బుద్ధిచెప్పుటకుమాఱు వారిని మఱింత పురికొల్పుచున్నావు. ఇది నీకుఁగూడదు. 101

వ—ఔను నేను వృద్ధురాలను, నీవు చంటిపాపవు. నీవు బ్రాహ్మణుఁడవేకాని బుద్ధిమాత్రము ఖరజాతిది. 102

ల—(మధుమంగళునితో) ఓవృద్ధవానరమా! నిన్నెవరుపిలిచిరి? ఈవిషయములలో మాకు నీమాధ్యస్థ్యమెందులకు? 108

మధు—ఓమాటలమారిమిటారీ! నేనున్నతపదవియందున్న బ్రాహ్మణోత్తముఁడనని యెఱుఁగవా? బృందావనాధినాథుఁడు శ్రీకృష్ణుఁడు. నేనాతని సచివుఁడను, మీఁదుమిక్కిలి పురోహితుఁడను. 104

వ—కృష్ణా! ఈబృందావనము గోపికలది. నీకు నిజముగాఁ బుష్పములే కావలయునెడ

ల వానిఁగూర్చి వానితోఁగలహించిన లాభములేదు. నేను జెప్పినట్లువినుము. నిశ్రమ్ముఁడవై రాధను బూవులిమ్మని వేఁడుకొనుము. ఆమెయనుగ్రహించి కొన్ని నీకిచ్చును. 105

(అని బలవంతముగఁ గొన్ని పూవులు రాధచేఁ గృష్ణునిమీఁద వేయించును.)

రా—(రక్తకపోలయై ముసిముసినగవులతో) వదా! ఎంతపనిచేసితివి? శివునిబూజించుకొనుటకై యీపూవులు గోసికొంటినే! వాని నెట్లు దుర్వినియోగపఱచితి వో చూడు! 106

వ—మన మింటికిఁబోదమురమ్మ! ఎదుటివారు బలవత్తరులు; న్యాయయుద్ధము జరుగునట్లు కనఁబడదు. 107

రా—శివునిబూజించుటకై వచ్చితిమి. ఆపావనకృత్యము నెఱవేర్చుకొనక యెట్లుపోఁగలము? 108

మధు—వచ్చుటయుఁ బోవుటయు మీయిష్టమేనా? ఊరకపోవుటకు వీలుపడదు. మీరు బృందావనముంజొచ్చి నేరముచేసితిరి. దండనధనముచెల్లించినఁగాని పోనీయము.

వ—దండనధనమేల? దండనము విధించెడువారెవరు? 110

(ఒకగోపకుమారుఁడు) బృందావనపాలకుఁడు శ్రీకృష్ణుఁడనియు నిందుఁగాలుపెట్టినవారెల్ల నతనికిఁ బన్ను చెల్లింపవలెనని యతనిశాసనమనియు నీవెఱుఁగవా యేమి?

(ఇట్లుకొంతసేపు వాక్కలహము జరిగినపిదప సిగ్గుచే నెఱ్ఱవారిన మొగముతోఁ దలవంచుకొనియున్న రాధకెదురుగా నిలువఁబడి) కృష్ణుఁడు—రాధా! రాధా! మొగమెత్తిచూడవేమి? కరగ్రహణమునకై వేచియుంటిని. బాలను [illegible] నా కీయవలయుకరము నాకిమ్ము. 111

రా—అయ్యో! నాథా! నేను నిఱుపేదరాలనుగదా! ఏమర్పింపఁగలను? 112

కృ—అట్లేని స్వార్పణముచేసికొనుము. 113

(రాధారక్షణార్థము వదవచ్చి యామెకును శ్రీకృష్ణునకును నడుమ నిలుచును. ఆమె నావలకుగెంటి కృష్ణుఁడు రాధను స్పృశింపఁబోవును.)

శా. రాధాకృష్ణుల సంగమస్థనుట కో ♦ ర్వన్నేరు పాపాత్ములా
నీధాత్రీజనులంచు నెంచిరియొ మత్తోం ♦ బ్దేదైన నూహింపరో
వేధంగాంచినతండ్రి, మిశ్రిజుఁడు శా ♦ విం చెన్వ్యచిత్రంబు గం
డాధామాంతరమందు దృష్టహారిలీ ♦ లాంతంబున న్వ్యాపిదై. 114

వ. అదెద్దియన. 115

సీ. అచ్యుతుండంతలో ♦ నద్వైతుఁడై పోయె;
'వర' మాటినితియయ్యె ♦ నరయుచుండ,
లలితాలతాంగి, మ ♦ ఱల గదాధరుఁడయ్యె;
నారదసంయమి ♦ మాటి తొంటి
శ్రీవాసుఁడై తోఁచెఁ; ♦ బావనగోలోక
పోషకభటుఁడు శై ♦ లూషవిభుఁడు
హరిదాసుఁడయ్యెను ♦ మఱల; నిట్లుందఱుఁ
బూర్వపురూపము ♦ ల్బొరసి; రింక

గీ. రాధమాత్రము నిమిగ మా ♦ ఱంగలేదు;
కాని పరమాత్మశక్తి చి ♦ త్కళల ప్రోవు,
దుర్గ, భగవతి, యానంద ♦ దుగ్ధవార్ధి,
సర్వరక్షిక, త్రైలోక్య ♦ జననియయ్యె. 116

గీ. రాధికకుఁ గృష్ణుపైఁగల్గు ♦ రాగభక్తి
లేమహాభక్తులోఁ కాని ♦ యెనయు లేమి
నన్యతారణబుద్ధి గా ♦ రాంగుఁడిట్టు
లందఱకుఁ దల్లియై తోఁచె ♦ నద్భుతముగ. 117

వ. అట్లుమాఱి యాజగజ్జనని చివ్వన నాటకరంగంబువిడిచి. 118

సీ. కోటులకొలఁదిగాఁ ♦ గూఁతులఁ గొడుకులఁ
గనుతల్లివత్సలా ♦ నసముతోడ
శతసహస్రార్బుద ♦ సంతానమునుజూడఁ
దగినట్టి దీర్ఘనే ♦ త్రములతోడ
సర్వప్రపంచ సం ♦ సారంబునవరింప
దక్షంబులైన హ ♦ స్తములతోడ

బహుజీవతతులకుఁ ♦ బాలిచ్చి పెంచుట
కిమ్ములౌ వఱంద పా ♦ లింఢ్లతోడ
గీ. రమ్యతమమైన దివ్యవి ♦ గ్రహముతోడఁ
జంద్రశేఖరు దేవతా ♦ ర్చవపుగదికి
నేగి దేవతాపీఠము ♦ నెక్కి యచటి
చిఱుతపానుపుపై సుఖా ♦ సీనయయ్యె. 119
వ. అంతఁ గట్టకట్టలుగ నాటకముఁగట్టినవారును జూచినవారును వ
హోభేదంబులేక. 120
క. పాలకునై యేడ్చుచు గృహ
పాలిక, తల్లికడ కేగు ♦ పాపలపగిదిన్
వాలాయంబుగ నేగిరి
స్త్రీలుం బూరుషులు సంబ ♦ రంతకు వెంటన్. 121
సీ. ఆఁకొంటి నాఁకొంటి ♦ నమ్మ! పాలీయవే!
యని పోరుపెట్టుచు ♦ నరిగెనొకఁడు
పరువెత్తుచుండఁగాఁ ♦ బడి దెబ్బఁదింటినే
నూఁదవే! యనియేడ్చు ♦ చుండెనొకఁడు
దుమ్ము నాపైఁబోసె ♦ నమ్మ! నాచిన్నన్న!
పోయవే! నీళ్లని ♦ పోయెనొకఁడు
లాఁగుచినిఁగిపోయె ♦ బాగైన దొకట్టి
కుట్టింపవే! యని ♦ కోరెనొక్కఁ
..డప్పడిట్టెను గొట్టవే! ♦ యనియొనొక తె
యాట కేమైనఁబెట్టవే! ♦ యనియొనొక తె
యమ్మ! వేవేగ తలదువ్వ ♦ మనియొనొక తె
యావులించుచు, జోకొట్టు ♦ మనియొనొక తె. 122

క. ఎందేనొక్కఁడుపుట్టినఁ
గొందలపడిపోదురిండ్లఁ ♦ గోమలులిఁకనీ
యిందీవరాక్షి బహుసుత
సందోహము నెట్లు తాను ♦ సవరించెనొకో! 123

ఉ. పంకరుహాక్షి 'దాసుఁ' గని ♦ బాలక! రమ్మనిపిల్చి ప్రేమతో
నంకమునందుఁ జేర్చికొని ♦ యాతనిచెక్కులదువ్వి బాహుప
ర్యంకమునందు మూర్ధమిడి ♦ యట్టిటులూఁచెను; భక్తుఁడున్నిరా
తంకముగాఁ బ్రశాంతిసుఖ ♦ తన్మయతన్గనె నెట్టిధన్యుఁడో? 124

ఆ. అంతమేనుగల్గు ♦ హరిదాసుఁ, డంబయు
త్సంగమందునిలిచెఁ ♦ దల్లిపాలు
కూర్కుచుండి త్రావు ♦ కుఱుపాపవలె; జగ
జ్జనని మహిమపొగడఁ ♦ జాలునెవఁడు? 125

గీ. నేను నీప్రియురాలను ♦ నిర్మలాత్మ!
యమను రాధికపగిది నీ ♦ కునిభజించు
టెంతొ కష్టము; వానిఁ ద ♦ ల్లీ! యటంచుఁ
గొలువవచ్చును భక్తులు ♦ సులభముగను. 126

వ. అను సత్యంబుపదేశించుటకై గౌరాంగుండిట్లు వెలసె. 127

ఉ. కొంగునుబట్టియూఁగి యొక ♦ కొందఱు, ప్రేళులలాఁగికొంద, ఱు
త్తుంగశుభాంగమున్నదిసి ♦ ప్రతుల్లునఁబ్రాఁకఁగఁ దొట్టికొంద, ఱి
బ్బంగి, కిసూత్కారంబులు కృ ♦ పాపరిపూర్ణమనస్కుడైన త
ల్లింగని పొంగినట్లు, వెడ ♦ లించిరి మోదమునంబచెంగటన్. 128

గీ. చాలమోదిసి హరిదాసు ♦ సరణి, జనని
పొంతకుంజేసికొని కూర్మి ♦ బుజ్జగింప
వారు నాట్యముసేసిరి ♦ పరవశులయి

యంబచుట్టును నందిత ♦ హస్తులగుచు. 129

వ. అంత. 130

గీ. పూర్ణమోదంబులోనుండఁ ♦ బ్రొద్దువోడిచె ;
నెంతపాపాత్ముఁడమ్మ ! యీ ♦ యినుఁడు ! వచ్చి
యెట్టియానందమును జెడఁ ♦ గొట్టెనంచుఁ
దిట్టసాగిరి కినిసి యా ♦ దిత్యునపుడు. 131

గీ. మాయమైపోయె లీలల ♦ మహిమ యెల్ల
నర్కుఁడుదయింప ; నొకస్వప్న ♦ మంది లేచి
నట్టులైరంత నందఱు ; ♦ నందుఁగొంద
ఱెప్పి రెంతమోదము నశి ♦ యించెనంచు. 132

గీ. చంద్రశేఖరు నిలువీడి ♦ చనియె నిమియుఁ ;
గాని యాయింట మిఱుమిట్లు ♦ గలుగఁజేయు
నొక్కశతచంద్రచంచలా ♦ ద్యుతి యనిశము
ప్రబలి కాన్పించెనఁట యేడు ♦ వాసరములు. 133

వ. దీనిసత్యం బీక్రింద లిఖింపంబడినవానివలనఁ దెలియనగు ; నందు మొదటిది యీలీలఁ దానుగను లాఁగాంచి మురారిగుప్తుండు త న చైతన్యచారిత్రమను సంస్కృతగ్రంథమునందు వ్రాసినది. రెండవది శ్రీగౌరాంగు నిత్యసహచరులైన శ్రీవాసనిత్యానందుల ప్రోత్సాహంబున నారాయణీసుతుం డగుబృందావనదాసుచే 'వంగ' భాషలో వ్రాయఁబడిన శ్రీచైతన్యభాగవతమునందలిది. 134

(1) శ్రీచంద్రశేఖరాచార్యరత్నవాట్యాం మహాప్రభుః
ననర్త యత్ర తత్రాసీత్తేజస్తు మహదద్భుతం
సప్తాహంశీతలం చంద్రతేజసాసదృశం హరిం
చంచలేవ సుదుష్ప్రేక్ష్యం చిత్తహ్లాదకరం శుచిం

యేయేఽత్రాగతా లోకా ఊచుస్తత్రకథంద్వశోః
ఉన్మీలనేన శక్తాస్స్మవిద్యుత్త్వత్ప్రీక్ష్యభూతలే.

(2) సప్తదిన శ్రీఆచార్యరత్నేరమందిరే
పరమఅద్భుత తేజచ్ఛిలనిరంతరే
చంద్రసూర్యవిద్యుత్ ఏకత్రయేఃజ్వలే
దేఖియేసుకృతిసబ మహామతూహాతే
యతేకఆఇసేలోక ఆచార్యరఘురే
చక్షుమేలివారే శక్తికేహనాహిధరే
లోకే బలేకికారణే ఆచార్య రఘురే
దుఇచక్షుమేలితే ఫుటియాయేసపడే.

క. గౌరాంగుఁడు నీలనదవ
తారంబుఁట! యతనినుచరి ♦ తంబును వ్రాయన్
గోరితి సంపూర్ణంబుగ;
శ్రీరామ! యభీష్టసిద్ధిఁ ♦ జేయుమనాకున్. 135

మాలి. ధరణి భరణశీలా ♦ ధఃకృతక్ష్మాతలేంద్రా!
యరిగజమదభంగ ♦ వ్యాపృతాంచన్మృగేంద్రా!
దరదదురితభూభృ ♦ ద్దారణైకామరేంద్రా!
సురుచిరగుణసాంద్రా! ♦ జోత! శ్రీరామచంద్రా! 136

క. నందన మానందాత్మక
నందనమోచిత్స్వరూప ♦ నందనమభవా!
నందనము భక్తకల్పక!
నందన మఖిలప్రపంచ ♦ పాలక! రామా! 137

శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

సీ. సత్యంబునను హరి ♦ శ్చంద్రుండు, గుప్తదా
నరతుఁడు, పీఠికా ♦ పురవరుండు,
తరుణవయోరాజ్య ♦ ధనసమృద్ధుండయ్యు
శమదమసంపన్న ♦ సత్త్వగుణుఁడు
పరులబాధలు కర్ణ ♦ పథమునఁబడినంత
మాత్రాన మదినెంతో ♦ మరగుచేఁడు
మితభాషణమున న ♦ న్యతరుణీవిముఖతఁ
బరికింప సరిగ నీ ♦ వంటివాఁడు
ఆ. శ్రితసురాగ, మార్య ♦ నుత సౌమ్యశీలుండు
రావుసూర్యరావు ; ♦ రామచంద్ర !
వాని, వానిరాణి, ♦ వారిసంతును, జిరా
యుష్యసుఖములొసఁగి ♦ యోము ! తండ్రి ! 1
గీ. అంచితరసజ్ఞుఁ డాంధ్రభా ♦ షాభిమాని
నీతిమంతుఁడు మాసూర్య ♦ నృపతి, రామ !
యీగి నాతనిచేతికి ♦ నెముకలేదు !
పుష్కలానందమతని కా ♦ పొల్కనిమ్ము ! 2
గీ. నాకొసఁగి చిత్తశాంతి గ్రం ♦ థరచనమునఁ
జాలఁదోడ్పడె సూర్యభూ ♦ పాలమౌళి ;
రాజులకు రాజవీవు శ్రీ ♦ రామచంద్ర !
సతతమతనికి సురుమన ♦ శ్శాంతినిమ్ము ! 3

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఈగ్రంథకర్తచేత నేరచింపఁబడిన

శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస జీవితమును బోధములును.

వెల రు 0-8-0.

దానిఁగూర్చి వ్రాయఁబడిన బుధజనాభిప్రాయములు.

I. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచరిత్రము—హిందూమతధర్మములను, ముఖ్యముగ భక్తిమార్గమును, చక్కనివాక్యములతోను, మంచియుపమానములతోను, నవీనులకు బోధఁజేసిన మహనీయులలో శ్రీరామకృష్ణపరమహంసగారు ముఖ్యులని చెప్పవచ్చును. వీరు క్రీ.శ. 1833 సం॥మున వంగదేశమున జనించిరి. వీరు సాధారణపుమతస్వాములవలెను, సన్న్యాసులవలెను, జనసామాన్యమును హేయముగఁజూచువారుగాక, సదా వారికి మంచిత్రోవఁజూపుటయందే పాటుపడుచుండువారు. ఇట్లు పరోపకారార్థమై తన శక్తియుక్తులన్నిటిని ధారవోసి యీపుణ్యపురుషుఁడు 1886 వ సం॥మున పరమపదము చెందెను. ఈసత్పురుషునిచరిత్రమును, వీరిబోధనలను తెలుఁగుదేశీయుల యుపయోగార్థమై, గోదావరిమండలములోని పిఠాపురము పాఠశాలా ప్రథమోపాధ్యాయులగు శ్రీ సూచి నరసింహము బి.యే. గారు, ఆంధ్రమునఁ బద్యరూపమున రచించిరి. మంచికాగితములమీఁద బాగుగ ముద్రింపఁబడి, 164 పుటలుగల యీగ్రంథము వెల 8 అణాలు మాత్రమే. సులభమును మనోహరమును నగు శైలితో రచింపఁబడిన యీపద్యకావ్యము, అన్యోపమానములగు శ్రీపరమహంసగారివాక్యములసొంపును, ఆమహనీయుని చరిత్రనైర్మల్యమును, వర్ణించుట కెంతో యనువుపడియున్నదని చెప్పవచ్చును. కృతికర్తయగు శ్రీ నరసింహముగారు, ఆంధ్రాంగ్లేయభాషలలో మంచియభిరుచియును ప్రజ్ఞయునుగలవారు. మంచిప్రవీణత, సుస్వభావము, దైవభక్తి మొదలగుసుగుణములచేఁ జెన్నొందు వీరిట్టిసద్గ్రంథరచనకుఁ దొడఁగుట మిక్కిలి చక్కగనున్నది. వీరింక నిట్టి గ్రంథముల నాంధ్రమున రచించి జనులకృతజ్ఞతకుఁ బాత్రులగుదురని నమ్మెదము.

కవిత్వధోరణిఁ జూపించుటకై పుస్తకములోని కొన్నిపద్యముల నిచటఁ జేర్చుచున్నాము:—

ఆ. అప్పుడు నిన్నుఁ బెండ్లియాడిన రామకృష్ణుండు మృతిని జెందె సుదతి యిప్పుడు
కాంతలందు వారిఁ గాళియేచూపట్టు, సర్వలేమలందు నొకతెవీవు.

చ. సుగుణగణప్రశస్త యగుసుందరిగావున శారదాంబ నె
వ్వగ యిసుమంతఁజిత్తమును బట్టఁగనీయక ప్రాణనాథ! భా
ర్యగ నన్నుఁజేకొనంగఁ దమ కంకితమైనను శిష్యురాలిఁగా
నగుదు ననుగ్రహించి తమయాంతికమందున నుండనిండనెన్.

ఉ. కమ్మనితావులన్గొలుపు కల్వను బెట్టిన పేడపుర్వు పు
ష్పమ్మునవిల్వలేక తనపట్టునపుం బయవెత్తుభంగి దై
వమ్మనుగూర్చి సూక్తులను బల్కెడుతావుల నుండలేక శి
ష్యమ్ముగఁ బాజిపోవు నిహకాంతులఁ జిక్కినరాధముండెన్.

విజయనగరము. } 171, 172, 173 పుటలు. ఇట్లు
డిశంబరు 1904 సం॥రం } జనా వాస్తవ్యః.

II. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచారిత్రము — ఈపేరుగల పొత్తమొకటి విజయపురము ఆర్. సి. ఎచ్. హైస్కూలు హెడ్మాస్టరుగారగు పోంచి నరసింహము బి. ఏ గారిచే రచియింపఁబడి గ్రంథకర్తలచే మాకొకప్రతి దయాపూర్వకముగఁ బంపఁబడినందున సాదరముగ గైకొని సంతసమందినారము. ఇందు మొదటిభాగమున రామకృష్ణపరమహంసచరిత్రమును, రెండవభాగములో పరమహంసగారి యుపదేశములును వ్రాయఁబడియున్నవి. పొత్తముఁగల 164 పుటలలో మొదటిభాగము 48 పుటలాక్రమింపఁ దక్కినది తక్కినపుటలలోనున్నది. గ్రంథారంభమునఁ బరమహంసగారి పటమొకటి చేర్పఁబడియున్నది. గ్రంథమానంద ముద్రాక్షరశాలయందు మంచి నున్నని కాగితములమీదఁ బెద్దయక్షరములతో మనోహరముగా నందముగా ముద్రింపఁబడియున్నది. ఇందు రెండవభాగమున నుపదేశపద్యముల కొకవైపున నుపదేశవాక్యసంఖ్యయు నొకవైపునఁ బద్యసంఖ్యయు వేయఁబడియున్నవి.

ఇందు మొదటిభాగమున 244 పద్యములును రెండవభాగమునఁగల 387 బోధనలకు 575 పద్యములును గలసి 819 పద్యములున్నవి. ఇంతకును వ్రాసినవారికిట్టి యే గ్రంథ మెంతో యుపయుక్తమయినదని తెలుపుచున్నను కొంచెము ముఖ్యముగాఁ దెలుపవలసిన శైలి విశేషమునుగూర్చి వ్రాయుచున్నాము. ఈగ్రంథము మృదుమధుర శైలిగ్రాఢపాకమున వినువారివీనులకు విందుగొలుపునట్లుగను జనవృత్తాంత హృద్యముగను

న్నరాని సంతసమిచ్చునట్లును వ్రాయఁబడియున్నది. గ్రంథము జగద్విఖ్యాతులగు పరమహంసగారిచరిత్రమగుటచేతను శైలి యమృతమొలుకుపలుకులచే నలరియుండుటచేతను జదివి తీరవలసినదియే కాని వ్రాయఁదగముకాదు. ఈగ్రంథము శ్రీరామాంకితము చేయబడియున్నది. అవతారికయు మనోహరముగనున్నది. పెంచి యెంతవ్రాసినను గ్రంథశ్రేష్ఠతఁ దెలుపఁజాలము గాన గ్రంథస్థములగు రెండుమూడుపద్యము లిందుదాహరించి వివరించెదము.

ఉ. ఎక్కడవీఁడు రాతరచియించిన విగ్రహమేడ దానికిన్
మ్రొక్కెనఁగాళిదేవి తనమ్రోలను నిల్చుటయేడవీఁడు బ
ల్లక్కురియంచుఁ గొందఱు వెడంగనికొందఱు వ్యాధిపట్టి పెం
పెక్కనటంచుఁగొందఱు వచింపఁగ సాగిరి పెక్కుభంగులన్. 1 భా

మ. నిరహంకారుఁడు యోగివర్యుఁడు సదా నిర్లిప్తచిత్తుండు
దుర్భరసంస్కారలతాలవిత్ర విమలప్రజ్ఞాసంపన్నుఁ డీ
శ్వరచింతాపరతంత్రుఁ డింద్రియములన్ బంధించి లోఁగొన్న నే
ర్పరి శాంతాత్ముఁడు రామకృష్ణుఁడు వారల్వీరలున్నాటియే. 1

ఉ. కంబము బాలుఁడూఁతగను గైకొని పాతభయంబులేక చు
ట్టుంబును వెత్తుమాడ్కి నెపుడుం బరమాత్మనె యూఁతగాఁగ డెం
దంబున భక్తిసమ్మకముఁ దాల్చి మెలంగెడు మానవుండు లో
కంబున స్వేచ్ఛగాఁ దిరుగఁ గల్గెడు వీత విషాద చిత్తుఁడై. 2 భా

ఉ. వంతెనక్రింద నీరు మొకవంకను జొచ్చుచు దానిక్రింద నా
వంతయు నిల్వ కన్నులకు వంతయుబో నెదురీతి మంచి వే
దాంతసదస్సు సీమ వలెందునఁ జిక్కటిఁబట్టిగూరి యొ
క్కింతయు నిల్వనుండఁ బయనెత్తును రెండవవీను శ్రోవనే. 2 భా

ఉ. కీలుమునం దెత్తినంతను వ్రాలి వెండ్రిక పెంతగఁ దిన్నఁజేసినం
గఱుసగనుండురీతి సహకాంక్షలఁ జిక్కడువాని కెంతగాఁ
దెలిపిన నీతివాక్యములు జ్ఞానము నొందక వాడు నీచుఁడై
మసఁగుచుఁ బాపవృత్తి బుధమార్గము నంటి చరింపలేఁడు గా. 2 భా

కంతేరు.
తా 16 అక్టోబరు 1904.

ఇట్లు,
దేశోపకారి.

III శ్రీ రామకృష్ణపరమహంస చరిత్రము — ఈపరమహంసదేవ గారి చరిత్రమును దెలిసికొనుటకు నాగరీకముగల దేశములలో నుండుప్రజలందరు గోరుచున్నారు. ఇంగ్లాండులో ప్రొఫెసర్ మాక్సుముల్లరుగారు ఆంగ్లేయభాషలో వీరిదివ్యచరిత్రమును వ్రాసియున్నారు. అమెరికాలో ననేకులు యీపరమహంసగారిశిష్యులకు శిష్యులై వీరియాత్మబోధనువిని చరితార్థులగుచున్నారు. ఉత్తర ఇండియాలో బెంగాలి హిందీభాషలలోను వీరిశుభచరిత్రము వ్రాయఁబడినది. ఇఁక మనరాజధానిలో అరవభాషలో ముగ్గురీచరిత్రమును వ్రాసిరి. ఈపరమహంసగారి శిష్యులొకరు మాపత్రికలో నీవిషయమును వ్రాయుచున్నారుగదా ఇటులుండఁగా గోదావరిజిల్లా పిఠాపురములో శ్రీ రాజా చెల్లాయమ్మారావు బహద్దరుగారి హైస్కూలు హెడ్మాస్టరగు మ.రా.రా.శ్రీ కూచి నరసింహం బి.ఎ. గారీచరిత్రమును పద్యములుగా రచించిరి. మె॥ నరసింహంగారు మంచి పండితులని మంచికవియని యీగ్రంథమే చెప్పుచున్నది. ఈగ్రంథము 164 పుటలుగలది. ఇది ఆనందముద్రాక్షరశాలలో ముచ్చటగ ముద్రింపఁబడినది. దీనిధర 8 అణాలు దీనిలో శ్రీపరమహంసగారి మంచిపటముగలదు. గ్రంథకర్తగారికవనమిట్టిదని తెలియ పరచుటకై కొన్ని పద్యములను నిందు వ్రాయుచున్నాము.

శా. పూతంబౌ నల రామకృష్ణుసువచః ♦ పుంజంబు వర్ణింప నా
చేతంగాదని చెప్ప మానుమనె నా ♦ చేత న్మహాయోగివా
గ్జాతంబు ల్గొఱఁ జెందునే? సనసత ♦ ల్గల్పింప మద్వాణికిన్
స్ఫీతామోదదమైన కప్పురము దా ♦ విస్తుల్పదే? పేటికిన్.

ఈగ్రంథమును శ్రీరామునకు అంకితమిచ్చుచు కవిగారిటుల వ్రాసిరి.

క. నాకృతి కన్యారత్నము, నీకుం బరిణయమొనర్తు ♦ నిశ్చలమునఁ గ
న్యాకులము పావనంబగు, నీకృప భవదంఘ్రిపద్మ ♦ నీరాజాప్తిన్.

శ్రీపరమహంసగారి తలిదండ్రులిటుల వర్ణింపఁబడిరి.

క. చందనకర్పూరంబుల, చందంబున సతియుఁబతియు ♦ సౌభాగ్యాన్వితులై
యుందురు నిర్మలచేత, స్పందిత దైవానురక్తి ♦ సాంద్రము గాఁగన్.

చిన్నవాడే పరమహంసగారికి సకలవిద్యలు లభించినవని కవిగారు చెప్పుట.

గీ. బుద్ధికుశలతఁ జూచి త♦త్పూర్తిఁ జూచి, యుక్తిఁ జూచి విలక్షణ ♦ వ్యక్తిఁ జూచి
యీతఁడు మహానుభావుఁ డీ♦ యిలఁ బుట్టె, ననుచుఁ బ్రస్తుతి సేయుచు ♦ నందఱుండ్రి

పండితులు శ్రీపరమహంసగారిని గౌరవించుట యిటుల వర్ణింపఁబడినది.

గీ. దండిమగలైన పట్నాశాస్త్రి పండితులును, రామకృష్ణుండు మెలఁగు తెఱంగుఁ జూచి
గర్వములుడించి యాతనికడఁజేరి, కోయదుట జ్ఞానభిక్షును గురుఁడవంచు.

చెన్నపురి.
ది 18-10-1904.

ఇట్లు,
శశిలేఖపత్రిక.

IV. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచరిత్రము—ఈపుస్తకము గోదావరిజిల్లా పిఠాపురమునందలి హైస్కూలులో హెడ్డుమేష్టరుగానున్న కూచి నరసింహము బి. ఏ. గారిచే తెనుగున పద్యకావ్యముగా రచింపబడినది. ఇందు లోకప్రసిద్ధిగాంచిన శ్రీరామకృష్ణ పరమహంసగారి చరిత్రమును, వారుబోధించిన నీతివాక్యములును, విపులముగ దెలుపబడియున్నవి. పద్యములు సులభశైలిని వ్రాయబడియున్నవి. చదువదగినవిషయములు లెక్కలింపఁగలవు. వెల 8 అణాలు. వెలస్వల్పము. ఫలమధికము. మతాభిమానమును దైవచింతగలవారెల్లరును ఈగ్రంథమును జదివి యానందింపవచ్చును.

చెన్నపట్టణము.
ది 29-10-1904

ఇట్లు,
ఆంధ్రప్రకాశిక.

V. శ్రీరామకృష్ణపరమహంసచారిత్రమును, ఆతండొనర్చిన బోధయును బద్యకావ్యముగా నొనరింపఁబడి యేతద్గ్రంథకర్తలగు బ్రహ్మశ్రీ కూచి నరసింహము బి. ఏ. గారిచే నొకప్రతి మాకార్యస్థానమున కనుపఁబడినది. తొల్లి రాముఁడు పూతచారిత్రముచేతను గృష్ణుఁడు బోధచేతను లోకమున కమితమగు మహోపకారంబొనర్చిరి. కాని శ్రీరామకృష్ణపరమహంసయను నీయవతారపురుషుఁడు రామునివలెఁ బూతచారిత్రమును గృష్ణునివలె నెక్కుడుబోధనుగూడఁజేసి లోకమునకు దారిచూపుటకై యవతరించినట్లు భక్తులు చెప్పుకొందురు. ఈపరమసాధుని పావనచారిత్రమును ఖండాంతరులగు మోక్సమూలరు దొరవారు మున్నగువారు వ్రాయుటచేతనే యీతఁడెంత ఘనుఁడో బోధపడెడును. ఈతనిబోధలు మధురములు సర్వజన సమాదరణీయములునై యున్నవి. ఇట్టివాని చారిత్రమును నీతులను బద్యరూపముగా నొనర్చుట చాల లోకోపకారమయినది. ఈతనిచారిత్రమును, బోధలను, నిదివఱకుఁ గొందరు తెలుఁగున వచనరూపముగా వ్రాసియున్నారు కాని పద్యరూపముగా నున్నయెడల నల్లించుకొనుటకు నెక్కుడు వీలుగానుండును గాన నీపద్ధతి యెక్కువ స్తవనీయముగానున్నది. ఇందుండికొన్ని పద్యములు నిందు క్రిందిచ్చుచున్నాము.

క. జనుఁడనిగా సర్వేశ్వరు మనమున ధ్యానించుకొంచె మాతాగి భావిం
చినవాఁడు శ్రీగురుఁ డా ఘనయుతు మోక్షంబుఁబొందు ఘనతఁగలయుక్.

తే.గీ. అతివలందఱు భగవతి యంశములని, జన్మమొందిరి వారను సత్యమతిఁగ
భక్తుఁడై మోక్షమునుగోరువాఁడు వారి మాతృసదృశులుగా గణింపఁగవలయు.

తే.గీ. మతము గాదని మతియొక ♦ మతముఁబూని, కొంచము [illegible] ♦ [illegible]
నేదియో యొక్కటి మయంటి ♦ [illegible] ♦ [illegible]

తే.గీ. హిందువులలోని మతము లె ♦ న్నైనఁగలవు, [illegible] ♦ [illegible]
యవ్వి యెట్లున్న నీకేమి? ♦ యుంటి నేను, [illegible] ♦ [illegible]

కాకినాడ.
నవంబరు 1904 సం॥

ఇట్లు,
శ్రీ [illegible]

VI. ... ...

You have put into beautiful Telugu verse the teachings of an Indian sage whose sublime religious philosophy has won the admiration of distinguished men like the late Prof. Max Muller. We have in Sanscrit a large number of books on religion, but most of them do not suit people who wish to study Hindu religion from a non-sectarian point of view. As your book gives the lofty religious philosophy of a man who was a typical Hindu *Yogee*, it deserves to be read by those who would have an idea of religion as understood and practised by one of the greatest of Indians in modern times

... ...

VIJIANAGARAM.
25-11-1904.

K. Ramanujachari Garu,
M. A. B. L.

VII. ... ...

I congratulate you on the simple and sweet way in which you have written the verses. Let me hope this will be the first of a series of useful books from your pen. For such a long time you have been rather silent. Silence on the part of a gentleman of your abilities is not at all excusable.

... ...

VIZIANAGARAM, 15-10-1904. — R. Venkatasivudu Garu, B. A. L. T.

VIII. ... ...

Your Life and Teachings of Rama Krishna Paramahamsa to hand. I have gone through a great portion of the book carefully and I must say that I could not help admiring the simplicity and chastity of its diction. Your book has been purposely written in the "New style" inaugurated by Rao Bahadur K. Veerasalingam garu than whom no one has done more in recent times for the improvement of Telugu literature ... ...

I am glad to observe that your refined taste has enabled you to steer clear of all tiresome conventionalities and to present a handy book to the public in a lucid and intelligible language. ... ...

SOMPETA. 1-11-1904. — G. Gangadhara Somayajulu Garu, M. A. B. L.

IX. ... ...

Krishna Row garu gave me the other day the copy that you sent me through him, of the "Life and Teachings of Srimat Paramahamsa Rama Krishna" which

you had so excellently done into Telugu poetry. It has given me no small pleasure to read the life of the true Mahatman of Dakshineswar, the greatest saint of modern times which India and India alone as mother of religion, had the privilege of bearing even in these days of rank materialism, in such sweet and flowing verse as yours; and you have laid the Telugu reading public under a deep debt of gratitude by enabling them to read such an ennobling and soul-lifting life in their own vernacular. ... ...

NUZVID. } K. Sudarsana Row garu,
9-10-1904. } B. A. L. T.

X. ... ...

I have gone through the book carefully and I am much pleased with the simple and elegant style you adopted all through. You have done good service to the religious public; and I trust your labours will meet with commensurate compensation. Trusting that the booklet will command a rapid sale, and you will be incited to do further good in the field you have chosen ... ...

NUZVID, } S. Venkoba Row garu,
26-10-1904. } B. A. B. L.

XI. ... ...

Please excuse me for the delay in acknowledging receipt of your excellent work. I went through portions of it, and I find it written in good, clear style. I hope it will be largely read by the Telugu public, who are sure to find it very useful. The life of such a great saint must of course have very good effect ... ...

RAJAHMUNDRY, } N. Durgayya garu,
8-2-1905. } B. A.

XII. ... ...

I thank you for the copy you have kindly sent me, which so far as I have perused is very delightful reading. I congratulate you both on the happy choice of your subject and the very excellent manner in which you have executed the task. ... ...

MASULA. }
20–10–1904. }

C. Bhanumurti garu,
B. A. L. T.

XIII. ... ...

ఉత్పలమాలాపంచకము.

1 ధాత్రి సురాన్వయాంబుధి సు ♦ ధాకర కూచి నృసింహరాయ తా
పత్రయమోచనుండు ఘన ♦ పాతక తూలదవానలుండు వా
క్యత్రయవేదియై పరమ ♦ హంసయనంబడు రామకృష్ణచా
రిత్రము పద్యకావ్యమగు ♦ రీతిని మీఱ నొనరింప; దాని నా
2 మిత్రుని యొద్దఁ గైకొని త ♦ మిన్ జదువం జదువంగ సద్దిరా!
శ్రోత్రములందు వాక్యసుధఁ ♦ జొన్పుచు హాళిని గూర్చు పద్యముల్
గాత్రమునందు నిండఁ బుల ♦ కల్! జనియింపఁగఁ జేయు నర్థముల్
నేత్రపథంబునం దెదుట ♦ నిల్పినయట్టుల దోఁచు భావముల్
3 పాత్రములైన రీతులు సె ♦ బాసు! బలా! యనఁ జేయు శైలియున్
బుత్రుల మిత్రుల న్సతుల ♦ భూముల గీముల నేమఱించి కా
లత్రయి దేవుపై మనసు ♦ లగ్నముగా నొనరించు బోధముల్
సూత్రమునందు ముత్యములఁ ♦ జొన్పినపోలికనుండు కూరుపున్
4 జిత్రముగాఁ గనంబడియె; ♦ నే నొకసారియె చూచి యంతలో
నాత్రముతోడ వ్రాసినది ♦ యా! యిది; నిశ్చలమానసుండనై
ద్విత్రి చతుష్కవారములు ♦ వేదసమంబుగ దీనిఁ జూచితిన్
గాత్రము సౌఖ్యవృత్తిఁ బుల ♦ కల్ చిలుకన్; బళిరయ్య! వర్ణనా
5 మాత్రముగాదు. దీనిఁ బలు ♦ మాఱులు చూడఁగఁ జూడ నెన్నియో
చిత్రములైన యూహలను ♦ జేయఁగఁ జాలుదునంచు నెంచితిన్
మిత్రమ! దీని మీమడికి ♦ మెప్పునకుం బొనరించు నాముఖ

స్తోత్రముగాఁగ నెంచవలెను! ♦ శుద్ధముగా స్వాభిప్రాయమై వచించితిన్.

... ...

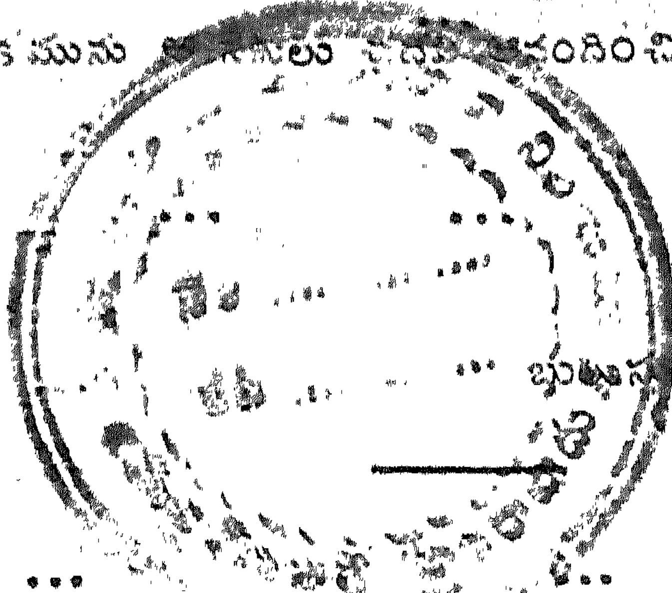
పిఠాపురము.
6-2-1905.

ఓ. లేటి పార్వతీశకవిగారు.

XIV. ... ...

మొదట ఆపరమహంసచరిత్రముకంటెను ఆమహానీయుని యుపదేశములంటెను జనులకు మిక్కిలిప్రీతి. అంతేకాక యీపుస్తకముశైలి మృదువయి సుబోధమగుచు యింపుగానున్నది. ఈరెండిటికిని తోడు అచ్చును స్ఫుటమయి రమ్యమయియున్నది.

ఈపుస్తకమును [illegible] ఆనందించి మిమ్మభినందింతురనుటకు సందేహములేదు.

... ...

అనకాపల్లి.
8-10-1904.

... బుఱ్ఱ పాపయ్యశాస్త్రిగారు.

XV. ... ...

సగమువఱకుఁ జదివినాను. Introduction చాలబాగున్నది. మీరు కావ్యకన్యకు మంచివరుని సంపాదించినారు. కథానాయకుఁడును దయితకుఁ దగినవాఁడే చిక్కినాఁడు. తమకవిత్వశైలి నింత విపులముగా ముందెన్నఁడు నేను వినియుండలేదు. 56, 59, 75 నంబరులపద్యములు కంఠపాఠము చేయుటకై గుర్తుపెట్టియుంచినాను. ఇట్టిపద్యము లింకఁ జాలనుండవచ్చును. ఇట్టి మృదుమధురశైలియగుటచేత నిది సర్వజనాదరణీయమై యున్నది. కొందఱు స్నేహితులవలనఁగూడ నిట్టి remarks వినఁగలిగితిని. ... ...

నూజవీడు.
10-11-1904.

చేతపూడి భగవంతరావుగారు.
